

KOMÜNAR

SOSYALİZMDEN KUŞKU DUymAK İNSANDAN KUŞKU DUymAKTIR

MAYIS-2006

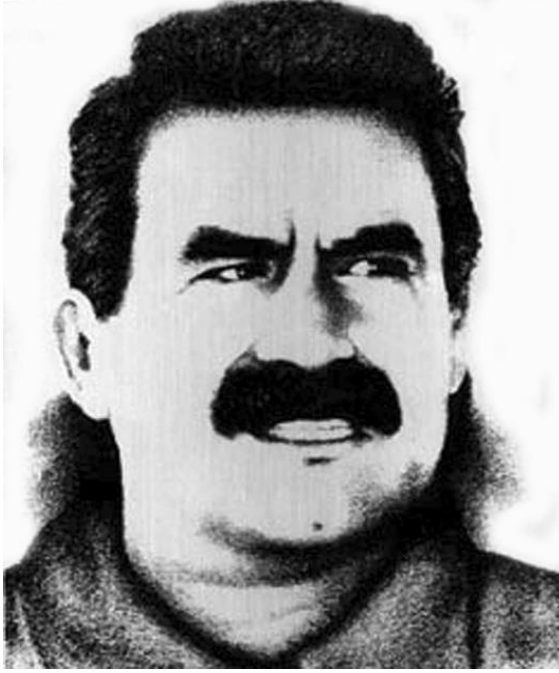
YIL: 1

SAYI: 6

ABDULLAH ÖCALAN SOSYAL BİLİMLER AKADEMİSİ



İÇİNDEKİLER...



*“Her zamankinden
daha fazla
söyleyebiliriz ki,
bu kapitalist-
emperyalist
tahribata karşı
sosyalizm tek
seçenektir....”*

KOMÜNAR'DAN	2
PKK'DE YÜRÜTÜLEN SAVAŞ, SINIF SAVAŞIMININ DA ÖTESİNDE TEMEL BİR İNSANLIK SAVAŞIMIDIR,,,,,,,,,,,,,, ”	3-18
ŞEHİTLİK GÜNÜ, KAVRANMASI VE GEREKLERİNİN YERİNE GETİRİLMESİ EN ZOR OLAN BİR KAVRAMDIR,,,,,,,,,,,,,,	19-24
SOSYALİZM; TOPLUMSAL YAŞAMIN ÖZÜNÜN İDEOLOJİSİ VE,,,,,,,,,,,,,,	25-34
DİRENEREK YAŞAMAK,,,,,,,,,,,,,,	35-41
İDEOLOJİK MÜCADELENİN ALGILANMASI VE TANIMLANMASI -11,,,,,,,,,,,,,,	42-64
ANARŞİZM ÜZERİNE NOTLAR,,,,,,,,,,,,,,	65-85
KÜRESELLEŞME VE KÜRESEL DEMOKRATİK MÜCADELE,,,,,,,,,,,,,,	86-97
ÖZGÜRLÜK VE DEMOKRASİ SERHILDANLARLA GELECEK,,,,,,,,,,,,,,	98-121
TÜRKİYE EGEMENLERİNİN KÜRTLERİ ASİMİLE ETME SAVAŞI VE 'KIRO TÜRK 'LER,,,,,,,,,,,,,, ”	122-130
DEMOKRATİK ULUS BAYRAĞINI YÜKSELTMEK KÜRT SEVGİSİNİ EN YÜKSEK DÜZEYDE	131-139
YANLIŞ OKUMA(!)lar -2-,,,,,,,,,,,,,,	140-155
BELİRLENİMCİ DÜNYA GÖRÜŞÜNDEN BELİRSİZLİK İLKESİNE,,,,,,,,,,,,,,	156-163
DÖRTLERİN MEKTUBU	164-167
GÜNEŞİ İÇENLERİN TÜRKÜSÜ,,,,,,,,,,,,,,	168-169
ATEŞTENDİR BEDEN	170

KOMÜNAR'DAN...

Tüm MAYIS'lar 1 MAYIS'la başlar. Bu yıl MAYIS erken başladı. Mart ile başlayan Nisan da devam eden 1 MAYIS İşçi ve Dünya Emekçileri bayramıyla zirveleşen demokrasi ve özgürlük mücadelesiyle son zamanların en görkemli yılını yaşadık.

MAYIS sadece kutlanan bir ay değildir. MAYIS anılır da. Başta Kürt ve Türk halkları olmak üzere birçok halk en yiğit evlatlarını MAYIS'ta özgürlük bahçesine ekmişlerdir. Kürt halkı bu yıl tüm ayları MAYIS olarak yaşayacağına benzemektedir.

Hareket ve halk olarak MAYIS'ı kutlama ve anma tarzımız farklıdır. Yıllardır Önderlikten öğrendiklerimizle bu böyledir. Sosyalizm konusunda "sosyalizmden kuşku duymak insandan kuşku duymaktır" diyen bir geleneğe sahibiz. Dalayısıyla 1 MAYIS'ta daha çok sosyalizm dedik. Yeni Önderlik paradigmasıyla sosyalizm ufkumuz çok değişti, derinleşti. En azında bir çokların anladığı biçimde sosyalizmi anlamıyoruz. Sosyalizm toplumu bilimsel ve demokratik olarak özgürlükçü temelde yeniden kurmaktır.

MAYIS şehitler ayıdır. Şehit anısına mutlak layık olunması gereken bir olgudur. Şehitler ayı daha güçlü sorgulama ayıdır. Hemen her gün şehit haberleri gelmektedir. Şehide layık olmak demokratik sosyalizmin temel değerlerindedir. Şehide yaklaşımı insan olmanın ölçüsü olarak kabul etmiş hareket olarak PKK'nin MAYIS şehitlerini ve dünya devrim şehitlerini bir kez daha anıyoruz. Bu sayımızda bu konuya da ağırlık vermeye çalıştık.

KOMÜNAR'ın 6. sayısı, '6-MAYIS'ın görev ve sorumluluğuna göre hazırlanmaya çalışıldı. Bu sayımızda sosyalizm ve şehitler gününe öncelik vermeye çalıştık. Diğer sayılarımızdan farklı olarak bu sayıda Öndreliğin biri sosyalizm biri de şehitler günü için yaptığı iki çözümlemesini aldık. Her iki çözümleme de bizler için ölçüdür.

KOMÜNAR'ın 6.sayısı dergi olmayı aştı. Bir kitap kapsamında çıkıyor. Bu sayımızda daha değişik konularda da arkadaşlar tarafından yazılmış yazılar bulacaksınız. Bu sayı sizlere ulaştığında bizler ZILAN ve SEMA'ların beden ateşleriyle kavurduğu Haziran sayısını hazırlamaya çalışacağız. Tüm KOMÜNAR'ların eleştiri, öneri ve görüşlerine ihtiyacımız olduğunu daha önce de belirtmiştik.

Haziran volkanından akan ateş selinin yaktığı sıcak yaz aylarında küllenen bedenlerin yarattığı yeni yaşamın inanç, coşku ve umudu ile.....

PKK'de Yürütülen Savaş, Sınıf Savaşımının da Ötesinde Temel Bir İnsanlık Savaşımıdır



1 Mayıs 1996, uluslararası işçi sınıfının ve tüm emekçilerin direniş ve mücadele gününde PKK, her zamankinden daha fazla sosyalizmde ısrarın ve başarımın partisidir. Bugün, emekçilerin bayramını bir kez daha anarken, üzerinde durulması gereken en temel husus; işçi sınıfının dünya görüşü olan sosyalizmin durumu ve bu duruma ilişkin ne umut vaat ettiğini bir kez daha değerlendirmek, daha da önemlisi, partimizin bu gerçeklik içerisindeki yerini doğru ortaya koymak büyük önem taşımaktadır.

İnsanlık üzerinde emperyalizmin tek yanlı egemenliğindeki, sömürsündeki gelişme, iki bin yılına doğru giderken, giderek daha da tehlikesi bir hal almakta, özellikle reel-sosyalizmin çözülüşünün ortaya

çıkardığı sorunların halen doğru, köklü cevaplandırılmamaktan ötürü; emekçi sınıflarda büyük bir kargaşa, güvensizlik, inkarcılık hüküm sürmekte, dünya halkları neredeyse en yoz, çürümüş kapitalizmi tek yaşam yoluymuş gibi benimsemeye zorlanmakta, sadece toplumun kirletilmesi değil, yeryüzü doğası bile denilebilir ki, en tehlikeli bir kirlenmeyle karşı karşıya bulunmakta, bunun sorumlusu kapitalist-emperyalist sistem ise en hoyrat, en gözü kara ve önüne geçilemez bir hakimiyet dönemini tüm insanlığa sınırsız dayatmaya çalışmaktadır.

İnsanlık tarihinin birçok döneminde olduğu gibi, özellikle çağın ve son dönemini, çürümüş dönemini yaşayan, köleci, feodal dönemlerin aşınma süreçlerinde gösterdikleri gericiliğin daha kapsamlı ve tüm doğanın tahribini de kapsamına alarak ilerleyen egemenler, sömürücüler, insanlık üzerinde en gelişmiş yöntemleri uygulayarak ve dolayısıyla tahribatını tarihin hiçbir döneminde kıyaslanmaz bir biçimde geliştirerek yürüten bu kapitalist-emperyalizme eğer sosyalizm cevap olmazsa, hemen belirtelim ki; sadece işçiler, emekçiler için değil, insanlık için de dünyanın sonu gelmiş demektir. Her zamankinden daha fazla söyleyebiliriz ki, bu kapitalist-emperyalist tahribata karşı sosyalizm tek seçenektir. İnsanlığın kurtuluşuyla ilgilenen birçok

ideoloji her zaman ortaya çıkmıştır. Sosyal mücadeleler, insanlık tarihiyle başlar, günümüze kadar gelir. Özellikle her sistemin kendine özgü bir çok

**ÇOK ÖNEMLİ SÜREÇLERİ
YAŞADI SOSYALİZM. TARİHİN
BÜTÜN ÖNEMLİ
DEVRİMLERİNDE AZ-ÇOK
SOSYALİZM VARDIR. İLKEL
KOMÜNAL DÖNEM AYNI
ZAMANDA İLKEL SOSYALİZMİ
İFADE EDER.**

sosyal mücadelesi vardır. Tarih bunların binlercesine tanıktır.

Bizi bugün için daha çok ilgilendiren, emekçilerin dünya görüşü olarak şekillenen sosyalizmin içinde bulunduğu durumdur. Sosyalist ideoloji geçen bir yüzyıl içinde büyük bir gelişme gösterdi ve neredeyse dünyanın üçte birine yakın kısmında da uygulanma imkanı buldu. Fakat bağrında taşıdığı eski toplumun sömürücü, baskıcı toplumsal özelliklerinin ağır basan etkileri ve yine oldukça dogmatik yaklaşımları nedeniyle bu deneyimin zaman zaman çözülmeye gittiğini görmekteyiz. Oldukça zikzaklı bir gelişmeyi yaşamaktadır. Bu geçen yüzyılın bir çok deneyimi, hatta kapitalizme karşıtlık temelinde söylersek; emekçilerin iki yüz yıllık savaşım tecrübesi, sosyalizmden vazgeçilemeyeceğini, ama geliştirilmesi için, giderek toplumun tam bir bilimsel ifadesi olması için de, hayli yaratıcı yaklaşılması gerektiğini, bu pratik gelişmelerin özellikle de başarısız sonuçları açıkça ortaya koymaktadır.

Çok_önemli süreçleri yaşadı sosyalizm. Tarihin bütün önemli devrimlerinde az-çok sosyalizm vardır. İlkel komünal dönem aynı zamanda ilk el sosyalizmi ifade eder. Kölecilik dönemlerindeki Spartaküs hareketlerinden tutalım, yine iyi tanıdığımız İslam Devrimi'nin harici hareketi, hatta Alevi hareketinde sosyalist özelliklerden söz edilebilir. Fransız burjuva devriminde bile Baneuf hareketi, tam bir komünist hareket olarak kendini ortaya koymaktadır. Ve zaten bu devrimlerle birlikte giderek bilimsel sosyalizme yakın gelişmelerin de peşi sıra geliştiğini görüyoruz. **'Komünist Manifesto'**, burjuva devrimler sürecinde ilan edildi.

Burjuva devrimi henüz tüm Avrupa'yı kaplamadan, işçi sınıfının bağımsızlık manifestosu, bir korkulu rüya gibi tüm burjuvazi üzerinde kendisini hissettirdi. Hatta ilk komün denemelerinde, başta Paris Komünü olmak üzere, bir çok ülkede kooperatif hareketler biçiminde yaşama geçirilmeye çalışıldı. Ve en önemlisi de, giderek emekçilerin nasıl politika yapmaları gerektiğini, Komünist Enternasyonal ile ve giderek hızla milli sınırlar temelinde işçi sınıfı partilerinin doğuşuyla gösterdi. Bundan tam bir yüzyıl önce denilebilir ki, gelişmiş tüm kapitalist ulusların bağrında işçi sınıfları partilerini inşa etmişlerdir.

I. Enternasyonal, sınır ayırımına dikkat etmeyen bir emekçiler ligiydi.

İşçi sınıfı ideolojisini dernek yanı ağır basan bir örgütlenmeye dönüştürdüğünü ve Paris Komünü ile zirveye çıkardığını görmekteyiz. II. Enternasyonal'ın ise politik mücadeleyi daha da geliştirdiğini, derneklerden

partileşmeye önemli adımlar attığını, emekçilerin sendikal demokratik haklarında önemli gelişmeler sağladığını yine iyi bilmekteyiz. Ne zaman ki; artık işçi sınıfının, emekçilerin iktidar sorununu kapitalist-emperyalizmin bu ilk aşamasında gündeme geldi, özellikle Ekim Devrimi bir işçi sınıfı öncülüklü devrim olarak toplumsal mücadeleler tarihine girdi, o zaman bunun büyük bir sıçrama olduğunu, tarihte emekçiler adına eski devleti parçalayıp yeni bir devleti ortaya çıkardığını ve bunun tüm baskıcı, sömürücü sınıfları, egemenleri büyük bir korku içine ittiğini ve dünya çapında bir gericilik dayanışmasıyla bu devrimin üzerine gelindiğini yine çok iyi bilmekteyiz.

Ekim Devrimi, onun Bolşevik önderliği hiç şüphesiz önemli bir tarihsel çıkışı ifade eder. Sosyal mücadeleler tarihinde dev bir adımdır, ama her devrimde olduğu gibi bu devrimin de önemli çocukluk hastalıkları, eğer dikkatli ve duyarlı bir biçimde aşılmazsa daha sonra cüceleşmesi gibi bir sonucu olacaktır. Bir anlamda bu büyük devrimde de yaşanan böyle bir gelişme oldu.

Bu devrim tüm emekçiler ve işçi sınıfı, emekçi halklar adına çok sağlam bir çıkışı ifade etmekle birlikte, bağrında taşıdığı eski toplumun izleri, tek örnek olmasının da verdiği tecrübesizlik, tecrübe azlığı ve en önemlisi de dünya gericiliğinin ablukası ve Rusya'da çok güçlü olan eski toplumsal kalıntılar, önemli bir darboğazla karşı karşıya getirdi. Sorunları çözmek için uluslararası gericilikle uzlaşmaya, çok ödün verilerek mesafe alınmaya çalışıldı.

İçeride yaratıcı olamadı. Kapitalist sistemin kendi içindeki demokrasisine alternatif bir sosyalist demokrasi geliştiremedi.

Devrim eritildi. Sosyalist parti, giderek bir devletin iç ve dış politikasının basit bir aracı haline getirildi. Ve bu devlet de giderek daha çok ulusal endişelerle hareket eden, büyük Rus şovenizminin de güçlü etkileri kendi içinde ulusal sorunda olduğu kadar, uluslararası alanda da halkların devrim sorunlarına, ulusal

PKK'yi bu son çeyrek yüzyıl içindeki reel-sosyalizmin aşıldığı, kapitalist-emperyalist egemenliğin en güçlü bir sürecini yaşadığı bu süreçte, PKK'nin sosyalizmde ısrarı ve başarıyı sürdürmüş olması başlı başına bir inceleme konusudur.

kurtuluş sorunlarına, hatta işçi sınıfının sosyalist devrimlerine gereken doğru yaklaşımı gösteremedi. Ve her geçen gün daha da sağ bir sapmayı yaşayarak, bu deneyimin günümüze doğru ağır bir çözülme ile karşı karşıya geldiğini, 1990'lara doğru artık bütün belirtilerinin ortaya çıktığı bir aşamanın geride kaldığını görmekteyiz. Öyle oldu ki, bu aşama neredeyse sosyalizmin bitişi olarak kapitalist ideologlar ve siyasi temsilcileri tarafından kendilerince değerlendirildi, alkışlandı. Sanki onlara yeniden gün doğmuş gibi bir rahatlık içine girdiler. Kendileri için tekrar bir sınırsız yaşama döneminin

açıldığını sandılar. Yeni dünya nizamından bahsedildi. Sosyalizmsiz bir insanlığın, dünyanın bir umut olmadığı, hiçbir soruna çözüm getirmediği, neredeyse günümüze doğru herkes daha köklü anlamakta ve derin bir arayış içinde çözüm yollarını bulmaya çalışmaktadır.

Sosyalizmin, hatalı yönleriyle de olsa, yaşayan bazı kalelerine karşı ambargo, daha da şiddetlendirildi. Müthiş bir ideolojik, psikolojik saldırıyla birlikte, ekonomik kuşatmalar yoğ unlaştırıldı. Fakat daha iki bin yılına gelmeden, yani bu alt-üst oluşlarla dolu on yıl içinde görmekteyiz ki, kapitalist-emperyalizmin bu heyecanı, bu kendine güveni boş olduğu kadar, altından çıkılmayacak ağır sorunları da beraberinde getirdiğini dehşetle görülmüştür. Sosyalizmin kötülendiği bu son çeyrek asır, günümüzde artık yeni arayış ve çözümler için bir zorunluluğu dayatmaktadır. Çürümüş, tamamen rantiyeye, borsa oyunlarına dayalı bir kapitalizmin hiçbir yaratıcı özelliğinin kalmaması kadar, sadece toplumun bütün iç dinamiklerinin, insani kimliğinin tahrip edilmesiyle yetinmemekte,

**SOSYAL MÜCADELELER
NASIL İNSANLIĞLA
BAŞLADIYSA, İNSANLIĞIN
VAROLUŞUNA KADAR
SÜRECEKTİR. SOSYAL
MÜCADELESİZ TOPLUM NASIL
MÜMKÜN DEĞİLSE, SOSYALİST
MÜCADELESİZ DE İNSANLIĞIN
GELECEĞİ DÜŞÜNÜLEMEZ.**

tüm bu çürümüş rejimlerin son dönemlerini bin kat daha gerisinde ve tehlikeli bir biçimde, çürütücü bir biçimde et-kisini ortaya koymakla, çıkar-makla kalınmamakta; doğayı, yani insanlığın 'olmazsa olmaz' koşulu olan çevreyle bağlan-tısını da müthiş

tahrip etmekte ve bu harikulade gezegeni yaşanamaz bir alana çevirmektedir. En büyük tehlike bu kapitalist-emperyalizmin en büyük suçu da budur. Eğer tedbir alınmazsa, bu kapitalizm altında geçecek çok kısa bir süre sonra bu gezegen yaşanamaz bir hale gelecektir. Bu görkemli gezegen, bir çöp yığına dönüşecektir.

Her ne kadar bazı cılız sesler çıkmakta ise de, eminiz ki, en büyük başkaldırıyı, yine sosyalizmi -hem de radikal bir devrim biçiminde- bu tehlikeye karşı yöneltmek kadar, toplumun da iç yüzünü görmemiş boyutlarda kirlenmiş yüzünü bir kez daha aydınlatacak ve kurtuluş yollarını gösterecektir. İnsanlığı önümüzdeki yüzyıl içinde ilgilendiren en temel sorun demek ki; bu doğa tahribatının önlenmesi ve iç toplumsal kirlenmenin durdurulması olacaktır. Daha şimdiden başlayan tartışmalar, arayışlar ve bazı ıslah edici reformist çabalar, ancak sorunun uç veren boyutlarını ortaya koymaktadırlar.

Daha köklü değerlendirme ve çözüm yolları, önümüzdeki sürecin devrimsel hedefleri olarak karşımıza çıkacak ve bu devrimsel hedeflerin, partilerin sosyal, siyasal mücadele biçimleri, çeşitli taktikleri kendisini mutlaka ortaya çıkaracaktır.

Sadece ıslah tedbirleriyle en büyük tehlikenin dur-durulamayacağı, köklü devrimler için tedbirler, plan-lar, projeler, örgüt-ler ve çok önemli taktiklerin peşi sıra geliştirilmesi ge-

rektiği ortaya çık-acaktır. Şimdiden bile arayışların artan ağırlığı işlerin bu yönde kaçınılmaz bir biçimde ele alınması gerektiğini göstermek tebirdir. İnsanlık eğer yaşamak istiyorsa, yine sosyalist ideolojinin daha geliştirilmiş perspektifini, uygulama esaslarını yakalamak zorundadır. İnsanlıktan umut kesilemeyeceğine göre, sosyalizmin bu yönlü gelişmesinden de umut kesilemez. Sosyal mücadeleler nasıl insanlıkla başladıysa, insanlığın varoluşuna kadar sürecektir. Sosyal mücadelesiz toplum nasıl mümkün değilse, sosyalist mücadelesiz de insanlığın geleceği düşünülemez.

Sosyalist mücadele bu anlamda insanın tek kurtuluş seçeneği olarak kendisini tekrar tekrar ortaya koyacaktır. Bunu bir ulusla veya tarihi bir dönemde gerçekleştirilen bir devrimle dogmatik ele almamak önemlidir. Bunu insanlığın genel kurtuluş düşüncesi olarak, hayali ve bilimi olarak değerlendirmek daha doğrudur. Hem hayaldir, hem bilimdir. Hiç şüphesiz bilim olduğu için somut gerçekliği yakalayacaktır. Ama yüzyıla sığmayan bir hayal olduğunu da öyle göz ardı edemeyiz. Dar bilimsel yaklaşım kaba materyalizmin bir uygulansıdır ki, reel-sosyalizmde bunun nasıl bir çözümsüzlüğe doğru geldiğini iyi gördük. Hayali, morali, iradeyi, felsefeyi ihmal eden bir sosyalizm, kaba bir materyalizm olarak tehlikeli bir çarpıtma haline gelmesi kaçınılmazdır. Bu tehlike sosyalizmde ortaya çıkmıştır ve şimdi aşılmayla yüz yüzedir.

Buna benzer bir çok yeni siyasi, ekonomik, demokratik hedefi de ortaya

koyacaktır. Siyasal kurtuluş hâlâ çok ciddi bir program sorunudur. Ekonomik kurtuluş hakeza öyledir. Demokrasi yine önemli bir sorun olarak çözüm bekliyor. Bu sorunlar, çözümü sosyalizmden bekliyor. Ve yine en önemlisi çevre sorununa kesin bir programatik yaklaşım gerekiyor. Hem de çok detaylı ve mutlak uygulanması gereken bir program. Bunlar, yeni dönem sosyalizminin üzerinde programatik duracağı temel sorunlardır. Hiç şüphesiz vurgulandığı gibi, felsefik, hayali, moral yanı ve de ahlaki yanı üzerinde de kesin bazı gelişmeleri, ilke esasları yakalaması gerekir. Felsefesiz, moralsiz ve ahlaki yönü bulunmayan sosyalizm kesin düşünülemez.

Bunun yanında yeni partileşme, örgütleşme ve mücadele taktikleri sorunu da önem kazanacaktır. Eskinin sosyalist ihtilal teorileri yetmiyor. Gerek isyan, gerekse de daha uzun süreli halk kurtuluş savaşmaları her ne kadar göz ardı edilmezse de, yetmiyor. Gelişen sosyal düzey, ulusal devletlerin durumu, yine ittifaklar, sosyal düzeyin gelişkinlik düzeyi, daha değişik mücadele biçimlerini zorlamaktadır. Özellikle teknik çok gelişmiştir. Teknikle mücadeleler arasında çok sıkı bir bağlantı vardır. Dolayısıyla yeni partileşme ve mücadele taktikleri bu somut gelişmeyi de göz önüne getirerek daha değişik mücadele yöntemlerini geliştirmek zorundadır.

Protesto hareketlerinden tatalım şiddet hareketlerine kadar, yeni mücadele taktikleri kendisini hissettirecektir. Ve bu temelde de hiç şüphesiz enternasyonalizme de bir gelişme ortaya çıkacaktır. Ulusların artık teknik nedeniyle dar sınırlar içinde

tutulamayacağı, emperyalizmin deyişiyile; globalleşmenin bu kadar arttığı bu dönemde sosyalizmin de globalleşmesi gerektiği ortadadır. Yani, yeni bir enternasyonal yaklaşım giderek kendisini hissettirecektir. Daha doğrusu, somut ulusal sınırlar kadar, evrensel sınırları; toplum içi kadar, toplumla-doğa arasındaki ilişkileri iyi formüle edecek bir sosyalist enternasyonal önemli bir ihtiyaçtır ve önümüzdeki yüzyılın belki de böyle bir enternasyonalin bayrağı altında karşılaşmak, en doğrusu ve en gerçekçi yaklaşım olacaktır.

Eski reel-sosyalizmin etkilediği bir ortamdan kaynak bulmakla birlikte, kendine özgü yanları da olan PKK hareketi, günümüzde oldukça ilgiyle değerlendirilmeye çalışılmakta, gerek “nasıl bir sosyalizm?” sorusunun cevabı kadar, geçmişle farkı kadar, yeniyi de nasıl sağlayacağı tartışılmaktadır. Bütünüyle yaptığımız; PKK’yi böyle özgün bir sosyalist aşama partisi olarak gündemde tutmaktı ve bu da oldukça başarılıdır. PKK’nin Kürt ulusal kurtuluşçuluğunun öncü gücü olduğu daha çok görülen bir yanındır. Fakat asıl önemli bir yanı da, uluslararası sosyalist mücadele içinde ne anlam ifade ettiği yönüdür. Belki de giderek daha ön plana çıkacak olan, çıkarılması gereken yönü de budur.

PKK’yi bu son çeyrek yüzyıl içindeki reel-sosyalizmin aşıldığı, kapitalist-emperyalist egemenliğin en güçlü bir sürecini yaşadığı bu süreçte, PKK’nin sosyalizmde ısrarı ve başarıyı sürdürmüş olması başlı başına bir inceleme konusudur. Kaldı ki, günlük basında da görmekteyiz ki, emperyalizmin başı olan ABD, boşuna

‘dünyanın en tehlikeli terörist örgütü’ olarak değerlendirmiyor. Bundan anlaşılması gereken; sistemin başı olan ABD’nin, sosyalizmi ve onda önemli bir konumu işgal etmesi kaçınılmaz olan PKK’yi daha şimdiden büyük bir tehlike olarak gördüğü ve değerlendirdiğidir. Ve doğrusu da budur.

Bir zamanlar Marks, Engels öyle değerlendirildi. Uluslararası gericilik tarafından Bolşevikler, böyle bir ucube olarak değerlendirilmişlerdi. Şimdi de PKK, uluslararası gerici ittifakın adeta üzerinde ortak yoğunlaştığı, hatta bununla ilgili zirveler yaptığı bir tehlike olarak değerlendirilmek istenmekte ve uluslararası alanda hakkında çok çeşitli kovuşturmalar geliştirilmektedir. Vahşi bir faşizm, uluslararası tüm gericilik tarafından desteklenerek, yürüttüğü soykırım savaşı yetmiyormuş gibi, uluslararası alanda da her gün yeni kovuşturmaların, mahkemelerin açılması, PKK gerçekliğinin bu yönünü oldukça iyi ortaya çıkarmaktadır. Uluslararası emperyalizm, ABD ve sıkı yandaşları Almanya, İngiltere gibi devletler bu konuda eski bir tecrübeye sahiptirler. Onları ilgilendiren dar bir Kürt ulusal kurtuluşçuluğu değildir. Bunu zaten destekliyorlar ve başarısı için de her türlü çabayı gösteriyorlar.

Bunların karşı oldukları önemli bir sorun olan; Kürt sorunundaki PKK öncülüğünün ve onun taşıdığı tehlikeli ideolojik, sosyal yaklaşımların, sistemleri için son derece tehlikeli bir hal almasıdır. Olasıdır ki, PKK’nin sosyalist içeriği, yeni bir Bolşevizm olması işten değildir. Ortadoğu’da; kapitalist-emperyalizmin bu en zayıf halkasında giderek öne çıkan PKK

öncülüğü, gerçekten büyük bir tehlikedir.

Çapraşık bazı gelişmelerin 1990'lardan itibaren Ortadoğu'ya getirdiği darboğaz, bloklaşmada PKK'nin varlığını sürdürüp, pekiştirmesi, bunlar için daha da yakıcıdır ve dikkatle değerlendirilmeyi gerektiriyor. ABD'nin ikide bir **"Ortadoğu dengelerinde PKK'yi söz sahibi yapmayacağız, etkili kıldırtmayacağız"** demesi boşuna değildir. Denge hesaplarında bu beklenmedik gelişmeyi ortadan kaldırmak istiyor. Mümkünse ehlileştirmek, mümkün değilse ortadan kaldırmak, son yılların temel bir politikası olarak karşımıza amansız bir biçimde çıkarılmaktadır. Biz hiç şüphesiz, emperyalizmin bu etkisizleştirme, boğma taktiklerine ağırlık verdik ve PKK Önderliği'nin en çok böyle taktik hususlar üzerinde yoğunlaşmaya ağırlık vermesi boşuna değildir. Çünkü, biraz da gizli bir biçimde boğuntuya getirilmek istenen; PKK'nin taktik-stratejik gelişimi olmasaydı, aslında bugün sosyalizmin özü de güçlü bir zemine kavuşamazdı.

Şimdi PKK'lileşme, sosyalistleşme bol stratejik ve taktik gelişmeler temelinde daha da büyük bir anlam kazanmış bulunmaktadır. Hatta Ortadoğu halklarını giderek etkilemesi kadar, uluslararası alanda da iddialı bir sosyalist öncülük olarak etki sağlayacağı, hatta öncülük edeceği anlaşılmaktadır. Kürdistan Devrimi, bu anlamda eğer içeriğini daha da zenginleştirirse, özellikle PKK'lileşmeyi kendi içinde insan çözümünü, yeni tip insanı son yıllarda büyük bir yoğunlukla geliştirmesi gibi hakim

kılırsa ve stratejik-taktik olarak da devrimci savaş yöntemleri tutarsa ve bu önemli bir devrim zaferiyle sonuçlarsa, sosyalizm de çok iddialı bir süreci başlatması işten değildir.



Unutmamak gerekir ki, Kürdistan'ın parçalanmışlığı, geliştirilecek bir sosyalist federasyon deneyimi, dört temel ulusun ve birçok azınlığın da içine gireceği bir modeli hızlandıracaktır. Bu dört büyük ulus ve çok çeşitli azınlık ve kültürlerin PKK etkisiyle sosyalizme doğru, demokrasiye doğru eğilim göstermesi, gerçekten Ekim Devrimi'nin bile etkisinin çok üstünde bir etkiye yol açması kaçınılmazdır. Temel Ortadoğu kaynaklarının ve tarihinin yeniden PKK tarafından ele geçirilişi önemini kat be kat arttırmaktadır. Bu potansiyel gelişme, Ortadoğu'yu uluslararası devrimin en nazik halkası haline getirmiş bulunmaktadır. PKK, tam da bunun en stratejik ve taktik olarak da gün be gün işleyen can alıcı gerçeğidir. Uluslararası gericiliğin giderek PKK üzerinde durması, bu can alıcı özelliğindedir. Bir çok stratejilerini, taktiklerini boşa çıkarması, onları dehşete düşürmüştür.

Son olarak Mısır'da yapılan zirvede, aslında bunun endişesini görmemek mümkün değil. Bu zirve, her ne kadar terör zirvesi olarak ve daha çok da, işte Filistin içerikli bazı sözler, terör olaylarına karşı cevap olarak

toplantıya çağrıldıysa da, esas hedefi PKK'nin bu Ortadoğu zikzaklarındaki gelişmesinin durdurulmasının olduğunu, PKK'nin özellikle, hâlâ da oturmamış emperyalizmin yeni nizamındaki çatlaklardan iyi yararlandığını ve hatta sorunları olan devletlerle geliştirdiği ilişkilerin bir bloklaşmaya doğru aktığını gördükçe, bu zirveyle buna bir dur denilmek istendi. Fakat tersi sonuç verdi.

Zirve, bloklaşmayı daha da hızlandırdığı gibi, PKK'nin anlam ve önemini daha çarpıcı kıldı. Hatta işbirlikçileri vasıtasıyla Kürt hareketine dayattıkları çözümler de yerle bir oldu. Etkilerinin zayıflaması kadar, PKK'nin büyük bir güç olarak çıkması kadar, stratejik olduğu kadar, bölgedeki iktidar gelişmelerini de etkileyecek, onların mevcudunu yürütecek iddiaya girebilecek kadar bir konuma yol açtı. Bunlar, hiç şüphesiz stratejik iktidar, siyasi, askeri gelişmelerdir. Ama eğer gerekleri dikkatle değerlendirilir ve sosyalist içerikte bu taktiklerle iç içe, başta PKK Öncülüğü içinde olmak üzere, giderek halkı da bu temelde dönüştürülmeye oynatılırsa ve yine stratejik, taktik ilişkileri giderek Kürdistan Devrimi ile bağlantılı hale getirirse, Kürdistan federasyonlaşmasını da bunun için tam bir kaldıraç gibi kullanırsa, bu giderek Ortadoğu Halklar Federasyonlaşması'na götüreceği gibi, içeriği de **“sosyalizm ve halklar demokrasisi”** biçiminde büyük gelişme gösterecektir.

PKK, böyle bir gerçekliğe en çok yaraşan ve gereklerini yerine getiren, yeni sosyalizmde ısrarla birlikte, zaferini temsil eden bir parti

durumundadır. Ve reel-sosyalizmi çözümlüğe götüren bütün hastalıklardan kendini arındırdığı gibi, yeni sosyalizm arayışına iddialı bir zemini kendi içinde geliştiren bir sosyalist parti olarak şekillenmektedir. Hiç şüphesiz bu konuda yoğun sorunlar vardır. Ve tüm gücüyle bir Kürt ulusal kurtuluşçuluğunu, Kürdistan Devrimi'ni geliştirmeye uğraşmaktadır. Bu devrimin komşu ülkelere yayılış işini daha planlayamamıştır. Veya gereklerini sınırlı da olsa yerine getirememektedir. Yine, uluslararası etkilerini düşünce platformlarına taşıramamıştır.

Ama iyi bilmeliyiz ki; bunlar da Kürdistan Devrimi'nin başarısı oranında hızlı gelişecek ve gerekleri yerine getirilecek gelişmeler olarak belirlenebilir. Devrim kurtarılsa veya ulusal kurtuluşçu biçiminde zafer kazanan bir PKK, Kürdistan Devrimi'nde büyük bir sosyalist aşama olacağı gibi, Kürdistan'ın parçalanışı nedeni ile ve esnek ulusal, bölgesel çözümler, yaklaşımlar ile bunu hızla bölgeselleştirecektir. Bunun yaratıcı taktiklerini gündemden eksik etmeyeceğine göre, bunun gelişmesi de kaçınılmaz olacaktır.

Bu da şu anlama geliyor; hızla PKK'nin sosyalist içeriği, halkların neredeyse ekmek-su kadar gerekli olan ideolojik boşluğunu dolduracak ve onları muhtaç oldukları sağlıklı gelişme ve kurtuluş yoluna itecektir. Günümüzde bunun potansiyelini PKK sonuna kadar barındırmakta, aktifleşen çabaları da her geçen gün bunu dosta, düşmana göstermektedir. Dolayısıyla, düşmanları üzerinde amansız durdukları

gibi, dostları da önemle durmakta ve çoğalmaktadırlar.

Eminim ki, bu yeni bloklaşma döneminde PKK büyük bir bilinçle olduğu kadar, beklenmedik gelişmelerle iyi yorumlayarak yerini sağlamlaştıracaktır. Batı saldırısı karşısında Rusya hâlâ direnmeye çalışıyor; Çin'le yeni bir ittifak geliştirdi. Bu, Asya ittifakıdır. Yine, Ortadoğu'da Batı saldırısı, bölgesel ittifaklar geliştirmektedir. İran ve Suriye'nin geliştirdiği ittifak, giderek en iddialı bir karşı ittifaka dönüşmektedir.

Hele Türkiye ile İsrail'in başını çektiği bölgesel ittifak, karşılarında tüm Arapları ve İran'ı bulan bir ittifaka zemin olmuştur. Ve bu da tabii ki, Kürdistan Devrimi için hangi ittifakta yer almır ve en önemlisi böyle bir bloklaşmanın gelişmesinin ne anlama geldiğini görüp, değerlendirmesi ve içinde yer alması olacaktır. Asya ittifakının bir Ortadoğu halklar ve devrimle birlikte devletler ittifakına dönüşmesi belki de çok çarpıcı ve bu kapitalist-emperyalist saldırıya karşı da en önemli bir direniş hattını ortaya koyacaktır ve biraz da işler bu yöne doğru evrim göstermektedir. Bunun hız kazanacağı söylenebilir.

Eğer Rusya daha da aşırı bir teslimiyete girmezse ki, gelişmeler tersini gösteriyor, eski komünistlerin parlâmentoda sağladıkları üstünlüğü devlet başkanlığında da gösterecekleri beklenmektedir. Çin, zaten eksiklikleri ne olursa olsun eski sosyalizmde ısrar ediyor. Ve Afganistan olsun, Hindistan olsun, Vietnam olsun, bunlar doğal olarak Asya ittifakı içinde yer alacak ülkeler konumundadır. Ortadoğu ise,

adeta Asya'nın öncü savaş kolu durumuna gelmiştir.

Afrika'nın da doğal olarak bu bloğun yedeğinde yer alması, yine Latin Amerika'nın da bu yoksul ülkeler serisinde bunda yer alması, en azından tarafsızlık düzeyinin gelişmesi işten bile değildir. Kuzey-Güney çelişkisi diye tabir edilen durum da bununla bağlantılıdır. Ama esas olarak savaş kolu Ortadoğu'dur. Güçler bir kez daha burada sınanacaktır. Bütün

yetersizliğine veya tutucu diye gösterilen yanlarına rağmen, İran devrimi mutlaka

emperyalizm açısından dize getirilmesi gereken bir devrimdir ki, bu da kolay olmayacaktır. İsrail'e karşı yine Arap direnişi de, ne kadar da bir uzlaşma sürecine girse -ki bu uzlaşma süreci bile başlı başına büyük bir mücadele dönemi olacaktır- sürecektir. Hele İsrail, Türkiye'nin hem bölge, hem Orta Asya'ya doğru taşın stratejik ittifakı tüm bölge halklarını daha da pür dikkat kesilmeye itmiştir. Ve böyle karşılıklı iki strateji, günlük olarak sıcak savaşım cephelerinde vuruştuğu gibi, bir çok diplomatik, siyasal, ekonomik alanda dövüşmektedir.

İşte böylesine bir dünya bloklaşması, kamplaşması çerçevesinde PKK de, eskiden olduğu gibi sadece ideolojik ve çok cılız bir politik etkiye sahip olmakla kalmıyor, stratejik ve güncel taktik bir kuvvet olarak

**PKK'LİLEŞME HİÇ
ŞÜPHE SİZ
SOSYALLEŞMEDİR,
SİYASALLAŞMADIR,
ASKERLEŞMEDİR. AYNI
ZAMANDA YENİ İNSAN
YARATMADIR.**

bloklaşmadaki yerini alıyor, hatta bu NATO stratejisine karşı Asya'nın ve Ortadoğu'nun, giderek gelişmesi kaçınılmaz olan stratejisinde temel bir halka rolünü oynamak, devrim halkası rolünü, özellikle sosyalizm halkasının güçlü, iddialı temsilcisi olarak yer almaktadır. Kürdistan Devrimi de bunun en canlı, üretken toprağı olmalıdır. Bu anlamda; Kürdistan toprakları devrimin -bu insanın şafak vaktinde oynadığı role benzer- bir rolünü oynamaya doğru hızla çevrilmektedir. Ona doğru yol almaktadır.

Hiç şüphesiz PKK'nin ideolojik dağarcığında gelişmeler öngörülmekte, ama kendi dışındaki İran-İrak savaşı, Körfez savaşı, Arap-İsrail çelişkisi, giderek Balkanlardaki, Kafkaslardaki ulusal boğazlaşmalar bu süreci hızlandırmıştır, etkilemiştir ve yanıltıcı taktik yaklaşımlarla da iddialı bir çözüm aşamasına gelmiştir. Yapılması gereken çok iş vardır. Şüphesiz en önemlisi günlük taktik işlerdir.

PKK stratejisinde bir gelişme var ve devam edecektir. Pek stratejik sorunları yoktur. Stratejide doğal müttefikler yakalanmıştır ve daha bilinçli halkalarla korunacaktır. Günlük taktikler yine daha büyük bir önlemlerle geliştirilmek durumunda. Güney Kürdistan'daki devrimci savaş taktikleri önlemlerle inşa edilmek zorunda. Bu konuda yaşanan sığılıklar, darlıklar ve yerine getirilmeyen görevler hızla görülmek durumunda ve taktik yaratıcılık Güney devriminde, halkın da ve giderek Irak'ı bile etkileyecek bir aşamaya, yeni bir düzeye kavuşmakla yüz yüzedir. En can alıcı bir taktik süreç şimdi burada yaşanmakta ve

öngörülü biçimde son yıllarda yoğunlaştırdığımız çabalar Güney devrimindeki ısrarın hiç de boşuna olmadığını hem uluslararası, hem ulusal düzeyde büyük bir anlam ifade ettiğini artık günümüzde de herkese göstermiştir. Burada hem askeri, hem siyasi, hem ekonomik olarak yerine getirilmesi gereken önemli güncel görevler vardır. PKK'nin bunları sağlam bir askeri üsse dönüştürmesi çok önemli ve amansız bir biçimde gerekleri yerine getirilmelidir.

Güney halkının bir siyasi gelişmeye, diğer adıyla demokratik bir federasyonlaşmaya doğru evrim göstermesi gerekiyor. O yönlü görevleri de amansız bir biçimde yerine getirilmelidir. Güney halkı ile doğru iletişim, doğru cephe, doğru mücadele taktikleri günlük olarak son derece örgütlü, dayanışmalı bir biçimde somut duruma uygun olarak yerine getirilmelidir. Çok yoğun ekonomik sorunlar var. Devrimle birlikte ekonomik sorunların da, savaş ekonomisinin doğru örgütlenilerek yerine getirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Özellikle TC faşizminin 'Çekiç Gücü' de arkasına alarak oynamak istediği olumsuz role tamamen son vermek durumuyla yüz yüzeyiz. Çekiç Güç, yani NATO gücü bazen önemli oranda boşa çıkarıldığı gibi, tam bir yenilgiye dönüştürmek de önemli bir görev olarak karşımızdadır. Ve bu fırsatı da sonuna kadar değerlendirmek gerekiyor. İşbirlikçi kalıntıların geleneksel yaklaşımları zayıflatılmıştır. Onu bu çerçevede daha da takviye etmek işten bile değildir.

Bu Güney devrimi, Ortadoğu ittifaklaşmasında çok önemli bir yere sahiptir. Ortadoğu'da hem İran'la, hem Arap ülkeleriyle Kürt ittifakının çarpıcı bir biçimde zemin bulacağı yerdir. Gerek Irak'ın demokratikleştirilmesinde halkların eşit ve özgürlüğe yakın yeni ittifakında, gerek bunun hızla İran üzeri ve diğer Arap ülkeleri üzerindeki olumlu etkilenmesi de artık imkan dahiline girmiştir. Ama hiç şüphesiz en önemli yanı da, Kuzey devrimine yapacağı büyük etkidir. Buranın devrimin üssü olması, an be an etkilerini Kuzey'e taşıracak, hem askeri, hem siyasi olarak büyük gelişmelere zorlayacaktır. Zaten daha şimdiden oynanan bu rol, önümüzdeki kısa zaman süreci içinde ya hızla ilerletilecektir, ya da faşist TC savaşı, mutlaka sonuç almak isteyecektir.

Arkasında emperyalizmi bulduğu gibi, biz de arkamızda her zamankinden daha fazla, demin söylediğimiz Asya ittifakı kadar bölgesel ittifakı da bulabiliriz. Ve ilk defa böyle kapsamlı bir hal alma söz konusudur. Bu savaşında yine geleneksel işbirlikçilerin TC'den kopuşu ve bölgesel ittifaka bağlanması hız kazanacaktır. Bu da önemli bir gelişmedir. Tüm bunların böyle hızlı yaşandığı bu süreçte Kuzey devriminin alacağı büyük mesafeyi görmek, özellikle onun gerilla aşamasını sağlıklı değerlendirmek, gereklerini yerine getirmek büyük önem taşımaktadır. Halkın siyasal gelişimini, birliğini, cephesini geliştirmek çok çarpıcı bir görevdir ve sıcak ortamda bunu örgütlemek büyük önem taşımaktadır.

En önemlisi de, Türkiye'ye devrimi taşımak büyük bir imkan haline gelmiştir. Türkiye halkının da artık devrimsiz yaşayamayacağı bir döneme girilmiştir. Hiç bir dönem, Türk egemen sınıfları bu kadar bunalım içinde olmadıkları gibi, Türk halkının da artık sorunlarının çözümünü devrimde aramak zorunda olacağı ortaya çıkmıştır. Son stratejik ittifakın da, yani Batı'ya en bağımlı İsrail'e teslim olmanın da bu Türk egemen bloğunu kurtaramayacağı, giderek daha iyi anlaşılmaktadır. Mevcut yaşanan hükümet krizi, devlet bunalımı da

**BU ISRARLI SOSYALİST İNSANI
YARATMA SAVAŞIMINI BİZ
SÜRDÜRMESEYDİK,
BIRAKALIM BU SAVAŞI BU
AŞAMAYA GETİRMEK, DAHA
İLK GÜNLERİNDE ÇAKILIP
KALMASI İŞTEN BİLE DEĞİLDİ.
HELE HELE SOVYET DENEYİMİ
GİBİ YETMİŞ YILI YAŞADIKTAN
SONRA BİLE ÇÖZÜLMESİ, BU
KADAR GELİŞMİŞLİĞİNE
RAĞMEN BİZİM EN GERİ
TOPLUMSAL KOŞULLARIMIZA
DAYANAN DEVRİMİMİZİN
ÇÖZÜLMEMESİ İŞTEN BİLE
DEĞİLDİR.**

bununla yakından bağlantılıdır.

Devrimi Türkiye'ye taşımak, artık artan imkanlara sahip olduğu gibi, Kürdistan Devrimi'nin zaferinin kesinleştirilmesi buna bağlıdır. Güney'de alacağı, yararlanacağı zemini almıştır, alanı tutmuştur. Görevleri başarıyla burası yerine getirebilir. Kuzey Kürdistan'da da, yine gerilla sağlam bir devrim zemini yakalamıştır, bunu da geliştirebilir. Geliştirmesi için imkanlar fazlasıyla vardır, ama bir

Türkiye'ye de taşırılsa inanıyoruz ki, bu tüm Kürdistan'da, diğér parçalarda devrimin zaferini kesinleştireceğı gibi; Türkiye'yi de giderek zafere giden bir devrim yoluna sokacaktır. Böylesine stratejik bir öneme doğru tekrar evrimlenmektedir. Türkiye'deki sosyal mücadele; ya bu rolünü layıkıyla yerine getirecek, sosyal kurtuluşu sağlayacaktır, ya da artan bunalım altında bu emekçilerin, işçi sınıfının, memurların, yoksul köylünün nefes alamaz durumu daha da yaşanılmaz bir hal alacaktır.

Kısaca, Türkiye ortamında da ya devrim, ya sosyalizm, ya demokrasi, ya da faşizmin artık maymunlaştırdığı bir topluma katlanmak zorunda kalınacaktır.

Görüyoruz ki, bu, emekçilerin uluslararası mücadele ve dayanışma gününde bir kez daha gerek tüm insanlık açısından, gerekse bölgemizdeki halklar ve en önemlisi de Kürdistan'daki devrim önemli gelişmelerle, sorun ve çözüm yollarıyla karşı karşıyadır. PKK bu anlamda çok ağır sorunları da yaşasa, esasta çözümünü ifade etmektedir. Hiç kimse PKK'yi kendi bireysel, basit heveslerini konuşturacağı bir parti olarak değil; insanlık çözümü, halklar çözümü ve yine çok aranan, en dipte olan Kürt sorununda kendini bir çözüm olarak değerlendirmelidir. Son yıllarda partileşme içinde yaşadığımız normal sosyal, siyasal savaşında demeyeceğimiz yoğunlukta bir büyük insanı yeniden yaratma çabası söz konusudur. Hiç şüphesiz eski toplumsal etkilerle, çok geri siyasal düzeyde savaşarak bu sağlanıyor ama, aynı

zamanda yeni, yaratıcı özellikler de bu arada ediniliyor.

PKK'lileşme hiç şüphesiz sosyalleşmedir, siyasallaşmadır, askerleşmedir. Aynı zamanda yeni insan yaratmadır. Özellikle kendi içinde yeni dönem insanını, sosyalist insanı yaratma, PKK'nin en temel ideolojik görevi olarak karşımıza çıkmaktadır. Zaten reel-sosyalizmin de başaramadığı, kendi partisi içinde yeni insanı yaratma işini bir görev olarak göz önüne getirmemesi, genel bazı belirlemeleriyle yetinmesi, bu sosyalist insanı, sosyalizmin kuruluşundan sonrasına bırakmasıydı.

Bize göre, PKK deneyimine göre sosyalist insan ilk günde yetiştirilmek zorundadır. Kendi içinde sosyalist insanı yetiştiremeyen bir parti asla sosyalizmin kuruluşuna gidemeyeceğı gibi, sosyalizm sonrası sosyalist insan değil, bir baş belası, kapitalist insandan daha tehlikeli bir insan tipi ortaya çıkar ki, reel-sosyalizmin de kanıtlağığı budur. Demek ki, sosyalist parti, bırakalım savaş sonrasında, sosyalizmin sözde zaferinden sonrasında, daha onun ilk grup döneminde bile başarması gereken işi, sosyalist insanı, öncüyü yaratmasıdır. Onun varlığını öncelikli kılmasıdır.

Bir sosyalist parti, sosyalist olmayan insanların eline terk edilirse, o parti belki de faşist partisinden daha tehlikeli olur. Nitekim bunun da belirtileri reel-sosyalist partilerde ortaya çıkmıştır. Çünkü, sosyalist partilerde sosyalistleşmeyen üye, birey eski toplumda olduğu kadar, yozlaştırıcı, kapitalist saldırıya karşı da orta yolda duramaz. Belli bir süre orta yolu dener, ama parti içinde hızla gerek eskinin,

gerek yeni kuşatan sistemin objektif ajanı olur ki, kendi başına en büyük yıkıcı, gerici, komplocu tehlikesi, onun temsilcisi olacaktır. Ki PKK'nin mücadelesi bu gerçeği de çarpıcı, en açık ortaya çıkarma zenginliğine sahiptir. Şimdi her zamankinden daha iyi anlamalıyız ki, PKK içinde yürütülen sınıf savaşımının da çok ötesinde, hatta salt sosyal, siyasal da değil, temel bir insan savaşımıdır. Ondaki ısrarınız, başarınızın da kesin teminatıdır. Kendi deneyimlerimize dayanarak söylüyorum.

Bu ısrarlı sosyalist insanı yaratma savaşımını biz sürdürmeseydik, bırakalım bu savaşı bu aşamaya getirmek, daha ilk günlerinde çakılıp kalması işten bile değildi. Hele hele Sovyet deneyimi gibi yetmiş yılı yaşadıkdan sonra bile çözülmesi, bu kadar gelişmişliğine rağmen bizim en geri toplumsal koşullarımıza dayanan devrimimizin çözülmemesi işten bile değildir.

Peki ne önledi bunu? Bunu, sosyalist insan kavgamızı şiddetlendirmemiz önledi.

Bu yönlü doğru bir mücadele anlayışı, savaşı yine ustaca parti içinde verişimiz, reel sosyalist bir çözülmeyi PKK'de sadece önlemekle kalmadı, PKK'nin aşama yapmasına, önemli bir sıçrama yapmasına yol açtı. Bu herhalde doğru ve çok öncelikli yerine getirilmesi gereken bir görevdir. Sosyalist bir partinin ilk işi, öncülüğünü kesin sosyalist üyelerle sağlama almasıdır. Bunu sonraya bırakan, kendi içindeki bireyi çözmeyen, dolayısıyla sosyalistleştiremeyen bir çaba, her an yenilmeye ve hatta çok tehlikeli bir saplantı haline gelmeye açıktır. Diğer

bütün dönem partilerinin yaşadığı, dolayısıyla çözüldüğü nokta da budur. Onlar, sosyalist insanı yaratma mücadelesini ya göz ardı ettiler, ya genel doğrularla devrim sonrasına bıraktılar veya ekonomik tatmin gibi böyle bazı ayrıcalıklar-tavizler vererek, işin içinden sıyrılmak istediler. Sonuç bir felakettir. Eminiz ki, Sovyet partisinde bir kaç tane sosyalist insan olsaydı; sosyalist demokrasiyi, sosyalist morali, sosyalist tüm görevleri esas alsalardı, bu parti böyle yozlaşmazdı ve devlet de böyle tehlikeli bir araç olarak başa bela olmazdı ve toplum da böyle çürümezdi.

Demek ki, bu, halen büyük bir öneme sahiptir. Öncünün günlük olarak sosyalistleşmesi ve tarihi bir örnek verilirse; İslam tarihinde, özellikle Ortadoğu halklar mücadelesinde, bir bütün olarak, hatta insanlık mücadelesinde eğer etkileri bugün çok daha kalıcı olan dinler ve o dinlerin mücahitleri anılıyorsa, evliyalarından bahsediliyorsa, dervişane yaşamlarının yüceliği bir anlam ifade ediyorsa, onun nedeni; o ideolojilerinin kendi insanlarını yaratmaları için sınırsız bir mücadeleyi, inceliği, hassasiyeti göstermelerinden kaynaklanıyor. Kırk yıllık çilelerden bahsettik.

İran'da Ayetullahlar deneyimi vardır. Evliya menkıbeleri çok anlatılır. Bunların biricik anlamı şudur; o devrimlerin ideolojileri, kendi insanlarını ısrarla yaratma işine devam ettikleri, bundan bir çok ocak-tarikat, mezhep oluşturdukları için bugüne kadar etkisini taşımışlardır.

Sosyalizmde bunun daha fazla yapılması gerektiği ortadadır. Yalnız işte, ekonomiyi inşa ettik, işte devleti

de kurduk demekle sosyalizm kurulmadığı gibi, özellikle onun Ayetullahları, onun günlük savaşım içindeki ideologları, manevi önderleri, ideolojik önderleri, izlerini tümüyle görecektir, değerlendirecek, tedbirini alacak etkinlikte olmasa da, sosyalist devrimin kaba materyalist yorumu, işte neredeyse kapitalizmle, faşizmle özdeşleşilecek yorumlara kadar götürülebilir. Bunda, esas suçlu aranacaksa, o da demek ki; sosyalizmin ideolojik öncülüğünü, onun öncü bireylerdeki hakimiyetini sonuna kadar götürmemiş olmasından kaynaklanıyor.

PKK'de böylesine bir gelişmeyi yaşadığımızı görüyoruz. Bizim özellikle Önderlik olarak halen tutkuyla, zevkle yürütmekte, en ufak bir yorulma veya "yeterlidir" gibi bir endişe içerisine girmediğimiz bir çabadır bu. Şimdi daha iyi görüyoruz ki, savaş ne kadar şiddetlenirse şiddetlenir, taktik görevler günlük olarak ne kadar artarsa artsın ve hatta bazıları fantezi gibi dar savaş görevleriyle, dar yaşam endişeleriyle hareket ederlerse etsinler, şunu çok iyi bilmeliyiz ki; tüm bunlara çözüm, sosyalist militan kişiliği amansız bir günlük savaşım ile yaratmak, yetkinleştirmek her tehlikeye karşı panzehir olarak onu hazırlamak ve bunu giderek süreklileştirmek, en önemli bir PKK ispatı oluyor. Bu sağlandığı oranda çok iyi görmekteyiz ki, PKK politik olarak büyük gelişme gösteriyor. Hatta askeri taktikleri de hayli dikkate değer bir gelişme, en azından kolay yenilmez bir gelişmeyi sağlayabileceğini gösteriyor. PKK'de politik gelişme vardır. Politik gelişmeyi

kendi halkı içinde yürüttüğü gibi, bölgesel halklarla, devletlerle geliştiriyor. Ve hatta Avrupa'yı, bilmem Amerika'yı bile etkiliyor. Sosyalistleşen PKK, aynı zamanda politik etkisinin de çok geliştiği PKK olduğu anlaşılıyor.

Bugün Kürdistan halkının çok geri, hiç kimsenin şans vermediği bir konumdan politik bir halk konumuna gelmesi, önemli bir gelişimdir. Her ne kadar örgütsüzse de, tam cepheleşmemişse de, çok önemli bir politik güç haline geldiği tartışma



götürmezdir. Kürt halkı en devrimci politik halklardan birisidir. Şimdi bunu daha iyi, daha sıkı örgütlemek, daha cepheleştirmek görev olarak önümüzde durmaktadır. Dış Kürtleri, iç Kürtleri, tüm parçalardaki Kürtleri uygun politik taktiklerle örgütlenmelere çekmek, yine politik mücadele biçimlerini eksik etmemek bu politikleşmemeyi daha da hızlandıracaktır. Ve yenilmez bir politik halk haline getirecektir.

Parti öncülüğü, sonuna kadar bunun yolunu açmış, imkanlarını, mevzilerini yaratmış, kullanılması da

artık yine halk önderlerine, onların politik tarzlarına bağlıdır. Bunun için yeterince nicelik de, nitelik de, kadro da her tarafta vardır. Yeter ki doğru bir önderlik anlayışıyla politik görevlerini, cephe görevlerini layıkıyla yerine getirsinler. Hiç kimse artık şunu diyemez; “PKK'nin politik öncülüğünde imkanlar dardır”. Hayır! Hiçbir devrim partisine nasip olmayacak kadar politik mevziler, içte ve dışta, legal ve illegal her PKK militanının önündedir. Yeter ki kıymetini bilsin, yeter ki saygıyla gerçek değerini takdir ederek, asgari düzeyde de olsa gereklerini yerine getirsinler.

Bunun sıradan görevlerinin yerine getirilmesinin bile, nasıl çarpıcı bir başarıya yol açacağını, şu anda yaşanan politik savaşında iyi anlamaktayız. Serihıldandan özellikle iyi bilmekteyiz. En devrimci bir halk olma gerçeğimizi, dost, düşman, herkesin kabul ettiği gibi kullanacağız. Bunun için gerekli ölçüleri, özellikle kendine özgü eğitimi, örgütlenmeyi, üslubu tutturarak uygulayacağız. İşin inceliklerine dikkat ederek, bu silahın etkili ve başarılı kullanılmasını sağlayacağız.

Bunun yanında, PKK öncülüğünde bir sosyal yaşam, **‘nasıl yaşamalı?’** sorusuna cevabı geliştirmemiz söz konusudur. Hiç şüphesiz her devrim bir **‘nasıl yaşamalı?’** sorusuna cevaptır. Ama Kürt sosyal yaşamındaki akıl almaz yaşamdan düşmüşlük, yaşamın kördüğüm haline getirilişi, daha özlü bir biçimde **‘nasıl yaşamalı?’** sorusunu çözmeyi, ayırtırmayı ve etkin cevaplar vermeyi gerektirmektedir. En az **‘nasıl**

yaşamalı?’ kadar, **‘nasıl savaşmalı?’** sorusu da günden güne önem kazanmaktadır. Ve hatta şuna ulaştık ki; **‘nasıl savaşmalı’** ya daha etkin cevaplar verebilmek için, **‘nasıl savaşım?’** sorusuna cevap vermemiz gerekiyor.

“Nasıl yaşamalı”yı bilmeyenlerin, **‘nasıl savaşım’** a da fazla etkili cevapları olamayacağı açığa çıkmış bulunuyor. Lime lime olmuş, çaptan düşmüş, belki de delice, belki de çok kölece ve haince bir yaşamı iliklerine kadar benimsemiş bir halk, sosyal gerçekliğinde bunu çözmeden, parçalamadan ve yerine **‘nasıl yaşamalı?’** sorusuna etkili cevaplar vermeden, kimsenin sağlıklı politik, askeri savaşı yürütemeyeceği ortaya çıkmıştır. Böylesine kendi başına bela olmuş, okla mertegi karıştıran, adeta yaşamı başı üzerine dik değil, bilmem neresi üzerinde yürütmeye çalışan, ayakları havada, yaşamın hayalinin bile yanından geçmeyen insanlarla etkili bir savaş yürütülemez.

Yaşama daha saygısını bile geliştirmemiş, kendine bile saygıyı elde edememiş olanların, iyi bir gerillacı olmak şurada kalsın, yine siyasetin ABC’sinden bile sonuç çıkarması düşünülemez. Dolayısıyla, bizim sosyal yaşamı çözmemiz, sosyal yaşamın kördüğümünü çözmemiz, özellikle ailesel düzeyde çok kalıtsal bir hal almış, neredeyse fosilleşmiş, çoktan yaşam olmaktan çıkmış, gelenek bile diyemeyeceğimiz, artık yaşamın dışına çıkmış ilişki biçimlerini; tutuculuktan da öteye, hep çürüten, delirten, sosyal gerçekliği, aile gerçekliğini, özellikle kadın-aile gerçekliğini, büyük düşüşü, büyük çirkinliği kırıp dökmeden, parçalamadan, çözmeden, ruhlarda bir

büyümeye, dolayısıyla bu düşüncede bir tahrike yol açmamız düşünülemez.

Nitekim PKK öncülüğünde attığımız bu son dönem adımlarının ne kadar isabetli olduğu, sorunu çözmede çok temel bir noktada yakaladığımızı, önemli gelişmeleri artık silahla da sağlayabileceğimiz, örnek evrensel yanı ağır basan bir biçimde görmekteyiz. Buna bir kültür devrimi de denilebilir. Veya devrimin sosyal yönünü de açığa çıkarıp, önceden çözme, bir örnek model temelinde de olsa gerçekleştirilmesi olarak da adlandırılabilir. Ama mutlaka yapılması gereken bir görev olduğunu, bunu devrim sonrasına bırakamayacağımız, hatta devrimi bile sonrasına bırakamayacağımız, hatta devrimi bile geliştirmek istiyorsak, bu sosyal devrimi parti içinde, kültür devrimini parti içinde geliştirmemiz gerektiğini bugün çok açık bir biçimde görmekteyiz. Ve hatta bu konuda sağlanan derinlik, daha sonraki sosyal devrimin derinliği olarak, bir ölçü olarak değerlendirilmek zorundadır.

Sosyal ilişki düzeyini, hem olumsuzlukları çözme açısından, hem de yenilikleri yaratma ve benimsetme anlamında sağlandığı oranda geleceğin sosyal devriminin krokisi ve bunda ısrar sosyal devrimin de daha eşitçe, özgürce gelişmesini ve bu anlamda da tabii sosyalist toplumun sağlam esaslara bağlanmasının en temel bir garantisinin bu olduğunu ortaya koyacağız. İşte bu yönlü çalışmaların PKK'de, diğer hiçbir sosyalist partide görülmediği bir biçimde bir gelişmeye uğratıldı. Toplumun en temel hücreleri olarak aile çözümlemesi çarpıcı bir biçimde geliştirildi. Politika ve askeri yaşamla

bağlantısı kadar, yine moralle olan yönü açığa kavuşturuldu.

Ailenin öyle sıradan bir sosyal grup olarak değerlendirilmeyeceği, siyaseti boğan, hatta yaşamı boğan bir kurum olduğu ortaya çıkarıldı. Yine, en temel ilişki olarak aile içindeki kadın-erkek, yine çocuk, ana-baba ilişkilerinin, hatta bizde daha da yaygın olan klan-kabile, aşiret ilişkilerinin doğru çözümlenmemesi halinde hiçbir ilerlemenin sağlanamayacağı; yürütülen savaşımın bir ilkel isyancılar savaşımı, yine yürütülen politikanın da bir işbirlikçi politikayı aşamayacağını ortaya çıkardı.

En önemlisi de, parti içinde yaşanan ağır bir bunalım vardı. Neydi bu bunalım? Doğru savaşıma yaklaşamama, doğru politikaya yaklaşamamaktan ötürü, işte **“yüzeysel kaldım, dar kaldım, keyfi kaldım”** diye müthiş bir olumsuzluk, protestoculuk, tasfiyecilik baş gösterdi. Bunun aşılma yolunun aslında sosyal çözümlemelerden, kişilik çözümlemelerinden geçtiği açığa çıktı. Ve onun daha da çözülmesiyle birlikte gördük ki; içteki zincirler, ruhlardaki, beyinlerdeki tutsaklık zincirleri parçalanmadan bu tıkanmış, oldukça bunalımlı, kendini bile yaşamaktan aciz, bireysel tiplerle bırak devrim yapmayı, devrimin başına büyük bela olmasını bile önleyemeyiz.

Her dönemde bunalımlar hiziplere yol açar; biz de hizip olma gücü de olmadığı için, her devrimde parçalanmaya yol açar; bizde de parçalama gücü olmadığı için, yine her devlette dağılmaya yol açar; böyle bir devlet de olmadığımız için bizde daha da ince bir verem, bir kanser mikrobu

gibi kemirmeye başlar. Yani gelişmiş bir hastalık olamıyorlar. Bunu çok primitiv, çok ilkel bir hatalık biçiminde bünyeyi kemiriyorlar. Ve böylece de beklenmedik bir parti içi protestoculuk, parti içi nemelazımcılık, bilgisizlik, bu nedenle yine çok anlamsız kayıplara yol açma. En basit görevlere bile saygılı yaklaşamama hastalığı kendini gösterdi. Hepsı bu tip nedeniyledir.

Çözememiş, kendini netleştirememiş kişilikler nedeniyledir. Onu büyük bir ameliyata yatırdık. Son yıllardaki çabamız bu çözümlmeyi geliştirdi ve sonuçta kişiliğin yaşayabileceği, yaşamanın yolunun nereden geçtiği, temel ilişkilerin nasıl gelişim göstereceği; duygu boyutu, örgüt boyutu, siyasi boyutu nasıl iç içe olduğu

ortaya çıktı. Çarpık, yine hiç ciddi bir siyasi boyutu olmayan

'nasıl yaşamalı?' sorusunun cevabı için devrimin esas alındığı, dolayısıyla bu anlayışın gelişmesiyle birlikte hızlı ölüme koşma değil, çarpıcı bir özgün yaşama koşmanın esas alınması gerektiği ve bunun da savaşıma yetenekleri, bunun da örgüt ve günlük olarak taktiğe hakim olmanın özellikleriyle bağlantılı olduğu, savaşta başarının yaşamda başaracağı açığa çıktı. Yine, yaşamın, özellikle onun moralini, başarısını kendisinde gerçekleştiremeyen savaşı da başarı sağlamayacağı ortaya konuldu. Ve böylesine çok kapsamlı bir kültür devrimini de PKK'nin bu son yıllardaki gelişmesine sığdırabildik.

Bunun da en önemli bir gelişme olduğunu, sanıyorum şimdi PKK içinde

Şehitlik Günü, Kavranması ve Gereklerinin Yerine Getirilmesi En Zor Olan Bir Kavramdır

duyguların, ilişkilerin neye, kime hizmet ettiği, savaşımı nasıl etkilediği, özellikle kadın-erkek, aile ortamındaki, yine ilişkilerin doğru bir çözümlmeye kavuşturulamaması halinde parti içinde büyük bir soruna yol açacağı, zaten toplumun da yaşanamaz durumunun, partiyi de yaşanamaz bir hale getireceği ortaya çıkarıldı. Çözüm olarak kadın ordulaşması kavrandı ve uygulanmasında gelişme görüldü.

İntiharvari devrime koştuktan ibaret anlayışlar yerine, devrimin, yaşamın diriltici tek kaldırıcı olduğu,

ulusal devrim düzeyinde değil, uluslararası alanda da etkisi gittikçe hissedilen bir gelişme olarak değerlendirilmekte ve sonuç çıkarılmaktadır.

Parti Önderliği

18 Mayıs'ı şehitler günü olarak anıyoruz.

İlk büyük şehidimiz Haki Demek ki, partileşmede şehidi ve ilk KARER ve ardından Dörtler, daha sonra yüzlercesinin bugüne yakıştırdıkları kahramanca direniş, parti tarihimizde anlamlı bir gün olarak yerini almıştır.

Şehitlik günü, kavranması ve gereklerinin yerine getirilmesi en zor olan bir kavramdır.

Şehidi anlamak, şehide hakkını vermek, şehidin vasiyetine göre yaşamak bir devrimcinin en temel ve başta ele alması gereken görev ve sorumluluk olduğu gibi; bunu egemen

kılmak, onun savaşımını kesin vermek, bağlılığın en vazgeçilmez bir gereğidir.

Halen hatırımdadır, “Haki KARER anısına nasıl karşılık verebiliriz?” dediğimde, Kemal PİR, “bir polise saldıralım, intikamını öyle alırız” demişti. Hiç de gözümü tutmamıştı. Tamam o katili bir gün yakalarız, provokatörün cezasını veririz, bu olur, fakat, bunun da anıyı kurtaramayacağını çok iyi gördük ve uzun süre düşündükten sonra, aynı yıl, bugünkü parti program tasarısını bu mahallede -şehit düştüğü mahallede- kaleme aldık ve sanıyorum kendimize göre anıya bir karşılık vermenin en uygun biçimi budur dedik. O, bizi basit bir gençlik grubundan partileşmeye karar veren bir grup durumuna taşırdı.



şehidi anlamak, gerekeni yapmak çok önemli bir rol sahibi olmaktır ve tarih bu partileşme çabamızı da denilebilir ki, bir yılbaşı gibi anlam kazandırdı.

Ulusal tarihin en temel bir kilometre taşı olarak yerini buldu.

Şehidin anısında ısrar, gerekeni yapmak, daha sonraki bütün şehitleri

bağladığı gibi, yaşayanlara da kesin yaşam çizgisi haline getirildi ve bu eşittir savaş çizgisi. Halk savaşı çizgisine kadar da taşırıldı. Şehitlere böyle bağlanmasını bilmeyenler, kesinlikle saygısız oldukları gibi, onlar asla saygıdeğer kişilikler haline gelemezler.

Şehide, şehidine hakkını vermeyenler, onların anısını esas alıp yaşamını düzenlemeyenler, parti gerçeğimizin de sağlıklı bir militanı haline gelemezler.

Düşünün ki, bizim bir şehit için yaptığımızı, sizlerin yanı başında, hatta sorumluluğunuz altında binlercesinin yaşandığını düşünürseniz ve anılarına tek tek sağlam bir karşılık vermediğinizi göz önüne getirirseniz, kendi kişiliksizliğinizi ve partileşmeyen

kişiliğimizin bir önemli nedenini daha bilince çıkarmış olursunuz. Şehide hakkını verseydiniz eminim ki, şu andaki değerlendirmeleri yapmazdınız.

Oldukça parti kişiliğine uymayan, saygısını esas almayan bu yaklaşımları sürdürmezsiniz. Bu kadar şehidi yüreğine sığdıranlar, kesinlikle bu kadar

yetersizlikleri sergileyemezler.

PKK şehitleri belki de insanlığın en köklü şehitleri olarak da düşünölmeye değerdir. En temel bir hatanız, şehidin anlamını PKK gerçeğinde hakkıyla bilince çıkarmama, gururunuzda sindirememenizdir. Bir çok konuda olduğu gibi, bu konuda da kendinize göre bir tarz seçmişsiniz. Eğer doğru alacaksınız, ciddi olarak kendinizi parti gerçeğinde adeta bıçağa yatırır gibi yatırmak ve sağlığa kavuşturmadır. Savaş çizginizde yine bütün bu yetmezliklere neşter vurup, son vermek, ancak böylelikle şehitlere bağlı olmak mümkündür ve bu da kişinin kazanım gücüdür.

Şehitlerine saygıyı böyle anlamlaştırmayanlar, ağzıyla kuş da yakalasalar bu davada fazla anlam, değer ifade etmezler. Sayılarını hatırlamada güçlük çekiyorum. Ve hatta öyle değerli şehitler var ki, çoğunun adını bile bilmiyoruz. Ve belki de bazılarını bilemeyeceğiz. En önemlisi, her birisi için neredeyse bir kitap yazılması gereken şehitler, neredeyse

hafızalardan silinip, gidecek. Buna bir çare bulmak gerekir. Bu çarenin de en başta geleni, yenilmez bir parti ve onun savaş çizgisi olduğu kadar, onun sağlam militan

güvencesini kişiliğimizde gerçekleştirmeştir.

Şehitlerin huzurunda başka tür eğilimin, huşu getirmenin ifadesi olamaz. Mutlak şehitleri doğru anlayıp bilmemiz gerekir. Benim en büyük

endişem, bu yaşadığımız yüzeysellik, yine saygıdan uzak, oldukça hafif, yani yaşam, mücadele yaklaşımlarınız şehidin anısına en büyük kötülüktür. PKK'nin şehitler bilançosuna baktığımızda, hele onların çok yüce olan niteliklerini göz önüne getirdiğimizde, mevcut kişiliklerle anlaşmamız, sizi bu temelde layık bir şehit vasiyetçisi olarak değerlendirmek çok zordur. En temel bir sorunumuz; bu kadar kapsam kazanan şehitlerimize layık olmayı güvence altına almaktır. Hatta ben kendi eylemimi çoğunlukla geliştirirken, en temel birincil amacımın şehit vasiyetini güvenceye almak olduğunu çok iyi biliyorum.

Hareketimizin en önemli nedeni; şehidin anlamının, onun vasiyetinin boşa gitmemesi için, örgüt sürekliliğini, savaş çizgisinin gelişimini, yenilmeyen partisini gerçekleştirmeştir. Niçin? Çünkü şehit anısı dayatıcı ve gereklerinin mutlak yerine getirilmeyi emreder. Bu şuur bende birincildir. Bütün şuurların önündedir. Hareketimi yönlendiren saik

**PKK ŞEHİTLERİ BELKİ DE
İNSANLIĞIN EN KÖKLÜ
ŞEHİTLERİ OLARAK DA
DÜŞÜNÖLMÖYE DEĞERDİR.
EN TEMEL BİR HATANIZ,
ŞEHİDİN ANLAMINI PKK
GERÇEĞİNDE HAKKIYLA
BİLİNCE ÇIKARMAMA,
GURURUNUZA
SİNDİREMEMENİZDİR**

, etken diyorum. Çünkü bunu temel hareket ettiren etken olarak düşünemeyenlerin diğer değerlere saygıyla yaklaşacağını, sağlıklı ve gerçekçi anlam vereceğini fazla olasılıklı görmüyorum. Çünkü şehitler en temel değerdir. Acaba bu gücünüz var mı? Şehitler için yaşamak, şehit için çalışmak, şehit için başarmak; buna gücünüz var mı?

Şehit için ucuz ölmek, kesinlikle doğru olmadığı gibi, belki de büyük saygısızlıktır. Şehidin anısında ölmek değil, yaşamaktan, savaşmaktan ve mutlak başarmaktan bahsetmek daha doğru olur. Her şehidin içinde bir eksiklik vardır. Anıya bağlı olan, şehidin vasiyetini esas alan, aslında birincil planda o eksikliği gidermeyle görevlidir. Benzer bütün şehitlere baktığımızda, şehide böyle bağlılık daha sonraki kahramanca yürüyüşlerin ve zaferlerin bu nedene dayandığını görebiliyorum.

PKK'nin şehitleri bu anlamda hem sayısal, hem de özelliysel olarak o kadar kapsamlıydılar ki, belki de yaşam militanlarından daha fazladılar, güçlüdürler, komutandırlar ve hatta kalanlar belki de onların silik bir gölgesi durumundadırlar. O halde silik bir gölge olmaktan çıkılmak isteniyorsa, şahadete götüren eksiklik neydi? Onu görmeli. Ben, Haki KARER'in şahadetinde eksikliği hemen şöyle tespit ettim. Ki, Haki'nin az çalışmasından, amaç bağlılığından, onun eksikliğinden ileri gelmiyordu. Amaca -o koşullarda- ve çabaya hepimizden daha fazla bağlı ve katılan birisiydi. Ama objektif olarak eksiklik; örgüt yoktu; eksiklik, örgütün sürekliliği yoktu.

Demek ki, benim bu şahadete yapabileceğim en büyük iyilik, hem örgütü yaratmak ve hem de onun sürekliliğini sağlamaktı. Haki, eylem yapmıştı. İlk dönemlerde bazı faşist yönelimlerini ve düşman hedeflerini bombalamayı aklına koymuştu ve bu da örgütün taktiğini sağlama almayı beraberinde getiriyordu. Dönem için yerine getirilmesi gereken bu görevleri esas aldık. Şehidin anısına karşılık verdik. Sonuç; çok önemli tarihi bir gelişme oldu.

Agit için hatırlıyorum, şahadetindeki temel eksiklik, o şahadette olası gerçekleşebilecek noksanlık neydi? Gerillalaşamama tehlikesiydi. Benim, anı değerlendirmesinde yaptığım tespit; en az ellışer kişilik gruplar halinde gerillayı Kürdistan dağlarında gezdirebilirsek, bu şehidin anısına en uygun karşılığı veririz dedik. Ve bir yıl geçmeden bu civarda gerillayı Kürdistan'da harekete geçirdik. Dikkat edin, 1986 baharındaki şahadete, 1987 baharında bu kapsamda bir yürüyüşle karşılık verildi. Bunu kendim için en büyük bir vicdan borcu olarak bellemişim. Gerçekleştirdiğimde de en önemli bir aşamayı sağladığımıza inanmışım.

Ondan sonraki gerilla gelişmeleri, kesinlikle Agit'in anısına amansız bağlılığın bir gereği olarak geliştiğini düşünmelisiniz. O, çok önemli bir görevdi, çünkü gerilla erimek üzereydi. Var olan gruplar her an dağılmakla karşı karşıyaydılar. Tüm gücümüzü ortaya koymasaydık, Agit'in anısı da hızla hafızalardan silinebilirdi. Ama yüklendik, yıl yıl yüklendik sonuç; işte gerillanın bu günkü düzeye

gelmesidir. Şehidin anısına sağlam bir karşılık vermenin ne kadar tarihi bir adıma yol açtığını bir kez daha gördük.

Mazlum,

Kemal ve Hayriler'in de anısına, işte bugün yine andı-ğımız Ferhat Kurtaylar'ın anısına vereceğimiz karşı-lık; hareketimizin yine ülkeden kopukluğun önüne geçmek, hareketi

Kürdistan'la birleştirmektir. Ve yurt dışı çalışmalarını bu anlamda olağanüstü bir çabayla ele aldık, yoğunlaştırdık. Ve aynı yıl, 1982'nin sonlarından itibaren partiyi taşırdık ve şunu söylemiştim; "bu şehitlerin anısı, ölümle yaşam arasındaki köprüdür. Üzerinden geçiyoruz, yaşama yöneliyoruz" dedik ve nitekim bunun da ne kadar tarihi bir dönüş olduğunu ve çok kalıcı bir iz bıraktığına herkes şahittir.

Dikkat edilirse, Önderlik gerçeğinde şehitlerin çok önemli bir yeri olduğu gibi, başarıyı belirleyen en temel bir neden de, bu konuda anıya bağlılığın gerekleri olarak yapılan çalışmalardır.

Sizler bu temelde kendinize yönelirseniz, en temel bir eksikliğinizi; mutlaka sorumlu tutulmanız gereken şehitlere karşı üzerinize düşen somut görevleri yeterince idrak edememeyi ve gereklerini yerine getirmemeyi esas aldınız. Hatta düşünün, bir çırpıda yürekten attığınız insanlar var, yanınızda gencecik insanlar şehit düşmüşler. Onların anısına karşılık

vermeye gücünüz yok ve bu da sizin yenilginizdir. Şahadet çizgisinde

muazzam bir aşınma var. Düşünün, ölüme gönderiyorsunuz, ama hiç vicdanınız bile sızlamıyor. En önemlisi, onların kutsal bir amacı var, ne yapılması gerektiğini kendinize sorun yapmıyorsunuz, sonuç; savaş içinde değerlerin muazzam

aşınması. Amaçtan uzaklaşma, çok çirkin kişiliklerin saflarımızda boy vermesi. En önemli neden demek ki, şahadet çizgisine hakkıyla bağlı olmamaktan kaynaklanıyor.

Bilmen gerekir ki, şehitlere yine bu temelde tüm yönleriyle anlam vermeli, en önemlisi de gereken anı çalışması ve savaşımını vermeden siz kurtulamazsınız. Asla vicdan muhasebesini yapmazsanız, vicdanınızı aklayamazsınız. Tabii değerli bir parti militanı da olamayacağınız için, etkili bir başarınız da olmayacaktır. O halde, bir kez daha sizlere, çok kabarık bir liste kadar, çok insani, ulusal, sınıfsal özellikleri olan bu şehitleri iliklerinize kadar tanımaya, anlamaya ve gereklerini; çalışma gereklerini, savaş gereklerini, başarı gereklerini mutlaka yerine getirmeye çağırıyorum. Bu şehitler günü, bir kez daha mücadeleci yaşamınızda şehitlere mutlaka hakkını verme sözünü yerine getirebileceğine dair, gerektiğinde kendini yeniden yaşama ve savaşa katarak sözlerinin

**MAZLUM, KEMAL VE
HAYRİLER'İN DE ANISINA,
İŞTE BUGÜN YİNE
ANDIĞIMIZ FERHAT
KURTAYLAR'IN ANISINA
VERECEĞİMİZ KARŞILIK;
HAREKETİMİZİN YİNE
ÜLKEDEN KOPUKLUĞUN
ÖNÜNE GEÇMEK,
HAREKETİ KÜRDİSTAN'LA
BİRLEŞTİRMEKTİR.**

gereklerini pratikleştirmeye çağırıyorum.

Biz, şehitlerin ölümle yaşam arasındaki farkı silen bir çizgide, aslında yaşıyor muyuz, ölüyor muyuz hiç belli olmadan gidiyoruz. Kısaca

bizde, şehitlik çizgisinde yaşamla ölüm birleşmiştir veya ayrımı silinmiştir.

Önderlik çalışma tarzı, ölümle yaşam arasındaki farkı kaldıran bir çalışma tarzıdır.

PKK şehitliği kesinlikle bunu dayatır. Ölümden çok uzak bir yaşam olmadığı gibi, ölümden de yaşamın tükendiğini, yaşamın bittiğini düşünmeyen bir özelliği vardır.

Bu çok önemlidir. Siyasette, askerlikte, örgütte, her tür çalışmada ölümle yaşam arasındaki farkı ortadan kaldırmak, hiç ölmeyecekmiş gibi yaşadığını ve her zaman ölümle burun burunaymış gibi yaşamayı esas aldığını, şahadet çizgisinde yaşıyorsun demektir. Bu çalışmalar böyle yürüyor. Başka türlü, komutanlık çizgisinde seyretmek mümkün olmuyor. Burada hâlâ PKK'nin bazı vazgeçilmez yaşam biçimleri vardır. Onda seyretmedikçe iflah olunmaz. Düzendan aldığımız kişilik nedir? Düzendan aldığımız yaşam nedir? Bir hiçtir. Dolayısıyla kendinize bir sıçratma yapmak istiyorsanız, PKK olayındaki yaşam ve ölüm çizgisinin böyle birleştirilmesi ve aslında bir yerde ölümü mahkûm eden bir yaşam çizgisine sahip olunmasıdır. Bunun bazı gerekleri vardır. Eski, geri, uyduruk yaşam dürtülerini aşmak

**ÖNDERLİK
ÇALIŞMA TARZI,
ÖLÜMLE YAŞAM
ARASINDAKİ
FARKI KALDIRAN
BİR ÇALIŞMA
TARZIDIR.**

kadar, öyle basit korkularını da esas almamayı, bunları da yıkmayı emreder.

Bu da doğru cesaret ve onun yaşam ve savaşa yansımalarına yol açar ki, en büyük kuvvet

de bundan çıkar. Bu tabii, dediğim gibi ölümle burun buruna her an yaşamayı da gerektirdiği için, son derece dikkati, duyarlılığı gerekli kılar ve kör bir cesaretle ölüme yaklaşmayı asla kabul etmez. Aslında her an ölümle burun burunayız, şu ana kadar ölüm belki de herkese değmiştir. Ölümle burun buruna olmamıza rağmen, burnumdan bir damla kanı bile akıtmamıştır. Neden? Dikkat gücü, tedbir gücü çok yüksek olduğu için.

Bu dünyanın en tehlikeli yaşayan kişisiyim. Fakat tehlikeler varsa, yakalayamadığı kişisiyim de. İşte bunun da PKK'nin başaran tarzıyla çok sıkı sıkıya bağlılığı vardır. Şimdi bu çok basit, küçücük yaşam veya ölüm, korku güdülerinizle bizim böyle gerçekleştirdiğimiz yaşam tarzını karıştırmayın ve kötüye de kullanmayın. Mümkünse mutlaka anlayın diyorum bunu, şehitler günü bunun için çok büyük bir fırsat. Size içtiğiniz sudan, teneffüs ettiğiniz havadan daha fazla böyle bir yaşam çizgisine ihtiyacımız vardır.

Umarım anlarsınız. Anlarsanız bu bile, sizin için çok sağlam bir yürüyüş, yaşam, savaş, başarı perspektifidir.

**Parti Önderliği
18 Mayıs 1996**

SOSYALİZM; TOPLUMSAL YAŞAMIN ÖZÜNÜN İDEOLOJİSİ VE SİSTEMİDİR

Sosyalizm toplumsal yaşamı kendi komünal demokratik değerleri üzerinden yeniden düzenlemeyi öngören bilimsel bir ideolojidir. Sosyalizm toplumsal yaşamın bilimi, toplumla iç içe gelişen yaşamın insani özelliklerinin ifadesi, fikridir. Bir bilim, fikir ya da ideoloji olarak 19. yy da sistemli hale gelmesi onun bu özelliğini değiştirmez. İnsan toplumsal bir varlıktır. Sosyalizm de toplumla ilgili bir kavram ve sistem olduğundan hep vardı ve hep var olacaktır. Çünkü **“sosyalizmden kuşku duymak insandan kuşku duymaktır.”**

Sosyalist toplumun kapsamı, öngördüğü toplumsal yaşamın biçimi bu yaşamın kültürü ve ahlakı genel hatlarda net olmasına rağmen bir ideoloji ve sistem olarak sosyalizmin günceldeki durumu anlaşılırdır. Çünkü sosyalizm ve insan ilişkisi birebir bir ilişkidir. Bugünün insanların hem birey hem de toplum olarak yaşadıkları durum sosyalizmin durumudur. Dolayısıyla baştan şunu belirtmek gerekir ki sosyalizmin 20.yy da bir ideoloji ve sistem olarak ağır darbeler alması genel insanlık durumunun darbe almasındandır. Bugün dünyanın

toplumsal alanda ciddi sorunlar yaşaması sosyalizmin toplumsal alanda yaşadığı sorunların boyutunu ifade etmektedir. Sosyalizm toplumsal bir sistem olduğundan insanlığın yaşadığı sorunlar aynı zamanda sosyalizmin sistem olarak yaşadığı sorunlar olmaktadır. Bu açıdan insanlığın yaşadığı sorunlar üzerinden sosyalizmin sistem olarak yaşadığı sorunları tartışmak ve anlamak gerekmektedir. İnsanlık 20 yy’lı kapitalist sistem ve reel sosyalist kamp arasında ki soğuk savaş politikalarıyla geçirdi.

Bu yanlış ve haksız mücadele öyle bir boyuta vardı ki toplumlar bile kendi içinde kamplaştı. Kapitalist ülkelerde sosyalist olmak en tehlikeli terörist olarak, reel sosyalist ülkelerde de liberal eğilimler pek haklı olarak sınıf düşmanlığı olarak tanımlandı. Özellikle kapitalizmin ortamı terörize eden politikaları toplumsal yaşamı oldukça gerginleştirdi. İki sistemin karşılıklı anti propaganda kuşatmasında kalan toplum bir yüz yılın tümünü olmazsa da büyük bir dönemini soluksuz geçirdi demek yerindedir.

Kapitalizmin reel sosyalist kampa eleştirilerinden yola çıkarak

İNSAN TOPLUMSAL BİR VARLIKTIR. SOSYALİZM DE TOPLUMLA İLGİLİ BİR KAVRAM VE SİSTEM OLDUĞUNDAN HEP VARDI VE HEP VAR OLACAKTIR. ÇÜNKÜ “SOSYALİZMDEN KUŞKU DUYMAK İNSANDAN KUŞKU DUYMAKTIR.”

sistem olarak kapitalizme bakıldığında tam bir toplum düşmanlığı olduğu halde yaşamaya devam etmesini reel sosyalizmin zayıflığı olarak anlamak gerekir. Çünkü reel sosyalizmin sosyalist ideolojiyi ne kadar temsil ettiği tartışılması gereken en önemli sosyalist görevdir. Sosyalist teorinin Marksist ve Leninist aşamalarında yapılan çözümlerinde kapitalizmin özellikle ekonomi politiği oldukça geniş açıklanmıştır. Dolayısıyla hem kapitalist sistemin hem de sosyalizmin öngördüğü ekonomik politikalara fazla değinmeden bu sistemlerde toplumun ve bireyin aldığı biçimleri değerlendirmek daha yararlıdır. Sosyalizmin ekonomik eşitliği esas aldığı kapitalizmin ise tam eşitsizlik üzerinden geliştiğini herkes şu ya da bu düzeyde bilebilir.

**K. MARKSIN EKONOMİK
(ÜRETİM VE ÜRETİM
İLİŞKİLERİ, EMEK-DEĞER
TEORİSİ) TAHLİLLERİNE
DAYANARAK SİSTEMLEŞEN
REEL SOSYALİZMİN
EŞİTLİKÇİ OLDUĞU AMA
ÖZGÜRLÜKÇÜLÜĞÜ TAM
OLARAK
TANIMLAYAMADIĞI DA
ORTAYA ÇIKMIŞTIR. BU
TEMEL İKİ OLGU, EŞİTLİK
VE ÖZGÜRLÜK DÜZEYLERİ
SOĞUK SAVAŞ
POLİTİKALARININ
MERKEZİNDE Kİ İKİ ÖĞE
OLDULAR**

Kapitalizmin pratiğinde ortaya çıkan durum tam bir toplumsal eşitsizlik durumudur. Bireysellikteki

duruş olarak da insanları bireycileştirdiğini çok fazla değerlendirmeye gerek yoktur. Kapitalist sistemin kendi içinde eşitsizlik yaratmasına rağmen görece özgürlükçü olduğu söylenebilir. Liberalizm olarak ifade edilen kapitalist biçimin kendi insanını yaratmaya koyulurken feodalizmin ağır toplumsallığını iyi çözümlendiği için bireysel duruşlara nefes alma imkânlarını reel sosyalizmden daha iyi değerlendirdiği ortaya çıkmıştır. K. Marksın ekonomik (üretim ve üretim ilişkileri, emek-değer teorisi) tahlillerine dayanarak sistemleşen reel sosyalizmin eşitlikçi olduğu ama özgürlükçülüğü tam olarak tanımlayamadığı da ortaya çıkmıştır. Bu temel iki olgu, eşitlik ve özgürlük düzeyleri soğuk savaş politikalarının merkezinde ki iki öge oldular. Kapitalizm reel sosyalizmde tam gerçekleşemeyen özgürlük durumunu fırsat bilip “ demir perde, anti demokratik, diktatörlük” gibi kavramlarla anti sosyalistliğini reel sosyalizm pratiği ile güçlendirirken, reel sosyalist kampta kapitalist sistemde ki eşitlikçi olmayan durumu toplumculuğunun verdiği güçle eleştirerek kapitalizmin barbarlığını ilan etti. Aslında her iki sisteminde birbirine eleştirilerinde doğruluk payı vardı. Ancak burada reel sosyalizmi çöküşe götüren nedenlerin başında gelen özgürlükçülüğünde ki sakatlık kadar, hep eşitlik ülküsüyle yaşayan insanların kapitalizmdeki eşitsizliğe rağmen bu sistemi yıkıma götürememesi düşündürücüdür.

Kapitalizm eşitlikçi olmayarak yanlış bir şey yapmış olmamaktadır.

Çünkü devletçi toplumların mayasında eşitlik yoktur. Bahsettiğimiz görece özgürlük durumuysa kapitalizmin Rönesans ile başlayan komünal özellikli toplumsallığın çağdaş arayışlarına vermek zorunda olduğu tavizlerdir. Dolayısıyla kapitalizm eşitsizliği ile kendisi olurken “özgürlükçülüğü” ile de topluma ve cüzi oranda bireyselliğe taviz vermiş olmaktadır. Ancak reel sosyalizmde sosyalist ideolojiden dolayı zaten olması gereken eşitlik kendi yaşam gerekçesi iken özgürlükçülüğü tam sağlayamaması kendine karşıtlığıdır. Çünkü sosyalizm eşitlik ve özgürlük demektir. Özgürlükçü olmayan eşitlik veya eşitlikçi olmayan bir özgürlük sosyalizm olamaz. İşte kapitalizmi reel sosyalizm karşısında yenilmekten kurtaran durum budur. Eşitlik ve özgürlük arasında ki bu güçlü bağın toplumsal izahını yapan ve ilkesi böyle kurulan sosyalist ideolojinin reel sosyalizm biçiminde pratikleşen boyutundan hareketle belirtmek gerekir ki reel sosyalizm “sosyalizmin çürüğüdür.” Sosyalizm demek reel sosyalizm demek değildir. Onun için 20. yy.ın soğuk savaşı kapitalizm ile sosyalizm arasında ki bir mücadele değildir. Olması gereken kapitalizm ile “sosyalizmin çürüğü” arasında ki mücadeledir. Sosyalizm için zihinlerde yerleşmiş “sosyalizm eşittir reel sosyalist sistem” mantığı doğru

**20. YY.IN SOĞUK SAVAŞI
KAPİTALİZM İLE
SOSYALİZM ARASINDA
Kİ BİR MÜCADELE
DEĞİLDİR. OLMASI
GEREKEN KAPİTALİZM
İLE “SOSYALİZMİN
ÇÜRÜĞÜ” ARASINDA Kİ
MÜCADELEDİR.
SOSYALİZM İÇİN
ZİHİNLERDE YERLEŞMİŞ
“SOSYALİZM EŞİTTİR
REEL SOSYALİST
SİSTEM” MANTIĞI
DOĞRU DEĞİLDİR.**

değildir. Kapitalizmin kendi içindeki aşamaları gibi reel sosyalizmde sosyalist ideolojinin bir aşamasıdır. Sosyalizm önemli bir insanlık ütopyasıdır. Yanlış ve yetersizliklerine rağmen gerçekleşen reel sosyalizm uğruna milyonlarca insanın fedakârlıkta bulunması insanın insan olarak yaşamasının sosyalizmle mümkün olacağına olan inançtan kaynaklanmıştır. Nihai düzey olarak komünizmi ana hatlarıyla bilen bir insanın bu ütopya peşine düşmemesi çok zordur. Sosyalizmin bu gücüne rağmen kendini yenileyememesi çıkış yapamaması ideolojik olarak sosyalizmin yaşadığı evrelerle değerlendirmek gerekmektedir. Sosyalist ideoloji ağırlıkta Avrupa kapitalizminin 18 ve 19. yy çelişkilerinin eleştirisi üzerine kendini sistemleştirdi. Teorik olarak en çok dayandığı zemin Fransız aydınlanmasıdır. Fransız aydınlanmasında felsefik olarak güç olan kartezyenci yaklaşımların dünya tahlillerinin özellikle sosyal yaşama indirgenmiş düzeyinin çok mekanik olduğu bilinmektedir. Hegel diyalektiğini ayakları üzerinde oturttuğunu söyleyen Marks’ın bilimsel sosyalizme katkıları inkar edilemez. Ancak Marks’ın ekonomi politikasında ortaya koyduğu başarısının aynısını toplumsal çözümlemesinde gösterdiğini söylemek güçtür. Bu noktada Marks’ın

ciddi yetersizlikler içinde olduğunu söylemekten ziyade Marksizm'in ele alınışında ardılları için kişiliğin oluşumu noktalarında ciddi hatalara götürmeye açık kapı bırakmasıdır. Yaşanan bütün sosyalist pratiklerden ortaya çıkan sonuçlardan hareketle sosyalizmin en ciddi hatasının ekonomik düzenlemesine göre kendi insanını yaratmasında ki zaafıdır denebilir. Bu zaaf somutta eşitlik ve özgürlük ilişkisinde kendini açığa vurarak bir dönemin sonunu getirdi.

DAHA BAŞINDAN İTİBAREN REBER APO'NUN YAKLAŞIMLARINDA DİKKAT ÇEKTİĞİ HUSUS SOSYALİZMİN İNSANLIK DAVASI OLDUĞU VE SOSYALİZMİN KENDİ İNSANINI YARATMADAN BAŞARI SAĞLAYAMAYACAĞI, DAHA ÖNCE GENEL KABUL GÖREN ÜRETİM İLİŞKİLERİ DÜZENLENİRSE İNSANDA DA BUNA PARALEL SOSYAL İLİŞKİLER İÇİNE GİRECEK YAKLAŞIMI REBER APO'DA UYGULANDIĞI BİÇİMİYLE KABUL GÖRMEMİŞTİR.

Dolayısıyla 21 yy da bilimsel sosyalizmin zafiyet oluşturan bu yanlarını tahlil etmesi bunun üzerinden insanlığı kurtuluşa götürmesi gerekir. Çağımızın tüm sorunlarını sosyalist bilimsellikle değerlendirmedikçe hiçbir sorunun çözülemeyeceği görüldü ve görülecektir.

Sosyalizmin 21 yy da ki düzeyi onun kendi sorunlarını aşmasıyla gerçekleşecektir. Bu konularda giderek yoğunlaşan arayışların olduğu bilinmektedir. Bu arayışlar içerisinde hangisinin daha köklü olduğu ve hangisinin bilimsel ve demokratik sosyalizme götüreceği, farklı görüş ve

öneride bulunan arayış içindeki güçlerin mücadele düzeyleri kadar hangisinin daha bilimsel ve gerçekçi olduğu ile ortaya çıkacaktır. Bu arayış içinde 30 yılı aşkındır Reber Apo öncülüğünde Kürdistan da bir mücadele verilmekte ve bu arayış önemli gelişmeler de sağlamıştır. Koca reel sosyalist kamp ve birçok sosyalist komünist partinin dağılmasına rağmen Reber Apo'nun tam tersine sosyalizmde ki ısrarının vardığı son nokta heyecan vericidir. Bütün zorluklara rağmen birçok sol kesimin vebadan kaçır gibi sosyalizmden kaçtığı bir süreçte Reber Apo'nun Demokratik Ekolojik ve Cinsiyet Özgürlükçü Toplum paradigmasıyla sosyalist ideolojide yaptığı çıkış hiç kuşkusuz sosyalizmin teori ve pratiğinde yeni bir aşamadır. Dolayısıyla Önder olarak Reber Apo'yu parti olarak PKK'yi sosyalist yapılanmaların gelişim seyirleri içinde çağdaş düzey olarak ele almak gerekecektir.

Böylesine bir gelişim seyri içinde hak ettiği noktayı yakalamış Önderlik gerçeğinin felsefi ideolojik olarak özgünlüğü, farkı nedir bakmak gerekir.

Daha başından itibaren Reber Apo'nun yaklaşımlarında dikkat çektiği husus sosyalizmin insanlık davası olduğu ve sosyalizmin kendi insanını yaratmadan başarı sağlayamayacağı, daha önce genel kabul gören üretim ilişkileri düzenlenirse insanda da buna paralel sosyal ilişkiler içine girecek yaklaşımı Reber Apo'da uygulandığı biçimiyle kabul görmemiştir. En son ideolojilerin toplumsal kuruluştaki rollerine ilişkin yaptığı çözümler

ile ideolojinin en az ekonomi kadar toplumu kurup kurumlaştırdığını belirterek düşüncenin insanda ki gücünü ortaya koydu. İnsanın zihniyet kazanması ile düşüncenin sistemleşmesi gerçekleştikten sonra maddi yaşamı tarafından birebir şekillenen varlık olmaktan önemli oranda çıkmayı başarmıştır. Bunu bilmek ve uygulamaya çalışmak basite alınacak bir ilke değildir. Çünkü bu insana olan güveni açıklar. 5000 yıllık devletçi toplum geleneğinin baskı ve yoldan çıkarma yöntemlerinden dolayı oldukça zayıf düşmüş insana güvenmek, insanlara hizmet etmek, eşitlik ve özgürlük diyalektiğini doğru kurmak, sosyalist olursa bile bunun kolay gerçekleşmediği ispatlanmıştır. Bu yaklaşım özellikle sosyalizmi kurma mücadelesinde yöntem belirlemede önemli olduğu kadar teorik zenginlik doğuran bir yaklaşımdır da. Bu temel fark Reber Apo'da önce sosyalist birey ve toplum kurmak gerekir biçiminde dile getirilmiştir. PKK'de bir model olarak tüm yetersizliklerine rağmen yaşanan da budur. Reber Apo'nun en son Bir Halkı Savunmak adlı eseri dikkatle incelendiğinde bu eserin tam anlamıyla bir toplum çözümlemesi olduğu görülecektir.

21.yy da sosyalizm için çözülmesi gereken temel sorunların başında sosyalist birey nedir ve bu birey öncülüğünde kurulacak toplum nasıl bir toplumdur soruları olacağına benzer. Reber Apo bu gerçeği "21. yy devrimciliği sosyal bilim devrimciliğidir" sözleriyle dile getirdi. Demek ki çağımızın sosyalistliği toplum çözümlemesi yapmak, toplumu ve bileşenlerini doru tanımlamak

üzerinden gelişmek durumundadır. Toplum ve birey değerlendirmesi yapılırken sorulan soruların cevabı konusunda temel eleştiri konuları toplum eleştirisinde devletçi toplum geleneği ve soldan bir parçası olarak reel sosyalizmin mantığı sonucu sistemleşen onun aşırı toplumsallığı olurken, özgür birey tanımlaması için geliştirilecek belirlemelerin temel olarak kabul etmeyeceği noktalarda kapitalist sistemle beraber gelişen batı bireyciliği olacaktır. En azından günümüz özgür birey duruşu bireyciliği eleştirmek üzerinden bir mesafe katedebilir.

Özgür birey olmanın birinci koşulu bireyciliğin tersine, kişinin toplumsal geleneği bilmesi, ona saygılı olması, onun içinde varolma mücadelesi vermesiyle çok yakından bağlantılı olmaktadır. Toplumsallık inkar edilerek birey olunmaz. Çünkü toplumsallık reddedilirse, birey insan olmanın tarzını reddetmiş olur. Ancak toplumun gücü de bir insanı rahatlıkla yok edebilir. Bireyden topluma saygılı olmasını istemek kadar toplumun da bireylerine merhametli davranmasını istemek de gereklidir. Rastgele toplumun herhangi bir kuralını reddetmek ya da bir toplumun bireyimi özgürleştiriyorum adı altında onu serbest bırakması da doğru bir toplum birey ilişkisi olmamaktadır. Bireysel duruşlara izin verecek doğru bir toplumsallığa, toplumu güçlendirecek gerçek bir bireysellik için de özgür birey olmaya ihtiyaç vardır. Eğer bir toplumsal biçimleniş, kendi fertlerinin azami insani ihtiyaçlarını dahi karşılayamıyorsa, o toplumsal biçim birey olmaya imkan sunacak özellikleri

kendi içinde taşıyor demektir. Beslenme, barınma, sosyal güvenlik gibi zorunlu ihtiyaçların giderilmesi için, toplum ya da topluluk gerekli giderici mekanizmalara sahip değilse, orada birey olma değil, basit insan olarak yaşamının imkanları da olmaz. İşte toplum bireye karşı bu biçimde olumsuzluğu farz kılan bir yöntemi de geliştirebilir. Bu durum ya tamamıyla bireyin teslimiyetini ya da bireyin başkaldırısına neden olur. Diğer taraftan fertler birey olma adına, toplumsallığın en temel taşlarını yani temel ahlaki örgüsünü sarsacak anlayışlarıyla kendilerini özgür kıldıklarının sanısına kapılırlarsa, bu da bireysellik değil, bireycilik olur.

Özelmükiyetçi ve bireycileştiren duygu ve düşünceler ile sistemin iktidarcı olan yapılışında dışarıda kalmayı başararak gelişmiş toplumsal değer yargıları, bir insanı ne kadar çok yapılandırmış ise o kişi özgür birey olma yolunda okadar avantaj sahibidir. Bu ilke üzerinden bireyin hangi aşamalardan geçtiği az çok çözümlenmeye tabi tutmak imkanlar dahilindedir. Binlerce

yıllık insanlık tarihine ışık tutacak somut verilerden hareketle, bugünkü toplum ve birey tanımlamamızın gerçekçi olması, geçmişle ele alış tarzımızla yakından bağlantılı olacağı için önemli olan özgür birey derken neyin kast edildiğidir

Özgür birey, tek bir insan olarak toplum dışında var olamayacağını bilen tüm dünyayı yurdu kabul eden aynı bireydir. Çünkü toplum dışında

yaşamak kişilik kazanmak teorik olarak da mümkün değildir. Özgür birey toplumsal yaşamın tek bir kişide ki gerçekleşmesidir. Özgür bireyin toplumsallıkla bağından söz ederken bu toplumu herhangi bir toplum olarak değil demokratik komünal toplum olduğunu bilmek gerekir. Yani bu toplum inanç ve ahlak ilkeleri üzerinden kurulmuş toplum biçimi demektir. Özellikle devletçi toplumun kendini meşrulaştırmak için köleci ve feodal dönemlerdeki aşırı toplumsallığı ile kapitalizmin ahlaksızlaştırdığı toplum gerçeği özgür bireyin kabul edeceği ve saygı duyacağı toplum biçimleri olamaz. Dolayısıyla özgür birey -günümüzde bu zorunluluktur-devletçi topluma karşı irade kazanma mücadelesi vermekle gerçekleşir. Bu mücadeleden kaynaklı özgür birey sorumluluk duyan insan demektir. Bireyciliğin tarihten kopmuş köksüzlük ifade eden yine bencil ve haklılık terazisindeki ölçüsü “ benim faydam ne kadardır” mantığını aşan düzey gerçekleşmeden özgür birey olunmaz.

Toplumun bir parçası olarak var olduğunu bilen ama toplumun geriliklerine boyun eğmemeyi de içeren özgür birey, zihniyet düzeyi en gelişkin insan olma anlamına gelmektedir. Dil, din ve ırk ayrımı gözetmeden tüm kültürlerle saygılı,

ÖZGÜR BİREY, TEK BİR İNSAN OLARAK TOPLUM DIŞINDA VAR OLAMAYACAĞINI BİLEN BİREYDİR. ÇÜNKÜ TOPLUM DIŞINDA YAŞAMAK KİŞİLİK KAZANMAK TEORİK OLARAK DA MÜMKÜN DEĞİLDİR. ÖZGÜR BİREY TOPLUMSAL YAŞAMIN TEK BİR KİŞİDE Kİ GERÇEKLEŞMESİDİR.

tüm dünyayı yurdu kabul eden aynı zamanda kendi toplumu ve yurduna da

derinden bağlı olmayı köklerine sahiplik olarak bilmekte özgür birey tanımlamasına girer. Kadın ve erkek olarak cins bilincinden evelle insan olmayı ve kadının günümüzdeki toplumsal düzeyini kabul etmemekte bu çerçeveye içine alına bilinir.

Bu tanımlamalarla bakıldığında özgür birey olmak için daha çok yol alınması gerektiği ortaya çıkacaktır. Toplumsallık içinde ona kimi noktalarda karşı olacak tek bir insan durumuyla tanımlanacak “ **bireysellik oldukça çelişkili bir kavramdır.**” Birey toplum ilişki ve çelişkisinde bireyin toplumu ret eden, ona saygı göstermeyen duruşunun neye yol açacağı son yüz yılda defalarca ispatlanmıştır. Hem toplum içinde hem de onun dışına çıkmanın kolay bir durum olmadığının en iyi örnekleri atom bombasını insanların başında patlatma kararı alan insanlarda ortaya çıkmıştır. Deme ki birey yaklaşımında önemli olan birey ve bireyciliği karıştırmamaktır. Bu sorumluluk ile sorumsuzluğu, tarihselliği ile köksüzlüğü karıştırmamak demektir. Birey daha doğrusu özgür birey toplumsallaşan insandır. Bireycilik ise tek bir insanın sadece kendi çıkarları için hemen her şeyi saldırmasıdır.

Bireyci kişinin yaşam anlayışını belirleyen içinde yaşadığı toplum gerçeğidir. Bunun için bir model olarak çok az sayıda zorda olsa özgür birey olmak mümkün ise de genel bir bireysellik için uygun toplumsal koşullar gerekmektedir. Bozulmuş, yozlaşmış, güç ve iradeden düşmüş bir toplumdaki fertlerin bireysel olmaları çok zordur. Hata mümkün değildir de denebilir. Bu

biçimdeki toplumlarda bireysellik önünde çok engel vardır. Eğer bir toplumda toplumun kendisi ağır toplumsallıkla yaşıyorsa yani inanç ve ahlaki kurallar dogmatik ve katıysa bu toplumlarda çıkan bireyler küçük bir adım atma imkânını özgür birey olmakla eş tutabilir. Konuşurken hitap değiştirmek hata fiziksel biçim değişikliği dahi tatmin olmaya neden olabilir. Tersine toplumlarda yani toplumsal ahlakın yozlaştırıldığı, bireyciliğin hâkim olduğu toplumlarda da basit insani görevler yerine getirilirken sanki bireyin toplumla olan bağından kaynaklı görevlerini yerine getiriyormuş gibi algılaması ve tatmin olmasını yaşanabilir. Batı insanında görülen çevrecilik anlayışı, duyarlılık düzeyi, yoksul toplumların sorunlarıyla ilgilenme biçimi buna örnek olarak verilebilir.

Bu noktalardan hareketle ulaşacağımız sonuç doğru bir toplum tanımlaması ve kuruluş gerçeği olmadan genelleşmiş bireyselliğin gerçekleşmeyeceğidir. Kavram olarak toplumun ne olduğu ve neden toplumsallık biçiminde insanların maddi bir varlığa dönüştüğü az çok bilinmektedir. Toplum konusunda daha önemli olan toplumsal yaşamı var eden değerlerin içinde temel olanlarının hangileri olduğu ve toplumsal yaşamın kuruluşunun temelini hangi değer yargılarını almamız gerektiğidir. İnsanlık tarihi değerlendirildiğinde insanın biyolojik evriminin tamamlanmasından sonra toplumsal olarak yaşadığı evrelerde yarattığı değerler bugünün düşünce gücüyle rahatlıkla analiz edilebilir. Böylelikle hangi değerlerin ya da hangi toplum

biçiminin daha çok insani olduğu ve insana hizmet ettiği de rahatlıkla ayrıştırılabilir.

İnsanın bir tür olarak insanlaşmadan önce, primatlar biçiminde hayvanlar âleminin bir kolu olarak yaşadığı bilinmektedir. Başta biyolojik evrim buna paralel olarak gelişen toplumsal evrim ile insanlaşmanın başarıldığı, bu başarının kendisini doğal toplum biçiminde ifadeye kavuşturduğu tespitlidir. Bu gelişme, maddi olguların değişim ve dönüşüm yasalarının bilimsel izahı olarak ele alındığında, tür olarak insanın var olmasının ilk hali, insanın varoluşunun tezi olmaktadır. Gelişme için maddi olgularda tespit edilen özellik, olgunun içinde olan ikililik halidir. Bilimsel yorumlamada bu tez antitez olarak ifadeye kavuşturulmuştur. Doğal toplum döneminde komünal

tarzda var olmuş insanlık durumu, bir tez olarak ele alındığında, devletçi toplum bunun antitezi olmaktadır. Devletçi toplumun toplumsallığın kendisinden bir sapma olduğu onun anti tez karakterinden ileri gelmektedir. Anti-tez karakteri gereği tezi durumundaki olgu ile çatışır. Ona karşıt anlam ve değerler yaratır. Özellikle temel belirleyenlerde bir farklılık yaratma anti-tezin karakteri gereğidir. Bilimsel olarak tez anti-tez çatışmasında karşıtların birbirini tümünden yok etme hali gerçekleşmeyen bir durum ise de sentez ağırlıkta anti-

tezin karakterini taşımakla kendini ifadeye kavuşturur. Toplumun komünal biçiminde eşitlik, özgürlük, adalet, ortaklık ve toplumsallık gibi özellikler toplumun kendisi olmaktadır. Devletçi toplumda bu özellikler farklı bir içeriğe kavuşturularak yeni anlamlar yaratılır ve topluma yeni bir şekil verilir. Buna benzer ilişki ve çelişkilerle yaşanan yenilenme şekli, bu aşamayla toplumsal tarihe yerleşerek hep devam ede gelmiştir.

Bir maddi varlık olarak insanın en önemli ayırt edici özelliği, değişim dönüşümüne kendisinin cevap olmasıdır. İnsan kendi iradesi oranında,

TOPLUM DOĞRU TANIMLANIR VE ESAS BİLEŞENLERİ YERLİ YERİNE OTURTULURSA, YAŞAMI BELİRLEYEN AYRINTILAR DA, BU TANIMLAMAYA GÖRE DEĞİŞMEK DURUMUNDA KALACAKLARDIR. TOPLUM TANIMLAMAMIZIN ÖZÜ, DOĞAL TOPLUMUN KOMÜNAL TARZDAKİ VAR OLMA BİÇİMİDİR.

değişimin nerede, ne zaman, nasıl olması gerektiğini, belirleme güç ve yeteneğine sahiptir. Kısaca mücadele dediğimiz bu özellik, en önemli insan

özelliği olmaktadır. Bu temel kuraldan hareketle, insanın yarattığı gelişmelerin sonuçları bir zorunluluk veya mutlaklık olarak değil, o sonuçları ortaya çıkaran insanların duygu ve düşüncelerine göre ele almak gerekmektedir. Değişimin zorunluluğu yanında bu değişimin ihtiyaçlara azami cevap olması da gerekmektedir. Toplumsal sistemlerde meşruluk ihtiyaçlara verilen cevapların oranı kadardır. İnsan aynı zamanda eğitilip yetiştirilen bir varlık olduğu için, ihtiyaçları da her zaman olması gereken ihtiyaçları yanında, yaratılmış, suni ihtiyaçları da yaratabilmektedir.

Durum böyle olunca, en zor olan şey, neyin insan için gerektiği ya da gerekmediği noktasında yapılması gereken ayırım noktaları olmaktadır. Bu karmaşıklığın giderilmesi için insanın bulduğu çare, yöntem olmaktadır. İnsan olgusunu, toplumsallığın komünal biçimini esas alarak yöntem belirlemek üzerinden ele almak, bu karmaşayı en aza indireyecektir. Önderlik paradigmasına göre esas alacağımız bu yöntem, toplum tanımlamasını doğru yapma yöntemidir. Toplum doğru tanımlanır ve esas bileşenleri yerli yerine oturtulursa, yaşamı belirleyen ayrıntılar da, bu tanımlamaya göre değişmek durumunda kalacaklardır. **Toplum tanımlamamızın özü, doğal toplumun komünal tarzdaki var olma biçimidir.** Bugünkü 'büyük toplum'un karmaşıklığı, bu toplumun zihinlerde yarattığı tahribatlardan kaynaklanmaktadır. İnsanın karmaşık bir varlık olduğu doğrudur. Tek başına bile karmaşık olan insanın, bir arada yaşamaya başlamasıyla oluşan toplumun daha karmaşık bir hal alması kaçınılmaz olur. Ancak insanın karmaşıklığı yanında sade ve saf olan yanı da vardır. Burada önemli olan toplumun kendi ilkelerini insanın bu sade ve saf yanı üzerinden mi, yoksa karmaşık yanı üzerinden mi kuracağı meselesidir. Her insanı çok ayrı bir şey olarak ele almanın sonuçları, toplumsal buhrandır. Oysa toplum özünde tüm insanlarda varolan zayıf yanların—beslenme, koruma, çoğalma—giderilmesinden doğan güçlenme durumudur. Sade ve saf insanlığın ortaklaşmasının yaratacağı bir çeşitlilik ile toplumu ele almak daha doğrudur.

Burada çeşitlilik, farklılık, zenginlik gibi ayırım noktalarını ifade etmektedir.

**SOSYALİZM DEMEK
DEMOKRASİ DEMEK,
SOSYALİZM DEMEK
KOMÜNALLİK DEMEKTİR.
DEMOKRATİK KOMÜNAL
TOPLUMUN BİLİMSEL
İFADESİ OLARAK
DEMOKRATİK SOSYALİZM,
ÖZGÜR BİREY VE DEVLET
OLMAYAN DEMOKRATİK
TOPLUMUN KURULUŞUNU
ÖN GÖREN BUGÜNKÜ
BİLİMSEL İDEOLOJİNİN
ADIDIR**

Uğraş alanları doğrudan insan olan bilimlerin, toplumsal zenginlikleri sadeleştirmek için toplumun ana özelliklerini ele almaları henüz başarılmamıştır. Bugün sosyal bilimlere hâkim olan anlayış, sorunların kaynağına incek ve onu hâkim paradigmanın dışında ele alacak düzeyde değildir. Daha da kötüsü birçok sosyal bilim dalı uyguladıkları yöntem-lerle sorunları daha da ağırlaştırmaktadır. Toplumun toplum olarak doğru tanımlanmamaktadır. Toplum doğru tanımlanmadığından, onun değişik temel alanları da doğru tanıma kavuşturulamamaktadır. Dolayısıyla bugün açısından hem insanların zihniyetine yerleşmiş dogmalardan ötürü bir tanımsızlık vardır, hem de yapıya gelmiş tanımlamaların yanlışlıklarından ötürü yaratılmış bir karmaşa durumu söz konusudur. Buradan şu basit sonuca ulaşmaktayız. Bugün insanlığın en büyük mücadelesi hem cehaletine karşı,

hem de bilgisini edinme yöntemine karşı verilmelidir. Bugün bilimcilerinin başta gelen görevi olmalıdır. Önemli olan akademilerde kurulmuş sosyal bilim ekollerine insan uyarlamak olmamalıdır. Sosyal bilimi insan gerçeğine uyarlamak esas alınmalıdır. Sosyal bilim 'sosyal olanın içinde' olmadıkça kendi uğraş alanına yabancı olmaktan kurtulamazcahil insan kadar bilgili insanın da tehlikeli yanları vardır. Bugünkü cehalet toplum biliminin yöntem-lerinden doğmuş, bilgi yığının sonuçlarından oluşmuş 'bilgililik' cehaletidir. En çok bilen en cahil olması bugün itibariyle mümkün olabilir-tedir. Çünkü insanın kendisi bilin-memektedir. İnsanın kendini bilme-mesi, tüm tahribatlarının temelinde yatan en önemli nedendir. Bu sorunu aşmak günümüz sosyal. Dolayısıyla bu sosyal bilim toplumu doğru tanım-lama yöntemini de geliştiremez.

Toplum özünde ahlak ve inanç birli-ğidir. İnanç olgusunu sadece bir varlığa inanıp inanmama olarak değil, insanların kendi aralarında ki güven, bağlılık, sevgi ve sadakat biçiminde toplumda ifadeye kavuşmuş duygu ve düşünceleri kapsayan olgu olarak anlamak gerekir. Toplumsal ahlak ise; toplum yaşamını var eden olgulara her hangi bir yaptırım gücü duymadan gönüllü bağlanma ve yerine getirmedir. Dolayısıyla ahlakı sadece gündelik yaşama indirgenmiş düzeyi ile ele almamak gerekir. Bu ilkeler üzerinden kurulmuş toplum varoluşunun özü gereği komünalliği şart koşar. Dolayısıyla toplumsal yaşamın içinde

ki her ilişkiyi toplumsal bir ilişki olarak değerlendiremeyiz. Örneğin özel mülkiyet, iktidar, hiyerarşi, baskı ve şiddet toplumun kabul etmeyeceği ilişkilerdir. Bu ilişkileri temel alan toplum devletçi toplum olmaktadır. Dolayısıyla toplum derken bir insanın içinde kişilik ve kimlik kazandığı eşit, özgür ve demokratik ilkeler üzerinden kurulmuş bunu özü kabul eden toplumsal gerçeklikten bahsetmiş olmaktayız. Devletçi toplum olarak biçim almış ve gerçek toplumsallıktan sapmayı ifade eden az bir kesimin çıkarlarını güvenceye alan bu toplum biçimini insanın içinde maddi bir güce dönüştüğü komünal toplumla karıştırmamak gerekir. İnsan pratiği ile kendisini toplumsal yaşam içinde yaratıp anlamlandırdığı için tüm yaratımlarının karakteri ile toplumsal biçimi arasında direk bir ilişki vardır. Devletçi toplumda kabullenmesi mümkün olmayan insanlık dışı yaptırım ve uygulamalar bu toplumun temel özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Toplum insanın varlık koşuludur. Toplumsallaşıldığında insanca olan yaşamın hep bir gelişmeyi yaşaması gerekirken, toplumsal yaşam içinde gerçekleşen bazı yanlarıyla hayvanları da aşan uygulamaların kimi insanlarca gerçekleştirilmesi ne doğal ne insani ne de mecburiyetten olmaktadır. Bu uygulamaların içinde gerçekleştiği toplumsal kuruluş böyle öngördüğü için bu durumlar ortaya çıkmaktadır. İnsanın içinde olgunlaştığı bir olgunun insana karşıt hale gelmesi akıllı olan insan geçeceğine göre bir eylem olamaz.

**DEMOKRATİK KOMÜNAL
TOPLUMUN BİLİMSSEL
İFADESİ OLARAK
DEMOKRATİK SOSYALİZM,
ÖZGÜR BİREY VE DEVLET
OLMAYAN DEMOKRATİK
TOPLUMUN KURULUŞUNU
ÖN GÖREN BUGÜNKÜ
BİLİMSSEL İDEOLOJİNİN
ADIDIR.**

Toplumsal yaşam sosyalistçedir. Sosyalizmin toplum bilim olması toplumsal yaşamın özünden kaynaklanmaktadır. Sosyalizmin özgür birey ve toplumsal yaşamla ilişkisi doğru kurulmadıkça hiçbir toplumsal sorunun köklü çözülemeyeceği gerçeği de buradan ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla sosyalizmi bir ihtiyaç olarak emekçi sınıfların çıkarını egemenlere karşı koruyan ve iktidar değişikliği ön gören bir ideoloji ve sisteme indirgenemez. Sosyalizm demokratik komünal değerlere dayalı toplumsal yaşamı devletçi toplumun sapmalarına karşı geliştirme ideolojisi ve mücadelesinin bugünkü ismi olmaktadır. Buradan hareketle sosyalizm demek demokrasi demek, sosyalizm demek komünallik demektir. Demokratik komünal toplumun bilimsel ifadesi olarak demokratik sosyalizm, özgür birey ve devlet olmayan demokratik toplumun kuruluşunu ön gören bugünkü bilimsel ideolojinin adıdır.

ABDULLAH ÖCALAN

SOSYAL BİLİMLER AKADEMİSİ

Her gün yeni bir şahadet haberi geliyor. Bir gün içinde belki birçok şahadet yaşıyor. Öyle ki şahadetin yaşanmadığı yılın hiçbir günü bulunmuyor. 30 yılı aşan Özgürlük ve Demokrasi Mücadelemizin tarihi böylece bir yönüyle şahadetleriyle bütünleşmeyi anlatmış oluyor. 70 yaşındaki insanından üç yaşına varana, daha anne rahmindeyken yaşama gözlerini açmaya dahi fırsat bulamayana kadar, on binlerce insanını kaybetmiş olan bu halk belki de dünyanın en acılı halkı haline gelmiş bulunuyor.

Kürt halkının tarihi aynı zamanda katledilmeler tarihidir.

**ACILAR, İNSANDA HER
ZAMAN DERİN İZLER
BIRAKMIŞTIR. ACILARI HER
ZAMAN KÜRT HALKI İÇİNDE
SAKLI KALMIŞTIR. VE BU
ACILARINI HİÇBİR ZAMAN
UNUTMAMIŞTIR.
DESTANLAŞTIRMİŞTIR.
GELECEK KUŞAKLARA
ACILI BİR TARİH
BIRAKMIŞLARDIR**

Tarihinin her döneminde katliamlar yaşanmıştır. Geride bıraktığı iki yüz yıl içinde, katliamın her türüsü ile karşılaşmıştır. Son 30 yılında ise, çok daha sistemli bir şekilde katledilmeleri yaşamıştır. Deneyimlerle sosyalizmde insanı kaybetmiş, tüm katledilme

DİRENEREK YAŞAMAK

CEMAL ŞERİK

biçimlerini muhatabı haline getirilmiştir. Yaşlısından çocuğuna, gencine, kadınına, erkeğine varana kadar Kürt kurşunla, işkence tezgâhlarında, ateşlere atılarak boğularak, parçalanarak, kimyasal silahlarla katledilmişlerdir. Onun içindir ki Kürt halkı dünyanın en acılı halkıdır. Ama en acılı halkı olduğu kadar, aynı zamanda en direngen halkıdır.

Yüz yılları bulan yabancı egemenlik altında, tüm baskılara ve yok etme girişimlerine rağmen ayakta kalması ve bugün özgürlüğü için mücadele bayrağını yükseklerde dalgalandırması bunu göstermektedir. Bu yönüyledir ki, Kürt halkının yükselttiği mücadele onun acılarına katlanmasına neden olmuştur. Acı ve direniş bu anlamda Kürt halkının bir birinden ayrılmaz iki ayrı yönü haline gelmiştir.

Acılar, insanda her zaman derin izler bırakmıştır. Acıları her zaman Kürt halkı içinde saklı kalmıştır. Ve bu acılarını hiçbir zaman unutmamıştır. Destanlaştırmıştır. Gelecek kuşaklara acılı bir tarih bırakmışlardır. Bu yönüyle Kürt tarihinin bir adı da acılı tarih olmuştur.

Günümüzde bu acılar daha da derinleşmektedir. Halk özgürlüğü ve demokratik

talepleri için her türden bedel ödemeyi göze alarak mücadelesini yürütmekte ve değerlerine sahip çıkmaktadır. Ve bunu için de

mücadele etmektedir. Onun içindir ki, Kürt halkının yükselttiği mücadele aynı zamanda onun acılarını hafifletmiştir.

Ölüm ve zulüm her zaman Kürt halkı için bir kader durumuna getirilmek istenmiştir. Bunda bir anlamda başarılı da olunmuştur. Kürtler de ruhsal şekilleniş olarak ölme ya da zulme boyun eğme hakim hale getirilmeye çalışılmıştır. Önlerinde başka bir seçenek bırakılmamıştır. Kürt halkı için ölüm bir nevi kurtuluş olarak kabul ettirilirken, zulme boyun eğmekte ihanet olarak görülmüştür.

Ama bu Kürtler için değişmez bir kader değildir. Özgürlük ve Demokrasi Mücadelesi Kürtlerin bu kaderini değiştirmiştir. Ölmek ya da boyun eğmek dışında kendi seçeneğini yaratmıştır. Bu, **DİRENEREK YAŞAMAKTIR.**

Ölüm ve ihanet karşısında kendi tercihini belirleyen Kürt halkı boyun eğmeği kabul etmediği gibi, artık ölümün her türlüşünün de kutsamamaktadır. Çaresizliği kabul etmediği gibi, yaşamının son anına kadar direnişi, son nefesini verirken de, bunu bir direniş biçimi hale getirerek düşmana pahalıya ödetir hale gelmiştir. Kürtler, kaderini kendi ellerini alarak değiştirmiştir.

Bugün egemenler Kürtlerin yaşadığı bu değişimi görmezden gelerek, eski yaklaşımlarında ısrar etmektedirler. Hala Kürtlere ölüm ya da boyun eğmeyi dayatmaktadırlar. “Kölece, kimliğiniz inkar ederek yaşayacaksınız, bunu

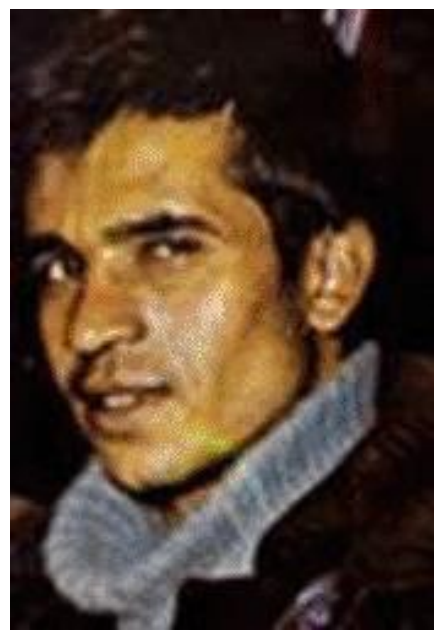


kabul edecek siz, kabul etmiyorsanız ölümü seçeceksiniz” demektedirler. Kürtleri ölüm ya da köleliğe sürüklemek için her yola, yönteme başvurmaktadır. Para ve vaatlerle Kürtlerin onurları satın alınmak istenmektedir. Açıkça “ sorunlarınız ekonomik, biz size kaynak aktaracağız, siz de bizim gibi olacaksınız. Eğer bunu kabul etmiyor, karşı koyarsanız imha olacaksınız.”denilmektedir. Kürtlerin önüne başka bir tercih bırakılmak istenmemektedir. Kürtlerin en ufak istemleri şiddetle bastırılırken, demokratik talepleri provokasyonlarla karşılanmaktadır. Bu şekilde her koşul altında Kürtlerin iradesine hükmetmeye çalışılmaktadır.

Bu anlamda Kürtler için, çaresizlik içinde boyun eğme de, ölümden egemenlerin çıkarlarına görülmektedir. Oysa Kürt halkı artık iradesini kendi belirler bir konuma gelmiş, ölüm ve boyun eğme dışında olan tercihini ortaya koymuştur.

Kürtler, her günü şahadetlerle dolu olan mücadele tarihlerinde verdiği kayıpları ve şehitlerin anısına atfettiği Mayıs ayını yaşadığı böyle bir dönüşümle karşılamaktadırlar.

Bu yıl şehitler ayına girerken, Özgürlük ve Demokrasi Mücadelemize yaşamını katık edenlerin sayısı daha da artmıştır.



Halklaşan mücadele gerçeğimiz sadece, dönemlere damgasını vuran öncü kadrolarla değil, yediden yetmiş varana kadar tüm insanlarımızı içine alarak genişlemiştir. O nedenledir ki, şehitler ayımızda, özgürlüğü uğruna yaşamını veren tüm insanlarımızı anmak, mücadelemizin bir gereği olmaktadır.

Halkımız mücadelesine sahip çıkmıştır. “Bu mücadele benimdir” diyerek, nerede ihtiyaç duyuluyorsa orada yerini almıştır. Doldurduğu meydanlarda ölümü, işkenceyi, her türlü hakareti göze alarak, haklı istemlerini gur sesiyle haykırarak herkesi görev başına çıkarmıştır. “Her kes rolünü oynamalıdır” demiştir. Newroz’da etkili ve güçlü örgütlülüğü ile kendi temsilini ve iradesini ortaya koymuştur. Artık geline aşamada geri dönmezliği ilan etmiştir. Üç yaşındaki çocuğundan, yetmiş yaşındaki tüm insanlarına varana kadar, bu gerçeği dostu da, düşmana da göstermiştir.

Halkımız geline aşamada mücadelesini sürekli kılmıştır. Her hangi bir özel günle kendini sınırlandırmayarak, üzerine gelen her türlü saldırıya karşı duracağını ve cevap

vereceğini ortaya koymuştur. Bunu da şehitler verme pahasına gerçekleştirmiştir. Bu yıl ki şehitler ayını böyle karşılamıştır. 3 yaşındaki Fatih Tekin'i, 6 yaşındaki Enis Ata'yı, 13 yaşındaki Abdullah Duranı ve 77 yaşındaki Halit Söğüt'ü ve nice halk kahramanlarına kalbine gömerek, yeni bir şehitler ayını her günü şahadetlerle dolu olan mücadelesi ile karşılamıştır.

Yaşananlar, ancak daha da nice şehitler vererek mücadelenin yükseltilerek geliştirileceğini ve zaferle sonuçlandırılacağına işaret etmektedir. Elbette, halkımız için kan akıtarak şehitler vererek, zafere ulaşma istem ve amaç değildir. Ama özgürlük ve demokrasi uğruna bedeller ödemek gerekiyorsa, bu da göze alınmaz değildir. Egemen karşıt güçler başka bir seçenek bırakmamakta ısrar etmektedirler. Özgürlük ve demokrasi istemini kanla bastırmak istenmektedirler. Barışçıl, demokratik gösterilerde kadın, çocuk, yaşlı ayrımı yapmadan, kurşunlar yağdırmakta, gaz bombaları kullanmaktadırlar ve arakalarında onlarca ölü ve yaralı bırakmaktadırlar. Bununla da

yetinmemektedirler. Sayısı binleri bulan insan-larımızı zindanlara doldurulmaktadırlar.

Karşıt egemen güçler karakterleri ge-reği böyle davranmaktadırlar. Çıkarları bunu gerektirmektedir.

Kanla beslemektedirler. Sistemlerini, ölümler ve aktıkları kanlar üzerine kurmaktadırlar. Onun içindir ki,

halkımıza ölümü reva görmektedirler. Mayıs ayının şehitlere adanmasına neden olan, şahadetler de, egemen karşıt güçlerin bu yaklaşımlarının bir sonucu olarak yaşanmıştır. Sadece bir sonuçta değildir. Yaşanan şahadetler, karşısında mücadele ettiğimiz gücün niteliğini ortaya koymakla birlikte verdiğimiz mücadelenin hangi yollardan geçeceğini ve zorluklarla karşılaşacağını da göstermiştir.

Halkların özgürlük ve demokrasi mücadelelerinin düz bir yol izlemediği engellerle dolu olduğu bir gerçekliktir. Halkımız da bu gerçeği kendisi için bir deney olarak kabul edip mücadelesine başlamıştır. Bugün, bu mücadelenin onurla yürütücüsü haline gelmiştir. Bu bilinç, mücadele ve sayısız yiğit evladının yaşamı pahasına kazanılmıştır. Mayıs ayının Şehitlere adanmasının nedeni de bu gerçeklik oluşturmuştur. Ödediği bedellerin çok ağır olması nedeniyle, halkımız Mayıs ayını kahraman şehitlerine adamıştır. Her yıl, şehitlerini bedeller ödeme pahasına anmaktan geri kalmamıştır.

Halkımızın, Mayıs ayını şehitlere adaması mücadelesinin gelişmesiyle beraber başlamıştır. Öncü örgütünün kongrelerinde de, ulusal kararlar haline getirilmiştir. Mücadelenin daha ilk yıllarında, öncü kadrolarının katledilerek, tasfiye ile karşı karşı getirilmek istenmesi, yaşanan şahadetlere böylesine derin bir anlam verilmesini gerekli kılmıştır. Mücadelenin

**YAŞANAN İLK
ŞAHADETLER
MÜCADELENİN
KADERİNİ
BELİRLEYECEK
NİTELİK TAŞIMIŞLAR
VE MÜCADELE
TARİHİNDE BİR
DÖNEMEÇ ROLÜNÜ
OYNAMIŞLARDIR**

büyüklüğü ile şahadetlerin büyüklüğü arasında doğru kurulması gereken, bağ ile orantılı doğru bir yaklaşımı gerekli hale getirmiştir. Bu aynı zamanda, yürütülen mücadelenin izleyeceği yolu göstermiştir.

Özgürlük ve demokrasi mücadelemizin kendisini aynı zamanda şahadetler hareketi olarak değerlendirmesinin nedeni de budur. Halkımız, mücadeleyi başlattığında bedelleri ödemeyi göze almakla birlikte hiçbir zaman, insanların kaybetmek ve kan akmasını istememiştir. Karşıt egemen güçler bunu dayatmıştır. Yaşama büyük bir tutku ile bağlı olan insanları için en güzel yaşamı arzulayan ve bunun için mücadele eden bir hareketin insanlarını kaybetme ve kan akıtma gibi bir yaklaşımı olamaz. Ancak yaşamı yaşanmaz kılanlara karşı, onurlu bir yaşam için direnerek yaşamayı kendisi için vazgeçilmez olarak görmesinde başka doğal bir şey de yoktur. Onu içindir ki, uğruna ölecek kadar yaşama tutkulu bir yaklaşımın sahibi olunmaktan geri kalınmamış ve böyle onurlu bir yaklaşımın sahibi olunmuştur.

Mayıs ayının kahraman şehitlere adanması özgürlük ve demokrasi mücadelemizin vermiş olduğu ilk şahadetlerle başlamıştır. Yaşanan ilk şahadetler mücadelenin kaderini belirleyecek nitelik taşımışlar ve mücadele tarihinde bir dönüp rolünü oynamışlardır. Bu dönemler mücadeleyi bitirme noktasına getireceği gibi, aynı zamanda yeni başlangıçlar için ateşleyici olma özelliklerini bir arada taşımıştır. Ama tercih edilen yol her zaman yeni başlangıçların yapılması yönünde belirlenmiştir.

Mücadele tarihimizde atılan ilk adımlarla birlikte şehitler de verilmiştir. İlk şehidimiz **Ali Doğan Yıldırım** olmuştur. Ali Doğan Yıldırım şahadetini ise, **Aydın Gül**'ün katli izlenmiştir. Yaşanan bu şahadetlerin, ardından mücadele tarihimizde önemli yer tutan ve başlangıçların yapılmasının önünü açan büyük kayıplar yaşanmıştır. **Haki Karer, Halil Çavgun Mehmet Karasungur ve İbrahim Bilgin**'in katledilmesi, Amed zindanlarında **Ferhat Kurtay, Eşref Anyık, Necmi Öner ve Mahmut Zengin** arkadaşların direnerek yaşamlarını kaybetmesi bunlar arasında yerini almıştır. Yaşanan bu tüm şahadetlere de mücadele tarihi içerisinde önemli anlamlar atfedilmiştir.

Haki Karer 18 Mayıs 1977'de Antep'te ajan provokatörler tarafından katledilmiştir. Kendisi Karadenizlidir. 1950 yılında Ordu'nun Ulubey ilçesinde dünyaya gelmiştir. Kürt değildir. 12 Mart askeri faşist darbesinin ardında 1970'lerin ilk yıllarında yeniden toparlanma içine giren Devrimci-demokratik Hareketin öncüleri arasında yer almıştır. Yüksek öğrenimine devam ederken özgürlük mücadelemizin ilk oluşum sürecine katılmıştır. Özgürlük mücadelemizin ülke zemininde ilk örgütleyenler arasında bulunmuştur. Enternasyonal özelliğiyle mücadele çizgimizin ana karakterini kendi şahsında temsil etmiştir. Haki Karer'in şahsında mücadele için de Kürt-Türk birlikteliği ifadeye kavuşmuştur.

Bu özellikleri nedeniyle ki Haki Karer, ajan provokatörler tarafından hedef haline getirilerek katledilmiştir. Ama Haki Karer'in katline Mücadele tarihimiz açısında

yeni bir dönemin başlatılarak karşılık verilmiştir.

Halil Çavgun, Haki Karer'in devrimci fedakâr, özverili, kararlı, kişilik özelliklerini yaşamında kendisi için bir kılavuz haline getirmiştir. Bu yönleriyle bulunduğu alanda özgürlük mücadelemizin öncü kadroları arasında yer almıştır. 19 Mayıs 1978 günü Urfa'nın Hilvan ilçesinde polisle işbirliği yapan çeteler tarafında katledilmiştir. Halil Çavgun kendi şahsında mücadelemiz içinde yoksul köylülüğün devrimci çizgisini ve yurtseverliğini temsil etmiştir. Halil Çavgun'un şahadeti nasıl Haki Karer'in şahadetiyle mücadele tarihimizde yeni bir başlangıca temel haline getirmişse işbirlikçi feodal Komprador yapıya karşı mücadele bayrağını açılmasının gerekçesi haline getirilmiştir. Hilvan'da yükseltilecek mücadele ile yerli gericilik teslim alınarak, ülke topraklarımızda ilk defa geçici de olsa yoksul köylülüğe dayalı halk iradesi oluşumu gerçekleştirilmiştir.

Fernat Kurtay, Necimi Öner, Mahmut Zengin ve Eşref Anyık 17 Mayıs 1982 günü Amed zindanlarında bedenlerini çıra ahaline getirerek özgürlük mücadelemiz de direnişin yolu aydınlatmışlardır. 12 Eylül Askeri Faşist Darbesinin, Özgürlük Mücadelemizin üzerini betonlayarak son darbeyi vurmak istemi karşısında Amed zindanlarında direnişi temsil etmişlerdir. Son derece eşit olmayan koşullarda düşmanın her türlü silahı ve insanlık dışı zulmü karşısında canlı bedenlerini gerektiğinde ortaya koymaktan çekinmemişlerdir. Yaşam üzerine kurulmak istenen teslimiyeti, **direnerek yaşamak** şiarıyla tersine

DİRENEREK YAŞAMAK VE YAŞAMIN HER ANINI TÜM DEĞERLERE BAĞLI KILARAK, ONU GEREKLERİ ÇERÇEVESİNDE DOLU KILARAK YAŞAMAK MAYIS AYINDA KAHRAMAN ŞEHİTLERİMİZİN ANISINA VERİLECEK EN ANLAMLI KARŞILIK OLACAKTIR

çevirmişlerdir. Ve onurlu bir yaşamı her şeyinin üzerine tutarak yaşamları üzerine yapılan hesapları boşa çıkarmışlardır. **Amed** zindanlarında yakmış oldukları ışık, sadece Amed zindanlarında direniş yolunu aydınlatmakla kalmamış, geri çekilme sürecini yaşayan mücadelemiz açısından da, ülkeye dönüş sürecini önünü açmış, dağlarımıza giden yolu aydınlatmıştır.

Mehmet Karasungur ve İbrahim Bilgin, 2 Mayıs 1983 günü Güney Kürdistan'da Kandil Dağlarında şehit düşmüşlerdir. Mücadele tarihimize "**yaman yıllar**" olarak geçen geri çekilme sürecinde tamamlandığı ve yeniden sıcak mücadele sahalarına dönüleceği bir süreçte omuzlarına tarihsel bir sorumluluğun yüklendiği bir süreçte katledilmişlerdir. M. Karasungur İbrahim Bilgin dört parçaya bölünmüş, halk gerçekliğimiz içinde ulusal birliği temsil eden şehitlerimiz olarak kabul edilmişlerdir. Kürtler, yabancı egemenlerin oluşturduğu yapay ayrılıkları bir yana bırakarak yarattığı demokratik-ulus değerleri etrafında daha sıkı bir kenetlenme sürecine girmişlerdir. M. Karasungur ve İbrahim Bilgin şahsında temsilini bulan mücadelemizin ulusal birlik karakteri bu gün çok daha somut bir ifadeye kavuşturulmuştur.

Şanlı Mayıslar Ayı; Kahramanlıkların yaşandığı başka

şahadetlere de tanıklık etmiştir. 13 Mayıs 1999 Metina'da **Murat Demirhan (Sinan), Sadegül Ökmen (Rojbin Serhat)** arkadaşlarda işbirlikçi ihanetçiler tarafında katledilerek Mayıs Şehitlerimiz arasında yerlerini almışlardır.

Kürt halkının tarihinde bir direniş sembolü olarak geçen yiğit Kürt kızı **Leyla Kasım** 13 Mayıs 1974'te Irak'ta ırkçı Baas Rejimi tarafında idam sehpasında katledilmiştir.

Elbette yaşanan bu şahadetler özgünlükleri içinde tüm şahadetleri de, temsil etmişlerdir. O nedenledir ki, Mayıs ayı sadece o zaman kesiti için de şehit düşünlerin değil, mücadele tarihimizin tüm zamanları içinde şehit düşünlerimizin anısına Şanlı Kahraman Şehitler Ayı olarak kabul edilmiştir. Sadece bu da değil, bölge halklarının ve dünya özgürlük ve demokrasi mücadelelerinde yaşamlarını verenlerinin de anısına atfedilmiştir. Çünkü Mayıs ayı, halkımız için olduğu gibi, bölge ve dünya halkları için de önemli şahadetlerin yaşanmasına tanıklık etmiştir.

Tüm dünya emekçileri tarafında ortak gün olarak kabul edilen **1 Mayıs**, işçi ve emekçilerin dökülen kanlarını ve mücadelelerini sembolize etmektedir. Dünyanın birçok ülkesinde 1 Mayıs yıl dönemleri kana bulanmıştır. Emekçilerin, bayram haline getirdikleri ve buna göre anlam yükledikleri gün böylece dünyanın her tarafında aynı zamanda mücadele şehitlerini anma günü haline gelmiştir.

Dünya halkları Mayıs ayına başlangıcı bu şekilde mücadele ile yapmışlar ve mücadelede en sıcak ay olarak kabul etmişlerdir. Türkiye halkı

için de Mayıs ayı, aynı anlama gelmiştir. Daha öncede sıcak mücadele anları yaşamış ve büyük kayıplar vermiştir. 19 Şubat 1972'de **Ulaş Bardakçı'yı**, 1 Haziran 1971'de **Hüseyin Cevahir'i**, 30 Mart 1972'de Kızıldere'de **Mahir Çayan** ile birlikte **on yiğit** evladını kaybetmiştir. Tarihinde büyük kayıplar yaşayan Türkiye Halkı, Mayıs ayı nada mücadele tarihine damgasını vuran, yiğit evlatlarını kaybederek ve yine katliamlar yaşayarak girmiştir.

6 Mayıs 1972'de darağacında üç yiğit evladını, öcüsünü; **Deniz Gezmiş'i Yusuf Aslan'ı Hüseyin İnan'ı** kaybetmiştir. Kürt ve Türk halklarının sembolü olan, bu üç yiğit devrimci yaşamlarını feda ederken aynı zamanda yeni yaşamın tohumlarını atarak yeni kuşaklar için birer sembol haline gelmişlerdir.

18 Mayıs 1973'te Türkiye Halkı bir yiğit öncüsünü daha kaybetmiştir. **İbrahim Kaypakkaya** Amed işkence hanelerinde katledilmiştir. Boyun eğmemenin direnişin simgesi olarak Kürt ve Türk halkaları için bir onur, olarak kabul edilen İbrahim Kaypakkaya tarihe "**ser verip sır vermeyen yiğit**" olarak geçmiştir. "Yaşanacaksa onurlu bir yaşam" şiarını yaşamını verme pahasına yaşamsallaştırmıştır. Ve sonra ki devrimci nesillere, direnerek yaşam yolunu göstermiştir.

31 Mayıs 1972'de Nurhaklarda **Sinan Cemgil, Kadir Manga ve Alpaslan Özüdoğan'ı** sıcak çatışmalar içinde kaybetmiştir.

1 Mayıs 1977'de yapılan provokasyon soncunda İstanbul Taksim meydanında **37 emekçi** katledilmiştir.

İDEOLOJİK MÜCADELENİN TANIMLANMASI VE ALGILANMASI -2

Yine faşist saldırılar sonucu katledilen devrimciler de olmuştur. 18 Mayıs 1976'da Ankara'da **Fevzi Aslansoy** katledilmiştir.

Dünya ve bölge halkları ve de halkımız için her gün şehit kanlarıyla kızlaşmış olan ama her şahadetiyle her anına birer abidelerin dikildiği Mayıs ayı bu özelliğini bu güne kadar koruduğu gibi bundan sonra da kurumaya devam edecektir. Bu süreklilik, anlamına yeni anlamlar katarak onu tarihe hak ettiği onuruyla geçmesini sağlayacaktır.

Bu yönleriyle dünya-bölge halkları ve halkımız için şehitleriyle anılan Mayıs ayı, şehitlere bağlılığın en yüksek mertebede gösterildiği bir ay olmakla birlikte; onurlu bir yaşamın yolunu göstermiştir. Bu, yaşamını mücadeleye adayanların anılarına bağlılık olduğu gibi, onların mücadelesini sahiplenerek, daha ileri götürmek anlamına gelmektedir.

Direnerek yaşamak ve yaşamın her anını tüm değerlere bağlı kalarak, onu gerekleri çerçevesinde dolu kılarak yaşamak Mayıs ayında kahraman şehitlerimizin anısına verilecek en anlamlı karşılık olacaktır.

Yaşanacaksa onurlu bir yaşam şiarı yol göstermeye devam edecektir. **Sadece yaşamak değil, direnerek yaşamak**, gerektiğinde kahraman şehitlerimizle aynı onuru paylaşmayı göze almak, şehitler ayında kahraman şehitlerimize bağlılığımızı en somut bir göstergesi olacaktır.

İdeoloji, yunanca *İdea* kökünden gelmektedir. İdea ve logos sözcüklerinin birleştirilmesinden meydana gelen “**düşünceyi inceleyen bilim**” anlamında kullanılmaktadır. Eski Osmanlıcada, *fikriyat, ilmi tasavvur, ilmi suveri akliye* biçiminde kullanılmıştır. Fransızcada, Almancada, İngilizcede birbirine benzer ifadelerle *ideologie*, İtalyancada *ideologia* sözcükleriyle ifade edilmektedir. İdeoloji kavramını ilk defa kullanan Fransız sosyolog Destutt De Tracy'dir.

Daha sonraki süreçlerde farklı anlamlar yüklense de, sözcük kökenine bağlı kalma tarzında ki bir izahat en doğru izahat olacaktır. İdea kavramı bilindiği gibi Eflatun'da, *gerçekler dünyası ve idealar dünyası* tarzında, gerçekliğin iki yönüne vurgu yapılmasına dönük düşünce yapısının temelidir. İdea kavramı, bir yerde idealizmin de kökenidir. Gerçek dünyanın idealar dünyası olduğu tezini ileri süren Eflatun görünen ve içinde yaşadığımız dünyanın bir gölgeler ve yalanlar dünyası olduğu tezinden hareketle, maddi gerçekliği izah etmeye çalışmıştır.

Bu anlamda *idea* kavramından türetilen ideolojinin de, ilk kullanılış dönemlerinde, düşüncenin maddi yaşam üzerinde ki etkilerini küçümseme anlamında kullanılan bir anlamı vardır. Özellikle Fransada ideoloji kavramı o dönemde ideolojiyle uğraşan sosyal bilimcileri küçümsemek

amacıyla kullanılan bir kavramdır. Bu küçümsemenin ifadesi olarak onlara ideolog denmektedir. Bu dönemin temel düşünce biçimi olan *realizm*, maddi yaşamın esas alınmasını, kendisi için temel yapıyordu. Bu yüzden de düşünce ile ilgili çalışmaların küçümsendiği bir terim olarak ideoloji terimini ileri sürmüşlerdir. Bu yaklaşımın kelimenin kökeniyle bağlantısını iyi kurmak gerekiyor.

İdeolojiyle ilgili çok farklı tanımlamalar yapılıyor. Özellikle günümüzde kapitalizmin ideolojiye yüklediği anlam, ideolojinin rolüne ilişkin temel yaklaşımlarının üzerinde durmak gerekir. Ama ideoloji kavramına en çok anlam yükleyen, özellikle düşünce ve maddi gerçek arasındaki ilişkiyi diyalektik bir tarzda kurma yönünde en doğruya yakın tespitleri yapmış olan **Marks ve Engels**'in çözümlemeleri bu konuda önemlidir. Zaten günümüzde hem kapitalistlerin geliştirmiş olduğu ideolojik argümanların, tartışmaların temelinde Marks ve Engels'in düşüncelerini çürütme çabası vardır.

Önderlik de geliştirmiş olduğu yeni ideolojik formülasyonda Marks ve Engels'in ideolojiye yaklaşımındaki eksiklikleri gidermeye dönük bir çözümlemeyle kendi yeni ideolojik kimliğini oluşturmaya çalışmaktadır. Bu açıdan ideolojiyle ilgili bir tartışma yapılacaksa; öncelikle Marksizm'in ideolojiye yüklediği anlam nedir? Marksist ideoloji teorisi nedir? Bunların doğru çözümlenmesi gerekiyor. Ondan sonrasında Marksizm'in karşıtı olan kapitalist sistemin Marksizm'e karşı geliştirdiği mücadele sürecinde

ideolojiyle ilgili ileri sürmüş olduğu tezlerin incelenmesi gerekiyor.

En önemlisi de günümüzde geliştirilen *ideolojilerin sonu, tarihin sonu tezinin* Marksizm karşısında ya da ideolojik hareketler olarak kapitalizmi reddeden hareketler karşısında kendisini nasıl izah ettiğini incelememiz gerekiyor. Buradan hareketle ideolojinin tanımını kavram olarak ortaya çıktığı ilk süreçten ele almak yerine, Marks ve Engels'in geliştirmiş oldukları yaklaşımlardan hareketle ele alıp çözümlmek daha sağlıklı olacaktır.

Marks ve Engels'in ideolojiye ilişkin yapmış oldukları tanımlamalar, yine ideolojinin tarihsel olarak gelişim seyri, toplumsal gelişimde oynadığı rol, bu konuda kendilerine yönelik geliştirilen eleştirilere vermiş oldukları cevaplar iyi incelenirse; hiç de zannedildiği gibi ideolojiyi bütünüyle toplumsal gelişimde etkisiz bir olgu olarak ele almadıkları, tam tersine ideolojiye önemli anlam atfettikleri görülecektir. Nitekim daha sonraki süreçte de gelişen en güçlü ideolojik hareketlerin, Marks ve Engels ekolünün bir devamı olarak gelişmesi de bununla bağlantılıdır.

Ancak Marks ve Engels'in yapmış oldukları çözümlemelerde eksik kalan yönler vardır. Materyalizme yaptıkları vurgu, yine maddi yaşam koşullarının toplumsal gelişimde oynadığı role ilişkin yapmış oldukları vurgunun aşırıya kaçmış olması, onların ideolojiye gerekli önemi vermediği biçiminde bir yanlış anlamaya yol açmıştır. Engels, bu konuda düşüncesini "*kulübede bir saraydakinden başka türlü düşünülür*"

cümlesinde ifade etmektedir. Yani eğer bir insan bir kulübede yaşıyorsa, içinde bulunduğu kulübenin gerçekleri dışında her hangi bir gerçekliği görebilmesi, anlayabilmesi, o tarzda düşünebilmesi mümkün değildir. Bir sarayda ki insan da sarayda ki maddi gerçeklik gibi düşünür ve bunun ötesine geçemez tarzında ifade etmektedir. Tabi bu, maddi yaşamın önemi, maddi yaşam gerçeğinin insan üzerindeki etkisinin belirleyiciliğine ilişkin yapılmış bir vurgu ve dikkat çekmedir. Genelde Marksizm'in ideolojiye ve düşünceye biçtiği rol konusundaki eksikliği, bu ve benzer vurgulardan hareketle geliştirilmektedir.

Marks ve Engels de kendi koşullarının ürünüdürler. İçinde yaşadıkları süreç idealizmin bir burjuva ideolojisi olarak kendisini çok güçlü bir tarzda topluma hâkim kıldığı bir süreçtir. Özellikle Hegel'in geliştirmiş olduğu idealizm, aslında bir yerde idealizmin zirvesi de diyebileceğimiz güçlü idealizm düşüncesi neredeyse toplumda maddi yaşamın hiçbir öneminin olmadığı, maddi yaşamın neredeyse lanetlenmesi tarzında ki bir yaklaşıma karşı, Marksizm, maddi yaşamın toplumsal hareket ve gelişme içerisindeki rolüne dikkat çekmek amacıyla geliştirilmiş karşı bir düşüncenin formülasyonu olarak doğmuştur.

Daha sonra ki süreçlerde zaten kendilerinin bu konularda verdikleri öz eleştiriler vardır. Engels, 1880'lerde yazmış olduğu bazı makalelerde İdealizme karşı geliştirmiş oldukları yoğun mücadele içerisinde materyalizme çok aşırı vurgu yaptıkları, bu vurgunun bir noktadan sonra

kendilerinin hem tarihi anlayışı hem ideolojik formasyonları hem de siyasal mücadelelerinde determinizme düşmelerine yol açtığını, bunu kendilerinin de gördüğünü dile getirmiştir. Bu özeleştirilme verilmiş olmasına rağmen Marksizm'le ilgili yapılan değerlendirmeler, genelde idealizme karşı çok yoğun ve keskin bir mücadele içerisinde yapmış oldukları vurguların çok fazla abartılarak ön plana çıkarılmasından kaynaklı bir yorumdan hareketle yapılmaktadır.

Engels'in 1893'te yazdığı bir mektup var. Bu mektupta ideolojinin gücü, ideolojinin toplumsal gelişmede oynadığı role ilişkin kendilerinin düşüncelerinin bir yerde özetini yapmıştır. Bu özetlemede kendilerinde dönük eleştirilere de cevap vermiştir. Mektubunda, ideoloji ve maddi gerçeklik arasında var olan diyalektik bağı nasıl algıladıklarını ortaya koymaktadır. Şöyle demektedir; *“ideoloji sözde düşünürün herhalde bilinçli olarak ama yanlış bir bilinçle gerçekleştirdiği bir süreçtir. Onu harekete getiren gerçek güçler kendisi için meçhuldür. Öyle olmasaydı zaten ideolojik bir süreç olmazdı. Bu yüzden sözde düşünür yanlış ya da görünüşte kalan itici güçler, tasarımlar düşünsel bir süreç olmasına bakarak ister kendisinin, ister kendisinden öncekilerin düşüncesi olsun ondan saf düşüncesinin içeriğini ve biçimini çıkarır ve sadece düşünce gereçleri ile uğraşır. İşin temeline bakmadan, bu gereçleri düşünmeden çıkmış sayar ve daha uzaklarda düşünceden bağımsız kökenlerin olup olmadığı zahmetine katlanmaz. Onun gözünde bu doğaldır. Çünkü düşüncenin aracılığıyla*

gerçekleşen her insan eylemi ona son çözümlenmede temelini düşünceye dayanmış olarak görür. Sanki tarihsel ideoloji her özel alanda daha önceki kuşakların zihninde bağımsız olarak meydana gelmiş ve birbirini izleyen bu kuşakların beyninde kendine özgü bir dizi gelişmeye girişmiştir. İşte her özel alanda ki ideolojik görünüşte bağımsız tarihleridir ki insanların çoğunu aldatmaktadır... Buna ideologların şu aptalca düşüncesi de ekleniyor. Tarihte bir rol oynayan çeşitli ideolojik alanlara bağımsız bir tarihsel gelişme tanımadığımızı göre onlara hiçbir tarihsel etkinlikte tanınmamalı. Bu iddia diyalektiğe aykırı, basit bir görüşe karşılıklı etki üstünde kesin bir bilgisizliğe dayanmaktadır. Bu baylar ekonomik olgular tarafından yaratılır yaratılmaz her tarihsel etkenin kendisinin de bir etki yarattığı ve kendi nedenlerine etken olabileceği olgusunu çoğu zaman maksatlı olarak unutuyorlar.”. Bu çözümlenmede de görüldüğü gibi, Marksizm’in ideoloji algılayışında düşüncenin maddi yaşamın, maddi gerçeğin bir yansıması olduğu inkâr edilmemektedir. Belirleyenin maddi yaşamın kendisi olduğu noktasına dikkat çekilmektedir ancak hemen ardından ortaya çıkan her düşüncenin de içinden çıktığı maddi yaşamı belirleyecek bir güç haline gelebileceğine vurgu yapmaktadır.

Daha sonra ki çözümlenmelerde özellikle Lenin’in ideolojiyle ilgili geliştirmiş olduğu düşüncelerde ideolojinin toplumsal yaşamdaki rolüne çok yoğunca vurgu yapılmıştır. Özellikle toplumsal bunalım dönemlerinde toplumun maddi yaşamına cevap veremeyen düşünce

biçimleriyle yönetilmesi aşamasında ortaya çıkan yeni düşünce biçimlerinin yeni

**PKK MARKSİST GELENEK
İÇİNDEN, MARKSİST
HAREKETİN ORGANİK BİR
DEVAMI OLARAK
GELİŞMİŞTİR. YANI ONDAN
BAĞIMSIZ, ONUN DIŞINDA YA
DA KARŞISINDA GELİŞMİŞ BİR
HAREKET DEĞİLDİR. HATTA
KENDİSİNİ TANIMLAMASI
“DÜNYA KOMÜNİST
HAREKETİNİN KÜRDİSTAN
KOLU” OLARAK İFADE
EDİLMEKTEDİR**

toplumların yaratılmasında belirleyici olduğu noktasına dikkat çekilmiştir. Bu konulardaki vurgular çok yo-ğundur. Nitekim daha sonra gelişen Marksist hareket-lerde de eğer dikkat edilirse ideolojik yön devamlı maddi ya-şamın önünde tutulmuştur. Marksist hareketler içerisinde yer alan insanların ideolojiye inanç düzeyinde, bağlılık düzeyinde, başka idealist hareketlerle kıyaslanmayacak düzeyde ilgilendikleri, ilişkilendikleri ve bütün yaşamlarını ona göre şekillendirdikleri rahatlıkla görülebilir. Bu bir geleneğin devamıdır.

Bunu anlayabilmemiz için çok uzağa gitmemize gerek yok. Kendi parti tarihimiz içinde de bu çok rahatlıkla görülebilir. PKK Marksist gelenek içinden, Marksist hareketin organik bir devamı olarak gelişmiştir. Yani ondan bağımsız, onun dışında ya da karşısında gelişmiş bir hareket değildir. Hatta kendisini tanımlaması “dünya komünist hareketinin Kürdistan kolu” olarak

ifade edilmektedir. kendisini o dönemin bu tarzda tanımlayan bir hareketin ideolojiye yaklaşımı, biçtiği rol ve bu hareketin kadrolarının ideolojik amaçlar doğrultusunda yaşamlarını ortaya koymaları; tüm yaşamlarını ideolojinin gereklerine, ihtiyaçlarına göre düzenlemesi, hatta bununla da yetinmeyerek, bütün bir toplumsal maddi yaşam gerçekliğini ideolojiyle yeniden üretebileceklerine olan inançları ve bu konuda yürüttükleri mücadele de aslında ideolojiye ne kadar önem verdikleri, ideoloji-nin maddi yaşam ile ilişkilerini, maddi yaşam üzerindeki belirleyici-liğine ne kadar önem verdiklerini rahatlıkla göstermektedir. Bunu sanki Marksizm'i aşmış, onun dışında bir yaklaşımın gibi ele almak çok doğru olmayacaktır. Bunlar Marksizm'in ideolojiye biçtiği rol; düşünce ile maddi yaşam gerçekliği arasındaki ilişkinin diyalektik bağıni kurmalarının mantiki bir sonucudur.

İdeolojiyi bu tarzda ele alan Marksizm'in elbette yetersizlik ve eksiklikleri vardır. Bunların çözümlemesini doğru yapmak gerekir. Özellikle materyalizme çok ciddi ve yoğun vurgu yapmaları, içinde buldukları toplumsal sistemi çözümlemelerini sadece ekonomik boyutla sınırlı tutmuş olmaları, bununla bağlantılı olarak toplumsal sistemin değişim dönüşümünde maddi bir güç olarak zoru ve devleti esas almaları ve mücadeleyi bunun üzerine oturtmuş olmaları, mutlaka bir eksiklik ve yetersizlik olarak değerlendirilip çözümlenmelidir. Ama bu çözümleme yapılırken, Marksizm'in neredeyse **basit bir kaba materyalizm** tarzındaki yorumu da çok fazla doğru olmayacak,

aslında bir yerde inkârcılık olacaktır. Nitekim içimizde gelişin **nihilizmin**, yani inkarcılığın en çok saldırdığı yönümüzün, Marksist yönümüz olması, bu noktada geleneklerimize çok yoğunca saldırılması Marksizm'in bu yönünün görülmemiş olmasıyla bağlantılıdır. Hatta şöyle denilmesi daha doğru olacaktır; Marksizm'in bu yönünün görülmemesi değil, bilerek görmezlikten gelinmesi ile bağlantılıdır. Hele hele bunu özellikle Önderliğin Marksizm'e yönelik yapmış olduğu eleştiri ve çözümler üzerine oturarak, hareketi bu gelenek ve köklerinden kopuk bir tarzda ele almak, yine Önderliği, sanki kendi düşüncelerini bir tarihsel geleneğe dayandırmadığı, bir tarihsel gelenekten yoksun olduğu yorumları, aslında bir noktadan sonra inkarcılığa ve kendi karşısına dönüşmeye kadar götürebilmiştir.

Tabii bu değerlendirmeleri yaparken Marksizm'i yeniden canlandırma, Marksist ideolojik yaklaşımların yeniden esas alınması biçiminde bir yaklaşım da doğru olmayacaktır. O noktada anlama, algılama, yorumlama noktasındaki dogmatik ve yetersiz yönlerimizin olduğunu da görmemiz gerekiyor. Eğer doğru bir ideoloji çözümlemesi yapılacak ve bu özellikle Marksist ideolojinin çözümlemesi üzerinden geliştirilecekse; öncelikle Marksizm'in ideolojiyi kavrayış ve ele alış biçimi, düşünce ve maddi yaşam gerçekliği arasında kurduğu diyalektiği çözümlememiz gerekiyor. Bunu yapamadığımız takdirde, son yüz elli yıldır kapitalist emperyalist sistem karşısında gelişen Marksist, sosyalist

gelenekli toplumsal hareketlerin, toplumsal direniş ve mücadelelerin diyalektiğini de iyi anlamamış oluruz. O anlamda kendimizin temeli olan toplumsal dinamikleri ve hareketleri siyasal ve ideolojik boyutuyla inkar etmiş oluruz ki, bu inkar üzerinden de toplumsal bir mücadele yürütmek çok fazla mümkün olmayacaktır.

Nitekim Önderlik de öyle ele almamaktadır. Marksizm'e ilişkin yapmış olduğu eleştirilerin yanı sıra, Marks'ın yapmış olduğu çözümlerinin *dahiyane* bir tarzda olduğu, özellikle ekonomik çözümlerinin halen aşılamadığı yönündeki vurguları, yine Leninizm'in yaratmış olduğu mücadele yöntemleri ve araçlarının küçümsenmemesi gerektiği, bunların geliştirmiş olduğu mücadelelerin demokratik komünal dinamiklerin, aslında farklı biçimlerdeki mezheplerinin günümüzdeki sürdürücüleri olarak yorumlaması, bunların insanlık açısından kazanım olarak değerlendirilmesi noktasındaki vurgularını da göz ardı etmiş oluruz ki, bu ideolojik anlamda bizi inkarcılığa götürecektir.

İdeolojinin Marksist yorumuna ilişkin çok kapsamlı değerlendirme, çözümler, teorik tartışmalar yürütülebilir. Ancak en genel anlamıyla ideolojinin Marksizm'de, maddi yaşamın gerçekliği ile bağlantılı bir biçimde ele alındığı, bir diyalektiğin kurulduğunu göz önünde bulundurarak tartışmak daha sağlıklı olacaktır. Marksist hareket içerisinde 90'larda gelişen yanlış yaklaşımlar elbette görülmelidir. Nitekim Marksizm'in belki de onlarca, yüzlere yorumu

yapılmıştır. Bu farklı yorumlar üzerinden toplumsal, siyasal hareketler geliştirilmiş, mücadeleler yürütülmüş, bu mücadeleler içerisinde Marksizm bin bir renkte yorumlanmıştır. Bu yorumların çoğunun kaba materyalist yorumlar olduğunu da görmemiz gerekiyor. Bu kaba materyalist yorum, kendisini sistem haline getirdiğinde de, kapitalist sistemin bir yedeği olmaktan

MARKSİZM'E YÖNELİK ELEŞTİRİLER YAPILMALIDIR VE YAPILMAKTADIR. BUNLARI EN KAPSAMLI BİR BİÇİMDE DE ÖNDERLİK GELİŞTİRMEKTEDİR. AMA KİMİ ZAMAN ÖNDERLİĞİN YAPMIŞ OLDUĞU BU ELEŞTİRİLERİ ÇOK ÇOK AŞAN, HATTA ÖNDERLİĞİN ELEŞTİRİLERİNİN AMACINI SAPTIRAN KİMİ YAKLAŞIMLAR DA GÖRÜLMEKTEDİR Kİ BUNLAR İDEOLOJİK SAPMANIN VE SAPTIRMANIN EN İYİ GÖSTERGELERİDİR

kendini kurtaramamıştır. Bunu, sadece bu hareketlerin kaba yorumları ve öncülerinin yetersizlikleri ile de bağlantılandırmak da doğru değildir. Elbette bunlar kendi kök teorileri olan, temel teorinin içerisindeki yanlışlıklarla da bağlantılıdır. Bu konuda Marksizm'in yetersizlik ve eksiklikleri olduğu da bir gerçektir. Ama belirttiğimiz gibi sorun, bu konudaki eleştirilerin inkarcılık düzeyine vardırılmamasıdır.

Bir boyutu böyle olan Marksist eleştirinin bir diğer boyutu da Marksizm'e yaklaşımların cahilce, aslında ideolojik bir çözümler yerine neredeyse kapitalizmin ideologlarından, propagandacılarından daha geri yaklaşımlarla birebir ret ve inkar

düzeyinde yaklaşımlarla ele alınması hastalığıdır. Zaten değerlendirmenin girişini buradan yapmamızın temel nedenlerinden birisi de budur. Marksizm'e yönelik eleştiriler yapılmalıdır ve yapılmaktadır. Bunları en kapsamlı bir biçimde de önderlik geliştirmektedir. Ama kimi zaman Önderliğin yapmış olduğu bu eleştirileri çok çok aşan, hatta Önderliğin eleştirilerinin amacını saptıran kimi yaklaşımlar da görülmektedir ki bunlar ideolojik sapmanın ve sap-tırmanın en iyi göstergeleridir.

Marksizm eleştirisi ya da toplumsal hareket içe-risinde ortaya çıkan çeşitli demokratik komünal, ezilen toplum kesimlerinin hareketlerinin, mücadelelerinin inkâ-rına götürebilecek düzeyde yorumlanması, egemen sistemin propagandasının etkileri olarak ortamımıza yansımaktadır. Bunu çok iyi görmek gerekiyor. Önderliğin, Marksizm'i eleştirisi ile bir Fukuyama'nın eleştirilerini neredeyse aynı düzeyde ele almak büyük bir saptırmadır. Çoğu zaman bilinçsizce yapılan bir saptırmadır. Ama özellikle ajan provokatif hareketlerin içimizde geliştirmiş oldukları tasfiyecilikte çok fazlasıyla kullandıkları bir argüman olduğundan bilinçli yönleri de vardır.

Marksist ideolojideki yetersizlik ve eksiklikler nedir noktasını değerlendirirken, Marksizm'in içerisinden çıktığı düşünce ve teori geleneğinin de doğru çözümlenmesi gerekiyor. Marksizm, Rönesansın aydınlanma dönemi ile başlayan modernist paradigmanın zirvesi olarak da değerlendirilebilir. Marksizm iyi değerlendirildiğinde çok iyi bir kapitalizm çözümlenmesi yaptığı

rahatlıkla görülecektir. Ama bu kapitalizm çözümlenmesi, kapitalizmi aşan, kapitalizmin ufkunun ötesine geçen bir çözümlenme olmayı başaramamıştır.

Bunun nedeni de, kendilerinin esas aldıkları paradigmanın özellikleri ile bağlantılıdır. O dönemin bilimsel gelişme düzeyi ve bilime ufkunun sınırlarının ötesine geçememişlerdir. Bu kendi gerçeklikleri ile bağlantılıdır. Modernist paradigmanın özellikle realist bakış açısı kaba materyalist yorumu, bu paradigmanın siyasal alana yansımaları olarak kapitalist sistemin kendisini temel örgütlenme biçimi olan **devlete** yapmış olduğu vurgunun etkileri, devletin kendisini o dönemde çok keskin bir sınıf mücadelesi içerisinde örgütlemiş olması ve sınıf mücadelesinin en keskin kılıcı olması itibariyle, devlet yorumları da buna dayanmıştır. Bunun da ötesinde, Marksizm'in o dönemdeki tarih bilgileri Avrupa tarihi ile sınırlıdır. Yani tarihi esas kökleri, esas temellerinde ne görebilme ne de yorumlayabilme şansları yoktu.

Tüm bunları bir araya getirdiğimizde, Marksizm'i bir yerde Rönesansın yaratmış olduğu aydınlanmanın bir zirvesi olarak değerlendirebiliriz. Ama bu zirve özellikle modernizmin bir burjuva egemenlik sistemi olarak kendisini örgütlediği bir sürecin sonucunda ortaya çıkmış bir düzeydir. Dolayısıyla Rönesansın kendi dinamikleri içerisinde geliştirmiş olduğu daha demokratik, daha komünal dinamiklerinin düşüncelerinin bir devamı, ama onun bir egemenlik sistemi haline geldikten sonraki sürecin

bir zirvesi olarak ele almak daha doğrudur. Bu anlamda Marksizm aslında modernist paradigmanın bir zirvesidir. Ve modernist paradigma da esas olarak kapitalizmin kendisini içerisinde ürettiği var ettiği paradigma ve düşünce biçimidir. Bütün kapitalist sistem bu paradigmanın üzerine oturtulmuştur. Aynı paradigma ile düşünen, aynı düşünce ufkunun içerisinde kendisini üretmeye çalışan bir ideolojik yapılanmanın kapitalizmi aşamamış olması bu anlamda bir yerde doğal olarak da karşılanmak durumundadır.

Nitekim Marksizm’de kapitalizme yönelik ciddi eleştirileri ve o yönlü aşma çabaları ve niyet düzeyinde eşitlikçi özgürlükçü bir toplumu hedeflese de, tarihteki diğer örneklerinde görüldüğü gibi, aslında savaştıkları egemenlikli sistemin düşünce ufkunu aşamadığından dolayı, bir noktadan sonra onun mezhebi veya yedeği durumuna düşmekten kendisini kurtaramamıştır. Bu bir gerçektir, ama bu gerçeği dile getirirken de, Marksizm’in diğer yönünü, ezilenler cephesinde, özellikle sistem karşıtı ve sistem dışı toplumsal hareketlerin bir devamı olduğunu da sürekli göz önünde bulundurmamız gerekiyor.

Eleştiriler bu anlamda felsefi ve paradigmal olarak Marksizm’in yanlışlarını ortaya koymak, ama tarihin başlangıcından günümüze kadar bir partner olarak egemenlikli sistem karşısında sürekli kendisini var eden, onunla mücadele içerisinde olan demokratik komünal değerlerin, özellikle ezilen toplum kesimlerinin,

devlet dışı toplumun devlete karşı direniş geleneğinin bir devamı olarak da görmek gerekiyor.

Marksizm’le ilgili bu değerlendirmeleri, daha sonra PKK’ nin çıkış koşulları ve ideolojik temelleri yönünde yapılacak değerlendirmelerde yeniden ele alıp değerlendirebiliriz. Ancak değerlendirmenin burasında ortamımızda yapılan eleştirilere dönük bir noktaya dikkat çekmek gerekiyor. Bu diğer düşünce akımları için geçerli olduğu gibi, Marksizm için de geçerli olan bir eleştiridir.

Marksizm’e yönelik Önderliğin yapmış olduğu eleştirileri anlamadan, bunların çerçevesini doğru oturtmadan Marksizm’e ağzına geleni söylemeyi bir eleştiri ve marifet sayan yaklaşımlar da, bir nevi nihilizm olarak değerlendirmek gerekiyor. Bunun da ötesinde bilimsellikle bağdaşmayan bazı yaklaşımlar var ki, bunlar asla kendi ideolojik yaklaşımlarımız değildir. Örneğin Marksizm ile ilgili en küçük bir araştırma ve incelemesi olmadan, Marksizm’in temel tezleri, temel argümanları hakkında en küçük bir fikir sahibi olmadan, hatta bilgi sahibi olmadan marksizme yönelik ağzına geleni söylemek bilim dışıdır, bir nevi küfürdür. Örneğin “ben Marks’ın hiçbir kitabını okudum ama bu Marks tarihi karıştırmış galiba” tarzında yapılan kimi değerlendirmeler vardır. Bunlar, Önderliğin toplumsal olay ve olguları çözümlemede, verilerini çok güçlü toplayarak, veriler üzerinden yapmış olduğu çözümleme tarzıyla bağdaşmayan, hatta bunu boşa çıkaran yaklaşımlardır.

MARKSİZM'E YÖNELİK ÖNDERLİĞİN YAPMIŞ OLDUĞU ELEŞTİRİLERİ ANLAMADAN, BUNLARIN ÇERÇEVESİNİ DOĞRU OTURTmadan MARKSİZM'E AĞZINA GELENİ SÖYLEMEYİ BİR ELEŞTİRİ VE MARİFET SAYAN YAKLAŞIMLAR DA, BİR NEVİ NİHİLİZM OLARAK DEĞERLENDİRMEK GEREKİYOR. BUNUN DA ÖTESİNDE BİLİMSELLİKLE BAĞDAŞMAYAN BAZI YAKLAŞIMLAR VAR Kİ, BUNLAR ASLA KENDİ İDEOLOJİK YAKLAŞIMLARIMIZ DEĞİLDİR

Önderliğin Marksizm'e ilişkin olarak yapmış olduğu eleştiriler daha da derinleştirilebilir, farklı boyutları ile ele alınıp incelenebilir. Nitekim Önderlik en son Marks'ın en temel teorisi olan **değer teorisi** noktasında da bazı eleştiriler yaptı, bazı noktalara dikkat çekti. Örneğin değer teorisinin ana emeği ile bağlantısının kurulması, toplumsal emeğin ana emeği üzerine oturtulması, Marks'ın değer teorisinin bu konuda yetersiz ve eksik olduğu yönünde değerlendirmeler yaptı. Bunlar geliştirilebilir. Bu noktalarda da Marksizm eleştirilebilir. Marksizm'in diyalektik yorumları ele alınıp değerlendirilebilir, eleştirilebilir. Marksist diyalektiğin mekanik yönleri var, bunlar da çözümlenmeye tabi tutulabilir. Marksizm'in burjuvazi ve kapitalizme yüklediği **devrimci rol** noktasında eksiklikler vardır. Rönesans çözümlenmesinde, devrim teorisinde eksiklikler vardır. Bu noktaların hepsi Marksizm açısından eksiklikleri, yetersizlikleri olan yönlerdir ve mutlaka eleştiriye tabi tutulması gereken, çözümlenmesi gereken yönlerdir. Ancak bu eleştirilerin sağlıklı yapılabilmesi için de Marksizm'in iyi incelenmesi, temel tezlerinin doğru kavranması, bilinmesi ve bunun üzerinden yapılması gerekmektedir. Böyle olmayan yaklaşımlar kaba bir küfür ve inkar anlamına gelecektir.

Bunlardan kaçınmak ideolojik yaklaşımımızın özüdür. Bu ideolojik yaklaşımımız Önderliğin de belirttiği gibi sosyal bilim tarzında, Marksizm'i sosyal bir olgu olarak ele almak, ve bu sosyal olguyu doğru çözümlenme, bütün

öğelerini, parçalarını bir araya getirme, yeniden kurma tarzında gerçekleştiği taktirde ideolojik bir yaklaşım olacaktır. Onun dışındaki yaklaşımların hiçbirisi ideolojik yaklaşım değildir. Önderliğin Marksizm'e ilişkin yapmış olduğu eleştirileri bu tarzda yorumlamak, aynı zamanda kendi ideolojik duruşumuzu, kendi ideolojik yaklaşımımızı anlamsızlaştırma anlamına da gelecektir.

Zaten bu konuda birçok çevrenin Marksizm'e yönelik birçok eleştiri yapmaktadır. Bu eleştirilerin bir kısmı da doğrudur ve bu eleştirilerden de yararlanılabilir. Örneğin son dönemde anarşist ideolog ve teorisyenin geliştirmiş olduğu eleştiriler var. Zaten Marksizm'in kendisi de bir yerde anarşizmle ideolojik mücadelede geliştirmiş olduğu polemikler içerisinden doğan bir ideolojik yapılanma ve gerçekliktir. Anarşizmin de Marksizm'e yönelik özellikle devlet, iktidar, hiyerarşi, komünizme geçiş noktasında yaptığı ciddi eleştiriler var. Bunların bir kısmı da doğrudur.

Bunu en çok dile getiren **Murray Boockhin'dir**. Boockhin'in Marksizm'e yapmış olduğu eleştiriler bazı yönleri ile doğru olmakla birlikte içerisinde büyük bir inkarcılığı da barındırmaktadır. Buradan hareketle Marksizm'i eleştirmek, aslında başkalarının diliyle, başka ideolojik bakışların, özellikle anarşist bakış açısı ve diliyle Marksizm'i eleştirmek anlamına gelir ki, bu ideolojik bir sapma olur. Eğer Marksizm eleştirilecekse, bunun en sağlıklı eleştirisini yapan Önderliktir.

Önderliğin tarzı da çözümlenme, bilince çıkarma ve aşma tarzındadır. Onu bilmeden, anlamadan, çözümlenmeye tabi tutmadan, sadece kaba bir ret ya da bütünüyle inkâr etme yaklaşımı tarih anlayışımızla da bağdaşmayan bir yaklaşımdır.

Nitekim burada Marksizm'e bu kadar yer ayırmamız da, kendi tarih anlayışımızı doğru bir biçimde ortaya koyma yaklaşımıyla bağlantılıdır. İnkârcı yaklaşıma düşmemek açısından bütün olay ve olguları kendi gerçeklikleri içerisinde yerli yerine oturtmak büyük öneme sahiptir. Zira, tarihe en tehlikeli yaklaşım inkarcılıktır.

Örneğin Marksizm'in burjuva kapitalist sistemin çıkışını "*devrimci bir çıkış*" olarak ele almıştır. Bu bile Marksizm'in gelişiminde, burjuvaziye karşı geliştirmiş olduğu savaşında büyük bir handikaba yol açmıştır. Eğer biz de Marksizm'i bütünüyle inkar eden, reddeden bir yaklaşım içerisine girersek, aynı handikaba düşmüş oluruz. Ya da tersinden Marksizm'in eksiklikleri yetersizlikleri ortaya çıkmış gerçekler ışığında değerlendirilmeden, halen Marksizm'i dogmalar yığını olarak ele alırsak, kendi ideolojik gerçeğimizle çelişmiş olduğumuz gibi, Marksizm'le de çelişmiş oluruz. Zaten Marks'ın kendisi de öğretisini "*bir eylem kılavuzu*" olarak, geliştirilmesi gereken bir ideolojik yaklaşım tarzında ele alıyor. Marks'ın Marksizm'i hiçbir zaman kapanmış bitmiş bir teori değildir. Marksizm'i bu tarzda ele alıp değerlendirmek en sağlıklı yaklaşımdır. Bu konuda ortaya çıkan yaklaşım ve değerlendirmeler, görünürde basit bir Marksizm eleştirisi gibi ortaya çıksa da, özünde Marksizm'i ezilenler

cephesinden değil, egemenler cephesinden mahkum etme yaklaşımlarının bir devamıdır.

Bu tür yaklaşımlar, egemenlikli sistemin bütün muhalif düşünceleri sadece mezhepleştirmekle kalmayarak, onların şahsında ezilenlerin bütün düşünce çıkışlarını, çabalarını, arayışlarını mahkûm etmenin bir devamı olarak ortaya çıkmaktadır. Önderlik, Bir Halkı Savunmak'ta, peygamberlerin çıkışlarından bahsederken, kendilerinden önceki demokratik-komünal kalıntıların bir kısmını almalarına karşın, *put kırıcılığı* adı altında eskiye ait birçok düşünce biçimini ve değeri mahkûm etmesini, egemen sistem cephesinden geliştirilen büyük bir karşı devrim biçiminde yorumlamaktadır. Eğer biz de Marksizm'i bu tarzda reddedecek olursak, egemenlerin cephesinden ezilenler adına ortaya çıkan ideolojileri, mücadeleleri küçümsemiş, reddetmiş, inkâr etmiş oluruz. Marksizm'i halen eski tarzda sahiplenmek ve çözümlenmek de eskinin aşılması, sistemin bir mezhebi haline gelmiş bir düşünce sistematiğini savunmak ve kapitalizmin yedeğine düşme, mezhebi haline gelme tehlikesini beraberinde getirecektir.

Önderlikte ideolojik bakış her şeyin bilimsel bir tarzda kendi gerçekliği içerisinde kendi zamanı ve mekânında değerlendirilip yerli yerine oturtulmasıdır. Zaten önderliğin bilim ve ideoloji arasında kurmuş olduğu diyalektik de bunun üzerine oturtulmaktadır.

Kapitalizme karşı gelişmiş en ciddi ideolojik alternatif olma çabası olarak Marksizm'i ele aldığımız için bu

noktadaki değerlendirmeyi geniş tuttuk. Bunun yanında kapitalizme karşı gelişen farklı düşünce akımları da olmuştur. Yirminci yüzyılda ortaya çıkan ulusal kurtuluş mücadelelerinin çoğunluğu da Marksist teoriyle gelişmiştir. Bunların da devletle bağlantılı boyutu değerlendirilip eleştiri ve çözümlenmeye tabi tutulmalıdır. Yine sistemi besleyen bir düşünce akımı olarak, -aslında en güçlü mezhebi, bugün de sistemin kendisini dayandırmaya çalıştığı, her zorlandığında öne çıkardığı bir mezhep-sosyal demokrat hareketin gelişmesi gerçeği vardır.

Bunların da çözümlenmeye tabi tutulması ve eleştirisinin doğru yapılması gerekiyor. Ama bir şeyi hiçbir zaman unutmamak gerekiyor: Özellikle Avrupa sosyal demokrasisi ve Doğuda gelişen ulusal kurtuluş mücadeleleri çoğunlukla Marksizm'e dayandırarak mücadelelerini yürütmüşlerdir. Aslında Marksizm'in sağ ve sol yorumları olarak gelişen bu hareketlerin de, tıpkı Ortodoks Marksizm gibi sistemin mezhebi olmaktan kendilerini kurtaramadıklarını bugün ortay çıkan pratik sonuçlarıyla daha iyi görebiliyoruz.

Önderliğin bu konulardaki çözümlenmeleri oldukça kapsamlıdır. Bunlar iyi bilinmediği için hem, ulusal kurtuluş sorunu ve mücadelesine, hem demokrasi sorununa yaklaşım, hem de sınıf mücadelesine yaklaşım noktasında yanlış ve yetersiz algılayışlar ortaya çıkmaktadır. Bu yanlış ve yetersizlikler de, sonuçta en çok eleştirdiğimiz, mezhep olarak mahkûm ettiğimiz düşünce biçimleri gibi kapitalizme

hizmet eden bir tarzda kendini ortaya koymaktadır.

Oysa Marksizm'in ideolojik yaklaşımı, içindeki tüm yetersizliklere rağmen bir sistem reddidir. Ret çok önemlidir. İdeolojik duruş bir yerde karşı sistemin reddi anlamına gelmektedir. Bu reddin kendisini bir toplumsal sistem haline getirmesi de, kendisini iyi formüle edebilmesi, kendini güçlü donatabilmesi ile gerçekleşebilir. Marksizm ret olarak doğrudur ama sistemi aşabilecek bir donanım ve ufka sahip olma anlamında da yetersizdir. Eleştiriler bu bağlamda yapılmak durumundadır.

Üzerinde durulması gereken esas konumuz kapitalizmin ideolojiye yüklediği anlam, günümüz dünyasında ideolojiye nasıl yaklaştığına ilişkin teori ve tezlerini ele alıp incelemektir. Hem burjuva liberalizmi hem de burjuvazinin çeşitli düşünce akımları bir ideoloji olarak idealizmi çok yoğun sahiplenip savundu. Ama bu ideolojilerin toplumsal gelişmeye, özellikle gelişen bilim teknik devrim ardından ortaya çıkan maddi gerçekliğe cevap olmamasından kaynaklı olarak, 1980'lerin sonlarından itibaren yeni bir tez geliştirilmeye başladı. Reel sosyalizmin çözü-lüşü ile beraber aslında bir yerde aşamadıkları ideolojik gerçekliği yok sayma, onu bitirme tarzında

**FUKUYAMA'NIN
GELİŞTİRMİŞ OLDUĞU
TEORİ, TARİHİN
SONUNUN
KAPİTALİZMİN ZAFERİ
OLDUĞU, KAPİTALİST
SİSTEMİN İSE BURJUVA
DEMOKRATİK LİBERAL
SİSTEM OLDUĞU
TEZİNE
DAYANDIRILMAKTADI
R**

bir ideolojik argü-man geliştirdiler. Bunun öncülüğünü **Francis Fukuyama** yaptı. Fukuyama'nın geliştirmiş olduğu '**Tarihin sonu, son insan**' teorisi bu dönemlerde burjuva kapitalist egemenlikli sistemin neredeyse **amentüsü** haline geldi.

Bu teori; toplumsal hareketlerin artık ideolojik argümanlarla ve ölçülerle yürütülmesinin zamanının geçtiği, ideolojilerin sonunun geldiği, toplumun bundan sonraki süreçte doğal seyri içerisinde aslında bir yerde doğa bilimlerinin paralelinde geliştirilmesi gerektiği, sosyolojinin ve toplumsal çözümlemenin gereksizleştiği, bunun da sonucu olarak ideolojilerin gereksizleştiği biçiminde bir tez ile ortaya çıktı. Bu tez, görünürde toplumsal mücadelelerin sona erdiği, devam eden mevcut toplumsal mücadelelerin ise bu mücadelelerin son kalıntıları olduğu, egemen olanın ise mücadelesizlik olması gerektiği tezi üzerine oturtulmaktadır. Bu çok pervasızca savunulan bir teoridir.

Fukuyama'nın geliştirmiş olduğu bu tezler iyi incelendiğinde, aslında tarihin Amerika'da başlatılıp Amerika ile bitirilmesinin istendiği çok rahat görülebilmektedir. Neredeyse demokrasi tarihi, insanlık tarihi, mevcut dünyanın en köksüz uygarlığı olan Amerika uygarlığında başlatılmakta ve orada bitirilmektedir. Teori bu uygarlık dışında başka bir uygarlığın yaratılamayacağı tezi üzerine oturtulmaktadır. Aslında kendi ideolojisizliğini, ideolojik çıkmazlılık ve yeteneksizliğini bu biçimde örtbas etmeye çalışmaktadır. Oysa geliştirilen bu tezlerin kendileri zaten birer ideolojidir. Kendi ideolojisini, ideolojisizlik

üzerine oturtan bu yaklaşım, sistemin ideolojik zayıflığını göstermektedir. Bilimsel bir gözle ve ciddi bir incelemeye tabi tutulduğunda bu tezlerin elle tutulur hiçbir yanının olmadığı rahatlıkla görülebilir.

Fukuyama'nın geliştirmiş olduğu teori, *tarihin sonunun kapitalizmin zaferi olduğu, kapitalist sistemin ise burjuva demokratik liberal sistem olduğu* tezine dayandırılmaktadır. Burjuva liberal demokrasinin kiblesi ise bu tezlere göre ABD'dir. Ondan öncesinde ne demokrasi vardır, ne toplumsal özgürlük, ne de toplumsal özgürlük mücadeleleri vardır. Bu mücadelelerin hepsi "**uşak-efendi çatışması**" tarzında ele alınıyor. Uşak-efendi çatışması da, aslında tahkir edici bir tarzda; ezilenlerin güçsüzlüğünü mücadeleyi ve göze ölümü alamamaları, egemenlerin ise ölümü göze alarak kendi özgürlüklerini sahiplenmesi ve bunun mücadelesini vermesi sonucunda ortaya çıktığı tezine dayanmaktadır.

Bu tez de sonuçta götürülüp Hegel'e dayandırılıyor. Hegel, tarihin başlangıcında ortaya çıkan ilk sınıfları Marks'tan farklı olarak, *maddi üretim koşullarının bir sonucu değil de insanlığın içerisinde var olan, kendini kabul ettirme, kendini diğer insanlardan değerli kılma arayışı, özgürlük arayışı* olarak yorumlanıyor. Ve kendi özgürlüğünü diğerlerinden koruma güç ve cesaretini gösterenlerin, bu gücü ve cesareti gösteremeyenler, yani korkaklar üzerinde kurduğu egemenlik ve bunların arasındaki ilişki olarak çözümlüyor. Yani, bütün ezilen-egemen ilişkisi; özgürlüğüne cesaretle

sahip çıkanlar ile özgürlüğüne sahiplenemeyen korkakların ilişkisidir.

Bu, günümüzdeki egemenlikli sistemin de meşrulaştırılması anlamına geliyor. Her ne kadar bu teoriler çok yeni teoriler gibi görünse de, aslında **Sosyal Darwinizm**'in kendisini farklı bir dilde ifadeye kavuşturmasından başka bir şey değildir. Bu teoriye göre, *güçlü olan yaşar, egemen olur; zayıf olan ezilir, mahkûm olur, yok olur; bu doğanın bir kanunudur, hiç kimse bu kanunun dışında kalamaz, karşısında duramaz!* Bu, aynı zamanda geliştirilen burjuva liberal teorinin de en iyi ifadesidir. Burjuva liberalizminde **bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler** ilkesi esastır. Yani bırakın herkes istediğini yapsın, herkes özgür olsun: *kimin gücü kime yeterse, kim kimin canına okursa, o egemen olur. Kim güçsüzse, zaten ezilen olmak, Fukuyama'nın tabiriyle, uşak olmak onun için bir kader, hak edilmiş bir statüdür.*

Fukuyama'nın doğru incelenmesi, aslında mevcut **post modern kültür** ve ideolojinin de doğru çözümlenmesini de beraberinde getirecektir. Fukuyama'nın teorilerinde doğru olan değerlendirmeler ve çözümlenmeler de vardır. Yani bir bütünüyle bunları red ve inkar etmek çok fazla gerçekçi olmaz.

Yine Fukuyama'yı tamamlayan bazı teoriler vardır. Onların üzerinde burada fazla durmayacağız. Özellikle **Hunhington**'un geliştirmiş olduğu **Medeniyetler Çatışması**, **Tofler**'in geliştirmiş olduğu **Üçüncü Dalga** teorileri; mevcut egemenlikli kapitalist emperyalist sistemin post modern kültürü ve ideolojik argümanlarının

temelini oluşturuyor. Fakat bunların en önemlisi Francis Fukuyama'nın geliştirmiş olduğu '**Tarihin sonu, Son insan**' teorileridir.

Bunlar, aslında kapitalizmin toplumu nasıl ele aldığını yansıtan değerlendirmelerdir. Zaten kapitalizm tarafından bu kadar sahiplenilmesi; bu kadar reklâmının, propagandasının yapılması, bu kadar topluma hâkim kılınmaya çalışılmasının altında da bu gerçeklik yatmaktadır. Burjuvazi, Fukuyama ile birlikte kendi ruhunun dilini bulmuştur da diyebiliriz. Bu dille kendisini her yerde, çok pervasız bir biçimde konuşmaktadır. Fukuyama'nın doğru çözümlemesi kendi içimizde yürütmüş olduğumuz ideolojik mücadelenin doğru anlaşılması açısından çok büyük öneme sahiptir. Çünkü içimizde ideolojik çalışmaya yaklaşım, ideolojinin tanımlanmasına, ideolojik katılım noktasında yaşanan yetersizlikler - farkında olalım ya da olmayalım- kapitalizmin geliştirmiş olduğu, **ideolojilerin sonu teorisinin**, topluma çok yoğunca propaganda ve empoze edilmesinin yansımaları olarak değerlendirildiği taktirde ideolojik bir değerlendirme, çözümlenme yapılmış olacaktır.

Fukuyama incelendiğinde aslında kendiliğinden dile getirdiğimiz birçok değerlendirme ve çözümlemenin, ortaya çıkan birçok yaklaşımın ne kadar benzerlik arz ettiğini daha rahatlıkla görebiliriz. Bu açıdan Fukuyama'nın yapmış olduğu bazı tespitlere dikkat çekmek gerekiyor. Örneğin, Fukuyama bu kitabının 213'üncü sayfasında kendi dışındaki sistemleri değerlendirirken, özellikle

reel sosyalizmin çözülüşünün ardından, *“Tarihin sonunda artık liberal demokrasinin ciddi ideolojik rakipleri kalmamıştır, geçmişte birçok insan, monarşi, aristokrasi, teokrasi, faşizm, komünizm, totalitarizm, ya da kendisinin inandığı şu ya da bu ideolojiden daha aşağı olduğunu düşündükleri için liberal demokrasiyi reddediyorlardı. Ama bugün en azından İslam dünyası dışında liberal demokrasinin en mantıklı hükümet biçimi, yani rasyonel arzunun, ya da rasyonel kabul görmenin en iyi gerçekleştiği devlet biçimi olduğu konusunda genel bir mutabakat vardır”* demektedir. Yani Fukuyama’ya göre tarih kendi rotasına girmiştir. Egemen ideoloji burjuva demokrasisidir. Bunun karşısındaki bütün sistemler iflas etmiştir. İflas eden bu sistemlerden herhangi birisini savunmak aslında çağ dışılıktır.

Bu bir zafer ilanıdır. Oysa pratik gerçekliğe baktığımızda, bugün aslında kapitalizme karşı toplumsal muhalefetin en yoğun yaşandığı bir süreçtir. Dünyanın her yerinde, çeşitli biçimlerde ve renklerde gelişen yoğun ideolojik mücadeleler var. Burada özellikle İslam’ın bu sisteme girmemesi ile ilgili yapılan değerlendirmeler vardır. Aslında bunlar da Önderliğin, Batı’ya karşı, batı düşüncesine karşı alternatif kimlik olma, anti tez olma rolünü Ortadoğu’ya biçmesi ile bağlantılıdır. Yani kendisinin tek alternatifi olabilecek toprakların mahkûm edilmesi anlamında yapılan bir çözümleme vardır. Bu çözümleme de, özünde Ortadoğu’nun hedef

gösterilmesi, düşman ilan edilmesi anlamına gelmektedir.

Bu **Hungtinton**’da da vardır. Nitekim **Medeniyetler Çatışması** tezi de doğu-batı çatışması tezi üzerinden geliştirilmektedir oturtulmaktadır. Batının ‘ilericiliği, üstünlüğü, gelişkinliği, demokratlığı’na vurgu yapıp, Doğunun ‘geriliği, gericiliği ve dogmatizmi’ne dikkat çeken, bu anlamda da, Batı insanında, Doğu’ya karşı üstünlük duygusunu sürekli besleyen, Doğu insanında ise aşağılık kompleksi yaratmaya dönük geliştirilen bu teoriler çok yoğun propaganda edilmektedir.

Fukuyama’nın kitabı okunduğunda, bir Ortadoğulunun ruh hali ancak aşağılık kompleksi biçiminde ortaya çıkabilir. Çünkü bu teoride; *Doğu demokrasi, medeniyet ve uygarlıktan uzak barbarlar topluluğudur. Modern demokrasiyi geliştiren, ileri, akıllı tek toplum batıdır. Doğunun ne düşünce, ne de teknik üretme yeteneği vardır, ne de akıllı bir toplum içerisinde yaşama kabiliyeti vardır. Batı ise artık şiddete bile ihtiyaç duymayan, akıllıca bir arada yaşayan ve akıllıca dünyaya hükmetme yeteneğine sahip bir sistemdir. Bu sistemin sahipleri akıllı efendi-lerdir. Geri kalanlar ise uşaklardır. Efen-dilerin kendi efendiliklerinin, yani özgür-lüklerini sürdürmesi-nin aklı kadar cesareti ve gücü gösterdikleri için bu konumda oldukları, diğerlerinin ise korkak olduklarından dolayı uşak olmayı hak ettikleri teorisi geliştirilmektedir.* Bunun bir sürü teorisi yapılmaktadır.

**KAPİTALİST EMPERYALİST
GERÇEKLİĞİN KENDİSİNE
BAKTIĞIMIZDA, NEREDEYSE
DÜNYANIN HER TARAFINI
İŞGAL EDEN, DÜNYANIN HER
TARAFINA ASKER GÖNDEREN,
BU UĞURDA KENDİ
ASKERLERİNİ KENDİ
İNSANLARINI ÖLÜME
GÖNDEREN BİR SİSTEMDİR**

Ama teörinin
gelip oturtulduğu yer
rölativizmdir. Modern
insan tanımlaması

yapılırken, modern insanın neden son
insan olduğuna ilişkin tespitler de yine
aynı düşünce üzerine oturtuluyor.
Fukuyama bunu şöyle formüle ediyor:
“... o nedenle modern insan son
insandır. Tabii yaşamaktan yorgun
düşmüş, ve değerlerin dolaysız
yaşanabileceği yargısından
kurtulmuştur...Buna göre modern
eğitim görecelik(rölativizm) yönünde
bir eğitimi desteklemektedir.
Rölativizm, bütün ufukların ve değer
yargılarının zaman ve mekâna bağımlı
olduğunu, hakikati değil de, yalnızca
kendilerini savunanlarını önyargı ve
ilgilerini yansıttığını söyler. Ayrıcalıklı
bir dünya görüşünü kabul etmeyen bir
doktrin kendi yaşam tarzının herkesinki
kadar iyi olduğuna inanma arzusundaki
demokratik insana son derece denk
düşmektedir. Bu bağlamda rölativizm
büyük ve güçlü olanın değil sıradan
olanın oturuşuna götürüyor. Çünkü
şimdi onlara utanmaları gereken hiçbir
şey olmadığı söyleniyor. Tarihin ba-
şındaki yumuşak ilişkiler koptuğu için
kanlı kavgada yerini göze almak
istemiyordu. Tarihin sonundaki bir
insan ise, bir dava uğruna hayatını
tehlikeye atmaya-cak kadar akıllı.
Tarihin, insanların Müslüman ya da
Hiristiyan, Protestan ya da Katolik,

alman ya da
Fransız hangisi
olacakları uğruna
mücadele edip

durduğu anlamsız kavgalarla dolu
olduğunu biliyor. **Tarih insanları
kahramanca eylemlere ve büyük
özverilere esinlendirilmiş sadakat
ödevlerinin şarlatanca önyargılardan
başka bir şey olmadığını göstermiş
bulunuyor.** Modern aydın insanlara
evlerine oturup ne kadar hoşgörölü ve
duru oldukları için birbirlerini
kutlamak yetiyor.”

Bu teoriler neredeyse
geliştirilen ‘tarihin sonu’ teorileri
içerisinde her adım başı
karşılaşabileceğimiz teorilerdir. Burada
bir insanın kendi ideolojik, kültürel,
ulus kimliği uğruna mücadele etmesinin
aptalca olduğ, topluma karşı özveriye
dayalı ödevlere sahip olma ve bunlar
için kahramanca eylemlere ve
fedakârlıklara katlanmanın ise
şarlatanca önyargılardan başka bir
şey olmadığı vurgusu yapıyor.
Modern insan ise evlerinde oturup ne
kadar hoşgörölü ve duru oldukları
konusunda ancak birbirlerini
kutlamayla yetinmiyorlar. Bu,
kapitalizmin çok yoğunca
propagandasını yaptığı ideolojilerin,
ideolojik mücadelelerin anlamsızlığına
ilişkin yapılmış ‘çok akıllıca’ bir
vurgu. Her yerde, her lafin başında
bunu söylüyorlar.

ABD KENDİ EGEMENLİĞİNİ KURMAK, KENDİ EGEMENLİĞİNİ BAŞKALARINA KABUL ETTİREBİLMEK AMACIYLA ÖLÜMÜ GÖZE ALDIĞINDA, BU BİR EFENDİNİN ‘ONUR VE GURUR VERİCİ EYLEMİ’ OLUYOR. AMA KENDİ KİMLİĞİNİ SAHIPLENMEK İSTEYEN, ONA KARŞI DİRENEN ‘UŞAĞIN’ DİRENİŞ VE MÜCADELESİ İSE “APTALCA, TARİHİN DERİNLİKLERİNDE KALMIŞ, ÇOK GERİ EYLEMLER” OLARAK ADLANDIRILYOR

Ama diğer taraftan kapitalist emperyalist gerçeğin kendisine baktığımızda, neredeyse dünyanın her tarafını işgal eden, dünyanın her tarafına asker gönderen, bu uğurda kendi askerlerini kendi insanlarını ölüme gönderen bir sistemdir. ABD'nin şu anda dünyanın elliden fazla ülkesinde askerinin bulunması, yine hemen yanı başımızdaki Irak'ta, her gün ABD ve İngiliz askerlerinin Irak'ta direnişçilerle her gün savaşıyor olması ve burada öldürülen askerlerin ise, bırakalım kendi davaları ve toplumları uğruna mücadele etmeyi, başkalarının özgürlüğü için bile kahramanca ölmeyi göze almalarını, nasıl izah edebileceklerini bu teori içerisinde nereye oturtacaklarını kendileri de bilemiyorlar.

ABD *'dünyanın en akıllı'* sistemidir. Kapitalistler dünyanın “en akıllı, en modern” insanlarıdır! “Akıllı ve modern insanlar” ideoloji, ideolojik mücadele uğruna, ideolojik kimliklerini sahiplenme adına ölmeyi ve öldürmeyi bir yerde aptallık sayıyorlar. Tabii bu egemenler için böyledir. Ezilenlerin bu konuda çatıştırılması birbirine öldürtülmesi ise, ezilenlere ‘kahramanlık’ olarak yutturulmaya devam etmektedir.

Aslında burada, egemenin, yani efendinin, efendiliğini kurduktan sonra, ‘akıllıca’ davranıp uşakları birbirine öldürtme noktasında kendi yol ve yöntemlerini geliştirmesinin teorisi ortaya konulmaktadır. Bunun bir diğer

yönü de, egemenlik sadece bir toplumun kendi içerisinde egemen sınıfın ezilen sınıf üzerinde kurduğu egemenlik değildir. Bir dünya egemenliği de söz konusudur. ABD kendi egemenliğini kurmak, kendi egemenliğini başkalarına kabul ettirebilmek amacıyla ölümü göze aldığı anda, bu bir efendinin *'onur ve gurur verici eylemi'* oluyor. Ama kendi kimliğini sahiplenmek isteyen, ona karşı direnen *'uşağın'* direniş ve mücadelesi ise “aptalca, tarihin derinliklerinde kalmış, çok geri eylemler” olarak adlandırılıyor. Ve bu da, batı toplumunun “**modern, demokratik toplum**” olarak tanımlanması, doğu toplumlarının ise geri ve özgürlüğe ihtiyacı olan toplumlar olarak tanımlanması biçiminde formüle ediliyor.

Teori o kadar karmaşıklaştırılıyor, o kadar lafa boğuluyor ki, gerçeklerin görülmesi neredeyse anlaşılmaz hale geliyor. Oysa geliştirilen teori çok basittir: *Uşak ve efendi ilişkisi vardır, tarihin başından beri bu böyledir. Efendiler efendiliği hak etmiş insanlardır. Çünkü ölümü göze alarak savaşmışlardır. Uşaklar ise ölümü göze alacak kadar cesaretli olmadıkları, yani korkak oldukları için uşaklığı hak etmektedirler tarzında bir teoridir. Efendi kendi ideolojisi için ölümü göze alabilir, bu onun efendiliğinin gereğidir, onun için büyük bir onur ve gurur meselesidir. Uşak bir*

kere uşaklığı kabul ettiği için mücadele etme hakkı, şansı bile yoktur. Bir uşak için itaat etme dışında hiçbir akıllıca davranış olmayacaktır.

Bunların tarih anlayışı da bu teorinin benzeri bir teoridir. Şu anda dünyada **Sümeroloji** kürsülerinin en çok rağbet gördüğü üniversiteler ABD’de bulunmaktadır. Sümer tarihinin en çok incelendiği ülkelerden birisi ABD’dedir. Hatta Sümeroloji’yi en çok geliştiren bir ülke olmakla övünmektedir. Ama bunların içerisinden çıkan Fukuyama, örneğin demokratik komünal toplumun ilk merkezi, kaynağı, beşiği olan Mezopotamya’da kurulmuş olan demokrasileri eşitlikçi, özgürlükçü toplumlara görmezden gelmektedir. ABD’li Sümerolog **Kramer**’in “**tarihin ilk demokrasisi, tarihin ilk meclisleri**” olarak yorumladığı, Sümer ve öncesi toplulukların siyasal sistemleri, devlet sistemleri, toplumsal sistemlerine dönük teorilerinden haberi yokmuş gibi davranmaktadır. Bunun da ötesinde demokrasinin beşiği olarak Avrupa’nın da kabul ettiği Atina demokrasisi bile çok küçümsenmekte, demokrasi ABD’den başlatılmaktadır:

Fukuyama’ya göre : *“insanlık tarihinde nadir olarak demokrasi vardı, 1776’ya kadar -Amerikan devriminin tarihi- tek bir demokrasiden bile bahsetmek mümkün değildi. (Bireyin haklarını sistematik olarak korumadığı için Perikles Atina’sındaki demokrasiyi saymamak gerekiyor.) Ama endüstriyel üretim yöntemleri, otomobil ve milyonlarca kişinin oturduğu kentlerin de şunun şurasında kaç yıldır var olduğuna bakılırsa bütün insanlık tarihi içinde aynı şekilde nadirdir.”*

Bu teori ve tespitler daha da arttırılabilir. Ama işin özü şudur: Liberal devrim dünya çapında yaygınlaşmaya devam etmektedir. Bu tarihin bir emridir. Bir tanrı emri gibi önümüze konulan tarihin emirleri, tıpkı tanrıların emirleri gibi, kendi dışındaki bütün tarih ve toplum anlayışlarını mahkûm etmekte, çok keskin ve net bir biçimde ifade edilmekte ve en önemlisi de çok şiddetli bir biçimde dayatılmaktadır.

Gerek Fukuyama’nın gerek Hunhington’un gerek Toffler’in ve diğer ABD’li ve Avrupalı ideologların geliştirmiş olduğu teorilerin, daha doğrusu ideolojik formasyonların bu anlamda Sümer’den başlayıp günümüze kadar gelen ideolojilerden çok ciddi bir farkı yoktur. Hepsi de kendilerini egemenler olarak tanrıyla bütünleştiren, tanrıca konuşan, söylediklerinin tartışılmazlığını bütün topluma kabul ettiren, kabul etmeyenlere de çok şiddetli bir biçimde dayatan bir yaklaşıma sahiptirler. Zaten **egemenlik bir yerde dayatıcılıktır**. Egemenler, kendileri dışındaki farklı düşünce biçimleri ve ideolojilerin tamamen yok edilmesi gerektiğini, bunların insanlık için ‘tehlikeli’ olduğuna herkesi ikna etmeye çalışırlar.

Bu dayatıcılık günümüzde de sadece propaganda ve teori ile ya da düşünsel düzeyde geliştirilen bir dayatma değildir. İdeologların, burjuva liberalizminin serbest rekabet ekonomisinin dünya çapında yaygınlaştırılması, geçerli hale getirilmesine dönük çağrıları, sadece birer teorik tespit olmakla sınırlı değildir. Piyasa ekonomisini kabul etmeyen, burjuva liberal demokratik

**İDEOLOGLARIN, BURJUVA
LİBERALİZMİNİN SERBEST REKABET
EKONOMİSİNİN DÜNYA ÇAPINDA
YAYGINLAŞTIRILMASI, GEÇERLİ HALE
GETİRİLMESİNE DÖNÜK ÇAĞRILARI,
SADECE BİRER TEORİK TESPİT OLMAKLA
SINIRLI DEĞİLDİR. PİYASA EKONOMİSİNİ
KABUL ETMEYEN, BURJUVA LİBERAL
DEMOKRATİK SİSTEMİN DIŞINDA SİSTEM
KURMAK İSTEYEN HERKES ‘DÜŞMAN’
İLAN EDİLMEKTE, ONLARIN KARŞISINDA
EN ŞİDDETLİ SAVAŞLARIN YÜRÜTÜLMESİ
EN MEŞRU, EN DOĞAL VE EN
ÖZGÜRLÜKÇÜ HAK OLARAK**

sistemin dışında sistem kurmak isteyen herkes ‘**düşman**’ ilan edilmekte, onların karşısında en şiddetli savaşların yürütülmesi en meşru, en doğal ve en özgürlükçü hak olarak görülmektedir.

Bütün bu düşüncelerin bir diğer özelliği de, Batı merkezli ve Doğu ile çatışma halinde geliştirilmeleridir. Batı, dünyanın merkezi, doğal ve meşru egemeni olarak görülür. Onun dışındaki dünya, ‘geri, çağdışı, özgürlüğe ihtiyacı olan, özgürlüğün gerekirse zorla kabul ettirilmesi gereken bir dünya’ olarak kabul edilir.

Öncelikle bunların da yeni teoriler olmadığını belirtmek gerekiyor. Emperyal eğilim gösteren bütün egemenlikli sistemler kendilerini diğer sistemlerin dışında ve karşısında ifade ederken, kendilerinin meşruiyetini sağlayacak ideolojik argümanlar oluştururlar. Tarihin başlangıcından günümüze kadar böyle olduğu gibi, kapitalizmde de bu böyledir. Dolayısıyla kapitalizm bu anlamda ideolojik duruşu ve ifade tarzı itibarıyla bilimsellik kılıfı ile ortaya çıksa ve bilimi de kendi ideolojik argümanlarının bir parçası haline

getirse de, bir Sümer rahibinin geliştirmiş olduğu mitolojiden, ya da bir peygamberin geliştirmiş olduğu dini ideolojiden, bir Platon’un egemenlikli felsefesinden hiç de farklı değildir.

Önemli bir yön olması açısından, batı merkeziliğinin yeni bir şey olduğunu da vurgulamak gerekiyor. Zira genel egemenlikli uygarlık sisteminin

öncülüğü M.S. 1200'lere kadar doğunun öncülü-ğündedir. 1200'lerden sonra Doğunun gerilemeye başlaması ve özellikle Rönesans ile başlayıp, 1700'lerin sonunda burjuva siyasal devrimlerinin gerçekleşmesi ile batı uygarlığının biraz kendine güven kazanması, ondan sonraki süreçte de kendisini dünyanın merkezi haline getirmesi ardından, egemenlikli uygarlığın öncülüğü Batıya geçmiştir.

Batı, ondan sonraki bütün süreçlerde bu öncülüğünü yerine getirirken, ideolojik olarak kendisini **merkez** gören, kendi dışındakileri de **çevre** olarak kabul eden ve çevreyi merkeze uydurma tarzında bir mücadele yürütmüştür. Bu egemen olmanın, öncü olmanın bir gereğidir ve gerekler yerine getirilmiştir. Ancak, 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren gelişen bilimsel teknik devrim, 1970'lerin ardından geliştirilen globalizm teorileri ve 1990'lardan itibaren geliştirilen **YDD (Yeni Dünya Düzeni)** sisteminin ideolojik söylemi, bu egemenlikli sistemin sadece batı ile sınırlı kalmadığı, sistemin bütün dünyayı

kapsaması gerektiği yönünde bir söyleme dönüştü.

Dolayısıyla geliştirilen teoriler özünde batı merkezli, batı egemenlikli, batı öncülükli teoriler ya da ideolojik söylemler olmakla birlikte; söylem düzeyinde çoğu zaman global, yani küresel, evrensel birer teori olarak da dile getirilmeye çalışılmaktadır. Bu globalleşme ya da batı merkezli düşüncenin bütün insanlığa mal edilmesi yönündeki mücadelelere meşruiyet kazandırmak açısından da, onların karşısında direnme olasılığı olan, direnme potansiyeli olan topluluklar, uygarlıklar, hatta coğrafyalar, çok rahatlıkla mahkûm edilmekte ve ideoloji bir yönüyle bunun üzerine oturtulmaktadır.

Post modern düşünce, kültür ve küreselleşme anlayışı dediğimiz ve bununla bağlantılı olarak Yeni Dünya Düzeni sistemi olarak ifade edilen, ABD'nin öncülüğünde gelişen bu yeni sistem kendisini sadece belli bir tarih ile belli bir toplum ya da uygarlıkla ifade etmemektedir. Kendisini belli bir coğrafya ile de ifade etmemektedir ve kendisinin dışında yani kendi coğrafyasının, toplumunun, uygarlığının, tarihinin dışındaki bütün uygarlıkları, toplumları ve coğrafyaları mahkûm etmektedir.

Bu ideoloji, sadece yeni bir düşünce sistemi, bu düşünce sisteminin ulaşabildiği yerlerde kendisini hâkim kılmasının propagandası tarzında topluma dayatılmıyor; bütün araçlarını, yöntemlerini, hedeflerini, amaçlarını önceden netleştirip bu amaçlar ve hedefler doğrultusunda, elindeki bütün maddi ve manevi yol, yöntem ve araçları kullanarak hâkim hale

getirmeye çalışılmaktadır. Bunu yaparken de burjuvazinin temel felsefesi olan Machievelli'nin temel düsturu olan faydacılığı (pragmatizmi) esas almaktadır.

Bu felsefede İdeoloji, kurulmak istenen iktidarın önceden meşru kılınması ve toplum tarafından kabul görmesini sağlamanın bir aracı olarak ele alınmakta ve topluma kabul ettirilmesi için her türlü yol, yöntem ve aracın kullanılması peşinen mubah kabul edilmektedir. Dolayısıyla kullanılan yol, yöntem ve araçların meşruiyeti, her ne kadar bir ideolojiye dayandırılrsa da mevcut egemenlikli sistemin öncü gücü olan burjuvazinin yaşam felsefesidir. Yalan ve hileden tatalım, en gaddar zor ve şiddet araçlarının kullanımına kadar, her yol ve yöntem rahatlıkla kullanılmakta ve bunlar meşru kabul edilmektedir.

Bu teoriler, yaratmak istedikleri hegemonyayı sadece ideoloji ile sınırlı tutmamaktadır. Özellikle son 20–30 yıldır, aslında iktidarın biçimi de yavaş yavaş değişmeye başlamaktadır. Eskinin zora ve şiddete dayalı ve toplumu kontrol altına almaya dönük ideolojik iktidarı yerine, **biyo iktidar** tarzında yeni bir iktidar biçimi oluşturulmaktadır. Biyo iktidarın açılımını ileride ayrıca yapacağız. Ancak burada şuna dikkat çekmek gerekiyor. Öncelikle bir iktidar adayı, meşru bir iktidar halefi tespit edilmekte, bu halefin bütün olumlu özellikleri sayılıp ortaya dökülmekte, yine bir düşman tespit edilmekte ve bu düşmanın ne kadar olumsuz ve geri olduğu ortaya konulmakta ve buna karşı savaşmanın ne kadar gerekli olduğunun altı çizilmektedir. Geliştirilen bütün

teoriler, bu teorinin ekseninde dönmektedir.

Tabi bu teorinin daha önceki teorilerle bir bütünlüğü ve bağı vardır. ‘**Tarihin Sonu**’ tezi her ne kadar bir makale tarzında ortaya çıksa da, Fukuyama’nın kendisi de incelendiğinde geliştirilen egemenlik teorisi, Platon’a kadar götürülmekte ama esas olarak **Hegel** felsefesinin üzerine oturtulmaktadır. Hegel felsefesinin kendisinden sonraki bütün ekolleri incelenmekte, bunların geliştirmiş olduğu felsefi bakış açısı bu teorinin içerisine oturtulmaktadır. Yine bir uygarlık sistemine, bir coğrafya dayandırılmaktadır. Bu anlamda bilimsel verilerle ve teknik gelişmelerle buluşturulmakta, ikna edici bir tarzda formüle edilmektedir.

Bununla birlikte, Toffler’in geliştirmiş olduğu **Şok Dalgaları** teorisinde de toplumlar tarihi incelenmekte, bu tarihin incelenmesinin sonucunda bir noktaya ulaşılmaya çalışılmaktadır. Hungtinton’un **Medeniyetler Çatışması** teorisi hakeza aynı biçimdedir. Yani uygarlık sisteminin ortaya çıkışından günümüze kadar, medeniyetlerin gelişim seyri incelenmekte, bu gelişim seyri içerisinde diyalektikleri çözümlenmekte ve bu diyalektiğin sonucunda ortaya çıkan mevcut toplum gerçeğinin sosyolojik çözümlenmesinin ardından **çatışmanın kaçınılmazlığı** ortaya konulmaya çalışılmaktadır.

Bu teorilerin ortak noktası, bütün bilimsel verilerin, bütün bilim dallarının burjuva ideolojisinin oluşturulmasının hizmetine koşulmasıdır. Bu anlamda, bunlar öyle günlük basit propaganda söylemlerinin

ötesinde anlamı olan teorilerdir. Bunların bilimsel, sosyolojik, incelenmesi ve ideolojik olarak çözümlenmesinin yapılması çok önemlidir. Propagandaları bazen basit bir dil ile aşılabilenkte, propagandacılarını boşa çıkarmanın söylemleri çok rahatlıkla geliştirilebilmektedir. Ancak ideolojinin temelini oluşturan düşünceler basit, rahatlıkla boşa çıkarılabilecek teoriler değildir. Birbirini tamamlayan, bütünleyen ve kendi propaganda söylemlerini çok güçlü oluşturan ideolojik söylemler olarak değerlendirilmek gerekiyor.

Hem Fukuyama’nın, hem Hunhington’un hem de Toffler’in geliştirmiş olduğu teoriler, başka teorisyenler tarafından farklı yönleriyle de tamamlanmaya çalışılmaktadır. Bunun edebiyatı, sanatı, tarihi, sosyoloji, psikolojisi, bilimi, tekniği, siyaseti, oluşturulmuştur. Bütün bu bilim ve sanat dallarının hepsi, bir kültür halinde kendisini bütünlüklü olarak topluma dayatan, birbirini tamamlayan parçaların bir araya gelmesiyle oluşan bir mekanizma olarak egemen kılmaya çalışan bir ideolojinin temelleri olarak ortaya çıkmaktadır. Bu ideoloji, her ne kadar kendisinden önceki sistemleri eleştirse de, kendisini tarihsel bir kökene de dayandırmaktadır. Kendi tarihsel kökleri olan, yine geleceğe dönük bir projesi olan bir sistem olarak kendisini ifade etmektedir. Bütün dünya ve insanlık için bir gelecek öngören, bu geleceğin yaratılması için her türlü yol ve yöntemin kullanılmasının meşruiyetinin sağlamaya dönük bir ideolojidir.

Dolayısıyla yürütülen ideolojik mücadele, bugüne kadar egemen sınıfların yürütmüş olduğu bütün ideolojik mücadeleleri aşan, çok yönlü çok boyutlu çok derinlikli ve müthiş bir araçsal donanıma sahip bir ideolojik mücadeledir. Buna karşı geliştirilecek olan ideolojik mücadelenin de, bu anlamda kendisini çok güçlü donatması gereğini de beraberinde bir gerçekliktir bu.

İdeoloji tanımlarının, “ideolojilerin sonunun geldiği, gereksizleştiği, dogmalar yığını olduğu”, din ile ya da bazı felsefelerle özdeşleştirme, özellikle ortaya çıkan totaliter, otoriter rejimlerin, faşizmin düşünce biçimi olarak topluma lanse etmeye çalışmaları ve bunları mahkum edip hedef göstermeleri de kendilerinin bir ideoloji olduğunu gizlemeye dönük çabalarıdır. Yani bir taraftan ideolojiyi mahkûm ederken, kendileri çok güçlü ideolojik formülasyonlara ve yapılanmalara gitmekte; kendi ideolojik araç ve yöntemlerini çok güçlü oluşturmaya çalışmaktadırlar. En büyük yalan ve aldatmaca ise, tıpkı Sümer rahibinin kendi sistemini yıldızlar sistemi ile meşrulaştırma çabası, ya da peygamberlerin bütün toplumsal sistemi tanrı maskesi ile gizlemesi gibi, mevcut burjuva egemenlikli kapitalist emperyalist uygarlık sisteminin de, bütün bu ideolojik söylemlerinin hatta ideolojinin mahkumiyetini bile arkasına sakladıkları bir maske vardır. Bu maskenin ismi de “bilim”dir.

İnsanın zihinsel gelişmesinde en ileri duraklardan biri olan bilimin bu tarzda kullanılmaya çalışılması en büyük tehlikedir. Yalnız, bilim ve teknikten bahsederken, bu kavram ve

olguların gücünü iyi görmemiz gerekiyor. Bunlar kendi başlarına soyut olgular değil; maddi yaşamın üretim mekanizmalarının hepsini oluşturan, yaratan ve yürüten olgulardır. Dolayısıyla doğru kullanılmadığı takdirde, rahatlıkla sınırsız bir iktidarı yaratabilecek olgulardır.

Bilimle birlikte kullanılan sanat da tarihin en karşı devrimci rolünü oynamaktadır. İnsan ruhunun yaratılması, estetize edilmesi, güzelliğe ve doğruya yönelimi olan vicdanın dışavurumu olan sanatın bu tarzda kullanılması, insanın ruhsuzlaştırılmasını sağlayabilecek bir güce sahiptir. Ne bilim bizim bildiğimiz anlamda yeni buluşlar ve keşifler ile sınırlı bir teknik bir gerçekliktir, ne de sanat basit bir resim, bir roman ya da sinema gibi günlük keyif araçlarından ibarettir. Bunlardan birisi insanın maddi yaşamının ve zihinsel gerçeğinin üretilmesinin esası, diğeri ise insanın güzele ve doğruya yönelimi olan ruhsal gerçeğinin yaratılmasının araçlarıdır. Bu araçlar doğru kullanılmadığı takdirde bütün insanlığı, hem maddi yaşam koşulları hem zihinsel gerçekliği hem de ruhsal gerçekliği itibariyle yok edebilecek araçlar haline getirilebilir.

Günümüzde ideolojik egemenlik kurulmaya çalışılırken, bu araçların çok bilinçli ve güçlü kullanılması; alternatif ideoloji geliştirme iddiasında olan karşı toplumun kendisini sürdürmesi noktasında yürütülen mücadelelerde çok ciddiye alınması gereken ideolojik mücadele alanlarıdır. İdeolojik mücadele esas olarak bu alanlarda çok güçlü verilmek durumundadır.

Yani ideolojik mücadele sadece siyasal anlamda, iktidar alanında yürütülen bir mücadele değildir. Bilim, teknik, sanat alanında yaratılmak istenen egemenliğe karşı, ruhsal ve zihinsel alanda bir mücadele yürütülmek durumundadır. Zaten eskinin siyasal devrim stratejilerinin yerine sosyal devrim stratejilerinin geliştirilmesi, yine ideolojik devrim yerine bütünlüklü anlamı daha güçlü olan zihniyet ve ahlak devrimi teorilerinin geliştirilmesi, kapitalizmin bu ideolojik gerçekliği ile birebir bağlantılıdır. Bu anlamda, kapitalizm bir tarafta tarihin ve ideolojilerin sonunu ilan ederken, bir taraftan da belki de kendi tarihinin sonuna doğru en güçlü ideolojik üretimini gerçekleştirmeye çalışmaktadır.

Kapitalist emperyalist ideolojik mücadelenin toplumsal, , kültürel, siyasal, askeri, alana yansımaları çok daha kapsamlı ortaya konulabilir. Kaldı ki, bu saldırılar en keskin ama en ince tarzda, kendi karşıtları olan ideolojik yapılanmalar, hareketler ve bu hareketlerin içerisindeki insana karşı verilmektedir. Bu açıdan kendi gerçekliğimizi çözümlerken, hareket olarak kendi içimizde yürüttüğümüz mücadelenin kaynağının kapitalizmin bu gerçekliği olduğunu hiçbir zaman göz ardı etmeyeceğiz. Yapacağımız bu çözümlerler, aynı zamanda kapitalist emperyalist sistemin kendi ideolojik argümanlarının nasıl en ince bir tarzda kendisinin en karşıtı olan toplumun, sistemin ve bireyin içerisine kadar sızdırabildiğini ortaya koyacağından, şimdilik kapitalizmin ideolojik

gerçekliği noktasında bunları belirtmek yeterli olacaktır.

Buraya kadarki tanımlamalar ve değerlendirmeler güncel gerçeği ifade etmektedir. Ve karşı cepheden egemenlikli uygarlık cephesinin zirvesi olan aynı zamanda krizi ve kaosunun ifadesi olan kapitalist emperyalist sistemin genel durumuna ilişkin bir tanımlamaydı. Burada çoğunlukla çarpıtılmış tanımlamaların öne çıktığını görmekteyiz. Ancak bir de ideolojinin gerçekten bilimsel bir tarzda yeniden tanımlanmaya ve tarihinin yazılmasına ihtiyacı vardır.

Önderlik ideoloji ile ilgili çözümlerini, **“ideoloji ve iktidarın tarihlerinin mutlaka yazılması gerektiği”**ne dikkat çekerek, geliştirmektedir. Bu çözümlerler üzerinde çalışıldığında da görülecektir ki, mevcut egemenlikli uygarlık sisteminin ideolojik gerçeği, tarihsel bir diyalektiğin sonul aşamasında büründüğü biçimin ifadesinden başka bir şey değildir. Bunun bir tarihsel arka planı vardır. İdeolojinin tanımını derinleştirdiğimizde, bu tarihsel arka plan çok rahatlıkla önümüze çıkacaktır. Bu konuda Önderliğin yapmış olduğu tanımlamaları esas alacağız.

Dolayısıyla şimdiye kadar yapmış olduğumuz vurgular ve dikkat çektiğimiz noktalar, mevcut pratik gerçekliğin en kaba hatlarıyla bir özetlenmesi olarak değerlendirilebilir. İdeolojinin bütünlüklü bir tanımı verilmiş değildir. Zaten temel sorunlardan birisi de budur: İdeolojinin kendisini tanımsızlaştırmaya dönük çok yoğun bir ideolojik mücadele vardır. Ve eğer ideolojik mücadele yok edilmek, anlamsızlaştırılmak isteniyorsa,

öncelikle ideoloji kavramının kendisini anlamsızlaştırmak gerekiyor.

Nitekim **ideolojilerin sonu, tarihin sonu-son insan, uygarlıklar çatışması** teorilerinin hepsi, bizzat ideolojinin kendisini mahkûm etmeye, anlamsızlaştırmaya, muğlaklaştırmaya ve eğer mutlaka kendisini dayatıyorsa, düşmanlaştırmaya dönük teorilerdir. Bunun karşısında geliştirilecek olan bir ideolojik mücadelede de, öncelikli yapılması gereken şey, ideolojinin doğru tanımlanması, ideolojik mücadelenin hayati önemi, yol, yöntem ve araçlarının doğru tespit edilmesi ve bunun çok güçlü örgütlendirilip bilince çıkarılması noktasında olacaktır.

Bu anlamda Önderliğin kendisini sistem karşısında bir alternatif zihniyet ve ideoloji olarak formüle etmeye çalışırken, en çok ideoloji kavramına vurgu yapması, bir tesadüf

inceleyerek, ideolojiyi bu noktada doğru ele almamız gerekecektir.

Kapitalizmin mevcut ideolojik hegemonyasını korumaya dönük çabaları içerisinde, ideolojik muğlaklaştırma, anlamsızlaştırmanın bu kadar büyük bir öneme sahip olması ve bütün mücadele araç ve yöntemlerini bu amacı gerçekleştirmenin hizmetine sokması, ideolojik gerçeğin ve mücadelenin sistemin kırılma noktası olmasından kaynaklanmaktadır.

Kapitalizm aslında ideolojik olarak kendisini üretebilme kabiliyetini kaybetmiştir. Dikkat edilirse bir ideolojik öncülük ortaya çıkmamakta, bir ideolojik mücadele bütünlüklü olarak sahiplenilememektedir. Sistemi besleyebilecek farklı düşünce biçimleri eklektik bir tarzda bir araya getirilip, ideolojinin yerini doldurmaya çalışmaktadır. Bunlardan oluşan bir

ÖNDERLİĞİN KENDİSİNİ SİSTEM KARŞISINDA BİR ALTERNATİF ZİHNİYET VE İDEOLOJİ OLARAK FORMÜLE ETMEYE ÇALIŞIRKEN, EN ÇOK İDEOLOJİ KAVRAMINA VURGU YAPMASI, BİR TESADÜF DEĞİLDİR. EĞER DOĞRU BİR İDEOLOJİK MÜCADELE YÜRÜTECEKSEK, İDEOLOJİK MÜCADELENİN ARAÇ, YOL VE YÖNTEMLERİNİ YARATACAKSAK; KAPİTALİZMİN BU ÇARPITMALARINI GÖRMEK İÇİN, EGEMENLİKLİ SİSTEMİN GELİŞTİRMİŞ OLDUĞU TEORİLERİ DOĞRU ANLAYIP ÇÖZÜMLEMEK KADAR, ÖNDERLİĞİN İDEOLOJİYE İLİŞKİN YAPTIĞI TANIMLAMALARI DÖNÜP YENİDEN İNCELEYEREK, İDEOLOJİYİ BU NOKTADA DOĞRU ELE ALMAMIZ GEREKECEKTİR

değildir. Eğer doğru bir ideolojik mücadele yürüteceksek, ideolojik mücadelenin araç, yol ve yöntemlerini yaratacağsak; kapitalizmin bu çarpıtmalarını görmek için, egemenlikli sistemin geliştirmiş olduğu teorileri doğru anlayıp çözümlmek kadar, Önderliğin ideolojiye ilişkin yaptığı tanımlamaları dönüp yeniden

ideolojik bütünlük yaratılmaya çalışılmaktadır. Ama bu sistem karşısında, en basit düşünce biçimleriyle bile, sistemi ret biçiminde ortaya çıkan düşünceler, ona karşı mücadele iddiası ile ortaya çıkan hareketler en geri ideolojilerle bile sistem karşısında toplumu ayağa kaldıracılabilmektedir. Bunun en iyi örneklerinden birisi de, şu anda

sistemin kendisine ideolojik, kültürel, siyasal ve askeri olarak en çok dayattığı alan olan Ortadoğu sahasında, özellikle Irak sahasında kendisine karşı geliştirilen direniş mücadelelerinin ideolojik gerçekliğidir. En geri ideolojik formasyonlar olan din ideolojisi ile sistem karşısında insanlar çok rahatlıkla ölümüne bir direniş içersine girebilmektedir.

Mevcut sistemin teşhir ve deşifre edilmiş olması, ona karşı geliştirilecek bir mücadelenin ideolojik bir silaha sahip olduğunda sistemi çok zorlayabileceğini bu örnekte rahatlıkla görebilmekteyiz. Sistemin bu noktadaki zayıflığını iyi görebildiğimiz taktirde gerçekten güçlü bir ideolojik donanım ve mücadele ile, bunun aslında en basit araç, yol ve yöntemleriyle sonuç alınabileceğini rahatlıkla görebiliriz. Bu anlamda ideolojik mücadele nasıl sistemin kırılma noktası ise ve bu doğru çözümlendiğinde, doğru bir karşı ideolojik düzey yaratıldığında sistem buradan kırılıp parçalanabileceks, bizim için de aynı gerçeklik geçerlidir. İdeolojisizlik, ideolojik mücadeleyi yürütememe, ideolojiyi doğru formüle edememe, bu gerçeklikle mücadeleyi buluşturamama durumunda çok rahatlıkla kırılmalar yaşanabilir. Bu, sistemin yarattığı insan gerçeği ile bağlantılıdır.

Sistemin yarattığı insan gerçeği, eskinin bütün değer yargılarından kopmuş, aslında modernizmin temel hastalıkları olan aşırı gerçekçilik, aşırı maddiyatçılık, yani kaba materyalizm, tarihindten koparılmışlık, belleksizlik, toplumsal gerçekliğinden koparılmışlığın yaratmış olduğu yalnızlık ruh hali, kendisini

toplum ve sistem karşısında güç görememe, gibi kırılğan özellikler taşımaktadır. Tüm bunların hepsinin toplamından ortaya çıkan insan gerçeği doğru bir inanç, bilinç ve bunların birleşimi olan irade ile buluşturulamazsa, sistem karşısında çok kırılğan ve güçsüzdür.

Bunu pratik örnekleriyle kendi içimizde de gösterebiliriz. İdeolojiden kopuk bir insan, en zor koşullarda sistemle kavga edebilirken, gerçekten ölümüne bir kavganın içerisinde yer alabilirken, ama sistemle kültürel anlamda, ideolojik alanda propaganda araçları ile karşı karşıya geldiğinde çok rahatlıkla kırılabilir. Bunun doğru çözümlenmesi çok önemlidir; ideolojiyi yeniden tanımlayıp, önemine dikkat çekerken işin bu yönünü sürekli göz önünde bulundurarak, bu değerlendirmeleri yapmak durumundayız. Yani bir insan yıllarca bir sistem karşısında en zorlu koşullarda savaştıktan sonra, sistemin en basit propaganda araçlarıyla, örneğin bir televizyon izleme, bir radyo dinleme ile ya da yanı başındaki bir şehrin yaşamını görüp, ona özenerek nasıl tekrar sistemin kucağına dönebiliyor? Bunun nedeni nedir sorusunu sordüğümüzde çok rahatlıkla şunu görebileceğiz: Bu insanlar sistem karşısında gerçek bir ideolojik donanıma sahip değildirlen. Sistem onlar açısından pratikte aşılmış, ruhta ve zihniyette aşılmamıştır. Sistem kendisine ait zihniyeti ve ruhu çok iyi tanımakta, çok rahatlıkla ona nüfuz edebilmektedir. Bu ruh ve zihniyet sisteme açık bir ruh ve zihniyettir. Yaratılmış bir insan ve toplum gerçeği

var. Bu gerçeklik, sistemin çok iyi tanıdığı ve bildiği bir gerçekliktir.

İdeolojik mücadelenin araç ve yöntemleri üzerine tartışıp değerlendirme yaparken, bu noktalara da dikkat çekeceğiz. Ama buradan ideolojinin doğru tanımına geçiş yaparken, bu noktaların göz ardı edilmemesi gerektiğine yönelik vurguyu sürekli kılmak gerekiyor. İdeolojinin tanımlanmasında, anlaşılmasında ve yaşamsallaştırılmasındaki yetersizlik, zirvesini yaşayan sistemin en zayıf kırılma noktası olduğu gibi, onun yaratmış olduğu toplum ve bireyin de en zayıf kırılma noktasıdır. O noktadan yüklenildiğinde ve doğru mücadele yürütüldüğünde sistemin aşılması çok zor olmayacaktır.

Bununla birlikte, yaşadığımız birçok zorlanmanın kayağında da aynı gerçeklik vardır. Bu kaynağın çözümlenmesi, Önderlik tarafından çok güçlü yapılmıştır. Buradan aslında onu da görmeye ve göstermeye çalışacağız. Önderlik aslında çok güçlü bir ideolojik çözümlenme yapmıştır. Bu anlaşılmadığından dolayı zorlanmalar yaşanmaktadır. O zaman dönüp buraya bakacağız. Önderlik ideolojiyi nasıl tanımlıyor; ideolojinin araç, yol ve yöntemlerini nasıl formüle ediyor; ideolojinin bir tarihi var, bu tarihi nasıl çözümlüyor sorularından ideolojinin tanımına geçebiliriz.

A.ÖCALAN
SOSYAL BİLİMLER AKADEMİSİ

Son yıllarda yaşadığımız temel sorunlardan birisi de kadronun kendini net bir ideolojikle tanımlama sorunudur. İdeolojik kimliğin önemine ilişkin, tanımlama bölümünde Önderliğin yapmış olduğu değerlendirmeler aktarılmıştı. Bu değerlendirmelerde de görüldüğü gibi, toplumsal değişim ve dönüşüm süreçlerinde kendi ideolojik kimliğini en net ve güçlü bir tarzda ortaya koyup, örgütleyen güçler, kaos sonucunda ortaya çıkan toplumsal gerçekliği belirleme gücü yaratabiliyorlar.

İdeolojik kimlik tanımlamaları noktasında içimizde yaşanan sorunları, **anarşizm** noktasında elde almakta, yaşanan temel sorunlara da parmak basmak açısından büyük öneme sahiptir. Zira Önderliğimizin Bir Halkı Savunmak eserinin yayınlanmasından sonra Önderliğe yönelikte bu noktada geliştirilen eleştiriler vardı ve Önderlik bu eleştirilere cevap vermişti. Hakeza hareket içerisinde Önderliğin önerisi üzerine inceleme -araştırma kaynaklar, olarak okunan bazı Batılı yazarların etkilenmesi sonucu, anarşizm konusunda yanlış bazı yaklaşımlar ortaya çıkmıştı. Bunun giderek bazı kesilmede bir kimlik tanımlanmasına dönüşmeye başlaması, sorunun ciddi boyutlar kazandığını göstermektedir.

Bütün bunların da ötesinde, ideolojik kimliğin ve ideolojik duruşun kendisini pratikte hayat bulduğu saha olan örgüt sahasında içine girilen yeniden yapılanma sürecinde bu

ANARŞİZM ÜZERİNE NOTLAR

noktada bazı açık kapılar bulunmaktadır. Ve buradan, geliştirmek istediğimiz demokratik komünal toplum sisteminin örgüt modeli olan Konfederalizmin yanlış yorumlanmasına neden olan yaklaşımlar bu açık kapıdan ortamımıza sızmaktadır. Zira daha önceki örgütlenme tarzımız demokratik merkezîyetçi esaslara dayanan bir örgütlenme tarzıydı ve merkezîyetçi yönü ön plandaydı. Bu örgütlenme anlayışı ve yaklaşımına Bolşevik parti modeli ve örgüt modeli diyorduk. Bunun karşısında ise, en güçlü ideolojik söylem olarak kendisini ortaya koyan anarşizm, Federalizmi savunuyordu.

Dolayısıyla demokratik merkezîyetçi örgütlenme modelinden Konfederal örgütlenmeye yapılan geçiş, kaçınılmaz olarak beraberinde anarşizmin yeniden ele alınması ve bu noktada içimize sızmasının tedbirlerin alınması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Önderlik, her ne kadar savunmalarında kendi çözümlere ve değerlendirmelerinin “**anarşizm biçiminde anlaşılması**” gerektiğine dikkat çekse de, belirttiğimiz bütün bu nedenlerden dolayı, anarşizmin etkileri örgüt içinde bazı kesimleri çok yoğunca yönlendirme gücünü gösterebilmektedir. Son dönemde günlük yaşamda bazı espriler biçiminde dile gelen yaklaşımlarda bunu rahatlıkla görebiliyoruz. Pratikçi yönü ön planda olan, biraz kural-kaideye gelmeyen, hatta kendi tabiriyle “**dogmatizmi aşmış**” kişiler, biraz utangaç bir gururla da kendilerinin “anarşist olduğunu, anarşist yönlerini olduğunu” dile getiriyorlar. Sadece bu yaklaşım sahibi kişiler değil, çevreden de biraz sempati

duyulan, biraz el avuca sığmayan, değişken karaktere sahip arkadaşlar içinde “**anarşist**” tanımlanması yapılmaktadır. Ve en ürkütücü olanı da bu kimlik tanımlanmasının büyük bir sempati ile dile getirilmesidir.

**KAPİTALİZME KARŞI,
EZİLENLERİN 19 VE 20 YY DA
GELİŞTİRMİŞ OLDUKLARI
MÜCADELELERİN TEMEL İKİ
İDEOLOJİK SÖYLEMLERİ
VARDIR: BİRİSİ, SOSYAL
DEMOKRASİ, SOSYALİZM YA DA
KOMİNİZİM KAVRAMLARIYLA
İFADE EDİLEN VE DAHA ÇOK
MARKSİST GELENEK
TARAFINDAN TEMSİL EDİLEN
İDEOLOJİK ÇİZGİYDİ. DİĞERİ
İSE; PROUDHON'LA BAŞLAYIP,
BAKUNİN, KROPOTKİN VE
BLANQİ'YLE DEVAM EDEN
ANARŞİST GELENEKTİR**

Oysa Önder-liğin anarşizme ilişkin yapmış ol-duğu tanımlamalar dikkate alındığın-da, Apo'cu demokratik komünal kimlik sahibi bir kişi-nin anarşizm kimli-ğiyle böyle tanımlanması aslında bir hakarettir. Bu böyle olmasına rağmen, hakaret olarak algılanabilecek ya da ideolojik olarak kendi kimliğini inkara götürebilecek bu tür tanımlanmaların sempatiyle karşılanması bu konunun ciddiyetini ortaya koymaktadır.

Sorunun bir boyutu buyken, diğer boyutu da, içinden gelmiş olduğumuz sosyalist geleneteki Marksist damarın anarşizme karşı polemikle kendisini var etmiş olmasından kaynaklı günümüze kalan etkilerin doğru çözümlenmemiş olması gerçeğidir. Kapitalizme karşı, ezilenlerin 19 ve 20 yy da geliştirmiş oldukları mücadelelerin temel iki

ideolojik söylemleri vardır: Birisi, sosyal demokrasi, sosyalizm ya da kominizm kavramlarıyla ifade edilen ve daha çok Marksist gelenek tarafından temsil edilen ideolojik çiziydi. Diğeri ise; **Proudhon**'la başlayıp, **Bakunin**, **Kropotkin** ve **Blanqi**'yle devam eden anarşist gelenektir. İşçi sınıfı hareketinin ilk uluslararası örgütlenmesi olan "komünist liga" aslında bir yerde Marksistler ile anarşistlerin buluştukları bir platformdu. Bu platform içerisinde, özellikle Marks ve Proudhon arasında gelişen polemikler ve bunların kendilerini işçi sınıfı hareketi içerisinde hakim kılma çaba-ları, birinci enternasyonalin dağıl-masını beraberinde getirdi.

Daha son-raki süreçlerde de bu iki ideolojik kimlik arasında, günümüze kadar devam eden bir polemik süreci, varlığını hep koru-du. Bu bakımdan, Marksist gelenekten gelen hareketlerin anarşizme karşı yaklaşımları ciddi ideolojik duruş ve tavır biçiminde kendini ortaya koymaktaydı. Hareket olarak bizim de anarşizme yaklaşımımız önceki süreçlerde, karşı bir ideolojik kimlik tanımlanması olarak ortaya çıkıyordu. Dolayısıyla anarşizme karşı yaklaşımımız ideolojikti. Bu yönlü bize yapılan yakıştırmalar, bir tavır tarzında ret ediliyor ve kabul edilmiyordu. Bu yaklaşımın gelenekte yaratmış olduğu net kimlik tanımlamalarıyla bağlantısının kökenleri belirttiğimiz bu tarihsel gerçekleşme süreçlerine bağlıdır.

Dolayısıyla anarşizme ilişkin yaptığımız değerlendirmeler ve bu yönlü kimlik tanımlamalarımızın hepsi

ideolojik kriterlerle ele alınıyor. Bu açıdan da, gerek günlük pratik yaşam içerisinde örgüte, eyleme, taktiğe ve sosyalizmin temel sorunlarına yaklaşım noktasındaki bütün kriterlerimiz, ret, kabul ölçülerimiz, belirttiğimiz bu ideolojik ölçülerin ret, kabul ölçülerine göre belirlenmiştir. Bu tarzda şekillenen bir ideolojik kimliğin, kendisini yeniden tanımlama sürecinde bu kabul ve ret ölçülerinde yaratmış olduğu sarsılmalar var. Bu sarsılmaların kendisiyle beraber savrulmaları ve sapmaları getirmesi İşin doğası gereğidir.

Özelikle bu tür süreçlerin en kaypak karakter kişiliğini temsil eden küçük burjuva kişiliklerde bu yönlü savrulma ve sapmaların yaşanması, zaten beklenen ve işin doğası gereği olabilecek yaklaşımlardı. Günümüzde de ideolojik kimlik noktasında en büyük tahribat ve savrulmaları yaşayan ve bu noktada da örgütü en çok zorlayan yaklaşımlar bu küçük burjuva özeliğın üzerinden yaşanmaktadır. Kaldı ki, daha önceki bölümlerde de yapmış olduğumuz tanımlamalarda gerek **burjuva liberalizminin**, gerek **feminizmin**, gerekse bunun aslında bir yerde de uçlaşmış bir boyutu olan anarşizmin sınıf zemini de küçük burjuvazidir. Çözümlemelerimiz bu eksen üzerinden yaptığımız taktirde, ideolojik kimlik tanımlamasında ortaya çıkan bu sapmalı yaklaşımların daha doğru anlayabiliriz.

Sorunun bir yönü buyken, diğeri yönü de yine daha önceki ideolojik sapmalar ve kimi kırılmalar noktasında yapmış olduğumuz tespitlerin anarşizm noktasında da geçerli olması gerçekliği vardır. Bu da anarşizm kimliğini

sahiplenen ya da anarşist kimlikle utangaç bir biçimde kendisini tanımlayıp gururlanan kişilerin, anarşizmin ne gelenek olarak tarihi hakkında ne de ideolojik, felsefi görüşü hakkında ciddi bir bilgi ve birikime sahip olmamalarıdır. Anarşizmin kapitalist sistem tarafından, geleneksel toplum tarafından fazlasıyla teşhir edilmiş “marjinal” bir kimlik olması ve bu kimliğin sistemden rahatsızlık duyan ve sisteme karşı tepkisi olan kişilerde yaratmış olduğu sempati, ortamımızda da bu tarz bir kimlik tanımlamasına dönüşerek kendisini ifadeye kavuşturmaktadır.

Bilindiği gibi sistemin anarşizmle ilgili yapmış olduğu tanımlamalarla, daha çok düzene disipline gelmeyen, hiçbir gelenek, görenek tanımayan, tamamıyla yıkıcı yönü ön planda olan, bu bağlamda da toplum dışı hareketleri ve kişileri tanımlayan bir kavram olarak teşhir edilmiştir.

Örgüt ortamında da, özellikle dogmatizmin ve merkezîyetçiliğin aşılması, yine birey kimliğinin güçlendirmesi noktasında yapılan vurgular sakat anlaşıldığından dolayı, bu noktalarda yaşanan marjinalleşmeler kendilerini anarşizmin belirttiğimiz bu teşhir olmuş marjinal kimliğiyle ifadeye kavuşturmaktan çekinmemekteler. Bu yaklaşımlar, toplum gerçekliği içerisinde, belki sistem dışılığı, toplum dışılığı, mevcut geleneksel resmi toplum sisteminin karşısında olma anlamında bir sempati yaratabilir, bunun siyasal ve psikolojik izahatı yapılabilir. Ancak kendisini sistem karşıtı alternatif bir ideolojik kimlik olarak tanımlayan bir ideolojik yapılanmanın, hele hele bunu örgüte

dönüştürmüş bir hareketin kadrosunun kendisini bu kimlikle tanımlaması en hafif deyimle ideolojik muğlaklık daha da ileri gidersek aslında ideolojik kimliksizlik olarak ele alınmak durumundadır. Bunun ideolojik çözümlenmesi yapıldığında da karşımıza aslında bir ideolojiksizliğin çıkacağını rahatlıkla görebiliriz.

Dolayısıyla anarşizme ilişkin yapacağımız çözümler ve değerlendirmeler bütün bu sorunların hepsini netleştiren bir tarzda olmak durumundadır. Bu çözümleri yaparken, bu kimlik tanımlamaları ya da bu tarz kendini ifadeye kavuşturmaların iki boyutunu ele alacağız.

Birinci boyutu cehalettir. İdeolojik kimlik noktasında ciddi bir formasyonu olmayan kişilikler, belirttiğimiz toplumsal gerçeklikten getirmiş olduğu sempatiyle ve onun yanlılarıyla bu tür tanımlamalara gitmektedir. Dolayısıyla o noktada anarşizm nedir ne değildir, sistem karşısındaki duruşu nedir? Kendisini anarşist olarak tanımlamak özünde ne anlama geliyor? Anarşizmin gelişim tarihi nedir, yaşam felsefesi nedir? Örgüt anlayışı nedir? Eylem anlayışı nedir? Ve giderek anarşizm nasıl bir birey ve toplum ön görmektedir? Noktalarında bir çözümlenmeye gitmemiz gerekmektedir.

İkinci boyutu ise, geliştirilen demokratik komünal kimliğin aslında özümsememesi, bir anlamda komünaliteye gelmeyen küçük burjuva kişiliğin bu kimliği özümsememesinden kaynaklı, kendini farklı ideolojik kimliklerle tanımlayarak, ideoloji dışı duruşunu isimlendirme yaklaşımıdır.

Bu notadaki ele alışımsız bir karşıtlık durumunda olmak durumundadır. Bu yönlü tanımlamalara gitmek ideolojik kimliği netleştirmek açısından hayati önemdedir.

ideolojik kimliğin muğlaklaştırılması gerçeği bu noktada da karşımıza çıkacaktır.

Belirttiğimiz bütün bu nedenlerden dolayı anarşizm sorununu

ANARŞİNİN TOPLUMSAL SAHAYA İNDİRGENMİŞ BİÇİMİ İSE, BİLİNEN MEVCUT TOPLUMSAL ÖRGÜTLENME MODELLERİNİN HİÇİ BİRİNİN KABUL EDİLMEDİĞİ, TOPLUMSAL İLİŞKİLERİN HİÇBİR HİYERARŞİYİ YA DA HİÇBİR BAĞIMLILIK İLKESİNE DAYANMADAN KENDİ DOĞAL VAROLUŞU İÇERİSİNDE, KENDİLİĞİNDEN BİR VAR OLUŞ İÇERİSİNDE TANIMLANILMASI BİÇİMİNDE DE ELE ALINA BİLİNİR

Belirttiğimiz sorunun eğitim boyutu, anlayış boyutu, anlama boyutu olan yönleriyle izahatlara gitmek, ikna edici bir tarzda yaklaşmak ve kadroyu bu noktada netleştirmek sürecin temel görevlerinden birisidir. Bu görev yeterince yerine getirilmemiştir. Bunu rahatlıkla belirtebiliriz. Önderliğin gerek savunmalarında yapmış olduğu tanımlamalar, daha sonra görüşme notlarında bu yönlü yapılan eleştirilere vermiş olduğu cevaplar kadrolara iyi kavratılmadı. Kadro bu noktada iyi eğitilmedi. Dolayısıyla bu eğitimsizlikten ve bilinçsizlikten kaynaklı yanlış anlamaların, yanlış yaklaşımların gelişmesi bir yere kadar anlaşılabilir bir durumdur.

Ama diğer taraftan bu tanımlamalar yapılmış olmasına ve hata bu konuda sözde bilgi birikimi ve teorik araştırması olan kişiliklerin ısrarla bu kimlikle kendilerini tanımlamaya çalışmaları, bu kimliği meşrulaştırma çabaları bir ideolojik karşı faaliyet olarak değerlendirilmek, tanımlanmak ve buna karşı tavır geliştirilmek durumundadır. Bu yapılmadığı takdirde, bizim için en büyük tehdit olan

bu çalışmada biraz daha kapsamlı yapmaya çalışacağız. Tabii anarşizmi sadece küçük burjuva kişiliklerin, eğilimlerin ortamımızdaki basit yansıma ya da sapmaları olarak değerlendirmekte yeterli değildir. Anarşizmin götürmüş olduğu sonuçlar olarak, anarşist kimlikle kendisini tanımlayan kişiliklerin pratik duruş noktasında yaratmış olduğu ağır tahribatlar var. Bunları da iyi çözmemiz gerekiyor.

Bir kere anarşizm, beraberinde büyük bir örgüt dağınıcılığını getiriyor. Bu, komplonun yaratmak istediği örgütü parçalama ve dağıtma konseptine hizmet eden yaklaşımlardır. Bu tür yaklaşımları bir de bu noktadan ele almak gerekiyor. Felsefi olarak ta anarşizmin gittiği yer, neticede nihilizmdir. Son yedi yıldır içimizde gelişen bütün eğilimleri inkarcılık ve nihilizm biçiminde tanımladık. Bunların sonunda komployla bütünleşmesi, soluğu düşmanın kucağında almaları bu tür yaklaşımlara karşı sağlıklı tedbirler geliştirilmemesiyle bağlantılıdır. Nihilizme en yakın felsefelerden birisi

de anarşizmdir. Zaten kimileri anarşizm ve nihilizmi özdeş kavramlar olarak ta tanımlanmaktadır.

Tabi bu, eksik bir tanımlanmadır. Bu eksik tanımlamayı da yerli yerine oturtmamız gerekiyor. İçimizde gelişen anarşizmle ilgili bu yaklaşımların, nihilizmin yansımaları olduğunu görerek, bu sorunları ele almak işin ciddiyetini anlamak açısından büyük öneme sahiptir.

Buna da dikkat çektikten sonra anarşizm nedir, anarşist felsefe nedir, onun örgüt anlayışı nedir? Konularına geçebiliriz.

Anarşizm nedir?

Tanımlamalar çok farklı kaynaklardan, farklı boyutlarıyla ele alınıp değerlendirilebilir. Ama biz sorunun özellikle felsefi boyutu, ideolojik boyutuyla ele alacağımızdan dolayı, bu konuda yapılan tanımlamaların felsefik olarak ne anlama geldiğiyle işe başlayacağız.

Anarşizm kavramı, yunanca **“yönetimi olmayan, yönetimsizlik ya da başsızlık”** kavramlarıyla tanımlanan **“anarşi”** kavramından türetilmektedir. Kimileri bu kavramın kökenlerinin klasik yunan felsefesine kadar gittiğini söylemektedir. Klasik yunan felsefesinde özellikle **kozmos, kaos** kavramlarının tanımlanması içerisinde anarşi kavramı, kaosa yakın bir anlamda kullanılmaktadır. Nitekim Kaos ve anarşizm kavramı kimi yerlerde özdeş kavramlar olarak kullanılmaktadır. Anarşinin toplumsal sahaya indirgenmiş biçimi ise, bilinen mevcut toplumsal örgütlenme modellerinin hiçi birinin kabul edilmediği, toplumsal ilişkilerin hiçbir hiyerarşiyi ya da hiçbir bağımlılık

ilkesine dayanmadan kendi doğal varoluşu içerisinde, kendiliğinden bir var oluş içerisinde tanımlanılması biçiminde de ele alınabilir. Belirttiğimiz bu tanımlamalar anarşizmin genel tanımlanmasıdır.

Hemen hemen bütün ideolojik bakış açılarında anarşizme ilişkin yapılan tanımlamalar bu çerçeveye yakındır. Tabi bununla birlikte anarşizmin bir de sözlük tanımlaması var. Bu tanımlamaları ortaya koyup onun üzerinden çözümlemeye gitmek daha doğru olacaktır. Felsefe sözlüğünde **“anarşi”** kavramı şöyle tanımlanıyor: *“Yunancada, yönetimi olmayan, yönetimsiz anlamına gelen ‘anarkos’ sözcüğünden türetilmiş terim. Yaygın olarak “erk tanımaz” olarak tanımlanan, kimilerince bilinçli olarak olumsuz anlamlar yüklenen anarşi terimi, gerçekte geniş anlamıyla düzenin sürdürülmesi için yönetimin*

ya da yönetici bir iktidarın, bir başın gereksiz olduğunu vurgu-lar. Bu bakımdan ol-umsuz bir yaklaşımdan çok olumlu bir toplumsal talebe karşılık gelmek-tedir. Başka türlü söy-lenirse topyekûn bir karmaşa durumundan çok, her hangi bir kişi ya da kurumun ötekiler üzerinde tahakkümü-nün ortadan kalktığı, iktidar ilişkilerinin dış-landığı ya da ötelen-diği bir

**KAOSUN BU
YASASIZLIĞI
BAĞLAMINDAN YOLA
ÇIKARAK, MODERN
ZAMANLARDA
OLUŞTURULMUŞ BİR
ANLAM ÇERÇEVESİ DE
ANARŞİ KAVRAMIYLA
İFADE EDİLMEKTEDİR.
DOLAYISIYLA KAVRAM
KÖKENİ, DÜZENSİZLİK,
YASA KARŞITLIĞI,
YASASIZLIK
ÖZELLİKLERİNİ İHTİVA
ETMEKTEDİR**

toplumsal dü-zene karşılık gelmektedir. Yine kimi anarşist düşünürlerin sözü edilen bu durumun gelişim dönemini ya da yöntemin şiddet kullanmaya dayandırdıkların unutmamak gerekir. Ancak bu anarşi döneminin bir özeliği değil, bu döneme geçişin bir yöntemi olarak anlaşılmalıdır.”

Anarşi kavramını boyutu ile ortaya koyduktan sonra, bir de kaos kavramı ile birlikte ele almak gerekiyor.

Zira anarşizm ya da anarşi kavramı, kendi düzenini “**kaotik düzen**” ya da **kaos** olarak tanımlıyor. Kaos kavramı, son dönemlerde bizde de yoğunca kullanılan bir kavramdır. Bu vesileyle burada bu kavrama ilişkin yapılan tanımlamaları da kısaca vurgulayıp geçmek gerekiyor.

Yine aynı sözlükte kaos kavramı şöyle tanımlanıyor; “*eski yunanca da sözcük anlamı “dipsiz uçurum” olan “khaos”, yunan mitolojisinde yer altı dünyasının efendisi olan ilk tanrının adıdır. İlk çağ felsefemsinin evren bilgisi anlayışında ise “kaos”, evrende, düzenlilik egemen olmadan önceki uçsuz bucaksız “boşluk” “biçimsizlik” yada “karmaşa” duru-muna gönderme yapar. Eski yunanca da “dü-zen”, “uyumlu birlik” demeye gelen “kozmos”un özellikle Empedokles eliyle, “düzen olarak evren” biçiminde “evren”le özdeşleştirilmesiyle, onun karşısına da “düzen”in, “uyum”un karşısı olarak “khos” konmuştur. Empedokles için “khos”, birleştirici bir güç olan “Eros”la birlikte evrenin yaratılışını açıklayan iki güçten biridir. Heraklitos’un bir adım daha ileri giderek “kozmos”u “nomos”la özdeşleştirip Doğa Yasası anlayışını başlatmasıyla “khos” “yasa”ya da*

karşıt olmuştur. Böylelikle kaosun “kargaşa”ya , anlaşılmayan, denetlenemeyen, kestirilemeyen duruma denk düşen çağdaş kullanımının “kozmos”un “kaos” karşısındaki zaferini öven evren doğum söylemlerinde temellendiği söylenebilir. Kutsa kitaptaki yaratılış öyküsü bunun iyi bir örneğidir. Doğu felsefesinde de kaos bu anlamıyla, “yasa”nın karşısı olarak ele alınır.”

Kaosun bu **yasasızlığı** bağlamından yola çıkarak, modern zamanlarda oluşturulmuş bir anlam çerçevesi de anarşi kavramıyla ifade edilmektedir. Dolayısıyla kavram kökeni, **düzensizlik, yasa karşıtlığı, yasadışlılık** özelliklerini ihtiva etmektedir. Böylece belirttiğimiz bu kavramların yan yana getirilmesiyle anarşi kavramı zihinlerde toplumsal düzen, toplumsal sistem ya da evreni kozmos olarak algılamaya alışmış mantık yapısı içerisinde olumsuzluk bildiren bir kavram olarak çağrışım yapmaktadır. Bu **yasa tanımazlık** toplumsal sahaya indirgenğinde mevcut yasaların, mevcut toplumsal sistemin yasalarının tanınmaması olarak anlam bulmaktadır.

Kavrama içerilmiş bu anlamlar toplumsal düzenden, toplumsal sistemden rahatsız olan toplum kesimlerinin ve bireylerinin bu kavrama sempati ile yaklaşmalarını beraberinde getirirken, toplumu bir yasalar bütünü, evreni ise belli yasalar içerisinde anlayan ve bunun dışındaki varoluş tarzlarını bir nevi “yokluk” olarak algılayan mantık içerisinde ise anarşi demek, bir yerde “boşluk”, “yokluk” anlamına geliyor. Dolayısıyla anarşi kavramı üzerinden yapılan bütün

tanımlamalar, peşinen bu mantık tarafından olumsuzlanan kavramlar olarak değerlendirilir.

Kavram kökeni itibariyle anarşiye ilişkin yapmış olduğumuz bu tanımlamalar, onun bir yaşam felsefesine, bir toplumsal sisteme dönüştürülmüş ideolojik tanımlamasında daha yerli yerine oturmaktadır. Ama anarşi kavramından türetilen bir ideolojik kimliğin belitmiş olduğumuz bu sempati ve antipati duygularını harekete geçiren çağrışımlar ile birlikte ele alınması da kaçınılmazdır. Bu konuda ciddi bir felsefi ve ideolojik yaklaşımı olmayan bir insanın, anarşiyi ya da kaos kavramından türetilen herhangi bir düşünce yapısına karşı sempatisi de antipatisi de bu çağrışımlar tarafından harekete geçirilen oturmuş köklü mantığın sonuçları olarak ortaya çıkacaktır.

Buradan **anarşizm** kavramının tanımına geçebiliriz.

Anarşizm, mevcut toplumsal sistem içerisinde toplumun ilişkilerini, örgütlenme modellerini ve biçimlerini sorgulayan bir ideolojik yaklaşım olarak ele alınabilir. Mevcut toplumsal sistemin yaratmış olduğu uygarlıksal değer yargılarını, toplumsal örgütlenme modellerini bütünüyle reddeden ve aşmaya çalışan bir felsefe ve ideolojik yaklaşımdır.

Anarşistlerin en çok uğraştıkları sorun devlet sorunudur. Mevcut toplumsal gerçekliğin tamamıyla devlet ile özdeşleştiği, dolayısıyla devletin aşılması durumunda toplumsal özgürlüğün geleceğini savunan bir dünya görüşüdür. Felsefe sözlüğünde şöyle tanımlanıyor; “*en temelde*

devletin yada iktidarın olmadığı bir toplum düzeninin kurulmasını amaçlanan dünya görüşüne verilen ad " insanın özgürleşmesinin yolunu tıkayan, insanların üzerinde tahakküm kurarak omnların yaşam alanlarını belirlemeye soyunan her türden kurumun kökünün kurutulması gerektiğini savunan toplum ve siyaset felsefesi öğretisi." Yine bu tanımlama üzerinden düşünsel kaynaklarının çok eskilere dayandığı dikkat çekilmektedir. Özellikle Yunan felsefesinde **kinikler ve stoalara** dek uzandığına ilişkin tasrihsel temellendirmeler yapılmaktadır.

Ama bir kuram olarak felsefi bakış açısı ve giderek ideolojik bir kimlik olarak 19. yy başlarında ortaya çıkmıştır. Anarşist öğretinin dayandığı belli başlı ilkeleri ise şöyle tanımlanmaktadır:

“1- insanların devletin yada iktidarın yönlendirmelerine, sınırlandırmalarına uymaları için hiçbir zorunluluk yoktur.

2- bu nedenle devlet ve iktidar ortadan kaldırılmalıdır.

3- iktidarsız yani erksiz, devletsiz, hükümeteşiz bir toplumsal düzen olanaklıdır v e bu düzene ulaşmak insanın gerçek doğası düşünülüşünde istenmelidir

4- iktidar, devlet, özel mülkiyet insanın özgürlüğünün önündeki en önemli engellerdir.”.

Anarşizmin bu temel ilkeleri, onun hem toplum ve evren tanımlanması hem de toplumsal sistemin değiştirilip, dönüştürülmesini öngördüğü örgüt ve eylem biçimleri ile toplum projeleri noktasında da geçerliliğini korumaktadır. Bu genel ilkelerin belirlemiş olduğu anarşist

düşünce yapısı, çok farklı akımlar tarafından, farklı biçimlerde dile getirilse de, özü belirttiğimiz bu tanımlamaların dışında değildir.

Bu ilkeler anarşist yaklaşımın üzerinden uzlaşmaya vardığı ilkeler olarak tanımlanıyor. Bütün anarşist öğretiler devlet ve iktidarın olumsuz etkilerine vurgu yapmış, sorunların temelini bu noktadan ele almışlardır. Ayrıca özlem duyulan anarşist toplum düzeninin koşullarının birinin de **öz denetime** vurgu yapan bir tür ahlakçılık olduğu da söylenmelidir. Bir başka önemli ortaklıkta, özel mülkiyetin ortadan kaldırılması gerekliliğinde kendini gösterir.

Günümüzde ise anarşist öğretiler yukarıda sayılan ilkelerinin savunulmasına ek olarak sermayenin vatansızlaşmasını küreselleşme gibi konularda tartışmaların odağına alarak varlıklarının, dolayısıyla eylemlerini sürdürmektedirler. Bugün küreselleşme yine sermayenin uluslararası dolaşımı noktasında kapitalist emperyalist sistemin geliştirmiş olduğu projeler karşısında en güçlü teorik tahlilleri yapan, bu konuda yine eylem boyutunda tavırlarını en keskin bir biçimde ortaya koyan kesimlerden biriside anarşistlerdir. Nitekim **anti küresel hareket** denilen hareket ve kaos sürecinden kapitalizmin aşılması yönünde geliştirilen bir çok teorik kuram anarşizmin yoğun etkisi altındadır.

Daha önceki konularda da belirttiğimiz gibi, bu gün sistem karşıtı bütün doktrinlerin hemen hemen benzer tarzda etkilendikleri felsefelerden birisidir. Bu konuda önderliğin de yoğunca yararlandığı kaynaklar ve

anarşist teorisyenler var. Bunların en çok bilinenleri **Murray Boockhin, Immanuel wallerstein, Michel Foucault** gibi 20. yy anarşist teorisyenlerdir.

Tabi anarşizmin dayandığı bir felsefe vardır. Bu felsefenin de burada tanımlanması gerekiyor. Anarşizmin, *“felsefi anarşizm olarak tanımlanan yaklaşımda devletin ya da iktidarın dayattığı herhangi bir kural ya da yasaya bireylerin uymaları için geçerli hiçbir gerekçe olmadığı”* biçimindeki bir düşüncedir. Bu savın temellendirilmesinde kullanılan temel argümanları ise, *“böylesi kuraları ya da yasaları kabul eden kişi, kendi yeteneğini kullanamayacak ve hata yapıp, ettiklerini değerlendiremeyecek duruma gelecek”* olmasıdır. Bu nedenle anarşist görüşlerin tamamında öyle ya da böyle devletin ortadan kaldırılması tasarısının izlerini bulmak olanaklıdır.

Anarşist felsefenin bir gelişim tarihi var, bunu kısaca özetlemek gerekiyor. Bu tasarının ilk izlerini anarşist geleneğin ilk dönem düşünürlerinden, öncülerinden kabul edilen **William Godwin**'in yapıtlarında bulmak mümkündür. 19. yy başlarında teorilerini geliştiren Godwin, *“devletin varlığını mülkiyetin varolan yönetiminin paylaşımını insanların toplam mutluluğunu göz ardı ederek haksız dönüşüme neden olacak biçimde güvence altına aldığı”* biçimde tanımlamaktadır. Bu yaklaşım, insanların genel mutluluğunu gözetmesinden ötürü bir bakıma yararlı bir yaklaşımdır. Devletin olanaklı mutluluğu ya da refahın eşit bölüştürülmesini engellediği, eşit paylaşımın önüne geçtiği ve her şeyden

önemlisi de insanların kendilerine yabancılaşmalarına yol açtığı biçiminde tezler öne sürmektedir. Diğer taraftan Godwin devletin ortadan kaldırılmasına ilişkin düşüncelerinde mükemmeliyetçi bir tutum sahibi olduğu da dile getirilmelidir. Godwin'e göre, mükemmel bir kişiliğe evrilebilecek insan doğası, “**devletin engelleyici ve ket vurucu niteliği**” nedeniyle kendini gerçekleştirememektedir.

Daha sonra **Bakunin, Kropotkin** ve öteki anarşistler de, “biricik olan insan doğasının ilerletilmesi ve kendini gerçekleştirmesine izin verilmesi gerektiğini” savunmuşlardır. Bu gelişmenin önündeki en büyük engelin de devlet olduğu noktasına vurgu yapılmaktadır. Anarşist öğretinin en tanınan ve bilinen teorisyenlerinden **Proudhon**'un bu konulara ilişkin yapmış olduğu değerlendirmeler daha sonraki anarşist hareketin, tabir yerindeyse rengini belirlemiştir. Bu açıdan da Proudhon'un görüşlerini kısaca vurgulamakta yarar var.

Yine başta belirttiğimiz sosyalist hareketin gelişimi içerisinde iki damar olarak gelişen, sosyalist ve anarşist hareket arasında ortaya çıkan çelişkilerde, Marksist hareket bir kanadı temsil ederken, anarşist hareket ise Proudhon'la başlayıp Proudhon çizgisi olarak devam eden bir harekettir. Bu açıdan Proudhon'un görüşlerinin burada kısaca belirtilmesi gerekmektedir. Neredeyse bütün anarşist öğretilerin kendisinden bir biçimde etkilediği ve “**anarşizmin babası**” olarak kabul edilen Proudhon, düşünce tarihinde kendisine “anarşist” diyen ilk düşünür olarak tanımlanıyor. Görüşlerinin kimi kısımları daha

öncede belirttiğimiz gibi **William Godwin** tarafından dile getirilmiş olsa da; “*Proudhon'un, o dönemde Godwin'in çalışmalarından haberdar olmadığı*” biçiminde söylemler de vardır. Bu bakımdan Proudhon'un geliştirmiş olduğu anarşizmin kendine özgü bir karakteri olduğu söylenmektedir.

Proudhon'un bir çok konuda geliştirmiş olduğu teoriler ve tezler var. Bu tezlerin kendi içlerinde çelişkili ve tutarsız yönleri olsa da, anarşizmin temel ilkeleri olan “**karşılıklık**” “**federalizm**” ve “**doğrudan eylem**” noktalarında dile getirmiş olduğu zengin bir literatürü var. Yapmış olduğu en önemli tanımlamalardan birisi daha 1840'larda “mülkiyetin hırsızlık olduğu” tespitidir. Proudhon'a göre “*üretim araçları insanlığın ortak üretiminden kalan miraslar olduğundan bunların tek kişinin çıkarına kullanılması başkalarının emeğinin sömürüsü anlamına gelmektedir*” ki, bu, bütün sosyalist öğretinin de mülkiyeti ele alma yaklaşımının bir özetidir. Yine “*mülkiyetin varlığı toplumun bölünmesine yol açmaktadır*” demektedir. Bu da o dönemki bütün sosyalist hareketin toplumsal çelişkilerin temeli olarak gördükleri bir yaklaşımın dile getirilmesidir. **Proudhon'a** göre, “*toplum, mülkiyeti ile geçinenler ve emeğini satmak zorunda kalanlar olarak ikiye ayrılmakta ve üretim için gerekli olan toprak ve araçların denetimine sahip olmadıklarından köylüler, zanaatçılar ve işçiler emeğiyle geçinme özgürlüklerinden mahrum bırakılmaktadır.*”

Proudhon'un öğretisi, asıl sorunsal iktidarın meşrutiyeti konusundaki görüşleriyle komünist öğretiden ayrılır. Bu noktalarda Marks'a ilişkin geliştirdiği ciddi eleştiriler vardır. Özellikle Marksizm'in iktidar ve devlet konusundaki teorisini çok ciddi bir eleştiriye tabi tutmaktadır. Proudhon toplumun iktidara ve merkezîyetçiliğe dayanan yönetimi yerine sözleşmeler ve karşılıklı çıkarlarla birbirine bağımlı yerel topluluklar ve sanayi birimlerinden oluşan bir federasyon sistemini ön görmektedir.

İktidar ve devlet tartışmalarında, insanlar arası ilişkilere dayanan iktidarsız yani başsız, erksiz bir düzeni öngören Proudhon bu düzene geçişin demokratik veya parlamenter yöntemlerle değil, ani ve şiddete dayanan doğrudan eylemlerle gerçekleşeceğini söyler. Proudhon, *“yerleşik düzen belli bir iktidarın, dinsel konular da dahil olmak üzere, devlet erkinin dayatmalarından kaynaklanan eşitlikçi, özgürlükçü ve adaletli olmayan bir düzendir. Bu açıdan da, burjuva düzenini dayattığı iktisadi eşitsizliğin, özgür, eşitlikçi ve adil toplumun önünde bir engel oluşturduğunu”* dile getirmektedir. Bu durumun yalnızca burjuva düzenden kaynaklanan bir durum olmadığını, komünist düzeninin ön gördüğü iktidar düzeninde eşitliği, adaleti ve özgürlüğü aynı düzeyde dengeleyeceğini savunmaktadır. *“Özgürlük, ancak ve ancak devletin ve iktidarın ortadan kaldırılmasıyla gelecektir”* demektedir.

Proudhon'un önerdiği toplum düzeni, daha çok ahlaka dayanan bir **öz yönetim** düzenidir. Bu düzen,

Proudhoncu **“kaşırılılık anarşizmi”**dir. *“Üreticilerin kendi kendilerini yöneten bir birleri arasında adil, mübadele düşüncesine dayanan karşılıklı ilkesine göre önemli olan, insan topluluğun üyeleri arasındaki karşılıklı saygıdır. Bu yolla bir yandan insanlara iktidarsız ve devletsiz bir toplum modeli sunarken, bir yandan da onları bir birleri karşısında sınırlayan”* Proudhon, öz yönetim ile ortaklaşacılığın birleştirilmesiyle karşılıkçı toplum düzenini çekici bir hale getirmiştir.

Proudhon'un geliştirmiş olduğu düşünceler daha sonraki süreçlerde kısmen Bakunin tarafından da geliştirilmiştir. Bakunin'in düşünceleri birçok noktada Proudhon'a yakın olsa da, ayrıldığı yönler de var. Bakunin'in en temel özelliklerinden birisi de meşhur sloganıyla **“benim vatanım eylemdir”** sözüyle tanımlanan eylemci kişiliğidir. Bakunin'in anarşizm anlayışı, aynı dönemde genç Hegelciler içerisinde yer alan ve bunun etkilerini taşıyan Marksın da içinde bulunduğu felsefi bakış açılarının etkilerini taşımaktadır. Bakunin, anarşist felsefeyi ortaya koyarken Proudhon'un yaptığı gibi Marksizm'e yönelik eleştirirliyle de kendisini farkını ortaya koymuştur.

Bakunin 1. Enternasyonalde yer almış ve burada Marks'la geliştirmiş olduğu polemiklerle öne çıkmıştır. Bakunin, Marks'la birlikte kurmuş olduğu enternasyonal içerisinde geliştirmiş olduğu polemiklerde, Marks'ın **“proletarya diktatörlüğü”** kavramına karşı çıkmış ve bu noktada yapmış olduğu eleştirilerin sonunda, Marks'la yollarını yirmiştir. En temel söylemi, *“hiçbir siyasi iktidarın kabul edilmemesi gerektiği siyasal iktidar*

kavramını ve olgusunun kendisinin ortadan kaldırılması gerekliliği konusunda yaptığı vurgudur. Bakunin bu konudaki düşüncesini, “*Siyasal iktidar var olduğu sürece, daima yönetenler ile yönetilenler, efendiler ve köleler, sömüren ve sömürülen de var olacağından ötürü siyasi iktidar diye adlandırılabilir her şeyin hem ilke olarak hem de uygulamada bütünüyle ortadan kaldırılması zorunludur*” biçiminde dile getirmektedir.

Bu, günümüzdeki anarşist eğilimlerin de, söylemlerindeki en temel vurgusudur. “**Siyasetsiz toplum**” dedikleri bir toplum öngörmektedirler. Siyasi iktidarın yerine ise, “*özgür birlikler federasyonları aracılığıyla insanların arasında ki ilişkileri değiştirebilecek ve iktidarı kitlelerin eline teslim edebilecek olan toplumsal bir devrim*” öngörülmektedir. Bakunin’in **itoplumsal devriminde**, bütün yerleşik kurumların yıkılmasında şiddetin kaçınılmaz olduğu, “**yıkma dürtüsü aynı zamanda yaratıcı bir dürtüdür**” deyişle dile getirmektedir. Devrim ya da var olan yıkımı özgür birlikler ve işçi federasyonları aracılığıyla kendiliğinden gerçekleşecektir. “*Yıkımın ardından yaratıcı dürtünün üreteceği toplum özel mülkiyetin söz konusu olmadığı üretim araçlarına ortak sahiplenildiği katkılıların ödüllendirildiği ortaklaşmacı ve merkezden yönetilmeyen bir toplum olacaktır.*” Bakunin’in en çok bilinen yapıtı **Devlet ve Anarşidir**. Belirttiğimiz gibi yani teorisinden çok eylemiyle tanınan bir insandır.

Bu arada bir dipnot olarak belirtelim; Bakunin bu kadar sistem ve

devlet karşıtı olmasına rağmen, yaşamının sonlarına doğru Rus Çarından iki seferde af edilmiş bir aristokrat çocuğudur. Hatta Çarlık Rusya’sında önemli görevler almıştır. Ama buna rağmen, sistem karşısında kendi döneminin en keskin eylemcisi ve eylem savunucusu bir kişilik olarak tanımlanabilir.

Anarşist öğretinin diğer militanlarından birisi de Blanqi’dir. Blanqi, teorisinden çok, özellikle **1848 Devrimi ve 1871 Paris Komünü** süreçlerinde eylemci duruşuyla ön plana çıkan bir anarşist militandır. Marks anarşistleri her ne kadar eleştirse de yazdığı bir mektupta Blanqi için, “*onun eylemi önünde saygıyla eğildiğini*” dile getirmektedir. Blanqi ömrünün çoğunu barikat savaşlarında ve zindanlarda geçirmiş bir anarşist militandır. Bu anlamda ezilenler adına anarşist cepheden eğer bir militandan bahsedilecekse o noktada, Blanqi’ nin gerçekten sempatiyle karşılanacak bir duruşu vardır. Zira gerek Proudhon’un gerek Bakunin’in hem teorilerinde hem de eylem duruşlarında büyük tutarsızlıklar vardır. Bu, anarşizmin karakteri ile de ilgili bir olaydır. Zaten anarşizmin kendisi tutarlılığı reddeden bir felsefi bakış açısıdır.

Anarşizmin önemli teorisyenlerinden birisi de Rus anarşist **Kropotkin**’dir. Sosyalist hareket içerisinde ki yeri kadar, geliştirmiş olduğu felsefi doktrinleriyle de tanınan bir yazardır. Ekim devrimiyle beraber Rusya ya dönmüş ve orada ekim devriminin gelişim sürecinde de etkili olmuş bir kişiliktir. O dönemde gelişen Sovyet sistemine yönelik yapmış olduğu eleştiriler var. Bu eleştiriler

daha sonradan birçok yönüyle doğrulanmıştır. Ama belirttiğimiz gibi bir Bakunin, Proudhon ya da Blanqi gibi anarşimiz içinde ağırlığı olmayan bir kişiliktir.

Bu gelişim sürecine geçmeden önce Bakunin'in yapmış olduğu özgürlük tanımına kısaca bir vurgu yapmak gerekiyor. Zira anarşist kimliği sahiplenen ya da kendisini o tarzda tanımlayan kişiliklerin en çok savundukları kavramlardan birisi de **özgürlüktür**. Bakunin, "**Tanrı ve Devlet**" kitabında Özgürlüğü şöyle tanımlıyor. "*Ben özgürlük ortamının insan aklının saygınlığını ve mutluluğunun gelişebileceği tek ortam olarak gören fanatik bir özgürlük aşığı ama ben özgürlüğü ne devlet tarafından izne bağlanmış, ölçüye vurulmuş, düzenlenmiş, birkaç kişinin geri kalan herkesi köleleştirdiği bir aldatmacadan ibaret resmi "özgürlük"tür; ne de Rousseau ekolü başta olmak üzere, bireyin haklarının devletin haklarının başladığı yerde bittiğini savunan dolayısıyla da zorunlu olarak bireyin haklarını sıfıra indirgeyen bütün burjuva liberal ekollerin savunduğu bencil sıradan ve kurumsal bir özgürlük.*

Hayır, ben özgürlük derken kelimenin gerçek anlamını hak eden tek özgürlüğü kastederim; herkesin gizli bir yetenek bir biçimde sahip olduğu her türlü maddi, entelektüel ve ahlaki gücün tam gelişmesiyle ortaya çıkan, kendi doğal yasalarımız tarafından bizim için çizilmiş, olanlardan başka sınırlama tanımayan özgürlüğü. Bu yaslar ki, bize, dışımızda, yanımızda ya da üstümüzde yer alan bir yasa koyucu tarafından dayatılmamışlardır; o yüzden

sınır tanımazlar; varlığımızda içkin olarak mevcuttur, atalarımızdan devralınmışlardır ve yalnızca entelektüel ve moral varlığımızın gerçek temelleridirler; Bu nedenle de sınırlamak yerine özgürlüğün gerçek koşulu ve etkin nedeni olarak kabul edilmelidirler.

*Benim kast ettiğim özgürlük, her bireyin tek tek sahip olduğu özgürlüktür; bu özgürlük, başkalarının özgürlüğünün başladığı yerde bitmez; aksine o noktada olumlanır ve orandan sonsuzluğa uzanır. Benim kast ettiğim özgürlük, herkesin özgürlüğü aracılığıyla her bireyin sınırsız özgürlüğüdür; eşitlik içinde gerçekleşen, asla gücün idealize edilmiş ifadesinden başka bir şey olmayan otorite ilkesi ve kaba güç üzerinde zafer kazanmış olan, bu dünyanın ve öbür dünyanın tüm putlarını devirdikten sonra bütün kiliseler ve devletlerin yıkıntıları üzerinde insan dayanışmasını gerçekleştireceği yeni bir dünyayı bulan ve örgütleyen özgürlük." Bu tanımlama, görünürde birey özgürlüğünü çok ideal biçimde dile getirirken, özünde birey-toplum ikileminde bireyi her şeyin yerine koyan bir yaklaşımı idealize etmektedir.. Bakunin kendi toplumsal örgütlenme modelini ortaya koyarken de Marks'ı eleştirerek şöyle demektedir: "*Bu kurtuluşun ilkesi "özgürlük ten başka bir şeye olamaz-ama Marks ve takipçileri tarafından fethin bir ön amacı olarak o kadar onaylanan ve tavsiye edilen siyasal, gücü ve özgürlüğü değil büyük insan özgürlüğü. Bu özgürlük günümüzde herkesin ayağına vurulmuş olan dogmatik, metafizik ve hukuki**

prangaları parçalayarak ve onları bir hamlede tüm deneticiler, yöneticiler ve gardiyanlardan kurtararak, bireyler kadar kolektivitelere de, eylemleriyle ve gelişmelerinde tam bir uyum sağlayacaktır.

Bu kuruluşun sözü **dayanışma** olacaktır; ama halk kitlelerine şu ya da bu hükümetin eliyle veya zorla yukarıdan aşağı dikta ettirdiği, tek tek bireylerin özgürlüğünü inkar eden, ve bu nedenle köleliğin arkasına gizlendiği bir aldatmacadan bir kurgudan başka bir şey olmayan Marksist dayanışma değil; tam tersine, kaynağını, ne türden olursa olsun, her hangi bir siyasal yasadan değil, kolektif insan doğasından, herkesin içinde mevcut olan erdemden alan -bu erdem insanın çevresini kuşatan ve onun hayatı üzerinde, doğrudan veya dolaylı, en küçük bir etkide bulunan diğer tüm insanların özgür olması halinde ortaya çıkar- ve tek tek her bireyin özgürlüğünün olumlanması ve gerçekleştirilmesi anlamına gelen dayanışma. Bu gerçek, Robespierre'nin kaleme aldığı, ve **en küçük bir insanın bile köle olması halinde herkesin köle olduğunu** ilan eden, İnsan Hakları Beyannamesinde muazzam bir biçimde ifade edilmiş olarak bulunabilir.”

Yine devamla şöyle diyor: “Bizim istediğimiz dayanışma, ne türden olursa olsun her hangi bir yapay ya da otoriter örgütlenmenin sonucu olmaktan öte, yalnızca toplumsal yaşamın, ahlaki olduğu kadar ekonomik alanda da, kendiliğinden ürünü olabilir; ortak çıkarların, özlemlerin ve eğilimlerin özgür federasyonunun sonucu olabilir. Bu dayanışmanın başlıca temeller, **eşitlik, kolektif emek** –yasaların değil

olguların gücünün zorlamasıyla bu herkes için zorunlu hale gelecektir-ve kolektif mülkiyettir; bu dayanışmanın yol göstericisi deneyim -yani kolektif yaşamın pratiği- **bilgi ve öğrenmedir** ve nihai olarak tüm devletlerin yıkılmasıdır.”

Yaptığımız bu uzun alıntılar, anarşist felsefenin bireye yaklaşımını, Birey ve özgürlük denklemini ortaya koymaktadır. Hemen hemen bütün anarşist ekollerde özgürlük ve birey yaklaşımları benzer biçimdedir. Daha sonra Önderliğin anarşizme ilişkin değerlendirmelerinde de görebileceğimiz gibi, bu burjuva bireyciliğinin aslında en uç ifadesidir. Anarşist felsefenin gelişimi daha sonra ki dönemlerde farklı boyutlar kazanacaktır. Özellikle son dönemde gelişen anarşist öğretiler var. Özellikle ikinci dünya savaşının ardından, gerek kuramsal olarak gerek eylem bazında gelişen bir anarşist hareket var. Özellikle 1917 Ekim Devrimi sonrasında anarşist harekette belli bir duraksama yaşandı. 1968 gençlik hareketi ardından gelişen yeni anarşist kuram günümüzde de önemli bir etkinliğe sahiptir. Bu yıllarda gelişen geniş çaplı öğrenci hareketleriyle birlikte, bir siyasal güç olarak anarşizm yeniden gündeme geldi ve dönemin solcu düşünürleri klasik anarşist öğretinin temel savlarını ele alarak yeni bir anarşizm savını geliştirmeyi koyuldular. Bu çabaların en belirgin özelliği, hemen hepsinin de ya dönemin gözde felsefe akımı varoluşçuluğun etkisi altında olmaları ya da yeni solun vazgeçilmezlerinden olan “durumcu etiğin” devrimci gizil gücünü öne

çıkarmalarıdır. 20.yy son çeyreği de göz önüne alındığında 3 ana düşünce çizgisinin anarşist öğretiyile yakın bağı kurduğu, anarşizmin temel savlarını kendi düşüncelerine başlangıç noktası yaptıkları görülmektedir. Birincisi **feminist anarşizm** biçiminde gelişmiştir. Diğeri **ekolojik anarşizm** olarak kendilerini ifade eder. Günümüzde de en güçlü olanı post modernizm ve onun bir yansıması olan **post yapısalcı anarşizmdir**. Bunları kısaca şöyle özetleyebiliriz.

Feminist anarşizmin öncülüğünü **Emma Goldman** yapmıştır. Daha önceki feminizm konusu bölümünde de belirttiğimiz gibi feminist hareketler içerisinde önemli bir yere sahiptir. Ve anarşist toplumu ancak kadın öncülüğünde yaratılabileceği düşüncesini ileri sürmektedir.

Diğer akım ise, günümüzde Önderliğin ve **Murray Boockhin'in** yaptığı ekolojik anarşizmdir. Anarşizmin idealleri ile çevrecilerin amaçlarını birbirleriyle örtüştürmeye çalışarak alternatif bir teknolojiyi savunurlar. Boockhin içimizde çokça tanınan bir yazar olduğundan dolayı, onun görüşlerini burada fazla açma gereği duymuyoruz. Boockhin'in görüşlerinin kökenlerine inildiğinde onların Kropotkin'in merkezileştirilmiş bir sanayiden, kent ile kır yaşamının uyumlu hale getirilmesinde çalışma ve eğitimin bütünleştirilmesinden söz açtığı "**Tarlalar Fabrikalar ve İşlikler**" adlı yapıtında ki düşüncelerinin olduğu görülecektir.

Diğer anarşist eğilim ise, daha çok postmodernist ya da post yapısalcı anarşizm olarak adlandırılan **Foucault,**

Deleuze, Lyotard gibi düşünürlerin metinlerindeki bütünlüklü siyaset kuramlarından yola çıkarak anarşizm ile postmodernizmin yakınlıklarına odaklanmaktadır. Bu alanın önemli isimlerinden birisi **Tood May'in** oldukça ses getiren yapıtı "**Post-yapısalcı Anarşizmin Siyaset Felsefesi**"ni yayınlamıştır. "*Özellikle Foucault'nun "iktidar," "devlet," "yetke" türünden kavramlarını çözümlyerek egemen değer dizgelerinin altını oyduğu bir öğretisi vardır. Post yapısalcılık olarak adlandırılan bu anarşizm kuramı merkezsiz her yerde bulunan üretici bir erk ya da iktidar anlayışını savunan siyaset felsefesinin doğası gereği "anarşist" öğretiler içerdiği*" biçiminde dile getirilmektedir.

Anarşist felsefeyi öncelikle sosyolojik olarak tahlil etmek gerekiyor. **Genelde kapitalist sistem içerisinde burjuvalaşmak isteyen, bunun için de her şeyini ortaya koyan küçük burjuvazinin, bunu yapma gücünü yitirdiğinde sisteme karşı keskin bir tepki olarak kendisini dışa vurumunun felsefesi olarak ifade edilebilir. Normalde küçük burjuvazi kapitalizmi en fazla üreten sınıftır. Sürekli sermaye biriktirerek, burjuvalaşma eğilimi içerisindedir. Bu anlamda iktidar, devlet ve mülkiyet karşısındaki duruşu, özentili bir duruştur. Elindeki mülkiyet küçüktür; kısmen kendi emeğini katmaktadır. İktidar içerisinde henüz yer edinmemiştir. Ama bütün çabası mülkiyetini büyütme, iktidara ortak olmak ve devleti ele geçirmektir. Ama diğer taraftan büyük burjuvalar vardır. Bu**

burjuvalarla da rekabet halindedir. Bu rekabet içerisinde başarılı olup burjuvalaştığında, alt sınıflar üzerinde iyi bir egemen güç haline gelir. ama bir küçük burjuvanın burjuvalaşma ihtimali bu rekabet ortamında çok düşüktür.

Dolayısıyla burjuva özentisiyle yaşayan küçük burjuvanın en büyük korkusu da, elindeki mülkiyeti de kaybederek emekçiler safına düşmektir. Ruh hali bu açıdan özentili ve korkaktır. Güce tapınan, ezilenlerin yanında olmaktan ise tiksinen bir ruh hali vardır. Tümüyle kompleksli bir kişiliktir; aşağılık ve büyüklük kompleksini iç içe yaşayan bir psikolojik gerçekliği vardır. **Engels'in** güzel tanımlamasıyla, *burjuvaziye bakıp burjuvalaşma hayalleriyle ağzının suyu akarken, proletaryanın saflarına düşme tehlikesini sürekli yaşadığından dolayı tir tir titremektedir.* Toplumsal hareketler içerisindeki katılımı da, belirttiğimiz bu ruh halinin bir yansıması biçiminde dışa vurmaktadır. Devrim hareketlerinin **“geçici yol arkadaşları”**dır küçük burjuvalar.

Sınıfsız bir toplum yaratma ütopyalarından çok, devrimin yarattığı imkanlar içerisinde devleti ele geçirme ve iktidara ortak olma amaçlarıyla devrimin içerisinde yer alırlar. Çoğunlukla sistem içerisinde devleti ve iktidarı ele geçirme gücünü kendinde göremeyince, ezilenlere dayanarak bu gücü yaratma biçiminde ki kurnazlıklarıyla, devrim saflarına katılırlar. Sistem içerisinde kendini var

edebilme koşullarını bulamadığından, sisteme karşı duruşu bir tavır değil, bir tepkidir.

Dolayısıyla sisteme karşı en

**KÜÇÜK BURJUVAZİNİN SİSTEM
KARŞISINDA, SİSTEMİN KANUN VE
KURALLARI KARŞISINDA Kİ TEPKİSİ İSE
KENDİSİNİ TAMAMIYLA KURALSIZLIK,
HİÇBİR KURAL
TANIMAMA BİÇİMİNDE DİŞA VURUR.
ANARŞİZM OLARAK ADLANDIRDIĞIMIZ
NOKTADAKİ KÜÇÜK BURJUVA, BU
TEPKİYLE KURALSIZLAŞMIŞ, KURAL
TANIMAYAN BİR DURUŞMUŞ GİBİ
GÖRÜNÜR. EĞER KENDİSİ İKTİDAR
OLABİLİRSE EN BÜYÜK DİKTATÖR EN
BÜYÜK KURALCI OLACAKTIR. NİTEKİM
BUNUN BARİZ ÖRNEKLERİ KÜÇÜK
BURJUVAZİNİN İKTİDAR OLDUĞU
ÜLKELERDE RAHATLIKLA
GÖRÜLEBİLİR**

öfkeli gibi görünen, sistemi en keskin biçimde reddeden bir söylemin sahibidir. Çünkü sistem onu kabul etmemiştir. Sistem içinde kendini var etme koşullarını bulamamıştır. Bu yüzden de sistemin karşısına geçmiştir. Halk deyimiyle ifade edecek olursak, “yetişemediği üzüme koruk” demektir. Aslında sistem içerisinde eğer kendini varedebilme ve büyüme şansını bulabilse çok fazla devrim saflarında yer almaz. Çünkü küçük burjuva, ezilenleri, emekleri gasp edilip sömürülerek, onların üzerinden iktidar olabilecek topluluk olarak görür. Burjuvaları sistemin en kurnazları ve en iş bitiricileri, dolayısıyla iktidar olma becerisini gösterebilmiş insanlar olarak görüp, onlara özenirken; toplumun geri kalan kesimini ise, sömürülmeyi ve ezilmeyi hak etmiş, yeteneksiz,

beceriksiz yığınlar olarak değerlendirirler.

Belirttiğimiz bu ruh hali, devrim ortamında kendisini çok bariz bir biçimde dışa vurur. Devrim ortamındaki küçük burjuvaların örgüt hiyerarşisi içerisinde ki duruşlarına dikkat edilirse; üste karşı yağcı, dalkavuk ve yaranmacı bir duruş iken, alta karşı tamamen bastırmacı, sindirmeci ve ezen bir tavır sahibidir. Küçük burjuvazinin sistem karşısında, sistemin kanun ve kuralları karşısında ki tepkisi ise kendisini tamamıyla kuralsızlık, hiçbir kural tanımama biçiminde dışa vurur. Anarşizm olarak adlandırdığımız noktadaki küçük burjuva, bu tepkiyle kuralsızlaşmış, kural tanımayan bir duruşmuş gibi görünür. Eğer kendisi iktidar olabilirse en büyük diktatör en büyük kuralcı olacaktır. Nitekim bunun bariz örnekleri küçük burjuvazinin iktidar olduğu ülkelerde rahatlıkla görülebilir. Orta Doğu'da ki askeri diktatörlükler ya da otokratik sistemlere bakalım; bu sistemlerin başını tutan kesimler küçük burjuvalardır ve oralarda toplumsal sistemin en ağır kanun ve kurallarıyla bağlandığı ve kuralların en çok dayatıldığı sistem oldukları görülecektir.

Örgüt ortamında da bir küçük burjuva, yapının içerisinde iken çok kuralsı hiçbir kural tanımaz bir duruşun sahibi olarak kendini gösterir. Yönetim olduktan sonra, yani kurallar artık onun kuralları olmaya başladıktan sonra kendi kurallarını başkalarına en acımasız, en katı ve keskin bir biçimde dayatır. Yapı iken çok "hoş görülü, değişimci, dönüşümcü, dogmatizm düşmanı" olan küçük burjuva; yönetim

olduğunda, en dogmatik, en katı kuralcı, disiplinci, kalıpcı bir karakter göstermeye başlar.

Dolayısıyla küçük burjuvanın anarşist kimliği ile kendini tanımlaması bütünüyle bir maskedir. Belirttiğimiz gibi bu tür maskelerin arkasına saklananların çoğu da anarşizmin bir toplumsal hareket ve bir felsefe olarak çok fazla bilincinde ya da farkında olan kişilikler olmadığı rahatlıkla görülebilir. Böyle bir kimlik tanımlamasına gitmelerinin temel nedenlerinden birisi belirttiğimiz o toplumsal karakterleri ile bağlantılıdır. Küçük burjuva kendi küçük sermayesini büyütmek için ortalıkta ne bulursa alıp, gasp edip, çalıp kendi gelişiminin sermayesi haline getirir. Örneğin örgüt ortamında kuralsızlık mı yapılacak, bu o örgütün, hareketin kendi ideolojik kimliği içerisinde yer bulamıyorsa o zaman çalıntı bir kimlikle bunları meşrulaştırma arayışına girecektir. Dolayısıyla ideolojik kimliği farklı tanımlanmış bir hareket içerisinde kendini anarşist kimliğiyle tanımlamak tamamıyla bir sahtekârlıktır. Aslında kendisi de bunun farkındadır, bunu bilir. Ama buna rağmen bunu yapar. Bu anlamda küçük burjuva yüzüzdür de; sistem içerisinde de bu böyledir.

Küçük burjuvaların en büyük özelliklerinden birisi de hiçbir toplumsal değer yargısı tanımamalarıdır. Bu anlamda da toplumsal ahlaki en çok dejenere eden sınıftır. Küçük burjuva için kutsal olan tek şey, kendisinin üzerinde hüküm kurduğu özel mülkiyeti olduğu gibi, toplumsal yaşamda kendisini büyüten bütün kurallar kutsal; işine yaramayanlar ise boş ve

gereksizdir. Bu gelenekler açısından da böyledir: Tam bir gelenek düşmanıdır. Çünkü gelenek ya demokratik komünal toplumun yaratmış olduğu bir ahlaktan ibarettir ya da egemen sınıfın hükmü ve denetimi altındaki resmi toplumun geleneğidir. Küçük burjuva bu ikisinin arasında gidip geldiğinden, aslında ikisinin de kurallarını ve geleneklerini tanımamakta, ikisini de boşa çıkarmanın savaşımını vermektedir. Ama burjuvalaştığında burjuvanın yönetim kurallarını, yönetim disiplini en güçlü şekilde sahiplenen, toplumun ezilen kesimlerinin saflarına düştüğünde ise aslında o geleneği en köklü bir biçimde, en dogmatik bir biçimde savunan kişiler haline gelmektedir.

Dikkat edilirse toplumun bu ara sınıfları iflas ettiklerinde birdenbire anarşistleşirken, toplumsal hareket içerisinde ki muhafazakârlığın da temel sosyolojik tabanıdır. Bir küçük burjuva iflas ettiğinde ya da sistemle karşı karşıya geldiğinde tamamen otorite karşıtı iken, sistem içerisinde kendisini var edebilme şansı bulduğunda ve bu sistemin dağılması durumunda; kendilerinin ezilenlerin safına düşme tehlikesi gündeme geldiğinde ise, sistemi en muhafazakar biçimde savunan ve sahiplenen bir kimlikle ortaya çıkmaktadır. Muhafazakarlığın en keskin ve dogmatik savunucu haline gelmektedir.

Bunun örnekleri, yine Ortadoğu'da çok rahatlıkla görülebilir. Bugün Türkiye'deki bütün faşist ve din ideolojisiyle hareket eden hareketlerin hepsinin tabanının küçük burjuva olması bu gerçeklikle bağlantılıdır. Zira Ortadoğu'da büyük

bir toplumsal alt-üst oluşu sonucunda yeni bir sistem çıkma tehlikesi mevcuttur. Bir kaos süreci yaşamaktadır. Kaosun en çelişkili ve çatışmalı olduğu bir coğrafyadır. Bu kaosun sonucunda ortaya ne çıkacağı ise hiç belli değildir. Dolayısıyla küçük burjuva, elindeki her şeyi kaybetme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Bu tehlikeyi görünce de sisteme dört ele sarılmakta, sistemi en muhafazakar biçimde savunan bir kimliği sahiplenebilmektedir. Bunun örgüt ortamında ki yansıması da aynı biçimdedir. Devrimin kritik süreçlerinde, özellikle yeniden yapılanma süreçlerinde, ellindekini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya geldiğinde dogmatik yaklaşımı en keskin şekilde savunan kişilikler, karakterler olarak kendilerini dışa vurmaktadır.

Bu anlamda ele alındığında anarşizmin diğer yüzü dogmatizmdir. Büyük kural tanımazlığın altında, aslında işine geldiğinde en kuralcı bir kimlik yapmaktadır. Dogmatizm ve anarşizm bu anlamda bir madalyonun iki yüzüdür. İkisini ayrı ayrı çözümlenmeye de bu açıdan çok fazla gerek yoktur. Bir kimliğin, duruma göre iki farklı renkte dışa vurmasının biçimleridir. Bu kimliklere ilişkin, bu noktalarda daha önceki konularda yapılan değerlendirmeler vardı: burada onları tekrarlama gereği duymuyoruz.

İçimizde gelişen bu küçük burjuva eğilimlerin ve yaklaşımların kendilerini Önderlikle ifade etmeye çalışmaları ise büyük bir cehalet değilse, büyük bir çarpıtmadır. Zira Önderlik daha ilk savunmalarından itibaren özellikle demokrasi, özgürlük ve birey

kavramlarını dile getirirken, yine Marksizm ve devleti eleştirirken, düşüncelerinin “*asla anarşizm biçiminde anlaşılması gerektiğine*” defalarca dikkat çekmiş ve vurgu yapmıştır. Yine Önderlik, savunmalarda, özellikle devlet ile ilgili çözümlenmelerinde yapmış olduğu çözümlenmelerin anarşizm biçiminde anlaşılması noktasına vurgu yapmaktadır. Devlet ve toplumsal gelişim ile ilgili yapmış olduğu araştırma ve değerlendirmeleri tamamladıktan sonra, sürekli bunların yanlış anlaşılması gerektiğine dikkat çekmektedir. Örneğin devletin tanımlamasını yapıyor. İşte devletin olumlu ve olumsuzluklarını değerlendirirken devletin “mutlaka sökülüp atılması gereken bir ur” olarak değerlendirildiğini dile getiriyor ve ardından hemen şuna vurgu yapıyor: “*Şüphesiz bu değerlendirmenin anarşist bir yorum olarak değerlendirilme tehlikesi vardır. Fakat bu görünüşte böyledir. Anarşizm bir kapitalist eğilimdir; aşırı bireyciliğin devlet tanımaz düzeye varan biçimidir. Bu tür bireyciliğin komünal özgürlük ve eşitlikle pek ilişkisi yoktur.*” demektedir.

Kendisine ilişkin bazı Türk aydınlarının yapmış olduğu eleştiriler var. Onlar kendisine iletildiğinde verdiği cevaplar vardır. Mahir Sayın’ın savunmaları kapsamlı bulduğu ama tezlerinin anarşizm ile yıkandığı biçiminde bir yaklaşımı var diye kendisine ilettiklerinde “*Hayır, öyle değil. Herhalde ben Bookchin’i okuduğum için böyle düşünüyorlar. Bundan sonraki savunmam daha derinlikli*

olacak.” demektedir. Başka bir görüşme notunda “*Mahir Sayın’ın benim anlayışımın anarşizm felsefesi ile yıkandığına dair değerlendirmesi var. Bu değerlendirmeler eksik kalmış. Ben anarşizm felsefesini iyi biliyorum. Ben reel sosyalizmi de biliyorum. Ama geliştirdiğim şey farklı. Ben Bookchin’i iyi okudum. Ama benim anlayışım anarşizmden farklı*” demektedir.

Yine aynı görüşme notunda anarşist kaynakların incelenmesine ilişkin yapmış olduğu başka bir değerlendirme var. Orada şöyle diyor: “*Wallerstein okunabilir. Onun da iyi çözümlenmeleri var. Ama ben biraz daha kategorize etmişim. Anarşistlerin devletsizliği benden farklı. Orada biraz eksik yan var. Ama onların pratiğini inkar etmiyorum. Kuru bir devlet inkarcılığı var onlarda. Ama benim demokratik yaklaşımım farklı. Demokrasi ve devletin bir arada yürümesini çözdüm. Ya devlet, ya da sosyalizm anlayışları fazla pratik değerleri olmayan anlayışlardır. Teoride güzel görünebilir, ama pratikte bir değeri yoktur. Ben bu konularda oldukça yoğunlaşmışım. Hem devlet hem demokrasi diyeceğim. Devleti toptan reddedip toptan demokrasi olmaz. Devleti demokrasi açısından yok saymak ne kadar tehlikeli ise, demokrasiyi devlet içinde eritmek de o kadar tehlikelidir. Türkiye’de demokrasi devlet içinde eritilmiştir. Türkiye’nin bütün demokrasisi devletin ayıplarını örten asma yaprağıdır. Genel solun devleti toptan dönüştüreceğine dair görüşü yanlıştır. Türk solunun reel sosyalist yaklaşımlarla devleti yadsıma anlayışları yanlış ve kendi kendini kandırmadır*” demektedir.

Önderliğin anarşizmle ilgili daha farklı değerlendirme ve çözümlenmeleri de var. Onları da insan ele alıp burada değerlendirebilir ancak bunları burada çok fazla uzatmak yerine, Önderliğin temel tespitlerinden hareketle bu tarz kimliklerle kendini ifade etmenin ne anlama geldiğini bilerek buna karşı tavır sahibi olmak önemlidir. Zira ideolojik kimliğin muğlaklaştırılmasının temel yöntemlerinden birisi de, farklı kimliklerin giderek başka bir kimlik içerisinde kendini meşrulaştırma arayışı ve yaklaşımlarıdır. Anarşist kimlik öyle çok da meşrulaştırılacak, sempati duyulacak bir kimlik değildir. Önderliğin belirttiği gibi, kapitalist bireyciliğin en uç ifade tarzlarından birisidir. Demokratik komünal bir hareket olarak kendisini tanımlayan, tamamıyla toplumsallığın yeniden üretilmesi ve örgütlenmesi hedefiyle hareket eden bir ideolojik kimliğimiz var. Bu ideolojik kimlik, kapitalizmin toplumu bitiren tüketici yaklaşımları karşısında tek alternatif

kendini dışa vurduğunu dile getirmektedir. Kendisini böyle tanımlayan bir ideolojik kimlik içerisinde, reddettiği sistemin en uç anlayışlarını kendisine bir kimlik olarak yedirmek ve kendini bununla ifade etmek, daha öncede belirttiğimiz gibi ya büyük bir cehalet ya ideolojiyi benimsememe ya da ideolojik karşıtlık olarak tanımlamak ve eleştirilmek durumundadır.

Kaldı ki anarşizmin bizim topraklarımızda çok fazla gelişme şansı da yoktur. Burjuva bireyciliğinin en uç dışa vurumu ya da tepkisi olarak gelişen, burjuva felsefesi ve hareketinin, Ortadoğu gibi tamamen toplumsallık tarafından boğdurulmuş bireylerden oluşan bir toplumsal gerçeklikte, tarihsel ve toplumsal zemini yoktur. Nitekim dikkat edilirse, Ortadoğu'da birçok sistem karşıtı hareket gelişmiş, bu hareketler toplumsal taban ve zemin bulabilmiş, belli dönemlerde sistemi zorlamışlardır. Ama Ortadoğu'da örneğin bir Rusya, Amerika ya da Avrupa'daki gibi toplumu etkileyen, toplum içinde kendisini kabul ettiren hiçbir anarşist hareket ya da anarşist teorisyen yoktur. Bu, Ortadoğu toplumsal gerçekliği ile bağlantılıdır.

Türkiye de Özellikle son yıllarda kendisini güce dönüştürmeye çalışan bir anarşist hareket var. Dikkat edilirse bu hareketler sistem karşıtı, toplum karşıtı en radikal söylemlerin sahibi olmalarına rağmen, eylem alanında en pasif, en etkisiz hareketlerdir. Ortadoğu'da, özellikle Türkiye de anarşizm, eylemsel ve siyasal bir hareket değil, düşünsel bir anarşik gerçeklik olarak kendini dışa

**BURJUVA BİREYCİLİĞİNİN EN
UÇ DIŞA VURUMU YA DA
TEPKİSİ OLARAK GELİŞEN,
BURJUVA FELSEFESİ VE
HAREKETİNİN, ORTADOĞU
GİBİ TAMAMEN
TOPLUMSALLIK TARAFINDAN
BOĞDURULMUŞ BİREYLERDEN
OLUŞAN BİR TOPLUMSAL
GERÇEKLIKTE, TARİHSEL VE
TOPLUMSAL ZEMİNİ YOKTUR**

toplumsal kimlik olduğunu iddia etmekte ve kapitalizmin topluma en büyük saldırısının bireycilik biçiminde

**BİREYSEL İRADEYİ GERÇEKTEN
KENDİSİNDE YARATABİLMİŞ İNSAN,
BİREYCİLİK ADI ALTINDA
BİREYSELLİĞİ VE BÜTÜN TOPLUMU
YOK EDEN SİSTEM KARŞISINDA
ÇOK GÜÇLÜ BİR TAVRIN VE
DURUŞUN SAHİBİ OLUR. İÇİMİZDE
BU TÜR KİMLİKLERİ SAHİPLENEN
KİŞİLİKLERİN SİSTEM KARŞISINDA
GÜÇ OLMANIN YOL, YÖNTEM VE
ARAÇLARI OLAN İDEOLOJİ, ÖRGÜT
VE EYLEMİ ÇEŞİTLİ SÖYLEMLERLE,
ARGÜMANLARLA
KÜÇÜMSEMELERİ, BOŞA ÇIKARMA
YAKLAŞIMLARI
İRADESİZLİKLERİNİ
GÖSTERTMEKTEDİR**

vurmaktadır. Türkiye'deki anarşistlik, kafa karışıklığı anlamında bir anarşistliktir. Türkiye de sistem karşıtı bir duruş değil, sistem adına, toplum karşıtı bir duruş olarak ortaya çıkmaktadır. Onların devletle karşı karşıya gelmemesinde ne onların devleti vurması ne de devletin onları vurması gerçekleşmez iken, bunların toplum tarafından kabul görmemesi, toplumun tüm değer yargılarına sürekli saldırı halinde olmaları ve bu nedenle marjinal olmanın ötesine geçememeleri bu gerçekliklerini ifade etmektedir. Dolayısıyla devletin ve sistemin birer mezhebi olarak, devletin sistem içerisinde yok edemediği ahlaki ve geleneksel değer yargılarını yıkararak, devlete hizmet etmektedirler.

Örgüt ortamında da bu böyledir. Örgüt ortamında da aslında bir ajanını bile kolay kolay saldıramayacağı ya da öyle tartışılmayacağı değer yargılarını, bu tipler tarafından rahatlıkla tartışılması, tartıştırılması, sistemin içimizdeki yansımaları ve faaliyetleri olarak değerlendirilebilir. Bunlar **“dogmatizm karşıtlığı”** adı altında, bu hareketin hiç tartışılmayacak ve tartıştırılmayacak birçok değer yargısını rahatlıkla ayakları altına alabilmekte ve çığneyebilmektedir. Eğer bu kişilikler örgüt içerisinde ya da toplum iç-risinde dogmatizme karşı yürüttükleri bu savaşın dogma-tizmin kurumlaşmış ve iktidar olmuş biçimi olan devlet içinde de yürütseler bunun bir anlamı olabilir. Belki bir yönüyle bir devrimcilik biçimi olarak da tanımlanabilir ama devlet karşısında, iktidar karşısında bu kadar silik ve tavırsız olan kişiliklerin, toplumun ve toplumsal hareketin değer

yargılarıyla bu kadar oynamaları, fazla anlaşılabilir bir durum değildir. Ya da tam tersinden çok iyi anlaşılabilir bir durumdur: Bunlar sistemin ulaşamadığı noktalarda toplumu ve toplumsal hareketleri vurmanın beşinci kollarıdır. Bunları bu biçimde değerlendirmek gerekiyor. Tabii bu arada bu tanımlamalar, bu tür kişiliklerin çok zoruna gitmektedir. Bu tanımlamalar bile **“iktidarcı değerlendirmeler, dogmatizmin söylemi”** olarak anlaşılmakta ve bu biçimde mahkum edilmektedir.

Bu tür kişiliklerin kabul edilebilir ya da tabii yerinde ise yenilir yutulur hale gelebilmeleri için **“anarşistliklerini”** önce devlet karşısında, sistem karşısında, kapitalizm karşısında ortaya koymaları gerekmektedir.

Devlete, sisteme karşı hiçbir varlık gösteremeyen, hiçbir gücü olmayan bu silik kişiliklerin, toplumsal gerçeklik karşısında bu kadar pervasız olmaları, sırtlarını dayadıkları güçle bağlantılıdır. Bunlar, özünde sırtını toplumu bitirmek isteyen devletin kapitalist felsefesine dayandırmaktadırlar. Kapitalizmin geliştirip, meşrulaştırmak istediği bireyciliği çok rahatlıkla savunabilmektedirler. Çünkü bireyciliğin arkasında sistem vardır. Bir

kişinin bireycilliği savunması demek, bütün bir sistemi arkasına alması demektir. Ama sistem karşısında radikal olmak demek, küçük bir güçle, sınırlı bir donanımla bir savaşın içerisine girmek demektir. Sözde “en özgür en iradeli olan” bu kişiliklerin, büyük güçler karşısında böylesine silik ve iradesiz olmaları ama sistem karşıtı hareketler içerisinde bu kadar pervasız olmaları, tamamıyla bu gerçeklikle bağlantılıdır.

Dolayısıyla geliştirmiş oldukları söylemler de, ne özgürlüğün ne de iradenin yansımasıdır. Bu da yalandır. Özgürlük iddiası güçlü olan ve bireysel iradeyi gerçekten kendisinde yaratabilmiş insan, bireycilik adı altında bireyselliği ve bütün toplumu yok eden sistem karşısında çok güçlü bir tavrın ve duruşun sahibi olur. İçimizde bu tür kimlikleri sahiplenen kişiliklerin sistem karşısında güç olmanın yol, yöntem ve araçları olan ideoloji, örgüt ve eylemi çeşitli söylemlerle, argümanlarla küçümsemeleri, boşa çıkarma yaklaşımları iradesizliklerini göstertmektedir. Gerçekten bu sistemi reddeden, sistem karşısında birey olmak, özgürleşmek, irade olmak isteyen bir kişi; bunun yol, yöntem ve araçlarını en güçlü sahiplenen kişi olmak durumundadır.

Dolayısıyla bir özgür iradeden ve sistem karşıtı alternatif olma iddiasından bahsediliyorsa, orada en güçlü örgütçü, en güçlü eylemci, en güçlü ideolojik kimlik sahibi olarak kendini tanımlamayla bu gerçekleştirilebilir. Bu anlamda ideolojik kimliğini bu kadar muğlaklaştıran, sistemi zora sokan örgütlenmeyi bu kadar parçalayan,

eylem anlamında da tam anlamıyla pasifizmi savunan yaklaşımlarla kendilerini “anarşist” olarak tanımlamaları koca bir yalan ve aldatmacadan ibarettir.

Belirttiğimiz gibi Ortadoğu toplumları, bireyin neredeyse dumura uğratıldığı, güçsüzleştirildiği, iradesizleştirildiği bir toplumsal gerçekliktir. Bu toplumsal gerçeklik içerisinde bu tarz kimlikler ve söylemelerle kendini ifade etmenin diğer bir nedeni de **batı taklitçiliğidir, batı özentisidir**. Zira batıda bireycilik, **toplumdan intikam alırcasına**, bireyin kendini güçlendirmesinin mücadelesiyle güç haline gelmiştir. Eğer oradaki anarşist bireyler iyi incelenirse, gerçekten kendi bireycilikleri ve bireysellikleri noktasında kendilerini iyi donatmış kişilikler oldukları görülecektir. Örneğin Proudhon’un entelektüel düzeyi, bir Bakunin’in ve Blanqi’nin eylem gücü incelenirse bunların gerçekten iradeli ve özgürlük noktasında kendi anlayışlarına uygun bir yaşam sahibi oldukları görülecektir. Bu bireyler toplumu sarsan eylemlerin ve düşüncelerin yaratıcılarıdır.

Batı da gelişen anarşizmin hem felsefi olarak hem pratik duruşu olarak sosyolojik ve tarihsel temelleri var iken, Ortadoğu da bunlar yoktur. Bu bakımdan ele alındığında kendilerini “anarşist” olarak tanımlayan kişiler, sempatiyle karşılanacak, bu anlamda sempati duyulacak kişilikler değil, tam tersine büyük dalavereci ve yalancılar olarak adlandırılıp, o tarzda anti patiyle karşılanmak durumundadır.

Kaldı ki anarşizmin de kendini içerisinde ifade ettiği kimlik devrimci

kimliktir. Yani bir insanın devrimci kimliğini farklı adlarla, liberallikle, demokratlıkla, feministlikle, anarşistlikle tanımlama çabaları kendi kimliğini daraltmadır. Aslında kendi kimliğini inkar etme anlamına gelmektedir. Kendi kimliğini bu kadar inkar eden duruşların sempatiyle karşılanması ise bizim açımızdan anlamsızdır. Bu tür yaklaşımları teşhir ve mahkum etmek her devrimci kadro ve militanın temel ideolojik görevlerinden birisidir. Bu noktadaki yaklaşımlar da, ideolojik kriterlerle, ideolojik kabul ret ölçüleriyle ele alınmak durumundadır.

Bu tür sempatiye ya da tersinden tepkiler de, geleneksel toplumdan getirmiş olduğumuz bakış açılarıyla bağlantılıdır. Sempati küçük burjuvalığı, antipati de gelenekselliği ifade etmektedir. Bu tür yaklaşımlara karşı ideolojik duruş ise, kimliği muğlaklaştırma yaklaşımlarına karşı militan tavır biçiminde kendisini ortaya koymak durumundadır. Dolayısıyla eğer bir kimlik tanımlanması yapılacaksa en güzel kimlik en radikal kimlik **devrimci** kimliktir. Bunun dışında ki bütün kimlikler ideolojik saptırmaya hizmet eden farklı tanımlamalar ve kimlikler olarak değerlendirilmek durumundadır.

A. ÖCALAN
SOSYAL BİLİMLER AKADEMİSİ

“ özgürlüğe mahkûm olan insan, bütün evrenin yükünü omuzlarında taşır; o, evrenden ve kendisinden sorumludur.” (J. Paul Sartre)

Küreselleşme yeni bir olgu değildir. Sistemlerin yayılma gerçeğidir. Doğal toplumun neolitik döneminin klan sistemleriyle, hiyerarşik devletçi toplum sistemlerinin tümü küreselleşmişlerdir. Hiyerarşik devletçi sistemlerde açığa çıkan küreselleşme sınıf temelli toplumsal sistemlere dayanan küreselleşmedir. Her toplumsal sistem kendi zaman ve mekân koşulları içerisinde belli düzeyde küreselleşmiş ve küreselleşmenin yarattığı maddi ve manevi değişimleri yaşamış ve yaşamaktadır. Ekonomik ve bilim alanında açığa çıkan bu değişimler toplumların yaşam tarzlarına, kültürel ve ahlaki örgülerine etkilerde bulunmuştur. Doğal toplum sonrası, devletçi toplum sistemlerinde açığa çıkan yerküreye zihniyet ve ekonomik olarak yayılma, kendini var etme biçimi olarak süre gelmiştir. Bunun karşısında halkların demokratik komünal değerlere dayalı olarak kendini yaşamsallaştırma gerçeği de süre gelen bir gerçekleşme olmuştur. Devletçi toplumla halkların eşitlik özgürlük ütopyalarına dayanan mücadeleleri tarihi yaratan olgu olarak günümüze kadar devam etmiştir.

KÜRESELLEŞME VE KÜRESEL DEMOKRATİK MÜCADELE

SİSTEM KARŞITI HAREKETLERİN DEVLETÇİ SİSTEMİ BÜTÜNLÜKLÜ ÇÖZÜMLEYİP AŞMA GÜCÜ GÖSTEREMEMESİ, ÇÖZÜLEREK DAĞILMASINI BERABERİNDE GETİRMİŞTİR. ASLINDA SİSTEMİ ÇÖZÜMLEYECEK BİLGİ DÜZEYİNE SAHİP OLMAMAK KADAR YETERLİ BİR YAPILANMAYA DA SAHİP OLMADIKLARI AÇIĞA ÇIKMIŞ OLUR

Hiçbir toplumsal biçim devletçi toplumsal sistemlerin sonu olan kapitalizm kadar küreselleşme düzeyini yakalamamıştır. Yerküre üzerindeki yayılmasını sürdüren kapitalist küreselleşmenin bu düzeye ulaşması, 1950'ler sonrası bilim teknik alanındaki hızlı gelişmelerle bağlantılıdır. Bilim teknikteki gelişmeler mevcut toplumsal, siyasal ve ideolojik yapılanmaların çok ilerisinde bir sıçrama gerçekleştirmiştir. Kapitalizm öncesi devletçi toplum sistemlerinin yerküre üzerindeki yayılma farklılıkları, düzeyleri ve açığa çıkardığı sorunlar, kapitalizmde bütünlüklü devletçi toplum sistemlerin sorunları olarak açığa çıkmaktadır. Kapitalist sistem yaşadığı sorunları normal krizler olarak atlatarak kendisini restore ve reforma etmeyi bilmiştir. Sistemin bu biçimiyle ömrünü uzatmasını sistem karşıtı olarak açığa çıkan real sosyalizm, sosyal demokrasi ve ulusal kurtuluş hareketlerinin sistemin mezhebi olma durumları yol açmıştır. 19. yy zihniyet dünyasıyla bağlantılı felsefi, ideolojik, taktik yaklaşımların açığa çıkardığı yapılanmalar 20. yy ortalarına kadar kendisini korumuştur. 1950'ler sonrasında sistem karşıtı hareketlerin elde etmiş olduğu başarılarla rağmen ideallerin gerçekleştiremedikleri açığa çıkmıştır. “ Devleti ele geçir, dünyayı dönüştür” anlayışı devleti ele geçirmesine rağmen dünyayı dönüştürmeyi başaramamıştır. Böylelikle devlete dayanarak halkların eşitlik, özgürlük, demokrasi barış ütopyalarının gerçekleşemeyeceği de anlaşılacak oldu. Halkların umduklarını bulamaması ve yaşadıkları hayali kırıklıkları 1968 gençlik hareketleri

olarak,
dünya

genelinde kapitalist sisteme ve onun mezhebi durumuna düşen sistem karşıtı hareketlere tepkisi olarak gelişmesine vesile oldu. Sistem karşıtı hareketlerin devletçi sistemi bütünlüklü çözümleyip aşma gücü gösterememesi, çözülerek dağılmasını beraberinde getirmiştir. Aslında sistemi çözümleyecek bilgi düzeyine sahip olmamak kadar yeterli bir yapılanmaya da sahip olmadıkları açığa çıkmış oldu.

Real sosyalizmin 1989'da dağılmasıyla kapitalizmin içine girdiği kriz normal kriz süreçlerini aşan, sürekli bir kriz biçimine dönüşen sistem kaosuna dönüşmüştür. Bu anlamda kapitalizmin küreselleşmesi sürekli krizlerle gelişecek bir küreselleşmedir. İki kutuplu dünya sisteminin aşılmasıyla, kapitalizmin açığa çıkardığı dünya düzeninin, zihniyet ve yapılanmalarının küreselleşme önünde engel olduğu ve aşılması gerektiği açığa çıkmış oluyordu. Aslında anlaşılan, aynı zamanda mevcut sosyal bilim gerçeğinin de sisteme cevap vermediği ve aşınması gerçeği oluyor. 1950'ler sonrası da gelişen bilim-teknik, bilgi-iletişim düzeyi yürürlükteki ekonomik, toplumsal ve siyasal düzenle çelişkileri daha fazla yoğunlaşmasına yol açmıştır. Sistemin imparatoru olarak ABD, dünyaya yeniden biçim veren güç olarak küreselleşmenin yürütücü gücü olmuştur. Yeni dengelere göre 'dünyayı düzenleme sorumluluğu'yla karşı

karşıya kalmıştır. Ekonomik çıkarları çerçevesinde, bilim-teknikğin yarattığı gelişmelerden de faydalanarak kapitalizmin yerküre üzerinde derinliğine ve genişliğine yayılmasına öncülük eden güç durumundadır. İdeolojik, kültürel, ekonomik olarak yer küreye hakim olma amacındadır. Dolayısıyla 19. ve 20. yy ortalarına kadar gelişen zihniyet yapılanmalarına dayalı oluşan ekonomik, siyasal, sosyal, kültürel ve askeri yapılanmaların küreselleşme önünde engel teşkil etmesi bu yapılanmaların ya dönüşmesini ya da tasfiyesini beraberinde getirmektedir. Kapitalist küreselleşmeyle milli ölçüler önemli oranda geçerliliğini yitirmiştir. Ulus devlete dayalı oluşan zihniyet ve açığa çıkardığı yapılanmalar küresel ölçülerle uyuşmayan bir duruma düşmüştür. Her şeyin küresel ölçülere göre yeniden düzenlemeyle karşı karşıya kalmıştır. Bu nedenle ulus devlet anlayışındaki katılık, içe kapanma küreselleşme önünde engel olmakta ve aşınması gereken bir olgu olmaktadır.

Kapitalist küreselleşmenin başını çeken ABD, sistemin gereklerini yerine getirmeye çalışmaktadır. Bununla bağlantılı AB gibi ulus devleti bir bütünen olmasa da, gevşek siyasal yapılanmalarla aşan devletlerle ve katı ulus devletlerle çelişkili ve çatışmalı bir durumu yaşamaktadır. Sistemin azami kar, sonsuz sermaye birikimi, bu dengeleri zorlayarak yayılmasını sürdürerek çıkarlarına uygun hale getirmeyi amaçlamaktadır. Ağırlıkta ekonomik bir sistem olan kapitalizm, kendi çıkarları için her şeyi istismar edebilecek bir sistemdir. Sermayenin küreselleşmesine dayalı olarak kendi

çıkarları doğrultusunda bir dünya yaratmak isteyen sermaye çevreleri bu yönüyle askeri, ekonomik, siyasal, kültürel vb. müdahaleler ve yaptırımlarla etkili olamaya çalışmaktadır. Farklı bir alternatifleri de yoktur. Çünkü yaşanan kriz sistemin çanlarını sürekli çalan bir kriz biçimidir. Dolayısıyla sorun sistemin yapısından kaynaklı olarak açığa çıkmaktadır. Sistemini korumak ve hâkim kılmak içinde ulus-üstü örgütlenmeleri daha fazla açığa çıkarması, buna dayalı örgütlülükleri ve kurumsallaştırmaları geliştirmesi söz konusudur. Dolayısıyla ulus-üstü ekonomik yapılanmalara dayalı olan şirketler, lobiler, medya kuruluşları ve DTÖ, IMF, DB, BM ve NATO gibi organizasyonları küreselleşme gerçeğine göre yeniden düzenleyerek işlevsel kılmayı amaçlamaktadır. “Sermayenin küreselleşmesi ulusal kurumlardan, devletlere, ideolojilere, ekonomiye, sanata kadar yerleşik tüm yapıların anlamsızlığını, kendi açısından geçersizliğini açığa çıkartmaktadır. Bu da dünyanın birçok bölgesinde ve ulus devletlerinde krizlere, darbelere, kanlı etnik-dini çatışmalara yol açmaktadır. Bu gerçeklikte sistemle ilgilidir ve kaos niteliklidir.”

Devletçi topluma dayanan toplumsal sistemlerin açığa çıkardığı sorunlar kapitalizmde daha fazla çeşitlenerek, ağırlaşarak devam etmektedir. Sovyet bloğunun dağılmasıyla kapitalist sistemin boşluk kabul etmeyerek küreselleşmesini hızlandırması, sorunlarının dünya halklarına taşırarak kendini restore etme, reforma etme veya daha değişik

biçimlerde çözümlene amacı taşımaktadır. Sınıf çelişkilerini de aşan, tüm insanlığı ilgilendiren sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Bilim ve tekniğin yol açtığı sınırsız imkânlar, küresel sermaye çıkarları doğrultusunda kullanılarak büyük tehlikelere yol açacak biçimde istismar edilmektedir. Devletçi toplumun kadın-erkek, insan-insan, insan-doğa arasında yarattığı çelişkiler günümüzde en derin uçurumlara ulaşarak toplumun, doğanın bir bütünen sistemin iflas ettirileceği düzeye ulaşmaktadır. İnsanlığı, doğayı, evreni bu kadar çıkarları doğrultusunda kullanan Küresel sermaye sisteminin en vahşi yüzü ortaya çıkmaktadır. Bu yüzünü gizlemek için bilişim-iletişim alanındaki gelişmeleri kullanarak insanlığı kandırmayı bir marifet olarak sergilemekten geri kalmamaktadır. Kendini maskeleyerek sanat ve medyanın oğlan üstü gücü sayesinde melek gibi sunmaktadır. Kapitalizmin küreselleşmesi önündeki engelleri askeri yöntemlerde dahil olmak üzere ideolojik, siyasal, kültürel bombardımanla insanların ruhuna, beynine ve yüreğine girerek saldırganlığını haklı göstermeye çalışmaktadır. “ Bilimsel-teknik gücüne dayanarak demokratik örtü içinde küreselleşmeyle kendini sürdürmeyi temel strateji durumuna getirmiştir.” Halkların demokratik-komünal yaşam felsefelerinin ürünü olan “ eşitlik, özgürlük, demokrasi” kavramlarının içini boşaltarak daha uzun süre yaşamaya ve şeytani yüzünü gizlemeye çalışmaktadır. Bu yönüyle ideolojik olarak zihniyetini oluşturma çabalarında “ neoliberal” yorumlar geliştirilerek insanlık oyalanmak

istenmektedir. İnsani değerler hiçbir sistemde bu kadar ayaklar altına alınmamış, insanlık var olma gerçeğine karşı bu kadar bir yabancılaşmanın içine çekilmemiştir. Amaçlanan zihniyet ve yaşam tarzı olarak sistemin dışına çıkamayan, manipüle edilmiş insan ve toplum yaratmaktır. Böyle bir insan ve toplum gerçeğinin moral ve ahlaki değerlerden boşalmış, güdülerle yaşar hale getirilerek hayvanlaşmanın eşliğine sürüleceği açıktır. Sonsuz semeye birikimine dayanan, sermayenin küreselleşmesinin açığa çıkardığı sorunlar günümüzde her insanın görebileceği düzeye ulaşmıştır. Çünkü toplum bu sorunlarla iç içe yaşamakta ve her an bu sorunların yarattığı gerginlik, stres, moralsizlik ve ahlaki çöküntüyü yaşamaktadır.

Sistemin yaratmış olduğu işsizlik sorunu, gelinen kaos durumunu en iyi açıklayan olgu olmaktadır. Bir yandan küçük bir azınlık elinde toplanan sermaye, diğer yandan çığ gibi büyüyen işsizlik, sistem sorunlarını daha fazla derinleştirmektedir. Bilim-teknik açığa çıkardığı üretim teknikleriyle arz’ın çok üzerinde meta üretilirken, bunları satın almaktan da öte açlık içinde olan bir nüfus oluşmuştur. Yine anlam ve ihtiyacın dışında büyüyen şehirleşmeler toplumsal kanserleşmenin en önemli örneklerinden biri durumundadır. Kaosun daha yoğun yaşandığı şehirler toplumun tümünden metalaştığı alanlar haline gelmiştir. Alım-satım konusu olmayan hiçbir değer kalmamıştır.

Ekolojik bir olgu olan toplum-doğa arasındaki ilişki bir uçuruma dönüşmüştür. Gelişen ağır sanayinin, tekniğin, yapılanmaların açığa çıkardığı

atıklar, zehirli gazlar, suyun ve havanın kirlenmesiyle bağlantılı çevrenin korkunç kirlenmesine yol açmıştır. Nükleer, kimyasal, biyolojik silahlara göz yumularak çevre ve toplumun tahribatına seyirci kalınmaktadır. Bu tahribatlarla bağlantılı iklimdeki değişimler dünya dengesini etkileyen boyuta ulaşmıştır. Kanser, AIDS hastalığı, tekniğin toplumun ihtiyaçları dışında kullanılmasının yarattığı sorunlar, eğitim ve sağlıktaki hizmetlerde yaşanan uçurumlar toplumsal bozulmanın hangi boyutlara ulaştığının göstergesi olmaktadır. Yol açılan tehlikelerin büyüklüğü tartışmasızdır. Balarısını, toplumu toplum yapan değerlerin dağıtılmasında gören kapitalizmin açığa çıkardığı kişilik, zincirlerinden boşalmış, kontrolsüz ve hayvanlaşmaya doğru koşan primat düzeyine indirgenmiş bir gerçekleşme haline dönüştürülmüştür. İnsanlığın dibe vurduğu tam bir tüketim, etiket ve moda toplumuna dönüştürülen insan gerçeği anlam değerini ve ruh güzelliğini yitiren maddi kişilikler haline gelmiştir. “Gemisini kurtaran kaptandır” misali kendini dünyanın, evrenin merkezine koyan, paraya tapan, ahlaki ve vicdani değerlerini yitiren bir toplumsal şekillenmeye yol açmıştır.

Devletçi toplumun mikro biçimi olan aile kurumu bile dağılmaya yüz yüze kalmıştır. Yaşanan aşırı maddileşmenin açığa çıkardığı sorunlar, kontrolsüz cinsel ilişkilere yol açarken, bir yandan da bu ilişkilerdeki bozulmanın yarattığı yeni kesimler (lezbiyen, travesti, homoseksüel vb.) oluşmaktadır. Anne, Baba, çocuk ilişkileri teknik boyuta indirgenerek

manevi değerlerin yitirilişiyle kapitalizm öncesi toplumlarda var olan sevgi saygı ilişkilerinden geriye düşürülmüştür. Kadın tamamen bir metalaşma aracı haline getirilerek, vücudu parçalara ayrılarak sermayenin hizmetine sunulmuştur. Kadın şahsında tüm toplumun metalaştırılması en derinlikli bir biçimde yaşanmaktadır. En fazla tepki göstermesi gereken sosyal bilim alanının kendisinde iktidar endeksli bir yapılanma haline gelerek sisteme hizmet eden duruma düşmüştür. Bilim-tekniğin yaratmış olduğu gelişmeyi çıkarları doğrultusunda kullanarak sınır tanımayan ideolojik, kültürel ve siyasal saldırılarla sanat, edebiyat, din, medya, spor vb. alanlar küresel sermayeye hizmet eden alanlar haline getirilmiştir.

Sınıflı uygarlık sistemi kapitalizmin küreselleşmesiyle ulaştığı düzey ve açığa çıkardığı sorunlar her konu üzerinden daha fazla açınılana bilir. Kapitalizmin tahribatları üzerine daha fazla şeyler de söylene bilir. Ancak bütün bunlar devletçi toplumun sonu olan kapitalizmin sonunun kendiliğinden geleceği anlamını doğurmaz. Sistem kendisini yaşatmak için her türlü yöntemi sonuna kadar kullanacaktır. Bu sistemin doğasının açığa çıkaracağı bir olgudur. Dolayısıyla küresel kapitalizme karşı mücadelede halkların- ezilen sınıflar, baskı altındaki etnik, kültürel, dinsel, cinsiyet kesimleri-mücadeleleri önemli yer tutacaktır. Bunun gelişim seyri, zamana yayılış biçiminin halkları

“TARİHİN MOTORU BU ANLAMDA DAR SINIF MÜCADELESİ OLMAYIP, SINIF MÜCADELESİNİ DE KAPSAYAN DEMOS’UN (HALK) VAR OLMA TARZIYLA, ONUN BU TARZINA YÖNELEREK KENDİNİ BESLEMeye ÇALIŞAN SAVAŞÇI- İKTİDAR KLİĞİ ARASINDAKİ MÜCADELEDİR.”

n örgütlülük ve pratikleşme düzeyleri belirleyecektir. Açığa çıkan gelişmeler halklar açısından önemli tecrübeler doğurmuştur. Bu anlamda real sosyalizmin dağılmasıyla, halkların alternatifinin kendisini daha fazla dayatacağı olanaklara sahip olduğu bir süreci yaşıyoruz. 20. yy yaşanan büyük savaşlarda sistem kendisini krizden kurtarmasını bilmişse de, halklara rağmen dünyayı yönetemeyeceği de anlaşılmiş oluyordu. Bu gelişmelerin açığa çıkardığı diğer bir olguda sınıf mücadelelerini ret etmemekle beraber, burada çakılıp kalmamaktır. “Tarihin motoru bu anlamda dar sınıf mücadelesi olmayıp, sınıf mücadelesini de kapsayan demos’un (halk) var olma tarzıyla, onun bu tarzına yönelerek kendini beslemeye çalışan savaşçı-iktidar kliği arasındaki mücadeledir.” Çelişkilerin farklılaşması yeni çözüm yollarının da açığa çıkmasına yol açıyor. Eskinin devrim anlayışlarına dayanan devleti yıkıp, devlet kurmak ve proletarya diktatörlüğünü gerçekleştirmekle sistem içinde erimekten kurtulunamadığı bütün yönleriyle açığa çıkmıştır. Bu nedenle geçmişin devrim ve karşı devrim anlayışına dayanan mücadele anlayışı aşılmış oluyor. Gümüz de yaşanan çelişki komünal-demokratik değerlere dayanan halk güçleriyle devletçi toplum güçleri arasındadır. Savaşçı-iktidar düzen sahipleriyle insanlık arsındaki bir çelişkiye ulaşılmıştır. Sorunların ulaştığı düzey bir sınıfın sorunlarını aşan tüm insanlığı ilgilendiren sorunlar olurken, devletçi toplumdan ilk defa dünya çapında bir soğumanın, çözüm aracı olamayacağına dair köklü

kanıların doğduğu bir süreç açığa çıkmıştır.

Değişen dünya dengeleri bilim tekniğin ortaya çıkardığı gelişmeler bir yandan kapitalizmin küreselleşmesine yol açıp derinlikli sömürü biçimlerini doğururken diğer yandan halkların devlet dışı çözüm arayışlarını gündemleştirmiştir. Bilişim ve iletişim çağının yol açtığı gelişmeler halklar arası yakınlaşmaları doğururken, iç ve dış çelişkilerin aşılmasında yeni durum ve olanaklar ortaya çıkarmıştır. Bilim ve teknik alanında ki gelişmelere dayanan iletişim teknolojisi, bilimin-bilginin tüm topluma ulaşmasını sağlamaktadır. Buda toplumsal düşümlerin ihtiyaç duyduğu bilgiye ulaşmanın maddi koşullarını yaratmaktadır. Bilgi bir kesimin tekeli olmaktan çıkıp insanlığa mal olmaktadır. Yine sınıflaşma ve sosyal eşitsizliğin kaynağı olan teknik gerilik ve bunun yol açtığı üretim araçlarında ki gerilik 20 yy ikinci yarısından itibaren aşılmıştır. Tekniğin yanlış kullanımı toplumu iflase götürürken doğru kullanılmasının toplumun demokratikleşmesinde, uluslar arası dayanışmasında, halkların eşitlik, özgürlük ütopyelerinin gerçekleşmesine önemli bir gelişme olduğu açığa çıkmış oluyor.

Devletçi toplum sistemlerinin halkların eşitlik-özgürlük ütopyelerine çözüm gücü olamayacağına dair anlayışın giderek geliştiği günümüz dünyasında çözümün nasıl bir zihniyetle geliştirilebileceği, ne tür mücadele arayışları kullanılacağı bunun halklara mal edilmesi önemini ve gerekliliğini dayatmaktadır. Gerekli bilgi gücü olmadan toplumsal

dönüşümler gibi anlam ve yapılanma sorunlarını çözümlmek mümkün komünal demokratik değerlere dayanan, doğal toplumdan beri süregelen

DEMOKRATİK GELENEKLER EVRENSELDİR. GEÇMİŞ VE GÜNÜMÜZ ARASINDA ZİNCİRİN HALKALARI GİBİ BİRBİRİNE BAĞLIDIR. ÖNEMLİ OLAN BU BAĞI DOĞRU KURABİLMEK, DEVLETÇİ TOPLUM SİSTEMİNİN TEK TARAFLI TARİH, TOPLUM ANLAYIŞININ DIŞINA ÇIKABİLMEKTİR.

değildir. Kapitalizmin küreselleşmesini sürdürerek buna uygun ideolojik yapılanmalar, çarpıtmalarla kendini yaşatmaya çalışırken halk güçlerinin de sistemi aşan bir zihniyet yapılanmasına ihtiyaç duyduğu açıktır. Sitemin bilme düzeyini aşan bir bilme gücüne ulaşmadan sisteme karşı mücadelede başarılı olunamayacağı açığa çıkmıştır. Sistem karşıtı gelişen hareketlerin erimesine yol açan olguda devletçi toplum fideğinin dışına çıkamamaya bağlantılıdır. Dolayısıyla devletçi topluma karşı mücadele etmenin ve sonuç almanın yolu devletçi toplumun yarattığı zihniyet, ideoloji, siyasi, kültürel yapılanmaların dışına çıkmakla bağlantılıdır. Bunu yaparken devleti yıkmak gibi bir amaç olmadığı gibi devlete teslim olmamakta o kadar önem taşımaktadır. Devlet karşısında ilkeli bir duruş ve buna dayanan siyasal mücadele gereklidir. Sadece kapitalist sistemin devlet iktidarı dışında değil, tüm devletli toplumlarda ki klasik hiyerarşik-devlet iktidarının dışında çözüm arama devlet odaklı olmayan demokrasi anlayışıyla mümkündür. Bu demokrasi anlayışı hiyerarşi ve siyasal iktidara karşı duran etnisite, sınıf, cinsiyet kesimlerini her türlü düşünce ve eylemlerine dayanarak anlam bulabilir. “Tarih, savaşçı iktidar düzen sahiplerinin tek yanlı gerçekleştirdiği bir olgu değildir. Ondandır daha fazla

halkların direniş tarihidir.” Dolayısıyla kökleri tarihin derinliklerine dayanan, toplumsal var oluşun açığa çıkardığı kültüre dayanmak gerekir. Bu kültür kendisini devlet dışında var etmeye çalışan halkların demokratik kültürüdür. Halkların kendini var etme kültürü olan demokrasiye gereken anlam ve değeri yükleyerek sahip çıkmak kadar, onu yaşamsal kılmak insanlık değerlerine sahip çıkmak anlamına gelir. Bu anlamda zihniyet alanında ki mücadele her dönemden daha fazla anlam taşımaktadır. Küresel kapitalizme karşı halkların küresel birlikteliğini, mücadele anlayışını yaratmanın yolu demokrasi bilincine dayalı zihniyet devrimiyle gerçekleşebilir.

Devletçi kapitalizmin yaratmış olduğu sorunlar insanlığın ortak sorunları olduğuna göre, tüm toplumu bu sorunların çözümüne ortak etme, küresel kapitalizme karşı mücadele de önemli boyut oluyor. Küresel sermaye sahiplerine karşı insanlığın tepkilerini ortaklaştırıp, doğru kanalize etmek, enerjilerinin boşa gitmemesini sağlamak, bunun örgütlülüğünü oluşturmak önem taşımaktadır. Devletçi toplum tarihi ve geldiği aşama halklar açısından sorunların çözümünün demokrasiyle gerçekleşebileceğini açığa çıkarmıştır. Bu demokrasinin sistemin karakteri gereği küresel radikal

bir demokrasi olacağı açıktır. Sistem karşıtı tüm güçleri böyle bir mücadele içine çekerken, demokrasi kavramının sistem tarafından içeriğinin boşaltılıp, çarpıklaştırılmak istenmesi karşısında nasıl bir demokrasiye dayanacağımız konusunda netleşmek önemli olmaktadır. Demokrasinin toplumun var oluş biçimi olan komünal demokratik değerlere bunun zihniyetine, felsefesine dayanması gerektiği açıktır. “ Felsefeye dayanmayan bir demokrasinin kolayca yozlaşacağı ve demagogların elinde halkları yönetmenin en soysuz bir aracı olacağı tarihte ve günümüzde sayısız örneklerle kendini göstermiştir. Bunun önlemenin yolu yanı etik, bir yanı bilim olan ve ayrılmaz bir bütün oluşturan gelenekle politik mücadeleyi yürütmektir. Sistemin krizinden bu sorumlulukla daha özgür ve eşitliğe dayalı bir yaşam yürüyüşünü, onun dünyasını yaratabiliriz.”

Demokratik gelenekler evrenseldir. Geçmiş ve günümüz arasında zincirin halkaları gibi birbirine bağlıdır. Önemli olan bu bağı doğru kurabilmek, devletçi toplum sisteminin tek taraflı tarih, toplum anlayışının dışına çıkabilmektir. Tarihin temel yaratıcı gücü olan halkların tarihini doğru diyalektik bakış açısıyla anlama gücünü gösterebilmek, bu konuda ki bilgi kaybını önlemektir. İnsan, doğa, evren gerçeğinin bütünlüğü içinde anlamaya çalışmak ve bunun felsefesinin, topluma-halkların eşitlik ve özgürlüğüne dayanan bir yaklaşım oluşturulması önem taşımaktadır. Bu da devlet olmayan demokrasi aracıyla olabilir. Demokrasiyi

demagogların, iktidar sahiplerinin elinden kurtarıp halkların radikal demokrasisi haline getirmenin yolu devlet olmayan demokrasi anlayışıyla bireyin, toplumun kendi öz gücünü açığa çıkarıp, öz yönetimlerini oluşturmasıyla mümkündür. Bunun yolu toplumsal bilinçlenme düzeyini geliştirmekle sağlanabilir. Bilim-teknik, bilgi-iletişim alanından ki gelişmeler bu yönüyle her zamankinden daha fazla olanak sunarken bunları halkların eşitlik ve özgürlük mücadelesinde kullanabilme gücünü, yeteneğini göstermek gerekir. Ancak bu biçimiyle dünyanın her tarafında yaşayan halk kitleleriyle küresel ilişki kurulup, sorunlar ortaklaştırılıp, ortak mücadele yöntemleri geliştirilerek bunun örgütlülüğü oluşturularak devletçi sistemin alanı daraltılıp demokrasinin küresel bir boyut kazanması sağlanabilir. Böyle bir demokrasi mücadelesi zihniyet savaşımını gerektirdiği kadar moral değerlere de dayanmalıdır. Moral değerlere dayanmayan veya bu değerlerin zayıflaması radikal demokrasi anlayışına dayalı mücadeleyi açığa çıkarmayacaktır. Bunun için radikal demokratik müca-dele zihniyet gücüyle beraber gereken moral değer ve ahlaki yaklaşım bağı kurularak yaşamsallaşabilir. Sistemin muazzam ahlaksızlaş-tırıcı gerçekliğine karşı,

**DEMOKRASİ
YÜKSEK BİR BİLİNÇ,
KÜLTÜR VE SORUMLULUK İSTEDİĞİ KADAR
ONUN MÜCADELESİ DE
BÖYLE BİR TUTKUyla
GERÇEKLEŞTİREBİLECEK KİŞİLERLE
PRATİKLEŞEBİLİR.
BİNLERCE YILLIK
DEVLET ZİHNİYETİNİN DIŞINA ÇIKMAK VE
ONA KARŞI MÜCADELE ETMEK
ÖRGÜTLENMİŞ KİŞİ VE
TOPLUMLARLA
GERÇEKLEŞEBİLİR**

ahlaki duruşun yeterli ve yetkin uygulanışı her zamankinden daha fazla önem taşımaktadır. Top-lumu çürüten ahlaki yozlaşmanın önüne ge-çilemeden toplumu var eden değerlerin korunması ve yaşatılması mümkün değildir. Devletçi iktidar sahiplerinin çıkarları için hiçbir değer tanımayan, sadece azami kar elde etmeyi değer belleyen ve buna dayanan yapılanmalarını ahlaki alanda, toplumun var olma gerçeğine dayanan değerleri sahiplenmesi ile çözebiliriz. Bu anlamda demokrasi yüksek bir bilinç, kültür ve sorumluluk istediği kadar onun mücadelesi de böyle bir tutkuyla gerçekleştirebilecek kişilerle pratikleşebilir. Binlerce yıllık devlet zihniyetinin dışına çıkmak ve ona karşı mücadele etmek örgütlenmiş kişi ve toplumlarla gerçekleşebilir.

Doğa, tek tip insan yaratan bir kültür değildir; çoğulcudur. Toplumlarda doğal yapıları gereği böyledir. Halkların etnik, dini, kültürel, ulusal, sınıfsal, cinsiyet vb. sorunlarını çözümlenmenin en iyi yolu devlet iktidarı dışında kendi demokrasilerini oluşturabilmeleriyle bağlantılıdır. Halkın komünal demokratik değerlerine dayalı böyle bir demokrasiyi öğrenmenin ve yaşatmanın en iyi yolu hiç ara vermeden uygulamaktır. Uygulama gücü kazandıkça demokratikleşilir, demokratikleştikçe de uygulama gücü kazanılır. O yüzden bireyin toplumun demokrasinin gelişmesinde ki rolünü görüp, ilmik ilmik dokuyarak mücadelenin içine girmesi toplumsal eşitlik ve özgürlük açısından en acil ihtiyaçtır. Tüm renkleri, sesleri, farklılıkları bütün güzellikleriyle halkların demokrasilerinde anlam bulurlar. Böyle

bir demokrasi içinde birey ve toplumun verimlilik düzeyi en ileri boyuta ulaşır.

**KAPİTALİZME KARŞI EN
ETKİLİ MÜCADELENİN KADIN
ÖNCÜLÜĞÜNDE
GELİŞECEĞİNİN BİLİNCİYLE
KÜRESEL RADİKAL
DEMOKRATİK BİR
MÜCADELENİN TEMEL
GÜCÜNÜN KADIN OLACAĞI,
ONUN ETRAFINDA GELİŞECEK
ÖRGÜTLÜLÜK VE EYLEMLİLİK
GÜCÜ OLACAĞI AÇIKTIR.**

Ne birey için toplum ne de toplum için birey feda edilir. Birbirini koşullayan bir gerçeklik olarak birinin özgürlüğünün diğeri olduğu bilinciyle bütünleyen bir olgu haline gelir.

Demokrasinin gelişmesini temel ayaklarından biri cinsiyet özgürlükçü toplumu amaçlamaktır. Toplumsal tüm çelişkilerin temelinde bulunan ve doğa istismarının günümüzde ulaştığı düzey kadın üzerinde yaşanan mülkiyet, iktidar ilişkisiyle açığa çıkmıştır. Dolayısıyla toplumsal ve ekolojik tüm sorunlarımızın çözüm yolu kadın cinsinin özgürleşme düzeyi ile bağlantılıdır. Kadın sorununda bir bütünen kadın-erkek sorununda özgürlükçü yaklaşım geliştirilemeden demokratikleşme sağlanamaz. Demokratikleşme sağlanmadan da kadın özgürlüğü geliştirilemez. Kadın özgürlüğüne dayanmayan demokrasi ve özgürlük anlayışlarının bir yanılısına olduğu bilinerek, kadın cinsi karşısında ki duruşun demokratik ve özgürlükçü bir duruşta temel ölçü olduğu

unutulmamalıdır. Halkların eşitlik ve özgürlük ütopyelerinin yaratılmasının yolu kadının özgürlüğünden geçmektedir. Kapitalizme karşı en etkili mücadelenin kadın öncülüğünde gelişeceğinin bilinciyle küresel radikal demokratik bir mücadelenin temel gücünün kadın olacağı, onun etrafında gelişecek örgütlülük ve eylemlilik gücü olacağı açıktır. Başta gençlik olmak üzere tüm ezilen ve baskı altında olan kesimlerin demokrasi bilinci, kültürü, sorumluluğuyla bunun gerektirdiği örgütlülük ve eylemlilik ile sorunların çözümü gelişecektir.

Toplumsallaşmadan sapmayla açığa çıkan sorunlar günümüzde ciddi boyutlara ulaşan çevre ve doğa sorunları haline gelmiştir. İnsan hâkimiyetinin doğa hâkimiyetine dönüştüğü her türlü istismar ve sömürünün geliştiği, doğa üzerine en yoğun saldırıların gerçekleştiği bir süreci yaşıyoruz. Bu toplumsal krizle çevre krizinin birleştiği dünyanın dengesinin bozulmasına yol açan bir kaos dönemidir. Bu gidişata dur demek yoğun bir şekilde demokrasi ve çevre bilincinin geliştirilmesine bağlıdır. Çevreye ilişkin bilinçlenmeyi ve örgütlenmeyi yoğunlaştırmak demokrasinin önemli bir faaliyeti olarak açığa çıkmış oluyor. Ekolojik bir olgu olan toplumun doğa ile çelişkisinin aşılmasında ekolojik bilinç önemli yer tutuyor. Ekolojik bilince dayalı bir toplumsallaşmanın geliştirilmesinin

önemi her zamankinden daha fazla açığa çıkmıştır.

Bilimsel teknik gelişmede ulaşılan düzey, toplumsal çelişkileri zora başvurmadan çözümlerin koşullarını yaratmıştır. Ancak devletçi toplum sahiplerinin çıkarlarından dolayı böyle bir çözüm biçimine kapalı kalması, halkların taleplerini dikkate almaması ve var oluş değerlerini görmezden gelerek baskı, zor, inkar ve imha sistemi dayatması karşısında halkların meşru savunma hakları doğar. Demokrasilerini oluşturup eyleme dönüştürdükleri oranda devleti sınırlayıp demokrasi alanının genişlemesi sağlanabilir. Yoksa devletten beklemek veya devletin zor uygulamaları karşısında geriye çekilmekle gerçekleşmez. Devletin zor uygulamaları karşısında meşru savunmaya girmemek, kültürel ve fiziksel imhayı doğurur ki demokratik mücadele anlayışıyla bağdaşmaz. Bu durumda basitten karmaşığa tüm eylem biçimleri geliştirilebilir. Sivil toplum eylemlerinden toplantı, protesto, miting vb. eylemler durumlara göre gerekli çeşitlilik, zenginlik ve radikallikle geliştirilmelidir.

Halk ayaklanmalarından halk savaşlarına kadar tüm eylem biçimleri meşru savunma anlayışı çerçevesinde pratikleştirilmelidir. Bir insanın halkın var olma gerçeğine yönelik saldırılar karşısında kendini savunma en demokratik haktır.

Toplumsal sorunların çözümü zihniyet alanında yaratılan devrimler kadar pratikleşmeleriyle anlam bulur. “Devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz” sözü teorinin pratikleşmesi, yaşamsallaşması ölçüsünde anlam kazanır. Devletçi toplum sistemleri karşısında halk güçlerinin sistemlerini oluşturabilmeleri hem zihniyet kazanma hem de yoğun pratikleşmesini gerçekleştirme yönünde kat etmeleri gereken önemli bir yol vardır. Devletçi toplumun yönetsel, teknik, ekonomik, askeri vb. konularda halk güçlerine göre avantajlı olduğu gerçeği karşısında halkların komünal demokratik değerlere dayalı örgütlülüklerini öz kimliklerine ve öz güçlerine dayalı bilinç ve iradelerini ortaya çıkarmaları demokratik örgütlülüklere kavuşturulması açısından önemlidir. Örgütlü olmayan hiçbir güç pratik değer taşımaz. Teoriler gerekli örgütlü güçle ete kemiğe bürünmezse su üzerine yazılan yazılar olmaktan öteye gitmez. Devletçi toplumun kapitalizmin küreselleşmesi ile dünya halklarına yönelik ağırlıklı kültürel saldırıları karşısında ayakta durmak, öz yeterliliklerine dayalı örgütlenmeleriyle gerçekleşebilir. Bu örgütlenmelere halk kesimi içinde yer alan tüm ezilen ve sömürülen kesimler kendi renkleri ile sesleri ile katılarak gerçekleşebilir. Kapitalizme karşı en etkili mücadelenin kadın öncülüğünde gelişeceğinin bilinciyle küresel radikal demokratik bir mücadelenin temel gücünün kadın olacağı, onun etrafında gelişecek örgütlülük ve eylemlilik gücü olacaktır. Birbirine duyarsız, parçalı, dar örgütlülük ve mücadele anlayışıyla küresele kapitalizm karşısında ciddi bir

**KAPİTALİZME KARŞI EN ETKİLİ
MÜCADELENİN KADIN
ÖNCÜLÜĞÜNDE
GELİŞECEĞİNİN BİLİNCİYLE
KÜRESEL RADİKAL
DEMOKRATİK BİR
MÜCADELENİN TEMEL
GÜCÜNÜN KADIN OLACAĞI,
ONUN ETRAFINDA GELİŞECEK
ÖRGÜTLÜLÜK VE EYLEMLİLİK
GÜCÜ OLACAĞI AÇIKTIR.**

mücadelenin açığa çıkarılmayacağı ortadadır. Bunun önüne geçmenin yolu halkların, ulusların kendi öz yeterliliklerine dayalı güç haline geldikleri oranda dünya halklarıyla da bütünleşmeleriyle sağlanabilir. Bunun için de yerel, yerel olduğu kadar bölgesel, bölgesel olduğu kadar ulus üstü çözümleri araştırmak örgütlemek ve eyleme geçirmek gerekir. Bu da demokratik Konfederalizm doğrultusunda “devlet olmayan demokrasi” anlayışıyla halkların kendi demokrasilerini kurmalarıyla yaşamsallaşabilir.

Halkların, ulusların demokratik konfederal örgütlenmelerini kurmalarının yolu örgütlülük ve eylemlilik düzeylerini geliştirmeleriyle bağlantılıdır. Dolayısıyla halka dayalı demokrasi de kendi araçlarını oluşturabilmelidir. Siyasal, toplumsal, ekonomik, kültürel tüm alanların kendi özgü

**DEMOKRATİK KONFEDERAL
ÖRGÜTLENMELERLE
DEMOKRATİK TOPLUMUN
ÖZ SAVUNMA, EĞİTSEL,
SOSYAL, SAĞLIK, DİNSEL,
EKONOMİK, BİLİMSEL VE
SANATSAL VB.
İHTİYAÇLARINA UYGUN
ÖRGÜTLÜLÜKLERİN
OLUŞTURULMASI ÖNEMLİ
BİR İHTİYAÇTIR**

örgütlemelerini yaratmaları esastır. Yerel yönetimlerin temel organları olarak demokratik belediyecilik hareketleri; köy, mahalle, kasaba, kent yerleşimine dayalı komünal demokratik örgütlenmeler geliştirmelidir. Komün-ler ve halk meclisleri bu örgütleme-lerde işlevsel bir rol oynayabilir. Tabana dayanan demokrasi anlayışıyla komün-ler ve meclisler halkın söz, tartışma ve karar yerleri haline gelirler. Devlete dayanmadan, devletten beklemeden ihtiyaçları doğrultusunda kendilerini örgütleyip, kararlarını alıp, pratikleşerek iradelerini açığa çıkarabilirler. Meclis ve komünlerden üretilen politikalarla yaşam alanlarına ilişkin tüm sahalara yönelik çalışmalar geliştirilebilir. Toplumsal barış ve demokratik bilinç, sorumluluk anlayışıyla hoş görü, dayanışma, insan ve doğa sevgisi temelinde komünal örgütlülüklerle yaratılabilir. Halkların demokratik sistemlerinin oluşumunu sağlayacak bu örgütlenmeler geliştikçe, kültürel ve yerel gerçeklikle buluşma sağlanacaktır. Kültürler tüm canlılığıyla yeniden yeşerecek ortamlara kavuşacaktır. Kültürel dayanışma gelişecektir. Halkların yarattığı bu demokratik konfederal örgütlenmelerle bir köyün diğer köylerle, bir mahallenin diğer mahallelerle, bir kasabanın diğer kasabalarla, bir kentin diğer kentlerle bir ulusun diğer uluslarla sorunlar karşısında duyarlılığı geliştikçe ulusal, bölgesel ve küresel duyarlılık daha fazla açığa çıkacaktır.

Toplumsal eşitlik ve özgürlük alanlarının gelişebilmesi demokratik örgütlenmelere bağlıdır. Bu örgütlenmeler genelleşip derinleştikçe

halka dayalı siyasetin yolları açılacaktır. Siyasetin belli kesimlerin elinden çıkarılması gerekir. Halkın tüm kesimlerinin doğrudan katılıma-bildiği tartışıp karar alıp pratiğe geçire-bildiği organizasyonlarla siyaset demokratikleşebilir. Demokratik siyasete dayalı siyasi partiler demokratik konfederal yapılanmada önemli bir yere sahiptir.

Demokratik konfederal örgütlenmelerle demokratik toplumun öz savunma, eğitsel, sosyal, sağlık, dinsel, ekonomik, bilimsel ve sanatsal vb. ihtiyaçlarına uygun örgütlülüklerin oluşturulması önemli bir ihtiyaçtır.

Halkların ve ulusların, demokratik ekolojik cinsiyet özgürlükçü örgütlülüklerle dayanan bu oluşumlarla eşit özgür yurttaş bilincine dayalı birey açığa çıkarılabilir. Yerel ve evrensel değerleri kendisinde bütünleştiren sorumluluk anlayışıyla insanlığın sorunlarına duyarlı birey olunabilir. Gücünü komünal demokratik değerlerden alan birey, varlığının anlam bilincinde olarak devletle demokratik mücadeleye dayanan ilişkiyi oluşturur. Kendi özgürlüğünde halkların halkların özgürlüğünde kendi özgürlüğünü görebilen demokratik ekolojik cinsiyet özgürlükçü bilince dayalı bireydir. Küresel demokratik yurttaşlığa götüreceği böyle bir birey, küresel radikal demokrasi mücadelesinin aktif gücü olabilir.

Devletçi toplum sistemlerinin yarattığı, günümüzde daha fazla gündemleşen ve insanlığın temel sorunları haline gelen konular üzerinden kurulan örgütlülükler mevcuttur. Çevre ve doğa kirliliği

karşısında gelişen ekolojik hareketler, yine kadının cins özgürlüğünü sağlama amaçlı oluşan feminist hareketler ve dünya sorunlarının uluslar arası boyutta tartışıldığı dünya sosyal formu toplantıları gerçekleşmektedir. Ulus üstü boyutlara kavuşan bu sorunlar ve oluşturulan örgütlenmelerin önemini yadsımamakla beraber, mevcut durumlarıyla sistem karşısında çıkış yapabilecek güçte olmadıklarını görmek gerekiyor. İnsanlığın ortak sorunlarına dikkat çekmek açısından önem taşımakla beraber çözüm yolu konusunda gerekli zihniyet ve bu zihniyetin gerektirdiği amaca uygun araçlar ve bu araçların dayandığı güçler konusunda zayıflıklar vardır. Bu zayıflıklar da hareketlerin sistemin zihniyeti içinde kalmasına yol açmakta, radikal bir harekete dönüşmemektedirler. Sistemin yarattığı liberal demokrasi sınırlarında seyretmektedirler. Ciddi radikal demokratik mücadeleler haline gelememektedirler. Dolayısıyla hem zihniyet olarak sistemi aşma, hem devlete dayanmayan araçlara sahip olmak kadar ekonomik finansman ve örgütlülükte halka dayanma önem taşımaktadır. Sistemden beslenerek sistemin dışına çıkılamaz. Bundan dolayı yaratılacak örgütlülüklerin halkın öz gücüne dayanması büyük önem taşımaktadır. Bu anlayışla yaratılacak örgütlenmeler veya var olan örgütlenmelerin bu anlayışa çekilmesiyle radikal demokratik küresel mücadele gelişebilir. İnsanlığın acil çözüm bekleyen sisteminin SOS işareti verdiği doğa üzerinde ki tahakkümden kaynaklı sorunlar, kadın cinsinin özgürlükler anlamında dibe vurma

boyutu, savaşlarla açığa çıkan her türlü tahribatlar vb. sorunlara karşı küresel radikal demokratik mücadele geliştirmek öncelikli bir görev olmaktadır. İnsanlığı bu sorunlar karşısında daha duyarlı kılmak, bu sorunlara karşı bölgesel ve küresel örgütlülüklerle kavuşturmak toplumsallaşmadan sapmanın önüne geçmek açısından önemli olmaktadır.

Her halkın, ulusun kendi özgürlüğüne dayalı olarak geliştireceği demokrasi mücadelelerini oluşturacağı demokratik konfederal örgütlenmeleri, bölgesel demokratik konfederal örgütlenmeleri ve bu örgütlenmelerde küresel demokratik konfederal örgütlenmeleri yaratabilir. Böyle bir konfederal örgütlenmenin zamana yayılmayan ihtiyaçlara göre örgütlenip, bölgesel ve küresel boyutlara kavuşturulması önem taşımaktadır. Bu tip konfederal örgütlenmeler yaratıldığı ölçüde demokratik sosyalizmin inşası gerçekleşecektir.

A. ÖCALAN SOSYAL BİLİMLER AKADEMİSİ

Amed'de başlayan ve giderek tüm Kürdistan'a, Türkiye'nin metropollerine yayılan demokratik serhıldan konusunda her çevre kendi siyasi duruşuna göre bir değerlendirme yapmaktadır. Özellikle Türk basını, siyasi çevreleri ve devlet güdümlü kurumlar, inkar ve imha siyasetinin uzantısı gibi hareket etmektedir. Kürt halkının kahramanca direnişini karalamak için her türlü ahlak dışı yola başvurumaktadırlar. Yeminli PKK ve

Özgürlük Ve Demokrasi

KOMÜNAR 01

Serhıldanlarla Gelecektir

MUSTAFA KARASU

APO düşmanı bazı Kürtler de Amed serhıldanından sonra saldırılarını arttırmıştır. Newroz'da halkın kendi Önderliğine ve harekete büyük bir coşku ve kararlılıkla sahip çıkması, bu güçleri şok etmiş, şaşkınlığa uğratmıştır. Birkaç gün sonra Diyarbakır halkı, şehit cenazelerine görkemli bir biçimde sahip çıkıp, polislin saldırısına serhıldanla cevap verince bu güçlerin şaşkınlığı öfke ve korkuya dönüşmüştür.

Saldırıların büyüklüğü eylemin büyüklüğü ve siyasal sonuçlarının kapsamlı olmasının bir bir sonucudur. Bu eylemden sonra saldırıların çok yönlü artması kapsamlı değerlendirilip bundan sonra neler yapılması gerektiğinin ortaya konulması gerekir.

Kürt halkının Newroz referandumu ve Amed merkezli demokratik serhıldanı, esas olarak Kürt sorununu çözmeyerek, inkar ve imha siyasetinde ısrar eden politikalara karşı halkın dil, kimlik, kültür ve siyaset yapma özgürlüğünü elde etme direnişidir. "Türkiye'ye demokrasi Kürdistan'a özgürlük" talebinin eylemsel dille ifade edilmesidir.

Halkımızın Önderliğe ve harekete açıkça sahiplenmesi ve demokratik serhıldanını yükseltmesi; uluslar arası komplodan sonra Önderliğimizin ve hareketimizin makul ve kabul edilebilir çözüm önerisine Türk devletinin cevap vermeyerek Önderliğimizi ve hareketimizi zamana yayılmış çürütmeye uğratmak ve bu temelde inkarcı politikasını yeni biçimde sürdürmesine dur denilmesi olarak anlaşılmalıdır..

Halkımız inkar ve imha politikasına yıllarca çeşitli biçimlerde karşı çıktı. Bu politikanın Kürt sorununda çözümsüzlük olduğunu her fırsatta vurguladı. Bu politikanın çatışmaları şiddetlendirmekten başka sonuç vermeyeceğini çeşitli defalar dile getirdi. Amed serhıldanı bu seslere kulak tıkayanlara, hala demokratik çözüm için bir şans olduğunu ve Kürt sorununun ertelenmeden çözülmesi gerektiğini eylem diliyle bir daha hatırlattı.

Önderliğimiz, uluslar arası komployla birlikte uzun yıllara yayılacak çatışma ortamını görerek iki halkın kardeşçe yaşamasını sağlayacak, demokratik birlik stratejisini halklarımızın önüne koydu. Bu amaca ulaşmak için Kürdistan ve Türkiye'deki demokrasi güçlerinin mücadele ederek üstlerine düşen sorumluluğu yerine getirmelerini istedi.

Hareketimiz çok makul çözüm yaklaşımını son 7 yılda ısrarla sürdürdü. Demokratik mücadele ile Kürt halkı taleplerini hep dillendirdi. Bu konuda çözüm projelerimiz defalarca Türkiye ve dünya kamuoyuna sunuldu. Türk devleti, barış ve demokratik birlik çağrılarımıza hiçbir cevap vermedi. Önderliğimizin yakalanmasından sonra zaman içinde örgütün tasfiye olacağını hesapladı. Politikalarını bu beklenti üzerine kurarak inkar ve imha siyasetini yeni koşullarda sürdürme planlaması yaptı. 2002 yılı ağustos ayında dil kursları ve çok sınırlı Radyo-TV yayımına izin veren yasalar, inkarcılığın yeni koşullarda sürdürülmesi imkanlarını elde etmek için çıkarıldı. Çünkü iç

kamuoyu ve AB ile ilişkiler böyle bir adım atmadan inkarcılığı yeni koşullarda sürdürmesine imkan vermiyordu. Öte yandan Kürt halkının sorununun çözülmemesi karşısındaki sabrı kalmamıştı. 2 Ağustos yasaları halkın çözüm beklentilerini oyalamak ve zaman kazanmak için çıkarılmıştı.

Ecevit-Yılmaz-Bahçeli

koalisyonunun çıkardığı bu yasalar Önderliğimizin belirttiği gibi Kürt halkına hakaret anlamına gelmektedir. Ecevit-Yılmaz-Bahçeli hükümeti Kürt sorununa bir çözüm getiremeyince Türkiye açısından siyasi, ekonomik, sosyal açılım sağlatamamış, bu nedenle hükümeti sürdürmesini gerektirecek bir neden kalmamıştır. Ecevit hükümeti artık iç ve dış politika ihtiyaçlarına cevap verecek durumda olmadığından, devlet için sürece cevap verecek hükümet olmaktan çıkmıştır. Bir taraftan ABD ve Avrupa'yı idare edecek, diğer taraftan halkın demokrasi taleplerini emecek bir hükümete ihtiyaç vardı. Nitekim AKP. ABD ile uyumlu politika izleyeceğini, AB'nin istediği yasaları çıkaracağını ve demokratik reformlar yapacağını iddia ederek hükümete geldi.

AKP 1 Mart teskeresinin çıkmaması dışında ABD politikalarıyla uyumlu olmaya çalıştı. AB'nin bazı isteklerini karşılayarak ve gelecek için vaatlerde bulunarak Türkiye'de kendisi dışında bir alternatif olmadığını ortaya koymaya çalışmıştır. AB'nin dayatmaları karşısında doğrudan Kürt sorunun ilgilendiren konular dışında, ekonomik, sosyal, kültürel bazı yumuşamalar getiren yasalar çıkardı.

Kürt sorunu konusunda Ecevit hükümetinin 2002 Ağustos'unda çıkardığı yasaları gecikmeli biçimde pratikleştirme dışında hiçbir yasal ya da pratik adım atmadı. "Hatta düşünmezseniz Kürt sorunu yoktur" diyerek, Kürt sorununa dolayısıyla demokrasiye nasıl baktığını ortaya koydu.

AKP hükümeti, demokrasi derken siyasal İslam'ın önünü açmak, yandaşlarını ekonomik, siyasi ve idari olarak güçlendirmek olarak anlamış ve böyle bir pratik sergilemiştir. Siyasal İslam dışında kalan belirli bir ortam kesime de imkanlar sunarak kendisinin destekçisi yapmaya çalışmıştır. Kürt sorununu en iyi kendisinin bastırabileceğini vurgulayarak Kürt halkının özgürlük talebini tasfiye etme karşılığında iktidarına hoşgörü sağlamayı amaçlamıştır. Kürt halkını feda ederek, onun sırtından iktidarını sürdürmeyi esas almıştır. Bu durumun devam edemeyeceğini düşünen Önderliğimiz defalarca hükümete mektup göndererek, Kürt sorununun çözüme kavuşturulmasını istemiştir.

Hareketimiz defalarca çağrı yaparak Kürt sorununa çözüm bulunması gerektiğini vurgulamış, aksi durumda tek taraflı ateşkesin devam edemeyeceği belirtilmiştir. Demokratik çözüm için 5-6 yıldır sürdürülen tek taraflı ateşkes fırsatı değerlendirilmediği gibi bu yıllar Kürt Özgürlük Hareketinin tasfiyesi için kullanılmak istenmiştir. Ne var ki AKP hükümeti bu uyarıları dikkate alacağına Özgürlük Hareketini tasfiye etmek için yeni hamleler yapmaya başladı.

Kürt inkarcılığını normalleştiren bir siyasal ortamın kabul edilmeyeceğini AKP hükümeti çok iyi bilmesine rağmen bazı işbirlikçi Kürtleri kullanarak Özgürlük Hareketinin zayıflatılıp tasfiye edileceğini düşünmüştür. Kuşkusuz Kürt Özgürlük Hareketini tümünden tasfiye etme konseptine karşı direneceği açıktır. Kürt halkının, Kürt sorununda çözümün gerçekleşmediği bir siyasal ortamın normalleştirilmesini kabul etmesi söz konusu olamazdı. Devlet ve siyasal partiler “biz atacağımız adımları attık, yapacağımız şeyleri yaptık” diyerek inkarcılığın yeni biçimde kabul ettirilmesi açıkça dayatılmaktaydı. 2004 1 Haziran’ında HPG’nin tek taraflı ateşkesi kaldırması ortaya koyduğumuz inkarcılığın bu biçimde normalleştirilmesine karşı dur demek içindi. Çünkü Kürt Özgürlük Hareketi 35 yıldır Kürt inkarcılığını normalleştiren politikalara karşı mücadele vermektedir. 1 Haziran meşru savunma hamlesi de bu anlayışla başlatılmıştır.

Hükümet, 1 Haziran hamlesi karşısında Özgürlük Hareketini tasfiye etmek için yeni bir konsept devreye sokmuştur. 2004 yılından önce G. Kürdistan’ı tanımayan hükümete ABD tarafından “PKK karşıtı Kürtlerin önün açar, G. Kürdistan federasyonu ile iyi geçinirsen PKK’nin tasfiyesini daha kolay gerçekleştirirsin” denilmiştir. Böyle yaptığında ABD ve Güney

Kürdistan’daki siyasi güçlerin (KDP-YNK) desteği alınacağı söylenmiştir. PKK ile bir Kürt çözümünü kendi çıkarına görmeyen güçler koşulları konulan böyle bir konseptte destek vermişlerdir. Böyle bir konseptte Türkiye’de ve Kürt çevreleri içinde ideolojik nedenlerle destek verenler de olmuştur. Bunun sonucu AKP, Kürt realitesini tanyorum diyerek içerde ve dışarıda çeşitli güçlerin desteğinin alarak PKK’yi tasfiye edebileceğini düşündüğü konsepti devreye sokmuştur.

2005 yılında Türk basınının “APO’yu ve PKK’yi bırakın yoksa Türkiye’de kabul edilmezsiniz” biçiminde başlattığı kampanyayla Kürt halkına ve siyasi kadrolarına psikolojik baskı yapılmıştır. Türk basını bunu birinci görevi kabul etmiş ve her fırsatta bu konuyu işlemiştir. Bu kampanya içinde APO ve PKK düşmanı olsun da kim olursa olsun düşüncesiyle, milliyetçi ve devletçi düşüncede olan Kürtlerde kullanılmıştır. Bu milliyetçi Kürtlerin kuzey Kürdistan da bir varlığı olmadığından ve PKK karşısında KDP ve YNK’nin desteğini alarak yaşamayı esas aldıklarından Güney Kürdistan eksenli bir yaklaşım içindedirler. Bu nedenle Güney Kürdistan’a esnek yaklaşması karşılığında Kürdistan Özgürlük mücadelesinin tasfiyesi için AKP’nin uyguladığı konseptin işbirlikçiliğini yapmaktadırlar. AKP, bu tür Kürtlerin desteği ve demokratik siyasal alan üzerinde yürütülen

**ŞEMDİNLİ HALKININ BU
KAHRAMANCA KARŞI
KOYUŞUNUN ÖZEL
SAVAŞ EYLEMLERİNİN
BİÇİMLERİNDEN BİRİNİ
ETKİSİZ HALE
GETİRMESİ DEMOKRASİ
KARŞITLARININ VE
İNKARCILIĞI KİRLİ
SAVAŞLA
SÜRDÜRENLERİN
DİRENCİNİ ZAYIFLATMA
DA ÖNEMLİ BİR ROLÜ
OLMUŞTUR**

ideolojik ve siyasi baskı ile Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye edeceğine inanmıştır.

Türk ordusu da, AKP, PKK'yi tasfiye edebilecekse bu konsepti desteklenir bulmuştur. Bu konseptle bir taraftan askeri, siyasi baskı ve psikolojik savaş, diğer taraftan da hain Kürtlerin saldırıda kullanılmasıyla Hareketimizin tasfiyesi ve Önderliğimizin İmralı'da çürütülmesi amaçlanmıştır.

2005 yılında "Kürt halk Önderini siyasi iradem olarak benimsiyorum" hamlesiyle inkarcı sistemin APO'suz ve PKK'siz Kürt siyaseti yaratma hamlesi bir mücadele içine girmiştir. Halkımız, inkarcı rejimin Kürt halkının iradesi olan Önderliğini ve Özgürlük Hareketini tasfiye etme politikasını bir irade kırma hareketi olarak görmüş ve Önderliğine, dünyada hiçbir öndere olmadığı kadar sahiplenmiştir. Türk devletinin içerde ve dışarıda aldığı destekle Kürt halkının iradesini kırma ve inkarcılığını yeni koşullarda bir sisteme kavuşturma çabasına karşı halkımız mücadelesini yükselterek cevap vermiştir. HPG'nin meşru savunmasının da bu irade kırmaya karşı bir mücadele olduğunu çok iyi anlayarak, demokratik mücadelesiyle bu direnişi güçlendirmiştir. Şehit cenazelerine her yerde on binlerle katılarak Kürt sorununun bastırılma ve inkarla tasfiye edilmesine karşı koyacağını iç ve dış kamuoyuna duyurmuştur. 2005 yılında cenazelere sahip çıkarak, askeri operasyonlarla Özgürlük Hareketinin tasfiye edilmesine izin verilmeyeceği mesajını vermiştir.

2005 yılında irade kırma saldırılarına karşı Gemlikte "Kürt halk Önderi siyasi irademdir" kampanyasına ivme kazandırması mücadele açısından önemli bir hamleydi. Bazı çevrelerin mücadelesiz bir şey kazanılmış gibi bu eylemi engelleme çabalarına karşı konulması demokratik serhıldan çizgisinin gelişmesi açısından önemli bir kararlılık olmuştur. Gemlik yürüyüşü halkımızın Önderliği için her fedakarlığı göze alacağını kanıtı olmuştur. Eğer Gemlik yürüyüşü öncesi ve sonrası "bu eylemin zamanı değildi" biçiminde tartışmalar yapılmasaydı daha Gemlik yürüyüşü sonrası Kürdistan'ın tümünde Önderliğe sahiplenen eylemler gelişecekti. Halkımızda bir kararsızlık yokken, bizim kadrolarımızda ve yasal parti içerisinde bazı kişiler tarafından dillendirilen eylemle ilgili negatif söylemler, halkımız içinde eylemlerin devam ettirilmesi konusunda tereddüt ortaya çıkarmıştır.

Gemlik yürüyüşüyle halkımız demokratik serhıldanı geliştirerek, Kürt sorununda tıkanma yaratan çözümsüzlük politikasına karşı demokratik çözümün yolunu açacağını göstermiştir. Şemdinli'de Umut kitapevi sahibi Seferi Yılmaz'a yönelik eylem yapanların yakalanması halkımızın Gemlik yürüyüşünde ortaya koyduğu kararlılığın sonucudur. Halkımız 1992 yılından sonra uygulanan kirli savaşa bir daha geçit vermeyeceği kararlılığını Şemdinli'deki tutumuyla inkarcı sisteme hatırlatmıştır. Şemdinli, Geve ve Hakkari serhıldanları Kürt halkının özgürlük özlemini kirli savaş ve inkarcılıkla bastırılmayacağını haykıran ve yeni

serhıldanlar döneminin başladığını ortaya koyan eylemler olmuştur. Bu eylemler de tüm Kürdistan halkını etkilemiş ve serhıldanların tüm Kürdistan'a yayılması eğilimi geliştirmiştir. Bu serhıldanlarda Önderliğe açık sahiplenilmesi ve kararlı bir duruş gösterilmesi hal-kın yeni serhıldan çizgisinin gelişmesinde önemli rol oynamıştır.

Şemdinli, Geve ve Hakkari'de yurtsever orta sınıfın iş yerlerine bombalar ko-nularak, bu kesimlerin meşru savunmaya karşı çıkmasını sağlama oyunu birçok bomba-lama olayına karışan kontrgerilla eleman-larının yakalanmasıyla boşa çıkarılmıştır. Şemdinli halkının bu kahramanca karşı koyuşunun özel savaş eylemlerinin biçimlerinden birini etkisiz hale getirmesi demokrasi karşıtlarının ve inkarcılığı kirli savaşla sürdürenlerin direncini zayıflatma da önemli bir rolü olmuştur. Çünkü bu tür kirli savaş yöntemlerinin etkisiz hale getirilmesi Kürt halkına karşı yürütülen kirli savaşın sonunun başlangıcı olmuştur. Özel savaşın Türkiye'de tartışılır hale getirilmesi kirli savaş yürütenlerin moralini zayıflatırken halkımızın mücadele gücünün artmasına yol açmıştır.

Şemdinli'de başlayan eylemlerin demokrasi mücadelesi açısından geliştirilip süreklileştirilmesi gerekirken Gemlik yürüyüşünde olduğu gibi negatif tartışmalarla eylemlerin gelişmesi konusunda tereddütler yaratılmıştır. Kürt sorununda inkarcılıkta ısrar edip çözümü engelleyenler ancak mücadele ile geriletebilecekken hükümetin boş vaadlerine kulak verilmesi, bu dönemin

olumsuz değerlendirilmesi gereken yaklaşımları olarak görülmelidir. Inkarcılığı temel politika olarak benimseyenler ve yürü-tenler AKP hükümeti eliyle Kürtleri oyalama taktiğini bu tür eylemlerde de uygulamışlar-dır. Türk inkarcılığının düzeyini anlayamayan-lar, AKP hükümetinin Kürt demokratik siyasal alanına kısmi liberal yaklaşım göstererek hal-kın eylemlerini önleme politikasını göremeyen-ler, bu taktiğin oy-nuna gelmektedirler. Nitekim Şemdinli serhıldanlarının yaygınlaşmasının engellenmesi böyle sağlanmıştır. Bu eylemler sürecinde devlet ve AKP içinden demokratik siyasal alanda görev yapanlara eylemlerin durdurulmasının doğru olacağı yönünde telkinler yapılmıştır. AKP hükümetinin zor duruma düşmesinin demokratik açılımları engelleyeceği yönlü demogojik söylemlerle bazı yurtsever siyasetçilerin etkilendiğini biliyoruz.

Meşru savunma direnişinin gündeme gelmesine demokrasi mücadelesinde demokratik eylemlerin etkin hale getirilememesi yol açmışken; meşru savunmanın inkarcılığı boşa çıkarmak için yeniden başlatıldığı bir dönemde, halkın demokratik eylemlerinin geliştirilmemesi sadece ve sadece inkarcılığı normal bir siyasi düzen gibi kabul etmek ya da ettirmek isteyenlerin isteğini karşılamak olur. Halbuki devletin Şemdinli'de olduğu gibi, bu tür kirli işlerinin ortaya çıkması halkın gücünü demokrasi mücadelesinde değerlendirmek için büyük bir fırsattır. Dünyanın her yerinde demokraside önemli gelişmeler, demokrasi düşmanlarının

uygulamalarına karşı halkın etkin ve kararlı mücadelesiyle ortaya çıkmıştır. Kürdistan'da özel savaş ve onun kirli işleri esas yönetim tarzı olduğundan belirtilen bu gerçek Kürdistan için daha fazla geçerlidir. Türkiye cumhuriyeti hükümetlerinin insaflarına kaldığında inkarcılıktan vazgeçilmeyeceği açıktır. Türkiye'de ancak Kürt halkının özgürlük mücadelesinin ezilmeyeceğinin kanıtlanması durumunda demokratik çözüm gündeme gelir. Yoksa ne her hangi bir hükümetin liberal söylemleri ne de Avrupa Birliğine girme politikası Türkiye'yi inkarcılıktan alıkoyar. Hatta bu tür hükümetler ve Avrupa ile ilişkiler inkarcılığı sürdürmek için değerlendirilir. Nitekim AKP hükümeti ve AB ile ilişkiler inkarcılığı yeni koşullarda sürdürmek için değerlendirilmek isteniyor.

Şemdinli, Gever, Hakkari serhıldanları, 2006 Newrozunun Önderliğe sahiplenme Newrozu haline geleceğini önceden gösteriyordu. Uluslar arası komplo, Önderliğimizi esaret altına alıp Kürt halkının iradesini kırmayı amaçlıyordu. Çünkü Önderliğine sahiplenmeyen bir hareket, ya komplonun politikasını kabul etmiş ya da karşı çıkamaz düzeyde zayıflamış ve etkisiz hale gelmiş olurdu. Önderliği saf dışı etme ile ona sahiplenmenin çok önemli siyasal sonuçları vardır. Özellikle en makul siyasi çözüm öneren Önderliğimizin saf dışı edilmek istenmesi, inkarcı politikalarla vazgeçilmediğinin en büyük kanıtıdır. Kürt halkı Önderi çözüm önünde engel olmak bir yana aksine çözüm için bir şanstır. Türkiye'de Kürt sorununun

çözümü önünde tek engel milliyetçi, devletçi politika izleyenlerdir.

Eğer Önderlik üzerinde baskı varsa bu inkarcı politikadan vazgeçilip çözüm yoluna girilmediğinin kanıtıdır. Meşru savunma hamlesi ve halkın serhıldanları da bu inkarcı politikayı kırmak için geliştirilmektedir.

2006 Newrozunun Önderlik newrozu haline getirilmesinin amacı Türkiye'yi inkarcılıktan vazgeçirip makul çözüm projesini kabul ettirmek olarak konulmuştur. Nitekim başta Amed olmak üzere Kürdistan'da Newrozun Önderliği sahiplenme serhıldanları haline gelmesi, inkar ve imhada ısrar edenlerin yürüttükleri politikaya vurulmuş bir darbedir. Tasfiye edebileceklerini sandıkları Önderliğin ve Hareketin tüm canlılığıyla inkarcılığın karşısına çıkmasıdır. Türk halkına ve dünyaya "bitireceğiz" diye yansıttıkları hareketin daha güçlü biçimde karşılıklarına çıkmalarının şokunu yaşamışlardır.

Ne var ki Newroz karşısında imha ve inkar siyasetinin sonuçsuzluğunu görme yerine, imha operasyonlarını daha da sıklaştırmışlardır. 14 arkadaşın şahadeti bu kapsamlı operasyonların sonrası yaşanmıştır. Newrozda demokratik çözüm isteyen halkımız, çözüm değil ezmeyi önüne koyan bu politikaya tavır koymak için cenazelere sahip çıkmıştır. Ne var ki inkarcı ve imhacı güçler, bazı özel günler dışında Amed'de halkın eylemliliklerine izin vermemeyi ve saldırılarla dağıtmayı bir alışkanlık ve irade kırma politikası haline getirdiklerinden bu defa da halka saldırmışlardır. Amed'de yıllarca bu politika izlenmiştir. "Burada serhıldan

yaptırmayız” tutumunu her fırsatta halka şiddetle saldırarak göstermişlerdir. 14 arkadaşın şahadetine halkın kitlesel biçimde katılımı da yine eski alışkanlıkla hazmedilmemiş Amed’de böyle bir sahiplenişin önlenmesi ve kırılması için saldırıya geçilmiştir. Böylece Newroz da halkın Önderliğine ve Özgürlük Hareketine sahiplenmesi karşısında bir şey yapamayanlar, bu saldırıyla Newrozun intikamını almak istemişlerdir. Newrozun etkisini böylece kıracaklarını düşünmüşlerdir. Yapılan saldırıya halk boyun eğmeyince saldırıyı daha da şiddetlendirmişlerdir. Buna karşı halk da boyun eğmeyerek serhıldanını geliştirmiştir. Artık saldırılara boyun eğmeyeceğini ortaya koyarak 2006 Newrozunun ruhuyla direnişini yükseltmiştir. Böylece Kürt sorununda çözümsüzlüğü çözüm görenlere bu politikanın çıkmaz bir yol ve boşuna bir direniş olduğu gösterilmiştir.

Kürt gençleri başta olmak üzere halkın Amed’de serhıldanı yükselmesi, vücutlarını kurşunlara siper ederek polisi mahallelere sokmaması, Kürt halkının inkar ve imha siyasetine karşı direneceğinin bir daha ilan edilmesi olmuştur. Kürt halk Önderi ve PKK’nin, bu halkın iradesi olduğunu, dolayısıyla bu irade ezilerek değil kabul edilerek demokratik birliğin sağlanabileceği, bir daha Türkiye ve dünya kamuoyuna deklere edilmiştir.

Amed demek Kürdistan halkı demektir. Kürdistan halkının ne istediği Amed’in ne istediğidir. Dolayısıyla siyasi mesajı hiçbir tartışmaya yer verilmeyecek kadar açıktır. Bu serhıldan her şeyden önce Kürt

sorununun çözümsüz olarak ortada durduğunu daha açık biçimde dışa vurmuştur.

Amed halkının tutumu tüm Kürdistan halkı tarafından benimsenmiştir. “Amed halkı yalnız değildir” sloganıyla diğer şehirlerde de serhıldanlar yükseltilmiştir. Tüm Kürdistan halkı tarafından Amed halkının mücadelesine ve taleplerine sahiplenilmesi demokratik uluslaşmanın derinleşmesinin de ifadesi olmuştur. Demokratik uluslaşma bir halkın toplu biçimde demokrasi mücadelesini verme bilincinin yükselmesi anlamına gelmektedir.

28 Martta başlayan serhıldanlar kahramanlık haftası ve Agit ruhuna uygun biçimde kahramanca yürütülmüştür. Agit ruhu ezilmeyen direniş ruhudur. Özgürlük ruhuyla direnişin sürekliliğidir. Sadece Amed’de 10 şehit ve yüzlerce yaralı verilmesine rağmen bu direniş kırılmamıştır. Polisin saldırısı çok şiddetli olmuştur. Daha fazla ölümü siyasi olarak göze alamadıkları için yaralamayı esas alan bir saldırı yürütülmüştür. Nitekim yüzlerce yaralama yaşanmıştır. Yalnız Amed’de değil diğer şehir ve kasabalarda da ölümler dışında birçok yaralı vardır. Söylenildiğinin aksine devlet ve polis yumuşak değil çok sert bir saldırı yürütmüştür. Sadece 3 çocuğun öldürülmesi bile saldırının şiddetini ve pervasızlığını ortaya koyar. Bu bilanço yumuşak yaklaşım gösterildiğini değil çalgınca bir saldırıyı kanıtlar.

Dünyanın herhangi bir ülkesinde halk bu düzeyde her şehirde direnişe geçse, buna karşı devlet de çocuk kadın ayırımı yapmadan insanları

öldürse, o devletin meşruiyeti tartışılır. Nitekim birçok ülkede bu direnişin çok azı gösterildiğinde ve bir iki ölü ortaya çıktığında hükümetler yıkılıp ve yeni bir hükümet iktidara gelmektedir. Özcesi dünya böyle bir saldırı karşısında ayağa kalkardı. İnkarcılığı ve Kürdü öldürmeyi kendine hak gören Türkiye, izlediği bu politikadan vazgeçip demokratik açılıma yöneleceğine, “benim Kürdü ezme hakkım vardır, Herkes bu hakkımı kabul etmelidir” yaklaşımı içine girmesi, inkarcılığın Kürt halkına bakışının ne olduğunu bir daha göstermektedir.

Bu direnişin Kürt halkı ve devlet açısından ortaya çıkardığı sonuçlarının değerlendirilmesi, önümüzdeki dönemde halkın demokrasi mücadelesini nasıl yürütmesi gerektiğini ortaya koymada yol gösterici olacaktır. Amed serhıldanı önümüzdeki sürecin siyasal gelişmelerini de belirleyecektir.

Bu direniş her şeyden önce Önderliğimizin iki yıl önce ortaya koyduğu yol ayırımına gelindiğinin çok somut olarak ortaya çıkmasıdır. Yol ayırımına Kürt Özgürlük Hareketinin demokratik çözüm çağrısına cevap verilmemesi nedeniyle gelmiştir. Demokratik çözüm çağrılarında ezme ve çürütme politikalarıyla cevap verilmiştir. Bu politika karşısında Önderliğimiz ve hareketimiz ya çözüm için adım atılır ya da direniş yeniden başlar, diyerek yol ayırımına geldiğini hatırlatmıştır. Türk devleti ve onun yeni hükümeti AKP, çözümsüzlükte ısrar edince halkın direniş hakkı doğmuş ve inkarcılığa karşı yeni bir mücadele dönemi başlatılmıştır. Hiç kimse neden

meşru savunma, neden halk serhıldanı başladı diyemez. Böyle bir sorunun hiçbir meşru ve haklı yanı yoktur. Bu soruyu ancak inkar ve imha siyaseti yürütenler ya da bu siyasetin işbirlikçileri söyler. Bu politikaya teslim olmadan ve irade kırılması yaşamadan halkın bu direnişine karşı çıkılamaz. Bu direniş olmasının demek inkarcılığa ve çürütme politikasına teslim olmaktır. İnkarcılığın, normal ve bozulmaması gereken bir siyasal ortam olarak kabul edilmesi ya da bunun kabul ettirilmesi inkarcılığı meşrulaştırmaktır. Zaten inkarcı rejim yüz yıldır inkarcılığı meşru ve normal bir düzenmiş gibi kabul ettirme, buna karşı her direnişi de suç olarak gösterme çabası içinde olmuştur. İnkarcılığın istikrarlı biçimde yürütülmesine karşı gösterilen her direniş suçlu ilan edilip ezilmek istenmiştir.

Amed direnişinden sonra “inkarcılık yürüyordu, sessizlik ve siyasi istikrar vardı, bunu neden bozuyorsunuz?” diye saldırıya geçilmiştir. Burada ifade edilen istikrar inkarcılığın istikrarıdır. Barış ortamı ise inkarcılığın kendi politikasını kabul ettirmesi ve buna karşı güçlü itirazların ortaya çıkmaması olarak anlaşılmıştır. Güçlünün kendini kabul ettirip, haksızlığını normalleştirilmesi, barış ve istikrar; bunu bozmak ise suç ve huzuru bozmak olarak değerlendirilmiştir.

Kürt Özgürlük Hareketini 2004 1 Haziran yol ayırımına getiren etken, 1970’lerde inkarcılığı normalleştirme politikasının bugün yine dayatılması olmuştur. İnkarcılığın ya teslimiyet ya ölüm politikasına karşı ya çözüm bulursunuz ya da direniş başlar

kararlılığıdır. Bu kararlılık, inkarcılıkla imha edilmek istenen bir halkın özgürlük ve demokrasideki kararlılığıdır. İnkarcılığın yeni koşullarda sürdürülmesinin gerçekleştirilmek istendiği yoldan çıkıp, direniş, özgürlük ve çözüm yoluna girmek, meşru, haklı ve kutsal bir tutumdur. İki yıl önce bu yol ayırımına girilmiş, 2006 Newrozu ve Amed serhıldanı ile çözümsüzlüğün kabul edilmeyeceği, hiçbir tereddüte yer bırakmayacak düzeyde ortaya konulmuştur. Artık ya çözüm olur ya da bu direniş demokratik bir çözüme kadar devam eder.

Birkaç saatlik yayın ve asimilasyonun kaldırılmasını değil de devamını meşrulaştıran dil kursları ile Kürt sorununun çözüldüğünü hiç kimse iddia edemez. “Bundan fazla yapacağımız bir şey yoktur; en fazla dil kurslarını ve yayınları biraz daha geliştiririz” politikası içinde olmak inkarcılıkta ısrarın ifadesidir. Kürt sorununun çözümsüzlüğü 2004 1 haziran yol ayırımını ve bu serhıldanları ortaya çıkarmıştır.

Kürt sorunu çözülmüştür ya da böyle bir çözüm iradesi konulmuştur denilemez. Böylece bir niyet de, politika da, uygulama da ortada yoktur. Dolayısıyla bu eylemler haklıdır ve yerindedir. Hatta geç kalınmıştır. Demokratik mücadelenin yükseltilmesinin gecikmesi inkarcılığın sürmesine yol açarak zaman kaybına neden olmaktadır. Zaman kaybetmek Türkiye’de Kürt halkına da çok şey kaybettirmekte; hatta demokratik birlik çözümlü yerine milliyetçi eğilim başta olmak üzere başka arayışların ortaya

çıkması ve sorunun çıkmaza girmesi durumu gelişmektedir.

Mevcut inkar ve bastırma siyaseti ancak güçlü bir direnişle geriletebilir. Türkiye’de inkarcılık çok güçlüdür. Değiştirilmesi çok zor bir zihniyet kalıbıdır. Ancak, bu politikanın çıkmaz olduğu kadar başarı şansı da olmadığı gösterilebilirse bu zihniyet terk edilebilir. Dolayısıyla 2006 Newrozu bu amaçlı bir çözüm dayatmasıydı. Amed serhıldanı da bu irade beyanının devamıdır. Hatta yaygınlık ve kapsam olarak daha da gelişkin ve güçlü olması sorunun çözümünü çok yakınlaştırdı. Bu nedenle bu serhıldanlar bazılarının idda ettiği gibi fazla aşırı değil, aksine sürecin hassasiyeti ve inkarcılığın inadı düşünüldüğünde yetersiz olarak değerlendirilmelidir. Eğer Kürt sorununu çözme iradesi ve kararlılığından söz edeceksek çözüme götüren bir etki sağlama bu tür eylemlerin amacı olmalıdır. Yetersizliğine rağmen büyük ve kahramanca eylemler olmuştur. Kürt sorununun çözümünün zorunluluğunu gözler önüne sermiştir. Dolayısıyla eylemlerin zamansız ve fazla olduğu söylenemez. Bunları söylemek özel savaşın etkisinde kalmaktır. Özgürlük için direnişin meşruluğunu, haklılığını ve mutlak gerekliliğini yeterince bilince çıkarmamaktır. Hatta Türk devletinin inkar ve imha siyasetini uygulamasını onun meşru hakkıymış gibi görme yanılığısıdır.

Kürt halkının kimlik, dil, kültür ve serbest örgütlenme ve siyaset yapma özgürlüğü, bir gün bile geciktirilmeyecek kadar kutsal bir haktır. Türk devletinin ise mevcut

politikayı sürdürmesinin bir günlük bile meşruiyeti yoktur.

Bu eylemlerin demokratik açılımlar olduğu bir süreçte, bu demokratik açılımı yapan AKP'nin önünü kesmek için yapıldığının söylenmesi ise bir yalan, çarpıtma ve demagojidir ya da AKP'nin yaptığı illüzyonun etkisinde kalmaktır. AKP'de var olan irade Kürt sorununu çözme yönünde değil Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye etme yönündedir. Avrupa Birliğinin desteğini almak için bazı sınırlı ekonomik ve siyasi reformlar yapılmıştır. Bunlar içinde Kürt sorununun çözümünü ilgilendiren adımlar yoktur. Kürt inkarcılığını sürdürmede Avrupa ve dış kamuoyunun sessiz onayını almak için kullandığı bazı değişiklikler vardır. AKP hükümetinin Kürt sorununu çözme gibi bir politikası yoktur. Hükümetini devam ettirmek için Kürt halkını feda etme ve Özgürlük Hareketini tasfiye etme konsepti uygulayan bir irade

1990'LI YILLARDA KÜRT HALKININ DEMOKRATİK DEVRİMİNİN BASTIRILMASI İÇİN HİZBİ-KONTRA AÇIKÇA KULLANILMIŞTIR. REJİMİN İDEOLOJİK OLARAK EN FAZLA KARŞI ÇIKTIĞI RADİKAL SİYASİ İSLAMI KULLANMASI, İNKARCILIĞIN KÜRT ÖZGÜRLÜK HAREKETİNİ TASFİYE ETMEDE HER ARACI KULLANACAĞININ KANITIDIR

vardır.

AKP hükümeti iç ve dış politikada tıkanan ve Türkiye'nin ihtiyacına cevap vermeyen hükümetlerin alternatifi olarak iktidara

getirildi. Bu alternatif olma içinde ve rolünde Kürt halkının özgürlük ve demokrasi taleplerini sınırlama ve etkisizleştirmek de bulunmaktadır. Bu konuda şimdiye kadar bir rol oynadığı kesindir. Yerel seçimlerde tüm devletin (bütün subayları ve polisler de AKP'ye oy vermiştir) ve düzen partilerinin toplu olarak AKP'ye oy vermesi ve AKP ile Kürt demokratik siyaset alanının sınırlandırılmak istenmesi, AKP'nin rolünün ne olduğunu ortaya koyması açısından çarpıcı bir örnektir. Askeri darbelerin ve şiddetle bastırma imkanlarının sınırlandığı bir ortamda, AKP eliyle Kürt Özgürlük Hareketinin etkisizleştirilmesi politikası uygulanmaktadır. 12 Eylül'de askeri rejim tüm laiklik söylemlerinin tersine islami, Kürt Özgürlük Hareketine karşı kullanmıştır. 1990'lı yıllarda Kürt halkının demokratik devriminin bastırılması için hizbi-kontra açıkça kullanılmıştır. Rejimin ideolojik olarak en fazla karşı çıktığı radikal siyasi İslamı kullanması, inkarcılığın Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye etmede her aracı kullanacağını kanıttır. Refah partisinin yükselişinin önünün açılmasını sağlayan yine Kürt inkarcısı bu rejimdir, bu devlettir. Refah partisi kendisini tam kullandırmak istemeyince de alaşağı edilmiş ve içine operasyon düzenlenmiştir. AKP hükümeti bu sürecin ürünüdür. Bu gün AKP Kürt halkının özgürlük mücadelesini bastırmada bir araç olarak kullanılmaktadır. Hizbullah askeri yöntemle kullanılmıştır. AKP'ye ise siyasi yöntemle bu karşıtlık yaptırılmaktadır. Eğer Akp hükümetinin Kürt sorunun bastırmada bir rolü kalmadığı görülürse bu durum

aynı zamanda AKP hükümetinin sonu olacaktır. AKP'ye Kürt sorunun çözmesi için değil de bastırılması için rol verilmiştir. Ordu, askeri olarak bastırma; AKP ise siyasi olarak bastırma rolü üstlenmişlerdir. Halkın direnişi AKP politikalarını boşa çıkarıp, yüzünü teşhir edince, AKP ile ordunun bir bütün olarak devlet politikalarındaki örtülü birliği yerine açık birliği gündeme gelmiştir. Halk AKP'nin çürütme politikasına boyun eğseydi iyi polis kötü polis rolü devam edecekti. Ancak Kürt halkının direnişi yükselip de çözüm konusunda her gücün tutumunun netleşmesi dayatılınca, AKP hükümetinin sahte yüzü yani bazı yasal düzenlemelerle Kürtsüz demokrasi ortaya çıkarıp bunu içerde ve dışarıda kabul ettirme oyunu açığa çıkmıştır. AKP'nin bugün herkesten milliyetçi kesilmesi gerçek kimliğinin dışı vurumdur. AKP'nin tek kaygısı hükümetini ayakta tutma, siyasi ve ekonomik rant üzerinde oturmaya devam etme kaygısıdır.

AKP'nin Güney Kürdistan federasyonu ile iyi ilişki sürdürmek istemesi ve Kerkük dışında mevcut statüyü kabul edebileceğini ortaya atması Kürt sorununda çözüm politikası olması nedeniyle değildir. Bir taraftan ABD'nin Ortadoğu politikasıyla uyumlu hale gelmek istemesi diğer taraftan Güneydeki federasyon oluşumu için yapacağı bir şey kalmaması AKP'yi mevcut reel durumu kabul edip, bunun üzerinden politikasını geliştirmeye yöneltmiştir. Sadece AKP değil tüm devlet ve sözcüleri de kırmızı çizgilerinin kalmadığını itiraf etmiştir. Bu gün Güneye yönelik bir AKP politikası değil, nüans ve tarz

farklılıklarıyla bir devlet politikası izlenmektedir.

AKP Kürt dostu falan değildir. Parti içindeki bazı Kürtler Kürt Özgürlük mücadelesine karşı kullanılmaktadır. Zaten MHP ya da CHP gibi bir duruş ve yapılanma ile Kürt halkı üzerinde politika yürütmeleri söz konusu olmazdı.

Güney federasyonuna reel politik durumun dayatması nedeniyle esnek yaklaşması ve işbirlikçi APO ve PKK düşmanı Kürtlere sıcak bakması, Kürt politikasında olumlu bir duruşu olduğu anlamına gelmemektedir. Aksine tasfiyeci politikanın en etkili siyasi aracı olma konumundadır. Böyle bir işlevle yüklü olarak Özgürlük Hareketine karşı mücadele etmektedir.

Bazı milliyetçi Kürtlerin Güney Kürdistan ve KDP'yi eksen alarak siyasi tutum içine girip AKP'yi sevdirmeye ve Kürt halkına yutturma çabaları söz konusudur. Dün KDP ve YNK, PKK karşıtlığı temelinde devletle nasıl işbirliği yürütmüşse bugünde bazı işbirlikçi hainler APO ve PKK karşıtları da AKP hükümetiyle benzer ilişkiyi sürdürmektedirler. KDP'nin Güneyde bu politikayla güç olduğunu düşünen bu gafiller de, PKK karşıtlığı temelinde kuzeyde güç olmayı hesaplamaktadırlar. Bütün Kürtleri KDP'nin hizmetine koşturma temelinde kuzey Kürdistan'daki özgürlük mücadelesini arkadan hançerlemeyi görev bilmişlerdir.

Bu çevreler Amed serhıldanını sahiplenip Kürt sorununa çözüm söyleminde bulunmak yerine AKP'nin sözcülüğüne soyunmuşlardır. Başbakan'ın sorun Kürdistan'sa kadın çocuk da olsa öldürürüz söylemine

şiddetle karşı çıkıp AKP'ye tavır alacaklarına AKP'yi Kürtlerin desteklemesi gerektiğini söyleyen gafiller bulunmaktadır. Bunlar AKP'nin Güney Kürtleriyle uyumlu olma ve Kürt işbirlikçiliğinin önünü açarak PKK'yi tasfiye etme planında rol verilen aktörler oldukları için bu tutumu göstermişlerdir. Bunlar için AKP hükümetinin Kuzey Kürdistan da ne düşünüp düşünmediği önemli değildir. Eğer KDP'ye daha yumuşaksa Kürt halkının Özgürlük mücadelesini bastırmasına göz yumulur. İçlerinde bazı gafiller bulunsa da çoğunluğu zaten yeminli APO ve PKK düşmanı olanlardır. Başka bir tutum beklemez. Bunlar 1970 yılında Apocu hareketin ilk çıktığı dönemde Kürt ağalarına, işbirlikçiliğe ve ihanete karşı mücadele sürecinde ve 15 Ağustos atılımı döneminde de benzer tutum takınmışlardır. Önderliğin esaretinden önce çok açık karşı çıkma güçleri olmadığı için bu karşıtlığı alttan alta yapmışlar; Önderlik esaret altına alınınca düşmanlıklarını açık hale getirmişlerdir.

Devletten daha çok bu Kürt işbirlikçilerinin Amed serhıldanına saldırması ve bu kutsal direniş hakkında tereddüt yaratmaya çalışmaları içlerine yerleşmiş ihanetin ve işbirlikçiliğin iflah olmazlığıyla ilgilidir. Bazıları da yaşadıkları siyasal körlük ya da bazı çevrelerin pohpohlaması ile sözde PKK'nin şiddetini bitirme kahramanlığını elde etme işgüzarlığı içindedirler.

Türkiye basını, yazar-çizer takımı ve bazı sivil toplum örgütleri de bu dönemde tam bir AKP işbirlikçiliği ve borazanlığı yapmışlardır. Bunlar da

“AKP bazı siyasi açılımlar yaptı AB'ye girmek istedi ama PKK bunu sabote etmek için bu eylemleri yaptırdı” diyerek eylemlerin dayandığı zemini ve amaçlarını bilinçli biçimde çarpıtmak istemişlerdir. Bu yazar, çizer takımı Kürt inkarcılığının yasal ve fiili olarak devam ettiği siyasi düzeni normal görmektedirler. Bu nedenle inkarcılığın istikrar ve ciddi bir karşı koyuş olmadan varlığını sürdürmesini Türkiye'nin bir hakkı olarak görmekte ve bunu kabul etmeyen Kürt halkının eylemini terör olarak değerlendirmişlerdir. Serhıldanların meşru olmadığını ve ezilmesi gereken eylemler olduğunu kanıtlamak için bin dereden su getirmişlerdir. AKP hükümetine yakın yazarlar ise AKP hükümetinin Kürt düşmanı yüzünü gizlemek ve Demirel gibi demokrasi demagogları olduğunun açığa çıkmasını engellemek için halkın eylemine saldırmışlardır. Aslında AKP'nin yüzünün açığa çıkmasını engellemek için bu olayların nedenlerini gündemleştirmeden özenle kaçınmışlardır. Liberali de, İslamcısı da Kürt sorununun çözümsüzlüğünün bu tepkiyi getirdiğini görme yerine AKP sahte demokratlığını gerçek gibi gösterip halkın eylemlerinin meşruiyetine ve haklılığına saldırmışlardır. Kürt inkarcılığının sürdüğü bir ortamda siyasal istikrar isteyen ve bu temelde ekonomik ve siyasi rantçılığın kişiliklerinin temel karakteri olduğunu bir daha ortaya koyan çevreler olduğu anlaşılmıştır. Güçlünün, zalimin çeşitli baskı yöntemleri ile yarattığı sessizlik ortamını meşru gören zalim dalkavukları oldukları yeniden

ispatlanmıştır. Mehmetçik basını olmayı gönüllü yürüttükleri görülmüştür.

İnkarcılığı sürdürenlerin isteği temelinde milli mutabakat gerçekleştirip Özgürlük Hareketini bastırmayı hedef olarak önlerine koyarken; kendi haksız milli mutabakatları karşısında ise Kürt halkının siyasi irade birliğini parçalamayı temel hedef bilmışlerdir. İnkarcılığı sürdürmede birlik dayatması; özgürlük isteyenleri ise dağıtıp iradelerini kırma bu basının ahlaki programı olmuştur. Bu ahlaki ölçüyü kullanırken meşru argümanları olarak da işbirlikçi Kürtleri kullanmayı başka bir ahlaki ölçü olarak benimsemişlerdir.

Hükümet ise Kürt halkının Özgürlük Mücadelesi karşısında şovenist, inkarcı tepkilerin arkasında durmuş kadın da çocuk da olsa öleceklerini ilan etmiştir. Klasik inkarcılığın ya teslim olacaksınız ya öleceksiniz politikası başbakan ağzından tekrar dillendirilmiştir.

Halk direnmediğinde, boyun eğdiğinde değil de, taleplerini ortaya koyduğunda ve direndiğinde hükümetlerin gerçek zihniyetleri ortaya çıkar. Çünkü sessiz kalan yada devlet için tehlikeli hale gelmeyeceğine dünyanın hiçbir yerinde karışılmaz ama boyun eğmezse devlet baskı araçlarını devreye sokar. Bu halkların direnişi karşısında zalimlerin değişmez kanunudur. Bu gerçek görülmeden, halkın direnişi karşısında devletin baskı uygulamaya yönelmesi ve terör yasasını sertleştirme eğilimi içine girmesi karşısında devletin politikaları eleştirileceğine; halkın direnişi suçlanmak istenmiştir. Hatta

devletin klasik tehditi olan “direnirseniz dayak yersiniz” zihniyetini açıkça ifade etmişlerdir. Devletin Kürt halkının özgürlük ve demokrasi taleplerine kulak tıkamasını teşhir etme yerine, halkın meşru direnişini suçlamayı görev bilmışlerdir.

Anlaşıyor ki Türk devleti Kürt halkının Özgürlük Mücadelesinin bastırıldığına kendisini inandırmıştır. Nispi barış ortamının Kürt halkının, makul çözüm önerilerinin gerçekleşmesi için fırsat tanınması sonucu ortaya çıktığı görülmemiştir. Bu nedenle bu direniş nereden çıktı, demişler hatta klasik söylemle arkasında dış parmak aramaya yönelmişlerdir. Bu çevreler barış ve istikrar derken Kürt halkının boyun eğmesi; inkarcılığın dikensiz gül bahçesinde yaşamak gibi kolayca sürdürülmesi olarak anlamışlardır. Bu tür bir siyasal düzen barış düzeni değil halkın susturulup boyun eğdirilmesidir. Böyle bir normal düzeni de, istikrarı da, barışı da bu halk kabul edemez. Hiç kimse pax-romana’yı Kürt halkına dayatma küstahlığı içine giremez. Türk devletinin gidip Kıbrıs’ı işgal edip barış hareketi demesinin bir anlamı vardır ama Türk devletinin inkarcı politikasının sürdürüldüğü ortama huzur ve istikrar tanımı yapılmasının hiçbir mantığı yoktur.

Bu süreçte özellikle DTP üzerinde büyük bir siyasi, psikolojik baskı kurulmuştur. 2005 yılında dayatılan “APO ve PKK’yi terk edin, meşru savunmaya terör deyin” dayatması tüm basın yayın ve psikolojik baskı araçları kullanılarak, pervasızca ve hoyratça yapılmıştır. DTP’ye de inkarcılığın

normalleştirildiği rejimi kabul ettirme, hatta savunması için psikolojik saldırı bombardımanına tabi tutulmuştur. Özgürlük Hareketine karşı sürdürülen bu bölüp parçalama ve tecrit etme politikası yeniden devreye sokulmuştur. 1990'lı yıllarda serhıldanlarla ortaya çıkmış yasal demokratik siyasal alanın, kendi varlık koşullarının karşısına çıkarılarak klasik Osmanlı politikası bir daha uygulanmak istenmektedir. DTP, varlığını borçlu olduğu serhıldanların karşısına çıkarılarak bitirilmek istenmektedir. Bu baskılar ve milliyetçi söylemlerden etkilenerek AKP'nin Kürtler için olumlu olduğunu düşünen bazı kesimler ve devletle ekonomik bağ içinde olan orta sınıf siyasi eğilimi Kürt Özgürlük Hareketinin karşısına çıkarma politikası uygulanmaktadır. Mücadelenin doğal olarak ortaya çıkaracağı siyasi gerilimi kaldıramayan bu kesimler içinde hoşnutsuzluk yaratarak, serhıldanların doğru olmadığı ve baskıları beraberinde getireceği söylemiyle, halkın direnişini tereddütlü ve tartışmalı hale getirip zayıflatılması hedeflenmektedir. Orta sınıfı hedefine alan ve Özgürlük Hareketinin karşısına çıkarmayı hesaplayan bu politika Amed serhıldanından sonra daha fazla gündeme sokulmuştur. Nitekim orta sınıf kökenli bazı kişiliklerin halkımızın büyük ve dönüştürücü demokratik eylemini önemsizleştiren hatta olumsuzlayan yaklaşımlarına rastlanmıştır. Halkımızın 1990'lı yıllardan sonra ortaya çıkan bu en büyük soylu eylemini, bu biçimde yanlış değerlendiren yaklaşımlar, bilerek ya da bilmeyerek inkar ve imhacı rejime hizmet etmektedirler.

Dolayısıyla demokrasi mücadelesini geriye çekerek bu rejimin ömrünün uzamasına yol açacak konuma düşmektedirler. Demokrasi mücadelesinin başarılı olması, inkar ve imha siyasetinin parçalanması açısından halkımızın mücadele kararlılığını etkileyen bu tür eğilimlerin yanlışlığını göstermek çok önemlidir.

2006 Newrozu ve Amed'de başlayıp ve tüm Kürdistan'a yayılan serhıldanlar Kürdistan halk tarihine geçecek değerinde büyük eylemlerdir. 1990'lı yıllarda halk serhıldanları nasıl ki ulusal direnişi sağladıysa 2006 Newrozu ve serhıldanları da bu dirilişi, özgürlük ve demokrasiyle buluşturacak karalı demokratik ulus gerçeğini güçlü biçimde ortaya çıkarmıştır. 2006 Newrozu ve Amed serhıldanı Kürt halkının özgürlük ve demokrasi kararlılığıyla mayalanıp yoğrulmasıyla iradesi kırılmaz bir halk gerçekliği ortaya çıkmıştır. Amed, Kürt demokratik halk gerçekliğinin başkenti ve merkezi olduğunu bir daha kanıtlamıştır. Böylece Önderliğimizin "Amed, Kürt demokrasisinin, Kerkük Kürt milliyetçiliğinin başkentidir" sözü pratikte güçlü biçimde doğrulanmıştır.

Devrimci direnişi Amed, devrimci direnişi Kürdistan'dır. Demokratik Amed demokratik Kürdistan'dır. Özgür Amed, özgür Kürdistan'dır. Bu açıdan Amed kenti bugün bu tüm özellikleri kendisinde sembolleştirmiştir. Bu Kürt halkının özgürlüğünün, demokratik yaşamının ve Ortadoğu'ya öncülük yapacak komünal demokratik değerlere dayalı devrimciliğin, yok edilmeyecek düzeyde kazanılmasıdır.

Nasıl ki 1990'lı yıllar öncesi Kürt halkının kimliği ve kişiliği ile 1990'lı yıllar serhıldanı sonrası kimlik ve karakter arasında devrimci bir fark ortaya çıktıysa bugün de Kürt halkı 2006 Newroz'u öncesinden daha farklı bir kişiliğe kavuşmuştur. 15 Ağustos'ta düşmana sıkılan kurşun esas olarak da Kürt geriliğine sıkılan kurşun olduğu gibi 2006 Newrozuyla yalnız inkarcı politika değil Kürt halkı içindeki her türlü gerilik, teslimiyet ve çirkinlik yerle bir edilmiştir. Amed'de ayağa kalkan ruh, 1990'lı yıllardaki dirilişin devrimci, demokratik ve özgürlükçü karakterinin derinleşmesi ve kökleşmesini sağlamıştır.

1990'lı yılların destanına yeni bir destan eklenmiştir. Demokratik ulus olma destanı 2006 Newroz'u ve Amed serhıldanı ile yazılmıştır. Artık Kürdistan halkının özgürlük ve demokrasi manifestosu ve eylem çizgisi 2006 Newroz'u ve sonrası gelişen serhıldanlarla belirlenmiştir.

Amed serhıldanının devrimci, demokratik ve özgürlükçü karakterini anlamadan, Kürt halkı artık anlaşılabilir. Amed yalnız Kürdistan'da demokrasiyi değil tüm Türkiye ve Ortadoğu'da demokrasi kuruculuğunun öncülüğünü yapmıştır. Amed serhıldanı yalnız Kürdistan değil artık Türkiye de eski Türkiye değildir. Her ne kadar görünüşte şovenizm ve inkarcılık şahlandırılmak istense de bunları artık yeniden canlandırmanın zeminini, Kürt halkı büyük oranda ortadan kaldırmıştır. Türk milliyetçiliğinin yükseldiğinden söz

edilse de bunun nedeni özel savaş planlaması dahilinde basın-yayın yapıldığı yönlendirilmiştir. Eğer Kürt sorununun demokratik çözümünden başka seçenek kalmadığı ortaya konulsa, Türk halkı kısa sürede Kürt halkının kimliği, dili ve kültürünü kabul etme temelinde birlik içinde yaşamaya evet diyecektir. Böylece Türk milliyetçiliğinin ayağının altındaki halı kayacaktır.

Bu eylemlerin Kürt halkı açısından ve Türkiye açısından ne anlama geldiği, siyasi ve sosyal olarak kapsamlıca değerlendirmelidir. Kürt halkı bir yıl önce ilan edilen Demokratik Konfederalizme sahiplenmişti. Bu Newroz ve serhıldanlarla yalnız sahiplenme değil kurucu öznesi olma bilinci ve niteliğine kavuştuğunu ortaya koymuştur. Milliyetçi, devletçi uluslaşma yerine demokratik uluslaşmanın Kürt halkını en fazla güçlendiren ve ayağa kaldıran uluslaşma olduğu ortaya çıkmıştır. Kürt halkı 2006 yılında gücünün ne düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Çocuk yaşlı tüm Kürtlerin ulusal demokratik haklarına sahip çıkan bir toplum haline geldiği bu serhıldanlarla ispatlanmıştır. Çocuklar ve yaşlıların öldürülmesi bu gerçeğe ilgilidir. Demokratik ulus, tüm toplumun örgütlü ve sorunlarına duyarlı olduğu bir düzeyin tanımlanmasıdır. Amed serhıldanı demokratik ulus değerlerinin tümünü ortaya koymuştur. Halkın büyük bir dayanışma içinde olması bu değerlerin en önemlilerindedir.

**DEMOKRATİK KONFEDERAL
KURUMLAŞMA BİR DEVLET
OLMAKTAN KAT BE KAT
DAHA FAZLA ÖZGÜR VE
DEMOKRATİK TOPLUM
OLMAYI SAĞLAR. NİTEKİM
HALKIN ÖZ İRADESİ VE
İNİSİYATİFİ İLE
EYLEMLERİNİ GELİŞTİRMESİ
VE TALEPLERİNİ ÖZGÜRCE
İFADE ETMESİ YÜKSELEN
DEMOKRATİKLEŞME
DÜZEYİNİN SONUCUDUR**

Kürt halkının bu soylu direnişinde Demokratik Konfederal örgütlemenin Kürt halkının özgürlüğünü gerçek anlamda sağlayacağını görülmesinin payı büyüktür. Sadece ve sadece demokratikleşme bir halkı gerçek anlamda güç yapar. Saldırıları karşısında yenilmez kılar. Demokratik Konfederal kurumsallaşma bir devlet olmaktan kat be kat daha fazla özgür ve demokratik toplum olmayı sağlar. Nitekim halkın öz iradesi ve inisiyatifini ile eylemlerini geliştirmesi ve taleplerini özgürce ifade etmesi yükselen demokratikleşme düzeyinin sonucudur. Kürt halkı örgütlenmeye de, mücadele etmeye de yatkın hale gelmiştir. 1970 ve '80'li yıllar da kürt gerçeğinin bu düzeye geleceği hayal bile edilemezdi.

Bu eylem süreci, tümenden demokratik çözümle buluşturan bir sonuca götürmediyse de demokratik çözüm sürecine girişi eskisinden daha güçlü biçimde hızlandırmıştır. Türkiye AKP hükümetinin peş peşe açtığı reform politikalarıyla değil, bu tür mücadeleyle demokratikleşecek ve Kürt sorununun kardeşlik temelinde demokratik çözümünü sağlayacaktır. İstenildiği kadar şovenist ve inkarcı saldırı sürdürülsün ve Kürt halkının özgürlüğü tanınmaz denilsin bu eylemlerden sonra Kürt sorununun

çözümünün kaçınılmazlığı bir daha anlaşılacaktır.

Bu eylemleri anlamamak, demokrasi ve özgürlüğün değerini anlamamak dolayısıyla Kürt gerçeğinden kopmak olur. Her Kürt artık özgür ve demokratik geleceğini bu güçlü zemine dayanarak kurmasını bilmeli ve kendisini bu demokratik ulusun, demokratik kurumsallaşmasına ve özgürlüğünü derinliğine yaşamasına hizmet etmelidir.

Çocukların çok fazla katılması bu eylemlerin hedefsiz ve bir patlama sonucu, bilinçsiz bir hareket olduğunu değil toplumsal düzeyde derinliğini ifade eder. Çünkü bu eylemler güncel bir olayın ortaya çıkardığı günlük bir patlama değil otuz beş yıllık birikimin sonucu yaşanmıştır. Filistinde çocukların intifada da en önde olması Filistin sorununun toplumsal derinliğinin, evlerin temel sohbet ve ilgi konusu olduğunun dışı vurumudur. Çocuklar, evlerin ve sokakların gündemine ve sohbetine göre davranış gösterir ve şekillenirler. Kaldı ki yalnız çocuklar değil tüm gençler PKK öncülüğündeki özgürlük ve demokrasi mücadelesi içinde büyümüşlerdir. Mücadele içinde yetişen kuşak gerçeğini temsil etmektedirler. Dolayısıyla Türk devletinin inkarcılığını ve kendisine hak gördüğü saldırılar anlam vermesi, sinesine çekmesi ve kabul etmesi mümkün değildir. Kürt gençleri ve çocuklarının bu serhıldanlarda öne çıkması bu gerçeklik ışığında anlam bulmaktadır. Amed serhıldanını sadece yoksullukla açıklamak bu mücadele tarihini anlamamaktır. Kaldıki yoksulluğun nedeni de Kürt sorununun çözüme

kavuşmamasıdır. Belki Türk halkı yoksulluğun ve demokratik olmayan yaşamın Kürt sorununun çözümsüzlüğünden ileri geldiğini bilmemektedir. Ama Kürt halkı yediden yetmişe yoksulluğun ve baskının nedeninin Kürt sorunun çözümsüzlüğünden ileri geldiğini çok iyi bilmektedir. Kaldı ki Kürt çocuklarının, Kürt halkının duygularını taşıması yeni bir olgu da değildir. Kürdistan'daki ailelerin en küçük çocukları bile mücadele değerlerini tanıyarak büyümekte her fırsatta Kürt sosyal ve kültürel yaşamının dönemsel gündemlerini ve tutumlarını en açık biçimde dışa vurmaktadır. “Çocuktan al haberi” deyimini boşuna söylenmemiştir. Böyle düşünüldüğünde Apo'nun küçük generallerinin bu serhıldanlara katılımı Kürt halkının tüm duygularının açık dışa vurumu olarak anlaşılmalıdır.

Bu eylemlerde bazı istisnalar dışında demokratik ve meşru direniş sınırlarını aşan bir olay meydana gelmemiştir. Günümüzde tüm dünyada sivil itaatsizlik halkların meşru eylem biçim olarak görülmektedir. Ne var ki türkiye devleti daha aylar öncesinde “Kürt halkı önümüzdeki dönemde sivil itaatsizlik eylemlerine başlayacak, bunu bastırmalıyız” diyerek çok önceden sivil itaatsizlik eylemlerini cezalandırılması gereken ağır suçlar kategorisinde değerlendirmiş ve bu yönlü kamuoyu oluşturmuştur. Taş, sopa ve molotof kokteyli dünyadaki tüm gösterilerde görülen karşı koyma biçimleridir. Halkın, demokratik serhıldanlarına yapılan saldırılar karşısında meşru savunma içerisine giren karşı koyuşlarıdır. Polislerin

silahlı saldırısına karşı bu savunma biçimi dışında tek bir silah kullanılmamıştır. Silah, panzer kullanan polistir. Bir halkın kimliği inkar edilip, varlığına yönelinirse bu politika ve uygulamalar karşısında gösterilen bu direnişler çok masum eylemler olur. Halkın demokratik mücadelesi önünde kırk engel çıkarıldığı gibi sık sık saldırı yapılarak iradesi kırılmak istenmiştir. Bunun birçok gösteride uygulandığını herkes bilmektedir.

Esnafın kepenk kapatmasını istemek demokratik direnişin ve sivil itaatsizliğin eylem türlerinden biridir. Esnafın üzerinde esas olarak devletin baskısının çok fazla olduğu bilinmektedir. Devlet dükkanlara saldırdığı için esnaf bir çok defa istediği halde kepenk kapatmaktan çekinmiştir. Kürdistan'da kepenk kapatan esnafın dükkanlarına azgınca saldırdığına dair yüzlerce örnek vardır. Bu nedenle bir kaç dükkana karşı göstericilerin taşlarla saldırıp cam kırması çarpıtılacak ve büyütülecek bir olay değildir. Tabi ki cam kırma, özel arabalara zarar verme Kürt Özgürlük Hareketinin eylem çizgisi değildir. Yine metropollerde zaman zaman belediye otobüslerinin yakılması da Kürt Özgürlük Hareketinin eylem çizgisi değildir. Halk gösterilerinin meşru savunma çizgisindeki eylem biçimleri olmadığından yalnızdır; bundan sonra engellenemesi gereken fiillerdir. Saldırıları karşısında polise karşı koymalar ise Kürt inkarcılığı ve uygulanan politika ve saldırılar dikkate alındığında eleştirilmesi gereken eylemler olarak görülemez. Polis saldırdığında tabi ki bu tür karşı

koymalar dün olduğu gibi yarın da gerçekleşecektir.

Bazı yanlış eylemler ve kontrolsüz tepkiler örnek gösterilip bu eylemlerin büyüklüğünü, siyasal değerini ve meşruluğunu tartıştırmak yanlıştır. Mahkum edilmesi gereken “siz mevcut politikalara karşı çıkarsanız, buna uymazsanız, kadın da çocuk da olsa vururuz” zihniyettir. Bir-iki ciddi olmayan kontrolsüz tepki ile bu eylemler değerlendirilemez ve gölgelenemez.

Bu eylemlerin siyasal, sosyal ve kültürel yaşamda getirdiği sonuçlar değerlendirilmelidir. Çıtası yükselen yeni bir mücadele kültürü ortaya çıkarılmıştır. Bu halkın özgürlük ve demokrasideki kararlılığının bu düzeyde ortaya konulması inkarcılığın ömrünü kısalttığı gibi Kürt halkının mücadele direncini arttıracaktır. Yalnız Kuzey Kürdistan’da değil tüm Kürdistanın parçalarında halkın mücadele azmini yükseltecektir. Bu serhıldanlar tüm Kürtlerin kendine güvenini bir kez daha arttırmıştır.

Siyasi olarak Kürt halk Önderi ve PKK dışında alternatif aramanın boş olduğu görülmüştür. Bu tür arayışların objektif bir değerlendirme değil devletin, hükümetin kendisini kandırması olduğu anlaşılmıştır. Zaten alternatif olacak ne çevre ne de bireyler vardır. Kendi bireysel yaşam, ekonomik, siyasal rantını düşünme dışında halk için fedakarlık yapacak, bunun için çalışacak alternatif birey ve çevreler de yoktur. Olmayan şey de zorla yaratılamaz. Bazı Kürt bireyleri Özgürlük hareketine karşı konuşurulusaydı bunun nedeni de mücadelemizin varlığıdır.

Mücadelemizin gelişkin düzeyi olmasaydı bunları ne kimse ciddiye alır ne de konuşurdu. Özcesi 2006 Newrozu ve sonrası gelişen serhıldanlar Kürt halk Önderi ve Özgürlük Hareketi dışında alternatif yaratma çabalarının pratik değeri olmadığını, bu tür beklentileri olanlar açısından da netleşmiştir.

Sorun çözülmek isteniyorsa Önderliğimizin de belirttiği gibi halkın bu iradesi dikkate alınacaktır; sorunun çözümünü değil de bastırmayı esas alacak olanlar ise hareketimize karşı bazı çevreler yaratma çabası içinde olacaktırlar. Halkın bu iradesi karşısında hala APO ve PKK’yi bırakın dayatmaları alternatif yaratma amaçlı değil de tamamen Kürt hareketini bölüp zayıflatma amaçlıdır. Zaten bugüne kadar PKK ve APO’dan vazgeçen dayatmalarının amacının bu olduğu bilindiğinden halkımız bu tür çabaları elinin tersiyle ve şiddetle reddetmiş; inadına Önderliğe, PKK’ye sahip çıkmıştır. Tarih içinde hep birlik olmaktan acı çeken Kürt halkı, bu tür bölme çabalarının amacını bu politikalara alet olanlardan çok daha iyi gördüğünden, sorumlu ve yurtsever davranışın örneğini göstererek bu tür umutları tutumu ile hep boşa çıkarmıştır. Özellikle DTP ve belediye başkanları üzerinden Kürt hareketini zayıflatma çabaları herkesten önce halk tarafından ret edilmekte ve bu yönlü yanlış davranış ve adımlar atılmasını önlemektedir.

Bu eylemler çok fazla örgütlü olmamasına rağmen halkımız ve gençlerimizin örgütlülüğe ve düzenli biçimde eylemler yürütmeye yatkın olduğu görülmüştür. Başka bir ülkede

bu kadar kitlesel bir eylemi disiplin altında tutmak mümkün değilken Kürt halkı bu serhıldan da disiplinli ve sorumlu davranışı örnek düzeyde göstermiştir. Bazılarının iddia ettiği gibi eylemin amacına ve içeriğine ters çok fazla bir düzensizlik ve kontrolsüzlük yaşanmamıştır. Tabii ki örgütlenme yetersizliği vardır. Örgütlenme düzeyinin yetersizliğine ve saldırının şiddetine rağmen düzensizliğin az olması, halkımızın otuz yıllık mücadele içinde edindiği örgüt ve eylem kültürünün önemli bir düzey aldığını gözler önüne sermiştir. Hiçbir eksiklik ve ortaya çıkan yanlışlıklar bu gerçeği değiştiremez. Bu eylemleri, esas olarak tanımlayan örgütlenme yetersizliği ve saldırının şiddetine rağmen düzen ve disiplin içinde eylemin kararlılıkla sürdürülmesidir.

Bu eylemlerin pratik değeri, bir halk direnişi için içerdiği dersler, şehirlerde meşru savunmanın nasıl yapılacağı konusunda ciddi bir deneyim olmuştur. Bu niteliğinin de kapsamlı değerlendirilmeye ihtiyacı vardır. Serhıldan pratiğini ayrıntılı irdelemek bu deneyimi bir direniş başucu kitabı haline getirebilir.

Türk yazarları ve siyasetçileri serhıldanları PKK'nin güç gösterisi olarak tanımladılar. Var olduğunu kanıtlama çabası olarak yorumladılar. Bundan da anlaşılıyor ki zayıfladığı ve güçsüz kaldığı düşünülen bu hareketin gücü ve etkisi karşısında şoka uğramışlardır. Dolayısıyla 1999 yılından beri kurguladıkları siyasal ortam ve geleceği dizayn etme planlamaları çökmüştür. Artık APO ve PKK gerçeğini istemeyerek de olsa kabul edeceklerdir. Eğer bir yıl içinde

bu hareketin tasfiye edilmeyeceği hem meşru savunma düzeyinde hem de halk örgütlülüğü ve eylemliliği düzeyinde gösterilirse en geç gelecek yıl baharındaki seçimlerden sonra Kürt sorununda bir çözüm politikasını pratiğe geçireceklerdir.

Bu eylem sonrası kadrolarımıza ve örgüt yapılarımıza düşen görev tüm Kürt halkını örgülemektir. Siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik yaşam alanları dahil tüm alanlarda zengin biçimlerde ve derinliğine örgütlenme görevi önümüzde durmaktadır. Ev ev, sokak sokak, tüm mahalleleri örgütlemek, halkın karar organlarını ve uygulama birimlerini ortaya çıkarmak gerekir. Gecikmeden bu direniş üzerinden örgütlenme seferberliğine girilmelidir. Yakalanmaların yoğun olması, saldırıların sürmesi bu görevi aksatmamalıdır. Çünkü bunları yapacak kadro birikimi ve her alanda doğal önderler fazlasıyla vardır. Sadece bu eylemler bile yüzlerce doğal önderleri, örgütçüleri ortaya çıkarmıştır.

Bu örgütlemeyi başarabilmek açısından Newroz ve sonrası gelişen serhıldanların, bu konuda halkımızın tutumunun, bu büyük direniş karşısında devletin, siyasi çevrelerin ve çeşitli kurum ve kuruluşların tutumlarının doğru değerlendirilmesi gerekir. Çünkü bu eylemlerden sonra yoğun bir siyasi ve ideolojik saldırıyla bu eylemlerin içeriği ve anlamı çarpıtılmak istenmiştir. Doğru yönlendirme ve anlam biçme, bu eylemler üzerinden daha güçlü bir direnişi ve örgütlemeyi geliştirir. Bu yapılmazsa, özel savaş ve psikolojik ve siyasi saldırılar altında bu süreci yalnız algılama ve yargıların ortaya çıkması da söz konusu olabilir.

Çarpıtma ve yanlış değerlendirmelerin, özgürlük, demokrasi ve direniş bilincinde sapmalar ortaya çıkarması da mümkündür.

Doğru değerlendirme temelinde bu sürecin tartışılmasını doğru örgütleyip, kontrolümüz altında, özgürlük ve demokrasi mücadelesinin geliştirilmesine güç katacak temelde yönlendirmesi önem kazanmaktadır. Biz bazı yönlerini ana hatlarıyla koymaya çalıştık. Saptırılan konulara değindik. Süreci değerlendirme konu başlıklarının ne olabileceğini belirli yönleriyle ortaya koyduk.

Türk devleti eylemlerden sonra 12 Eylül askeri cuntasını hatırlatan tutuklama ve baskılara yönelmiştir. Bir sindirme politikası izlediği açıktır. Devlet gelinen noktada ya çözüme gidecek ya da saldırıları arttıracaktır. Artık bu serhıldanlar öncesindeki pozisyonunda kalmayacaktır. Bırakalım devleti ve siyasal partileri, sendikalar ve liberal söylemli sol bile konumunu değiştirip bize yüklenme yoluna girmişlerdir. Bu durum karşısında bizim örgütlerimiz ve kurumlarımızın eski pozisyonları ve tarzlarını devam ettirmeleri söz konusu olamaz. Kürt Özgürlük Hareketinin tüm bileşenleri ve tabanı da kendi pozisyonunu daha fazla mücadele ve direniş gerektiren düzeyde yeniden belirlemelidir. Sürecin doğru biçimde tartışılıp doğru sonuçlara varılması bu nedenle gereklidir. Her örgütlenmenin rolü, görevleri ve amaçları iyi tanımlanmalı, gelecek dönem mücadelesine hazırlanmalıdır.

DTP'nin üzerinde baskının arttırılıp iradesinin zayıflatılması hedeflenecektir. Kürt Özgürlük Hareketine karşı tutum koymadığı

takdirde zarar göreceği tehdidi ve şantajı orta sınıf üzerinde sistemli biçimde sürdürecektir. AKP'nin orta sınıf üzerinden hareketimizi tasfiye planına zemin ve destek bulmaya çalışacağı görülüp, buna göre tedbirleri alınmalıdır. Bu tedbirlerin başında inkarcı sistemin özel savaşının ve bu özel savaşta AKP'nin rolünün iyi ortaya konulması gelmelidir.

Bu eylemler, örgütlenmelerimizin ne kadar zayıf olduğunu bizlere göstermiştir. Yine kurumlar arası ilişki zayıflığı, eylemlerin daha güçlü geçmesi önünde handicap olmuştur. Eylemlerin amacı ve çizgisi konusunda görüş, tarz ve üslup birliğinin sağlanmaması bu süreçte de eylemleri zorlamıştır. Bu nedenle demokrasi ve özgürlük mücadelesinde siyasi anlayışımız ve eylem çizgimizin her kurum ve kadro şahsında netleştirilmesi önemini korumaktadır. Belki DTP içinde bazı şahsiyetlerin farklı değerlendirmeleri olabilir, bunları doğal karşılamak mümkünken bizim kadrolarımızın farklı düşüncede olması kabul edilemez ve eylemleri olumsuz etkilemektedir. Gemlik ve Şemdinli eylemlerinde görülen bu olumsuzluk bu eylem sürecine de yansımıştır.

Amed halkının demokratik meşru direnişi etrafında gelişen serhıldanlar 1999 yılından bu yana inkarcı ve demokrasi karşıtı güçlere karşı geliştirilen en kapsamlı mücadele olmuştur. HPG'nin meşru savunma mücadelesi dışında inkarcı rejimle yaşanan en yüksek gerilim olmuştur. Şimdiye kadarki mücadele yöntemleri ve performansımız devleti fazla rahatsız etmediği için saldırıları da ölçülü ve

mevzii (yerel) olmuştur. Ancak bu defa halkımızın “sabrımız taştı” diyerek, serhildanları yükseltmesi, gücünü kararlı biçimde ortaya koyması devletin hesaplarını bozduğu için sert bir saldırı gerçekleştirilmiştir. Bu durum aslında önceki eylem çizgisinin yetersiz olduğunu, devletin kontrolünün dışına çıkmadığını, inkarcı sistemini sarsacak düzeyin gerisinde olduğunu kanıttır. Dolayısıyla son eylemler inkarcılığı zorlayan ve sarsan eylemler olduğundan eylem çizgisinde de doğruyu yaklaştığımızı gösterir. Bazı yetersizlikler bu gerçeği değiştirmez. Ne var ki bu eylemler içinde ve sonrasında saldırılar karşısında paniğe düşen ve soğukkanlılığını yitiren yaklaşımlar görülmüştür. Bunun özellikle kadrolarımızda görülmesi üzerinde durulması gereken bir husustur. DTP içinde de çok kararlı ve tutarlı tutumlar görüldüğü gibi panikçi, soğukkanlılığını kaybeden ve geriye çeken tutumlar da görülmüştür. Bunlar kendileriyle birlikte çevresini de etkileme eğilimi içinde olmuşlardır.

Bu tür tutumların DTP dışındaki profesyonel ya da hareketimize bağlı kadrolar içinde çıkması ise düşündürücüdür. Bu tür tutumlar eylemsel çizgi ve süreç karşısında net bir duruş içinde olmamaya bağlantılıdır. Süreci doğru kavrayan ve bu tür bir eylem çizgisinin doğru ve sürece ancak cevap verebilecek nitelikte olduğunu görenler ve anlayanlar, soğukkanlı olur, sorunlar çıktığı zaman da doğru öncülük yaparak, düzeltir. Mücadele edildiğinde tabii ki saldırı gelişecektir. Tutuklama, yaralama ve öldürmeler yaşanacaktır. Baskıcı güçlere karşı mücadele diyalektiği her

zaman böyle olmuştur. Böyle dönemlerde panikleme aslında bu tür eylemler ve etkili mücadele tarzına yeterince hazır olmak anlamına gelmektedir. Ya da önceki yetersiz eylem çizgisine alışmış olmak ve bunu bir tarz haline getirmektir. Bunun da eylem çizgisinde bir geriliğe tekabül ettiği açıktır.

Bu tür zor ve çatışmalı süreçlerde soğukkanlı olmak, bir boşluk doğduğunda onun yerini hemen, uygun biçimde doldurmak önemlidir. Günlük mücadele planlaması yanında, günlük tedbirler de gerekir. Tabii ki bunlar uzun soluklu mücadele ve uzun vadeli tedbirlerle birlikte ele alınacaktır. Yönetenler soğukkanlı olmazsa halk tümünden soğukkanlılığını yitirir. Soğukkanlı olmamak esasında siyasal ve örgütsel imkanlar başta olmak üzere mücadelemizin çok yönlü yarattığı imkanları görmemek ve doğru değerlendirmemekle eş anlamlıdır. Soğukkanlı olunmadığı takdirde saldırılar karşısında olduğundan fazla maddi ve manevi kayıp verilir.

Eylemi yürütenler ve örgütsel sorumluluk taşıyanlar, sağdan-soldan gelen negatif söylemlerden etkilenmez. Hele hele hareketimize karşı olumsuz yaklaşım içinde olanlar ya da konumları gereği farklı tutum bekleyemeyeceğimiz bireylerin negative söylemlerinden etkilenmek bir yana aksine oluşan negatif söylemleri etkisiz kılan bir duruş içinde olurlar. Bu eylemler içinde ve sonrasında negatif söylemler birçok kişi ve çevre olmuştur. Bunları Gemlik yürüyüşü ve Şemdinli serhildanları sürecinde de gördük. Bundan sonraki tüm eylemliliklerde de göreceğiz. Çünkü mücadelesiz bir

şeyler edileceğini sanan ya da kendisini devletin veya demokrasinin demogojisini yapan bazı çevrelerin insafına bırakanlar bundan sonra da olacaktır. Avrupa Birliğine girersek her şey çözümler gafleti içinde olan ve siyasal miyopluluğu yaşayanlar da bu tür söylemlerde bulunacaktır. Bu tür negatif söylemler bizlerin doğru duruşunu etkilememeli, soğukkanlı bir biçimde panik yapmadan işleri yürütmesini bilmeliyiz. Özellikle bu süreçte ağır saldırılardan geçmiş bir toplumsal yapı üzerinde çalışıyorsak, soğukkanlı olmak daha da önemlidir. Çünkü tutuklamalar olmuş halk üzerinde terör estirilmiştir. Görev ve sorumluluk ise esas olarak zor süreçlerde önemlidir ve anlamlıdır. Bu dönemde sorumluluklarımızı yerine getirmeden iyi örgütçü ve iyi eylemci olamayız. Bağlılık da, özgürlük ve demokrasiye tutkunluk da bu süreçteki duruşumuzla belli olur.

Bu süreçte hiçbir boşluk bırakmamak örgütsel ustalığın birincil görevidir. Günlük planlama yapmak, kadro ve çalışan boşluklarını eldeki imkanlarla doldurmak gerekir. İş yapacak çok insanımız vardır. Yeter ki doğru perspektifleri zamanında verip, yönlendirmesini ve çalıştırmasını bilelim.

Bu süreçlerde özellikle DTP dışındaki kadroların rolü önemlidir. Çünkü DTP göz önünde ve baskı altındadır. Bu nedenle diğer kurumlarımızın ve kadrolarımızın baskılar karşısında, duygu ve düşüncelerinde bir tereddüt yaşamadan bu nitelikteki işleri üstlerine alması gerekir. DTP içinde ise özellikle ilçelerde ve mahallelerde çalışanlar,

BU SÜREÇTE AĞIR SALDIRILARDAN GEÇMİŞ BİR TOPLUMSAL YAPI ÜZERİNDE ÇALIŞIYORSAK, SOĞUKKANLI OLMAK DAHA DA ÖNEMLİDİR. ÇÜNKÜ TUTUKLAMALAR OLMUŞ HALK ÜZERİNDE TERÖR ESTİRİLMİŞTİR. GÖREV VE SORUMLULUK İSE ESAS OLARAK ZOR SÜREÇLERDE ÖNEMLİ VE ANLAMLIDIR. SORUMLULUKLARIMIZI YERİNE GETİRMEYEN İYİ ÖRGÜTÇÜ VE İYİ EYLEMÇİ OLAMAYIZ

halkla ilgilenmeli, halkın moralini yükselten ve yaptıkları eylemin tarihsel değerini anlatan ve kavratan bir faaliyet içinde olmalıdırlar. Bu tür süreçlerde hiçbir yerde boşluk bırakmamak, kafalardaki sorulara cevap vermek gerekir. Bu serhıldanlara katılan tüm toplumsal kesimlere eylemlerinin büyük siyasi ve örgütsel sonuçlar doğurduğunu anlatmak ve inandırmak önemlidir. Kitleler yaptıkları eylemlerin sonuçlarıyla bütünleşirse yeni mücadele dönemine örgütsel ve moral düzeyde daha hazırlıklı hale gelirler.

Karşıt güçler her yerde ve her zaman olduğu gibi bu eylemlerin boş olduğu ve halkla zarar verdiğini vaaz edeceklerdir. Nitekim yapmaktadırlar. Bizler bu duruma karşı ortak dili ve argümanları kullanan bir ideolojik ve siyasi mücadele yürütmeliyiz. Örgütçülerin ortak dili yakalaması ideolojik ve siyasi saldırılara karşı başarılı olmasının olmazsa olmaz koşuludur.

Bu eylemler en başta hükümetin Kürt sorununda bir projesi olmadığını ortaya koyduğu gibi; “Kürt sorununda inkarcılık aşıldı, önemli gelişmeler oldu” biçimindeki demagojiyi de boşa çıkarmıştır. Kürt sorununun çözümsüz durduğunu iç ve dış kamuoyuna bir daha göstermiştir. Kürt Özgürlük Hareketinin yenilgisi üzerinde eski

politikaları sürdüreceğini düşünen iç ve dış çevreleri bir daha Kürt Özgürlük Hareketiyle yüz yüze getirmiştir. Bu durum inkarcı politikanın kırılıp, çözüm eğiliminin artmasını beraberinde getirecektir. Kürt halkının özgürlük ve demokrasiyi kazanma açısından gücünü görmesi de ilerdeki siyasal gelişmeleri olumlu etkileyecektir. Bu eylemin daha birçok kazanımı olmuştur. Bunları belirli yönleriyle belirtmeye çalıştık. Eğer kadrolar ve örgütlerimiz iyi çalışırsa gelecek açısından çok olumlu etkiler yaratacak daha birçok kazanımın var olduğu da görülecektir.

Bu eylemler “Önderliği siyasi irade olarak kabul ediyoruz” kampanyasını çok güçlendirmiştir. Zaten kendisi başlı başına referandum olmuştur. Newroz ve sonrası gelişen serhildanlar referandumuna katılımı arttıracaktır. Serhildanlar sonrası referandum gevşememeli, aksine daha aktif bir çalışma içine girilmelidir. Hala çok önemli bir süre vardır. Newroz’da görüldüğü gibi Önderliksiz çözüm olmayacağını anlayan yeni birçok çevre etkilenmiştir. Bunların katılımı sağlanabilir. Çünkü önceleri yeminli Apo ve PKK düşmanları “Apo ayrı, Kürt sorunu ayrı” propagandası yaparak referandumu boşa çıkarmaya çalışmışlardır. Bu eylemler, bir halkın özgürlük iradesinin, ancak Önderliğinin ve temsili iradesinin sahiplenilmesiyle kendini kabul ettirip başarılı olabileceğini bir daha göstermiştir.

Bu eylemler sürecinde Önderlik gerçeğine kahramanca sahip çıkacak yeni güçler ortaya çıkmıştır. Bunları da referandum çalışmalarında mutlaka değerlendirmeliyiz. Birakalım gevşemeyi önümüzdeki zaman

diliminde şimdiye kadar topladığımız sayıda bir hedefi önümüze koymalıyız. Bu konuda tüm kadro ve çalışanları harekete geçirmeliyiz. Halkımızın Önderliğe bağlılığına, kadrolar ve çalışanlar olarak referandumu başarıya götürerek layık olduğu karşılığı vermeliyiz.

Bu eylemler referandum güçlenmelidir. Çünkü bu kampanyanın başarısının ideolojik, siyasi ve moral zemini eskiye göre bir kaç kat daha artmıştır.

Bu serhildanlar meşru savunmaya katılım isteğini arttıracaktır. Kürt sorununu demokratik çözümü bir yönüyle de meşru savunma gücünün ezilemeyeceğinin ortaya çıkmasıyla pratikleşecektir. Devletin saldırıları da arttığına göre buna meşru savunmayı güçlendirerek, en doğru cevabı vermiş oluruz. Aksi durumda devlet ve inkarcı rejim saldırılarını daha da arttırır. Çünkü bu saldırılar Kürt Özgürlük Hareketini ezmeye yöneliktir. Halka saldırılarla birlikte gerillaya da saldırının arttırılması bir tasfiye konseptinin dışı vurumudur. Dolayısıyla bu saldırılara en iyi cevap gerillaya katılımı arttırmaktır. Gerillaya katılım ne kadında ne gençlikte boşluk yaratır. Aksine gençliğin ve kadının Önderlik çizgisine daha fazla sahiplenilmesini beraberinde getirir.

Gençlik ve kadın örgütlenmesi bu serhildanlardan sonra bir yükselişe geçecektir. Liseli gençliği örgütlemenin önemi bir daha artmıştır. Yine siyasi partinin gençlik bağının onu daha fazla siyasi irade yapacağı bu serhildan sürecinde çok iyi görülmüştür.

İnkarcı rejimin kadın ve gençlikten korktukları açığa çıkmıştır.

Kürdistan'da özgürlük ve demokrasiyi kazanmada kararlı olanlar bu iki gücü mutlaka, yaygın ve etkin örgütlemelidirler. Örgüt ve eylem çizgisini en iyi koruyacak da kadın ve gençliktir. Gençliği ve kadını etkin örgütlememek Önderlik çizgisini sahiplenmemektir. Bunu herkes bilince çıkarmalıdır. Bu çalışmaların gelişmesine herkes ve her kurum destek vermelidir.

Bu eylemlerle birlikte "PKK Demokratik Konfederalizm çizgisinden vaz mı geçti, yeni bir strateji mi benimsedi?" gibi spekülasyonlar yapılmıştır. Her nedense halk, özgürlük ve demokrasi için eylem yaptığında ya da HPG meşru savunma hakkını kullandığında bu tür söylemler gündeme getirilerek, halkımızın ve dostlarımızın kafası bulandırılmaya çalışılmıştır. Demokratik birlik çizgisi ve demokrasi ve özgürlüklerin derinleşmesini sağlayacak olan Demokratik Konfederalizm bir teslimiyet çizgisi değildir. PKK'nin özgürlük ve demokrasi çizgisinin daha radikal düzeyde derinleştirilmesinin felsefesi ve kurumlaşma modelidir.

Kürt halkı Newroz serhildanı ve sonraki direnişiyile bırakalım özgür birlik ve demokrasinin derinleşmesinden vazgeçmeyi aksine bu konudaki ısrarını ortaya koymuştur. Önderliğimiz, halkların özgür birliğinin önderidir. Kürt milliyetçiliği dahil her türlü milliyetçiliğe tavır alan, Kürt sorununu devletleşerek değil, demokrasi ve özgür birlik içinde çözüleceğine inanan bir önderliktir. Newroz'da ve serhildanlarda esas tema Önderliğe sahiplenmek olmuştur. Önderliğe sahiplenmek milliyetçiliği

reddetmek, halkların birliğine ve kardeşliğine inanmaktır. Bu eylemlerde milliyetçi tek bir slogan atılmamıştır. Türkiye'den ayrılmak değil, Türk halkıyla birlikte yaşamak vurgulanmıştır. Bu eylemlerle demokratik birlik çözümünden vazgeçtiğimiz büyük bir yalandır. Demokratik birlik çözümü teslimiyet değildir. İnkarcılığı normal gören bir anlayışla Kürt halkı üzerinde yürütülmeye devam edilen inkar ve imha uygulamalarına sessiz kalmak değildir. Bu tür söylemleri dillendirenler, bunu bilinçli yapmaktadırlar. Bu çevreler demokratik çözüm isteyen çevreler değildir. Bu eylemlerden önce de Kürt sorununun demokratik çözümü için çalışmayanlar bunları söylemekteydi. Bunların bazıları "Kürt sorunu çözülsün" derken bile devletin politikasını aşan hiçbir şey söylememişlerdir. Halkın her demokratik mücadelesi ve meşru savunma duruşu karşısında "bunlar değişmemiş, hala devlet istiyorlar" gibi propagandalarla halkımızın ve hareketimizin demokratik çözüm hamlesini boşa çıkarmaya yönelmışlerdir. Bu tür kişi ve çevreler de biliyor ki, Önderlik ve hareketimiz özgür birlik çizgisinde karardır. Ve bunun yolunun da ne inkar ne ayrılık, ne isyan ne bastırma ile olacağını defalarca dile getirmiştir. Meşru savunma ve halkın demokratik direnişi bir çizgi değişikliği değil aksine ortaya konulan bu çizgiye yanaşmayan güçlere karşı bu çizgiye çekme çağrısı olarak ortaya konulmaktadır.

Esas olarak özgür birlik çizgisine gelmeyenler Kürt sorununu çözmeyerek, milliyetçi-devletçi

eğilimin önünü açmaktadırlar. Kürt sorununu çözmez, bu devletle birlikte yaşanmaz, düşüncesini kışkırtan yine bu tür çevrelerin yaklaşımıdır. Eğer Kürt halkı eylem yapıp, çözümünü dayatmazsa, PKK ve Önderlik saf dışı edilerek, milliyetçi-devletçi çözüm yanlıları güçlendirilecektir. Nitekim çözümsüzlük bu eğilime ilgiyi arttırıyordu. Halkımız eylemi ve serhildanlarıyla birlikte Kürt sorununda milliyetçi yaklaşımdan uzak bir demokratik birlik çizgisini dayatmıştır. Nitekim bu eylemlerden en fazla rahatsız olan ve çarpıtmayı gönüllü yapanlar milliyetçi olarak tanınan Kürtler olmaktadır. Bizim strateji değiştirip, değiştirmedığımız milliyetçi Kürtlerin bu eyleme tepkisiyle test edilebilir. Eğer kitlelerin serhildan yapması strateji değişikliği olarak anlaşılıyorsa bunu da bilinçli bir çarpıtma ya da teslimiyeti kabul etmeyişimize bir tepki olarak değerlendirmelidir.

Ne Önderliğimiz ne de hareketimiz özgür birlik ve meşru savunma çizgisinden vazgeçmiştir. Aksine milliyetçi, devletçi çözüme karşı halkların birlik çözümünün gelişmesi için, demokrasi karşıtı ve inkarcı rejime karşı direnişe geçmiştir. Demokratik birlik çözümünü çıkarına görmeyen dış güçlere dayanarak, ya da milliyetçi-devletçi çevrelerin desteğini alarak hareketimizi ezme isteyenlere karşı mücadeleyi yükseltmiştir. Özgür Birlik ve Demokratik Konfederalizm çizgisini geliştirmek için bu eylemler gerçekleşmiştir. Eğer "Kürt halkı teslim olsun, çözümsüzlüğü çözüm olarak gören politikalar kabul etsin" deniliyorsa bunun gerçekleşmesi de

hiçbir zaman söz konusu olmayacaktır. Ya teslim olursunuz ya da direnirseniz, ezilirsiniz, dayatması olursa; Kürt halkı teslimiyet ve inkarcılık altında her gün ölmektense direnerek, her türlü zorluğu ve acıyı yaşamayı tercih edecektir.

Önderliğe özgürlük istemek, halkımızın Önderliğin ortaya koyduğu stratejiye ne kadar bağlı olduğunun kanıtıdır. PKK'nin stratejisini doğru bulanlar her şeyden önce Önderliğe sahiplenirler. Önderlik karşıtlığı milliyetçiliklidir. Halkların boğdurulmasıdır. Önderliğin stratejisine bağlı olmak bu politika ve stratejinin pratikleşmesi için mücadele etmektir. Türkiye'de mücadeleyi yükseltmeden demokrasi ve özgürlükleri geliştirmek mümkün olamaz. Bu eylemlerden rahatsız olmak, bu düzenle ekonomik ve siyasi rant ilişkisi içinde olmak ve bu mücadelenin yaratacağı gerilim içinde bunları kaybetmenin rahatsızlığını duymaktır.

Bu eylemler meşru savunma çizgisinin doğru pratikleşmesidir. Eğer bu aktif kitle mücadelesi önceden gelişip Kürt sorununun demokratik çözümünü dayatsaydı 1 Haziran meşru savunma hamlesine gerek kalmazdı. Dolayısıyla bundan üç-dört yıl önce geliştirilmesi gereken eylem çizgisine yeni başlanmıştır. Zaten Önderliğimiz de silahlı savaşım yerine halkın demokratik serhildanıyla, demokratik birlik çözümüne ulaşmasını önermiştir. Ne var ki bunu yeni gerçekleştiriyoruz. Dolayısıyla stratejiye en iyi biçimde yeni giriyoruz. Zaten 1999 öncesi çözümsüzlüğün nedeni ise meşru savunma mücadelesinin halk ayağının eksik kalmasıydı. Bu eylemlilikler sürerse mevcut tıkanma aşılıp, inkar ve

imha sistemi çözümlenerek, Kürt sorunu çözüme kavuşacaktır.

etmezse sanki Kürtler olmazmış gibi bir durdum ortaya çıkmıştır. Oysaki Ortadoğu tarihi, daha özgün olarak ta

TÜRKİYE EGEMENLERİNİN KÜRTLERİ ASİMİLE ETME SAVAŞI VE 'KIRO TÜRKLER'

Son iki yüzyıldır Türk egemen sınıflarıyla Kürt halkı arasında çok yoğun bir mücadele yaşanmaktadır. Türk egemenlerinin batılılar karşısında yaşadığı tüm komplekslerini Kürt halkına karşı uyguladıkları mücadele yöntemlerine yansıtmaktadırlar. Türk egemen zihniyeti Altı yüzyıllık Osmanlı İmparatorluğunun Avrupa merkezli gelişen kapitalizmin üretim ve kültürel biçimleri karşısında yenilmesinin tüm hıncını Kürtlerden almak istercesine bir yönelim içindedir. Bu zihniyetkiler, Türklerin ne kadar güçlü olduğu, ne kadar büyük bir devlet oldukları, ne kadar köklü bir uygarlık gücü olduklarını Kürtleri yok ederek ispatlama havası içindedirler. Özellikle son yüzyılda yaşanan Türk-Kürt ilişkilerinde Türk egemenlerindeki bu sosyo-psikolojik gerçeklik yabana atılamaz.

Bu gelişmeler karşısında Kürtlerde ayrı bir halk oldukları bir tarih ve kültürel geçmişe sahip oldukları, Ortadoğu da en köklü yaratımların altına imza attıklarının ispatını Türk egemenlerine yapmak zorundalarmış gibi bir yaklaşım içine girmek zorunda kalmışlardır. Bu öyle bir durdurma varmıştır ki Türk egemen sınıfları ve onun devleti Kürtleri kabul

Anadolu tarihi değerlendirildiğinde Türk denilen olgunun ne kadar buralı olduğu, olabildiği tartışmalıdır. Türk egemenlerinin en büyük çıkmazı da buradan kaynaklanmaktadır. Adeta Ortadoğu'nun tespitli en eski kültürü olarak Kürtleri yok ederek bu coğrafyaya ait olduğunu ispat etmek isteyen bir hava içindedirler. Dolayısıyla Türk-Kürt çelişki ve çatışmasında bu coğrafyanın en yenileri ile en eskileri karşı karşıyadırlar.

Bu giriş değerlendirmesine bakıp da Türklerin Kürdistan'a geldiği M.S. 1000'lerden buyana bu iki olgunun hep böyle çatışmalı olduğu anlaşılmalıdır. Halklar olarak Türk ve Kürtler arasında, egemenlerinin yoğun çabasına rağmen düşmanlık değil, kardeşlik gelişmiştir. Selçuklular ve Osmanlılarda da bin yedi yüzlü yıllara kadar ki ilişkiler ağırlıkta dostanedir. Kürtler halk kültürleriyle dışardan gelmiş bir başka göçebe topluluğa yer vermiş, yardımcı olmuş ve beraber yaşamaktan çekinmemiştir. Türk-Kürt ilişkileri, Türk egemenlerinin alıştığı biçimde güç olup güçlerini kaybetmeye başlamasıyla bozulmuştur. İşte son iki yüz yıldır yaşananlarda bu anlayışın sonuçlarıdır. Son iki yüz yıllık tarihte Türk egemenleri ne zaman ki zayıflamış Kürt

halkının değerlerine saldırmış tam dibe vurmak üzereyken yeni bir anlayış ile Kürtlere sarılmışlardır. Bunun en iyi örnekleri **Abdulhamit** ve M. Kemal örnekleridir. **Abdulhamit** Kürtlere sarılarak İmparatorluğunu kurtarmak istemiş, M. Kemal'de yenibir kuruluşu esas aldığı için Kürtlerle ittifak yapma gereği duymuştur. Bu yeni kuruluşun kendi içindeki zayıflıkları yaşadığı çelişkilerle ortaya çıkanlarda 1920'den buyana Türk-Kürt ilişkilerine damgasını vurarak gelmiştir.

Türk-Kürt ilişki ve çelişkisinde cumhuriyetle beraber kendi içinde özgün olan dönemler vardır. 1919-1925'e kadar iki unsurun ortak hareket ve mücadelesi Anadolu da Türkiye cumhuriyetini ortaya çıkarmıştır. Bu dönemdeki siyasi yapılanma için yapılan değerlendirmeler sadece Kürt-Kürt birlikteliğini değil, Anadolu'nun tüm zenginliklerini vurgular niteliktedir. Bu dönemde cumhuriyetin kuruluşuna katılanlar ve benimseyenler olduğu gibi onu kabullenmeyen, ona karşı direnen kesimlerde Anadolu'daki tüm etnik yapılar içerisinde baş göstermiştir. Cumhuriyete karşı çıkışlar en çok da Osmanlı artığı Türk egemenleri ve Türk halk kesimleri içinde çıkmıştır. **Menemen olayı, Anzavur ayaklanması Çapanoğlu isyanı** gibi birçok irili ufaklı cumhuriyet karşıtı isyan yaşanmıştır. Türk toplumu içinde cumhuriyet karşıtı istemler cumhuriyetin iktidar biçimini ve dine yaklaşımını belirlerken, Kürtlerde de cumhuriyet karşıtı eğilimler cumhuriyetin Kürt politikasına biçim vermiştir. Özellikle 1925 Şeyh Sait isyanı bu noktada bir kilometre taşı olmuştur.

Türkiye cumhuriyetinin kuruluşuyla gelişen yeni dönemde Türk-Kürt ilişkilerinde 1925'den 1960'a kadar geçen süreç de yeni ve özgün bir dönemdir. Birçok Kürt isyanının geliştiği bu dönem de Türk egemen kesimlerinde başta cumhuriyeti koruma adı altında şiddetle bastırılmış ve bu giderek tam bir Kürt düşmanlığına dönüşüp, Kürtleri yok etmenin gerekçesi yapılmıştır. Bu süreçte **Geli Zilan, Dersim** örneklerinde görüldüğü gibi toplu katliamlar yapılmış, bastırma ve göçertme tüm isyanlara karşı temel bir yöntem olarak kullanılmıştır. Her alanda Kürt inkârı biçiminde gelişen bu politikalar Kürtçe isim ve kavramlar yerine Türkçe isim ve kavramlar yerleştirerek beyaz katliam biçimine dönüşmüştür. Kürtlerin o döneme kadar geçilmemiş **Gümüş Kapısı Dersim'i** kırıp geçen Türk egemenlerinin tunç-eli (**Tünceli**) yöntemi ile Kürdistan'a yerleşen Türk siyasi sisteminin bu tarzı gelişen yaklaşımlarına en iyi örnektir. 1925-1960 arası süreç Kuzey Kürdistan'ın yaşadığı en tahripkâr yıllarıdır. Kendinden çıkmanın dörtlüna gitmesi için koşu pisti de bu dönemde yapılmıştır.

1960'da Türkiye'nin sosyo-ekonomik çelişkileri sonucu gerçekleşen 27 Mayıs askeri darbesi egemenlerin kendi aralarındaki güç ve iktidar kavgası nedeniyle bir uzlaşma yaratmak ile sonuçlanmıştır. Toprak ağaları tüccar ve sermaye kesimleriyle bürokratik aygıtlardan hiçbirisinin tam güç olamaması birbirlerini adeta nötralize eden bir siyasi sonuca yol açtığı için o dönem Türkiye'sinde görece bir rahat ortam doğar. Bu

ortamla beraber Kürdistan'ı doğu adıyla dile getiren ve 1925–1960 arası devlet politikalarının yol açtığı sonuçları gidermek isteyen ve “doğuya yol, su, elektrik, okul, fabrika” söylemleriyle beraber bir hareketlenmede başlar. Başını **Türkiye İşçi Partisi**'nin çektiği Türkiyeli sol gruplar sosyalist olmalarında ötürü Kürt halkının içine düşürüldüğü yoksulluk durumunu kabul etmeyerek, Kürdistan'daki sorunlara dikkat çekip taban bulmaya çalışırken, Kürtlerin içinde de devlet yapılanmasına ortak olmaya çalışan kompradorlar devlet sistemini Kürdistan'a taşıırken, sol geçinen kimi Kürt yapılanmaları da 1925–1960 arası dönemim ortaya çıkardıkları ile yumuşak bir geçişe hizmet edecek, kısmi bir Kürt söylemi barındıran bir siyaset tarzıyla egemen kesime hizmetle sonuçlanacak yapılanmalara gitmişleridir.

1925–1960 arası dönemin Kürdistan'da yol açtığı sonuçları bu dönemden sonra gelişen devletin resmi politikalarında görmek mümkündür. Başını B. Ecevit gibi devşirme bir kürdün çektiği siyasi söylemle dile getirilen “doğu sorunu geri kalmışlık sorunudur, ekonomik sorundur, feodal değer yargılarında çakılıp kalama sorunudur” propagandaları bu dönemde toplumsal gelişmelerin önünün alınmasının sonuçlarıdır. Bu dönemde Kürdistan dondurulduğu için toplumsal gelişmeler ile ortaya çıkan sonuçları halk olarak Kürtler ile diğer toplumlar arasında sosyo ekonomik olarak büyük uçurumlar ortaya çıkarmıştır. Kürtlere yaşatılan bu durum asimilasyonun üzerinden yürütüleceği imkânlar olarak devletin resmi politikasına

dönüşmüştür. 1980'lere doğrudan devletin bu politikası “Kürt diye bir halk, Kürtçe diye bir dil yoktur” biçiminde zaferini ilan etmek istedi. Gerçektende asimilasyonun aldığı mesafe küçümsenecek düzeyde değildi. Bu anlamda 1960–1980 arası dönemde Kürtlere uygulanan resmi politikalarından ötürü bu dönemi ayrı ve özgün yapmaktadır.

Türkiye'deki egemenlerin kendilerini iktidarlaştıırken yürüttükleri yöntemler 1960–71–80 askeri darbeleri olmuştur. Bütün askeri darbeler Türkiye'de kapitalizmi bir sınıf iktidarı ve sistemi olarak oturtmak istemiştir. Her darbeyle sermaye sınıfı daha da güçlenerek toprak ağalarının feodal değer yargılarını yavaş yavaş sınırlamıştır. Bu açıdan 1980 askeri darbesi Türkiye sermaye sınıfının kendi sistemini en güçlü kurumlaştırdığı ve hâkim kıldığı darbe olurken, tüm darbeleri yapan orduda sisteme daha güçlü ortak olmuş, sistemin en güvendiği kuruma dönüşmüştür. Ancak kapitalist sistem çıkarları gereği belirleyici olması gereken sermaye sınıfı iktidarı orduyla paylaşmaya pek hevesli olmaması giderek ordu ile sermaye sınıfı arasında çelişkilerin doğmasına neden olmuştur. Bu çelişkilerde Türk ordusunun aynı zamanda kendisini bir sermayedar grubu gibi örgütlemesi ordunun sistemdeki gücünün kolay dışlanan ve rahat yenilebilen olmaktan çıkarmıştır. Dolayısıyla 1980 askeri darbesinden sonra Türkiye'de sermaye sınıfının ve ordunun ortaklaşa yürüttükleri ikili bir devlet iktidarının doğmuştur.

1980 sonrasını sadece Kürt özgürlük hareketinin PKK adıyla

mücadelesinden kaynaklı gelişen durumdan dolayı Kürt –Türk ilişkilerinde özgün olan bir süreç olarak ele almamak gerekir. 1980’de Türkiye kapitalizminin Kürtleri yok edebilirim güveniyle gelişen siyaseti ve toplumsal kültürü yaratma çabası ile Kürtlere yeni bir yaklaşım gelişmektedir. Kapitalizm-ulus-ulus devlet gerçeği bilinmektedir. Batı Avrupa’da geliştiği biçimiyle Türk egemenlerinin kendi özgünlüklerinde Kapitalizm-ulus-ulus devlet gerçeği 1980’den sonra daha güçlü yaşanmaya başlanmıştır. 12 Eylül darbesinin ordu ve sermaye sınıfının ortak mücadelesiyle gelişmesi bu darbeyle Türkiye’de yeni kimlik ve kişiliklerin yaratılması nedeni budur. Bu darbeyle Türkiye sermaye sınıfı kendi yaşam ve kültürünü oluşturacak kadar gelişmiş, ordu da tam hâkimiyetini kuracak kadar güven oluşturmuştur. Sistemin kendi içindeki bu yeni düzeyi ile elde ettiği güç Türkiye halklarına yansıtılış tarzı da bilinmektedir. Bu tarz yaklaşımda Kürtlere yönelik amaç Kürtleri bitirmektir. Ordu korku, sindirme, baskı ile yeni kapitalist düzeyde ‘geri kalmış Kürtleri modernize etme yöntemiyle’ Kürtlere Türkleştirmeyi dayatarak 1980 sonrasının temel karakterini ve özgünlüğünü de ortaya çıkarmıştır.

1980’den sonra Kürtlerin kendilerini PKK adı altında ifade etmez ve bunun için örgütlenip mücadele etmeselerdi, büyük olasılıkla bugün Kürt diye bir olgu en azından Kuzey Kürdistan da kalmayabilirdi. Kuzey Kürdistan’ın stratejik konumunda ötürü başta G. Kürdistan olmak üzere diğer parçalarda da Kürtlerin durumu daha kötü olacaktı. Türkiye Devletinin anti sosyalist konumlamasının karşılığı 20.

yy da Kürt katliamıdır. Kapitalist sistemin reel sosyalist sistemin yıkılışıyla ‘zaferini’ ilan etmesi gibi 1980 sonrası Türkiye Devleti de Kürtlere karşı ‘yok edici zaferini’ ilan etti. Dolayısıyla 20. yy sonuyla başlayan ve 21. yy da yürütülecek olan Türkiye siyasetinin temel hedefi Kürtlere karşı 1925’ten sonra başlayan uygulamaların tamamlanmasıdır. 1980 askeri darbesinin faşist karakteri de kökenini buradan almaktadır. Kürtçe dil yasağı, Kürtlerin ‘kart kurtan geldikleri öz Türklerin aslında Kürtler olduğu’ gibi propagandalar 1980’den sonra Türk egemen sisteminin Kürt düşmanlığının vardığı boyutu göstermektedir. Kürdistan’ın bütün dağlarına bütün şehir merkezlerine ‘Ne mutlu Türküm diyene, Türk öğün, çalış, güven’ sloganlarının yazdırılması, Kürdistan’daki bütün ilköğretim ve lise düzeyindeki okullarda her sabah andımız ve Atatürk’ün gençliğe hitabesinin okutulmasının zorunlu biçiminde sistemleştirilip devamlı biçimde yürütülmesi bu dönemin uygulamalarıdır. Ayrıca Kürdistan’ı sistemli olarak boşaltma Türkiye metropollerine ve Avrupa’ya Kürt gençlerinin göçünü yönlendirme, resmi devlet memurları eliyle Kürt halkı içinde fuhuş, hırsızlık, suç örgütlerini geliştirme, dinciliği ve tarikatçılığı Kürdistan’da örgütlenme temel asimilasyon araçları olarak sistemli bir biçimde uyguladılar. Bu uygulamalar her ne kadar Kürt Özgürlük Mücadelesine karşı birer özel savaş yöntemleri gibi gelişmiş gibi görünsün de bunlar 1980 Türkiye sisteminin Kürtlere karşı uygulamaya koyduğu sistemli bitirme yöntemleridir. Kürt

Özgürlük Mücadelesinin ortaya çıkmasıyla beraber bu yöntemler kendi için daha katı ve planlı gelişmiştir. 1980'den sonra Türk Devletinin Kürt politikasının temelinde, erimemiş Kürt değerlerini eritme, ülkeden kaçırma, erimeyenleri baskı altına alıp teslim alma, bazılarını da kirli işlere bulaştırma, suça yönelterek devlete bağlama stratejik biçimde uygulanmıştır. Özellikle PKK'nin halk içinde taban kazanmaması, Kürtlerin direnen dinamiklerinin başta gençlik olmak üzere PKK ile bütünleşmeleri ve katılımlarını engellemek için birçok uygulanma gerçekleştirilmiştir. PKK'nin bütün bu yok edici uygulamalara karşı Kürdistan'da bir özgürlük sesi olarak ortaya çıkması, rejimin bu temel politikalarının Kürt siyasallaşması ve kendi kimliğine sahip çıkması önünde engel olmaktan çıkarmak için çok şiddetli bir mücadele yürütmesine neden oldu. 12 Eylül askeri darbesinin temel gerekçesinin Kürdistan'daki Apocular olması bundandır. Esir alınan PKK kadrolarına dayatılan Kürtlüğünüzü inkar edin yaklaşımı da bu temel gerçeklerden kaynağını almaktadır.

12 Eylül rejimin Kürt toplumsal gerçekliğine yaklaşımlarını biraz daha yakından irdelemek gerekir. Bu rejimle beraber Türkiye'deki sosyal ve siyasal yaşama oturmuş bazı kavramlar vardır. 12 Eylül kişiliği, dönemler, yorgun demokrasi, hemen hemen her resmi kurumun başına 'yüksek' kelimesinin getirilmesi, bu rejimle beraber Türkiye'de gelişen arabesk ve pop kültür de birer sonuçtur. Spor özellikle futbol bu dönemden sonra toplum içinde revaçta oldu. Faşist General **K.**

Evren'in " Ankara başkent olduğu için bir futbol takımı mutlaka birinci ligde olmalıdır" sözünden sonra ordu kurum Makine Kimya Endüstrisi takımı **Ankaragücü**'nün Türkiye birinci futbol ligine çıkarılması halen hatırlardadır. Kendisini ikinci M. Kemal havasına kaptıran **General Evren**'in M. Kemal'in tam tersi dinciliği ve tarikatçılığı teşvik etmesi de 12 Eylülle beraber gelişen bir uygulamadır. Kürt inkârını da " asmayalım da besleyelim mi" biçiminde dile getiren eylülcü general ile doludizgin yol alan bu yeni sistem, Kürtleri yok etmek içinde Kürtleri üçe bölüyordu. **Alevi Kürtlere** 'siz Horasandan gelmiş öz be öz Türk'sünüz' Alevilik tamamıyla bir Türk kültürüdür denilip, bunun için araştırma tezleri 'bilimsel' tartışmalar yürütüldü. Birçok resmi devlet ajanı sahte Pir, ortalıkta gezdirildi. Devlete hizmet eden Alevi dernekleri kurularak özellikle Kürt Alevileri üzerinde yoğun asimilasyon gerçekleştirilmek istendi. **Zazaca konuşan Kürtler**'ede 'siz farklısınız ama Kürt değilsiniz' tezi yoğunca işlendi. **Suni ve Kurmanci konuşan Kürtler** üzerinde ise dincilik özellikle **Nakşibendî tarikatı** aracılığıyla üstten bir kesim ile bu Kürtlere 'ayrımız gayrımız yoktur hepimiz Müslüman kardeşiz' propagandalarıyla devlete bağlayıp gelişen yurtseverliğin önü alınarak mücadelesiz bırakıp adım adım eritme yöntemi denendi. Özellikle **Turgut Özal** ile beraber Kürt Nakşibendi şeyhlerinin devlet yönetimine dahil edilerek bunların yarattığı zemin üzerinden Hizbul kontra örgütünün Kürt yurtseverlerini katletmesiyle bu yaklaşımın amacının ne olduğu

görüldü. Bu gün AKP'de bir tekrarı olarak bunun yeniden örgütlenilip geliştirilmesi bütün Nakşibendi şeyhlerinin Erdoğan'ın etrafında birleşmesi buna izin verilmesi çokça söylendiği gibi 'AKP Kürtlere ordudan farklı bakıyor' görüşü ile ilgili değildir. Bu 12 Eylül sisteminin stratejik bir uygulamasının yenilgisinden ötürü aynı amaçla son şans denemesidir. Dolayısıyla 12 Eylül'ün akıl hocalarından **Turgut Özal**'dan sonra bunun aynı biçimde AKP'de tekrarlanmasını Kürt asimilasyonunun önemli bir parçası olarak görmek gerekir. Doğru düzgün Türkçe konuşmasını bilmeyen ve kendisine adeta yurt dışı gezileri yasak olan Abdulkadir Aksunun kaç yıldır İçişler Bakanı olması boşuna değildir.

AKP iktidarının suni Kürtlerin genelde yurtseverleşmesine bir tedbir olarak düşünmek gerekir. Bu gurubun siyasi özü 'düşünmezseniz Kürt sorunu yoktur, düşünmeniz halinde kadında çocukta olsa gereken yapılır. Biraz zorlandı mı da Kürt sorunu vardır çözmek gerekir' deyip oradan uzaklaşmaktır. Bu yaklaşımın otuz yıllık özgürlük mücadelenin ortaya çıkardıklarından sonra Kürt meselesini bu düzeyde ifade etmesi de dikkate değer bir husustur. Türkiye'nin 12 Eylül rejiminin mevcut varlığı anayasasından bellidir. Kürt inkârcılığı ortadan kalkmadıkça bu rejim ortadan kalkmaz. Daha öncede belirtildiği gibi 12 Eylül rejimi başarısı için kendini Kürt inkarına tamamıyla kilitlemiştir. Dolayısıyla *Turgut Özal ı T. Erdoğan'da Kenan Evren'i Yaşar Büyükanıt' ta, 12 Eylül darbesinin anayasasını da son 'terörle mücadele*

yasası'nda görmek şaşırtıcı olmamalıdır. Bu 12 Eylül'ün sürekli yenilen Güreş-çisinin son raunda çıkmasına benzemektedir.

1990'lardan sonra Türkiye Devletinin Kürt özgürlük Mücadelesi karşısında siyaseten yenilmesinden sonra genelde Kürtlere özelde de PKK yaratımlarına karşı sosyal ve kültürel alanda çok yoğun bir karşı mücadele tarzı geliştirilmiştir. 12 Eylülle beraber en tehlikeli konu Kürtler oldu. Cumhuriyetin temel dinamikleri her konuda değiştirilebilir. Başta laiklik olmak üzere cumhuriyetin temel ilkelerinde görülen sapma örneğin dincilik ve tarikatçılığın geliştirilmesine rağmen, 12 Eylül anayasasında Kürt inkarına vesile olan maddelere dokunmak en büyük suç haline getirildi. 1984'te bu rejime karşı silahlı mücadeleye başlayan PKK' ye karşı yaklaşımda devletin ilginç bir rota izlediği görülmektedir. 1990'lara kadar PKK harflerini dile getirmek, yazmak suç sayıldı. Bu döneme kadar PKK, 'eşkıya, şaki' biçiminde isimlendirildi. **'Ermeni asıllılar, dışarıdan gelen kim oldukları belli olmayanlar'** olarak tanımlandı. Mücadele geliştikçe 'bölücü teröristler' denilmeye başlandı. PKK ismini dillendirirken de Türkçe dil kuralları hiçe sayılarak bölücü terör örgütü, PE-KA-KA denilmeye başlandı. Bu yaklaşım büyük ihtimalle Türkiye Devletinin Kürt düşmanlığına has bir şey olsa gerek.

12 Eylülle beraber Kürt kültürü ve yaşam değerlerine yönelik aşırı bir Türkleştirme furyası da geliştirildi. Yüzyıllardır Kürtçe söylenen Kürt stranları türküleştirildi. Bu işi yapan Kürt kökenli sanatçılar el üzerinde

tutuldu. Bunlara büyük imkânlar sunuldu. Kürt halk oyunları Türk halk oyunları adı altında uluslar arası yarışmalarda gösterilip başarılar elde edildi. Basın yayın ve edebiyat alanında Kürt, Kürdistan sosyal ve kültürel değerlerini işlemek mümkün değilken, özellikle sinema ve TV’lerde Kürt tipi ‘katil, saf, mafyacı, pezevenk, şehirlerde şaşı kalan, kırolar’ biçiminde yoğun işlendi. 1980 sonrası Türk sinemasının güldüren tipi ya **Laz**, ya da **Kürt**’tür. **Lazlar ve Kürtler** Türkiye’nin ve geliştirilmek istenen ‘modern Türk tipi’ nin kıyaslandığı geri unsurlar olarak yansıtıldı. Böylelikle Kürtler ve diğer halklar kendinden nefret edecek ya da kendi kendine gülecek, modern olarak sunulan **İstanbulu, Ankaralı, İzmirli Türk tipi** olmak için kendini gönüllü asimilasyona yatacağı. Özellikle Kürt oldukları bilinen ama Türkçe ve Türkleşmiş Türkiyeliler olarak kendilerini ifade eden Kürtlüğü ulusal olarak değil, folklorik bir öğeye indirgeyen tipler moda haline getirildi. Özellikle *İbrahim Tatlıses ve Yılmaz Erdoğan* ‘**kıroluk**’ olarak ön görülen Türkleşmiş Kürt tipleri olarak ön plana çıkarılmaya başlandılar. Bugün Türkiye TV’lerinde talk show olarak bilinen güldürü programlarının hemen hepsinde bir ‘**kıro türkü**’ vardır. Bunlar ‘**kıro Türk**’tür’ çünkü Kürtlük ulusal bir kimlik olarak kendini rahatça ifade eder duruma gelmiştir. Kürtlükten tam anlamıyla kopamayan aksan ve hal hareketlerinde ‘kırolukları’ rahat görülen bu tipler günümüzde yürütülen asimilasyonun önemli figürleri olarak ortalıkta boy göstermektedirler. Bu tipler ya Kürt ulusal değerlerine

sahiplik temelinde işlerini Türkçe ve Kürtçe yapacak ya Kürtlüğe tam anlamıyla dönüş yapıp kendilerini Kürtçe ile ifade edecek ya da ‘**kıro Türk**’ olarak işkenceli yaşamlarıyla işlerine devam edecek Kürt sorunu çözüldüğünde de ortada kalacaklar.

Bütün bu uygulamalara ister özel savaş yöntemleri diyelim ister asimilasyon yöntemleri diyelim sonuçta çıktıkları kapı 1980 sonrası Türk devlet politikasının stratejik uygulamalarının birer yöntemi ve 1980 den sonra Kürt Özgürlük Mücadelesiyle siyasi amaçlı uygulamaların önemli bir ayağı oldukları, yüzde yüz siyasi ve Kürt asimilasyonu amacıyla yapıldığıdır. Hemen hepsinde Kürtlük yasaklı ve görülmez bir şekilde işlendi. Diğer önemli ortak paydaları da yaratılan Türkleştirilmiş Kürtlüğün yani **kıroluğun** komik güldüren şekilde yansıtılmasıdır. Çok belirgin olduğu için örneklendirmek gerekirse bir tarafı Arap bir tarafı Kürt Kürdistanlı *İbrahim Tatlıses ve Hakkâri Yılmaz Erdoğan*’da temel güldürü malzemesi ‘modern Türkiye’ ye uymayan ‘geri’ Kürtlüktür. Bu tiplerin kişilik çözümlemesi ayrıca yapılabilir. Ancak sanatçı ruhsal ve zihinsel dünyasıyla seçip sanatçı estetiği vererek bir konuyu işleyeceği için bu durum bu tiplerin aynı zamanda Kürtlükten kaçan ruh hallerini dışa yansıtan biçimi de olmaktadır. Zaten *Yılmaz Erdoğan* bazı şiirlerinde Ankara yaşamında nasıl horlandığını, ezildiğini, Ankara da Hakkâri’li olmanın Hakkâri’de de Ankaralı gibi olmanın ne yaman çelişki olduğunu anlatarak kişilik şekillenmesini ortaya koymakta ve böylelikle ne tam Ankaralı ne tam

Hakkârili olduğunu söyleyerek üçüncü bir insan tipi olduğunu ortaya koymaktadır. Yani sosyolojik olarak ne tam Kürt olabilmekte ne de tam Türkleşebilmektedir. Anlatmaya çalıştığımız **kırolukta** tam tamına bu olmaktadır. Bunun için **kıroluk** Türkiye’de sosyolojik bir kavram olarak değerlendirilmeye değer bir olgudur.

1990’ların ortalarından itibaren siyaseten Kürt Özgürlük Mücadelesine yenilen Türk Devletinin başlattığı ve 2000’den sonra da stratejik düzeyde uygulamaya koyduğu yeni bir mücadele yöntemi daha vardır. Bu mücadelenin üzerinde yürüdüğü alan toplumun yaşam değerleri yani Kürt ulusal değerleri ve toplumsal ahlaki diyebileceğimiz olgulardır. Bunun için özellikle sinema ve TV’ler daha önce ordunun ve siyasetçilerin yaptığı işlerin bir kısmını üzerlerine almış gibidirler. Bu yeni mücadele yönteminde Kürtler, Kürt olarak dilleri ve kıyafetleriyle ve müzikleri ile cüzi miktarda vardılar. Fakat bunun ele alınış tarzı ve işleme yöntemleri üzerinde durmak gerekir. 1990 kadarda Kürt Özgürlük Hareketinin kısaltılmış ismi PKK ya da telaffuz edilip yazıldığı biçimiyle PE-KA-KA’ nın söylem düzeyinde bile yasak olduğu Türkiye’de 2000’lerle beraber dizi film furyasıyla işlenmeye başlandı. PKK bu filmlerde hep iddia edildiği biçimiyle ‘dış mihrakların yarattığı yönlendirdiği, emperyalist amaçlar için çalışan, amaçsız şiddet uygulayan (vandalizm), kandırılmış gençlerin öylesine bir örgütü’ tarzında yansıtılması gelişti. Bu filmlerde aslında devletin iyi olduğu Kürtleri sevdiği ancak devlette bazı kişilerin

PKK ile işbirliği yaparak çeteleştigi dolayısıyla şimdi çete devlet olarak bilinen devletin, devletin Kürdistan ayağı olmadığı, on beş yıl boyunca Kürtlere karşı savaşmadığı, devlet denilen örgütün başka olduğu, çete devletinin nedeninin de PKK olduğu işlenerek, Kürt Özgürlük Hareketi ki, Kürtlerin yok oluşunu engelleyen ve baştan sona ideolojik, felsefi olan bir hareket çete gibi yansıtılarak bilinçler muğlâklaştırılmak istenmektedir. Bu filmlerde olgun devlet kadro tipleri çizilip devletin Kürdistan’daki kirli savaşı temizlenmeye çalışılmaktadır. **Kurtlar Vadisi** dizi filmi bu çerçeveden değerlendirilirse güttüğü amacın ne kadar planlı olduğu rahatlıkla görülebilir. Kürtlerin ‘ne kadar kandırıldığını’ yoğunca işleyen bu TV filmleri tam bir savaş cephesi gibi iş görmektedirler. Bu filmlerdeki olumluluk en son amaç ancak olabilir. Tam bir devlet kafası ile konuların seçilip işlendiği bu filmlerde güçlü yetenekli erkekler ve bu erkeklerin hizmetkârı ve eşleri güzel bayanlar, bolca para neredeyse ortak bir tema olarak işlenmektedir. Düzende her erkeğin arayıp ta bulamadığı yaşam biçimi devlet adamlığı karakterinde inceden inceye işletilerek devlete hizmet propagandası yapılırken, Kürtler yine ‘itirafçı terörist, kandırılmış, kardeşkanı döken, amaçsızlar topluluğu’ olarak yansıtılmaktadır.

2000’lerden sonra Kürt siyasi gücüne bu şekilde yaklaşan Türkiye güzel sanat(sız)ları son otuz yılda Kürt Özgürlük Mücadelesi’nin kan pahasına yaratıp halka mal ettiği ulusal değerlerine de dil uzatma, kirlenme ve yozlaştırma savaşı başlatmışlardır. Bu

dönemde Kürdistan'ı anlatan birçok roman ve hikâye yazılmıştır. Birçok gazete boy boy Kürtler hakkında haber yapmaya başladı. Yine TV filmleri kameralarını Kürdistan'daki sosyolojik değişime çevirdiler. Hepsinin ortak teması ve bu temanın yansıtılışı Kürtleri kendi topraklarında farklı bir halk olarak değil Türkiye'nin içinde folklorik bir öge biçimindedir. Yani **Edirne**'de yaşayan bir Türk'ün **Sakarya**'daki bir Türk'ten farkı ve özgünlüğü ne ise **Diyarbakır**'daki bir Kürt'ün farkı da o dur. Dolayısıyla Türkiye'de yöreler arası ağız, kıyafet, yemek diğer örf ve adetlerde yaşanan farklılıklar ne ise Kürtlerinde Türkiye'de ki farklılığı böyledir. Örneğin **gel-git** ile **geliyom-gidiyom** arasındaki fark ne ise **were-here** de aslında böyle bir farklılıktır. Yani daha önce Kürtçe bozulmuş Türkçedir tezi sanat adı altında bu mantıkla zihinlere yerleştirilmek istenmektedir.

Değerlendirmeye değer diğer bir konuda yine TV dizi filmlerinde kullanılan diğer Kürt ulusal argümanlarıdır. İnkâr ve imhanın resmîyette aşılmadığı, Kürtçenin yasak olduğu Kürt kıyafetleri ve Kürtçe konuşma ve isimler için Kürtlerin hala mahkemelik olduğu bir devlette her ne hikmetse Kürtçe konuşmalar Kürt isimleri, Kürt kılık kıyafetleri TV ekranlarında yansıtılmaya başlandı. Kuzey Kürdistan'da Kürtlüğe ait tüm değerlerin güncelleştirilip halka mal edilmesi bilindiği gibi PKK ile gerçekleşti. PKK mücadelesi öncesinde hiçbir Kürt, Kürtlük ögesi ifade imkanı bulamıyor, Kürtler tarafından da bilinçli sahiplik edilmiyordu. Dolayısıyla güncelleşmiş tüm ulusal değerler PKK

ile özdeş şekilde algılanmaktadır. Örneğin her Kürtçe isim şehitleri, gerillayı çağrıştırır. Dolayısıyla halkın ulusal değerlerini kabullenip kullanması PKK'nin daha çok halklaşması anlamına gelmektedir. İşte tam da bu noktada PKK'nin yaratılan değerler aracılığıyla halklaşmasının önüne geçmek için ulusal demokratik Kürt değerlerine karşı çok çirkince bir yozlaştırma faaliyeti geliştirilmektedir. Bu filmlerde seçilen mekânlar, kullanılan isimler verilen yaşama bakıldığında anlatılmak istenen şudur: PKK ile değil, PKK'nin yarattığı değerleri özleriyle değil birde bizim yansıttığımız tarzda düşünün denilmektedir. Böylelikle demokratik öze yaratılmış Kürt ulusal değerlerinin devrimci içerikten başka birde TV ekranlarında verilen biçimlerde algılanmasına yol açmak hedeflenmektedir. Örneğin **Zilan**, **Dilan**, **Beritan** vb. isimleri Kürt özgürlük mücadelesinde sembol kadınlar olmalarına alternatif olarak birde dizi film kahramanı olarak topluma sunularak Kürtlerin yaratıcı demokratik değerleri yozlaştırılmak amaçlanmaktadır. Çünkü bu isimlerin Kürtlerde şehit, gerilla, halk kahramanı olarak algılanmasının önüne geçmek bunlarda temel amaçtır. Bütün filmlere bakıldığında birde şöyle bir yaşam tarzı sunulmaktadır; yaşça büyük olan tipler hal ve hareketleriyle 'Kürt,' gençler ise Türk küçük burjuva eğilimi içinde olan veya Kürt toplumundan 'aydın ve şehirli' olmakla ayrı düşmüş tipler olarak sunulmaktadırlar. Böylelikle özgür birey olma yoluna girmiş Kürt'ün kendine güven duyması şehrin kırosu olmaktan çıkmış, zengin olmuş, evi,

arabası ve güzel bir karısı olan, işmerkezlerin de büyük işler çevirip büyük paralar kazanan ‘modern Türkiye’ye monte edilmiş olmaktadır. Bununla da denilmek istenen en gelişkin Kürt bireyine yakışan yinede Türk olmaktır. Bu filmlerde en ilginç olanda tümünün başrol oyuncularının ‘kırö Türk’ olmalarıdır.

1980’den bu yana uygulana politikalarla Türkiye de yeni bir kimlik, kişilik ve kültür ile Türk halk değerlerinin ciddi derecede aşındırıldığı bilinmektedir. Örneğin Türkçenin bir bozulma süreci içinde olduğu tartışılmaktadır. Ancak Kürt halk değerlerine karşı geliştirilenler asimilasyon ve savaşın farklı bir boyutta sürdürülmesi tarzında olduğu için durum daha tehlikeli olmaktadır. Türkiye’deki uygulamalar ile yeni ama lümpen bir tip yaratılırken Kürtlerde bu, Kürt’ün Kürt olmaktan çıkarılması hedefiyle yürütülmektedir. Bu iş için özellikle TV’lerin kullanılması rastlantı değildir. Günümüzde toplumları yönlendirmede medyanın özel bir işlevi vardır. Kürtçe TV yayınlara izin verilmemesi, **ROJ TV**’nin kapatılması için Türkiye Devletinin onca çaba sarf etmesi de medyanın ama özellikle televizyonların bu rolünden ileri gelmektedir. Bütün uygulamalar içinde 2000 sonrasının belirtilen özgünlüğü Kürtlere de çekici gelmektedir. Bunun farkında olamamanın bunlara eleştirel bakamamanın ilerde ciddi bozulmalara yol açacağı bilinmek durumundadır.

Özellikle Kürt sanatçıların ulusal demokratik değerleri hızla sanatsal olarak işlemesi gerekmektedir.

A ÖCALAN



SOSYAL BİLİMLER AKADEMİSİ

Merak edilen ve açıklığa kavuşması gereken konulardan biri de ulusal bayrak konusudur. Kürtler içinde de ulusal bayrağımız nedir sorusu da sorulmaktadır. Bu nedenle bayrak konusunun ortaya çıkış koşulları ve bugünkü anlamları düzeyinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bayrak bir semboldür. Bir kimliğin soyutlanmış ifadesidir. İnsan toplulukları her zaman bayrağa önem vermişlerdir. Hatta kutsal anlamlar yüklenerek en fazla sahiplenilen değer haline getirmişlerdir. Herhangi bir saldırı karşısında da görülmemiş tepki göstermiş ve savunmuşlardır.

Kutsal bayrak konusunu neolitik toplumda klanların sembolü olan totemlerin bugün aldığı biçim olarak değerlendirebiliriz. Her klanın

DEMOKRATİK ULUSBAYRAĞINI YÜKSELTMEK KÜRT SEVGİSİNİ EN YÜKSEK DÜZEYDE YAŞAMAK VE YAŞATMAKTIR

MUSTAFA KARASU

kutsal gördüğü semboller olan totemleri vardır. Klan insanoğlunun ilk toplumsal formudur. İnsan klanla toplumsallaşan gücünün farkına varmıştır. Toplumsallaşmayla birlikte yaşam kalitesi yükselmiş, birçok zorluğun üstesinden gelebileceğini görmüştür. Bu nedenle ilk toplumsallaşma olan klanı sembolize eden toteme haklı olarak kutsal bir anlam vermişlerdir. Toplumsallığın dağılması ölümleri anlamına geldiğinden toteme saldırı yaşamlarına olarak algılanmıştır. Bu gerçeklikten anlaşılıyor ki semboller insanlık açısından sıradan olgular değildir. Bayraklara neden bu kadar önem verildiği bu çerçevede daha iyi anlaşılmaktadır.

Bayraklar da totemler gibi topluluğun sembolü olarak her zaman bir değer ifade etmiştir. Sürekliliği ve kurumlaşması olan her topluluk kendine sembol olarak bir bayrak seçmiştir. Bu bayrakları seçerken de kendilerinin değer verdikleri figürleri ve renkleri kullanmışlardır. Bayraklar esas olarak belirli bir siyasal gücü ifade eden topluluklar tarafından kullanılmıştır. Sosyal topluluğu ifade eden bayraklar görülse de çoğunlukla siyasi güce erişen toplulukların böyle bir sembolleştirmeye gittikleri görülmektedir.

Devletler temel siyasi organizasyon olarak her zaman bir sembol kullanmışlardır. Bu sembol de ağırlıklı olarak bir bayrak olmuştur. Siyaset yapmanın en büyük aracı olan ordular da sancak adını verdikleri bayraklar kullanmışlardır. Orduların onuru ve iradesi bu sancaklar olarak görülmüştür. Sancağı korumak ve

kaptırmamak orduların en kutsal görevi olmuştur.

Devlet ya da herhangi bir

**ULUSAL BAYRAK ADI ALTINDA
KUTSALLAŞAN
SEMBOLEŞTİRME
ULUSAL DEVLETLERİN
ORTAYA ÇIKTIĞI SÜREÇLE
YAKINDAN BAĞLANTILIDIR.
MİLLİYETÇİLİK VE ULUSAL
DEVLET OLUŞUMU TÜM
BOYUTLARIYLA KAVRANIRSA
BU BAYRAKLARIN NEDEN BU
KADAR KUTSALLAŞTIRILDIĞI
DAHA İYİ ANLAŞILIR**

topluluk bir yerde kendi bayrağını dalgalandırıyor sa orada hakimi-yetinin var olduğu kabul edilir. Dolayısıyla bay-rak bir egemen-lik sembolü ola-rak da görülmüş-tür.

Devlet olmamış küçük beylikler ve prenslikler de bir bayrağı kendine sembol yapmışlardır. Bu prenslikler ve beylikler bağlı oldukları ya da ittifak kurdukları devletlerle birlikte hareket ettiklerinde kendi bayraklarını da kullanmışlardır.

Kölecî ve feodal dönemde devletlerin ve beyliklerin bayrakları olsa da kapitalizmin gelişimiyle ortaya çıkan ulusal devletlerin oluşumu sonrası süreçte kabul edilen bayraklar kadar bir kutsallık kazanmamıştır. Kapitalist sosyo-ekonomik yapılanma üzerine şekillenen devletlerde bayrakların kutsallığı bir dinin kutsalları değerinde anlam bulmuştur. Önceki devletlerin ve imparatorlukların bayraklarından çok fazla kutsal ve dokunulmaz hale getirilmiştir. Vatan,

millet, bayrak üçlemesi sık kullanılan kavramlar olmuştur. Bayrak böylece vatan ve milletle özdeşleşen bir sembol haline gelmiştir.

Ulusal bayrak adı altında kutsallaşan sembolleştirme ulusal devletlerin ortaya çıktığı süreçle yakından bağlantılıdır. Milliyetçilik ve ulusal devlet oluşumu tüm boyutlarıyla kavranırsa bu bayrakların neden bu kadar kutsallaştırıldığı daha iyi anlaşılır. Kapitalist üretim geliştikçe bu üretim biçiminin hakim sosyal kesimi olan burjuvazi sömürsünün gelişeceği ve güvenceye alına-cağı bir siyasal ve sosyal sistem arayışı içine girmiştir. Kapi-talist üretimin geli-mesiyle birlikte artık eski siyasal ve sosyal biçimlerin ihtiyaca cevap olmayacağı görülmüştür. Gelişen burjuvazi dili ve kültürü benzer olan toplulukların yaşadığı toprak parçasında hakim olmayı sömürünün gelişmesi için en uygun çerçeve olarak görmüştür. Bunun için aynı dili ve kültürü benimseyen toplulukları etrafında toplama ve bunların üzerinde hakimiyet kurmayı meşrulaştıracak bir ideolojik, teorik ve siyasal yaklaşım geliştirmeyi hedeflemiştir. Kapitalizmin gelişmesinden önce aynı dil ve kültürü konuşan topluluklar üzerinde birçok bey ya da prensin etkinliği vardır. Herkes hakim olduğu kendi alanında vergi almakta ve kendi kanunlarını uygulamaktadır. Bu durum yeni gelişen burjuvazinin önünde engel teşkil etmektedir. Metanın serbest dolaşımını sağlamak bu temelde kendini siyasal olarak etkin kılmak için feodal çitleri aşmada ve dıştan gelen saldırılara karşı koymada kullanacağı milliyetçilik ideolojisini aynı dil ve kültürü

benimseyen topluluklara kabul ettirme mücadelesine girmiştir. Aynı dili ve kültürü konuşan aralarındaki çitleri aşmalı, tek devlet olmalı ve kendilerini diğer topluluklara ve devletlere karşı korumalı biçiminde bir söylemle bu toplulukların sözcüsü olmaya soyunmuştur.

Bu topluluklar üzerinde siyasal hakimiyet kurmak için çerçevesini böyle koyduğu milliyetçiliği toplumsal ve kültürel yaşamın temel figürü haline getirmiştir. Milliyetçilik kapitalizmin dini olarak topluma benimsetilmeye çalışılmıştır. Bu niteliğiyle milliyetçilik daha baştan itibaren egemen sınıf burjuvazisinin toplum üzerinde egemenliğini meşrulaştıran ve sağlayan bir ideoloji olarak tarihteki yerini almıştır. Milliyetçiliğe bağlanmak eşittir egemen sınıfın sömürü ve egemenliğini kabul etmektir. Belki ulusal çitlerin kalkmasıyla dil ve kültür alanında bir kaynaşma ve gelişme ortaya çıkmıştır ama halklar üzerinde burjuvazinin egemenliği de bu ideolojik söylemle gelişmiş ve meşrulaşmıştır.

Burjuvazi milliyetçi ideolojiyi aynı dili ve kültürü benimseyen halkların yaşadığı toprak parçası üzerinde feodal çitlerin ortadan kalktığı ve kendi sömürsünün önünün açıldığı bir ulusal devlet kurmak için kullanmıştır. Dolayısıyla milliyetçiliğin esas yanı siyasidir ve egemen sınıfın hakimiyetini hedeflemektedir. Milliyetçilik ideolojisi temelinde burjuvazinin egemenliğinde ulus devlet kurma ideolojisi bir bayrakla sembolleştirilmiştir. Ulusal bayrak kavramı da bu dönemde ortaya çıkmıştır. Uluslaşma ile devletleşme özdeşleştirilmiş, devletçi uluslaşmanın

bayrağı da tüm ulusun bayrağı olarak topluma kabul ettirilmeye çalışılmıştır.

Burjuvazi milliyetçiliği tüm ulusun ideolojisi olarak göstererek kendisini tüm ulusun temsilcisi olarak kabul ettirmeyi amaçlamıştır. Kendini tüm ulusun temsilcisi olarak kabul ettirmek için de milliyetçi-devletçi bayrağı ulusal bayrak olarak kabul ettirerek bu hedefine ulaşmayı önüne koymuştur. Kendi etrafında aynı dili ve kültürü konuşanları birleştirme ve devlet kurmayı ulusal bayrak etrafında birlik yaratmayla taçlandırmayı esas almıştır.

Kendi siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel programını tüm ulusun programı olarak kabul ettirip, hakimiyetini kurmada milliyetçiliği bir başarılı biçimde kullanmıştır. Bununla birlikte kendi egemenliğini meşrulaştıran ideolojinin sembolü olan bayrakları da tüm ulusun bayrakları olarak benimsetmiştir. Bu egemen ideolojinin etkisinde kalan halkta egemenlerin bayrağını ulus bayrağı bellemiş; devlete de benim devletim demiş ve sahiplenmiştir. Böylelikle bu bayraklar aracılığıyla halkın bilincinde ve tutumunda büyük bir yanlış yaratılmış, egemen sınıf burjuvazinin yüz yıldır süren hakimiyeti sağlanmıştır.

Burjuvazi kendini tüm ulusun yerine koyup ve onun temsilcisi olarak gösterirken bu yanlışlığı derinleştirmede ulusal bayrak olarak kabul edilen sembol en temel etken olarak kullanılmıştır. Dolayısıyla ulusal bayrak kavramının halklar üzerinde egemenlik ve sömürü kavramının en kötü araçlardan biri olduğu tartışmasızdır.

Tarihin hiçbir döneminde tüm halkın, tüm toplumun devleti olan bir siyasi kurumlaşma görülmemiştir. Her devlet ister istemez bir coğrafya üzerinde kurulmuştur. Ancak her zaman sömürücü egemen bir kesimin hizmetinde olmuştur. Bunu artık günümüzdeki tüm siyasi ve sosyal bilimciler kabul etmektedir.

Kapitalist döneme gelindiğinde devletlerin kime ait olduğu konusunda yeni tartışmalar ortaya çıkmaktadır. Batıda olduğu gibi halkı siyasal, sosyal ve kültürel alanda bazı ne-fes boruları açılması nedeniyle mevcut dev-letler tüm ulusa aitmiş gibi yansıtılmak istenmektedir. Ne var ki devletin tüm halka ait olmadığı günlük yaşam ve uygulamalardan he-men anlaşılabilir.

20. yüzyılda ortaya çıkan reel sosyalist devletler kendilerini halkların devleti olarak göstermek istemişler ama sonuçta bürokratik kapitalizmin baskıcı ve sömürücü devletleri oldukları açığa çıkmıştır.

Milliyetçilik burjuvazinin halk üzerinde egemenlik kurma ideolojisi ise bu egemenliği gizleyen ve meşru hale getiren ise ulusal bayrak olarak kullanılan semboller olmuştur. Dolayısıyla tüm ulusun devletinden bahsedilmeyeceği gibi tüm ulusun bayrağı diye bir kavramdan söz etmek de sömürü ve egemenliği

**MİLLİYETÇİLİK
BURJUVAZİNİN HALK
ÜZERİNDE
EGEMENLİK KURMA
İDEOLOJİSİ İSE BU
EGEMENLİĞİ
GİZLEYEN VE MEŞRU
HALE GETİREN İSE
ULUSAL BAYRAK
OLARAK
KULLANILAN
SEMBOLLER
OLMUŞTUR**

meşrulaştırmaktan başka bir anlam ifade etmez.

Ulusal bayrak ezelden beri olan bir sembol değildir. Fransa halkı, İngiliz halkı ya da başka bir halk bu bayraklardan önce de binlerce yıldır o topraklarda yaşıyordu. Halkın ya da ulusun bayrağı diye bir sembol tanımamıştı. Bir beyin ya da prensin ya da bir devletin bayrağından söz edilmiştir. Ancak halklar hiçbir zaman bunlara bizim bayrağımız dememiştir. Sadece o devletin ya da beyliğin sembolü olarak algılanmıştır. Ulusal bayrak denen kavram burjuvazinin egemenlik ve sömürüsü için gerekli olan ulusal devlet anlayışı ve oluşumundan sonra kullanılan ve beyinlere yerleştirilen bir olgu olmuştur. Dolayısıyla ulusal bayrak kavramının burjuvazinin aynı dili ve kültürü konuşan insanlar üzerinde egemenlik kurma ihtiyacı sürecinde ortaya çıktığını tespit etmek önemlidir.

Halkların çeşitli isyanlarda kendi sembol-lerini ve bayraklarını taşıdığını da biliyoruz. Bay-raklar esas olarak da bir farklılığı ifade etmek için taşınmaktadır.

Devletler daha ilk baştan meşruiyet zeminlerini güçlendirmek için kamu yasası ve genel güvenlik kavramını öne çıkarmışlardır. Ancak devletin tüm ulusa ait olduğu yanılması konusunda burjuvazi önemli ideolojik ve kültürel çalışma yürütmüştür. Burjuvazinin Sümer rahiplerince üretilen devlet fikrinin topluma kabul edilmesinde yeni bir ideolojik hamle yaptığı söylenebilir.

Burjuvazi kendisi için sembolleştirdiği bayrağa ulusal bayrak deyip, kutsallaştırmış, halkı bu bayrakla

peşine takmış, baskı ve egemenlik kurumu olan devlet de böylece kutsallaştırılıp, toplumda karşı çıkılmaz bir kurum olarak kabul ettirilmiştir. Milliyetçilik bayrağı altında ulus devletler yıllarca birbirlerine karşı savaşmış, halkları boğazlatmışlardır. Kendi çıkarlarını korumayı bayrağı koruma ya da bayrağı başka topraklarda dalgalandırma olarak yansıtmış, böylece halkı kendi çıkarları doğrultusunda sürüklemişlerdir.

19. yüzyılda sosyalizmi bilimsel bir içeriğe kavuşturduğunu söyleyen Marks ve Engels burjuvazinin kendi çıkarlarını tüm ulusun çıkarları olarak gösterip, halkları kandırdıklarını ortaya koymaya çalışmışlardır. Ulusal bayrak diye kabul edilen sembollerin de burjuvaziye ait olduğunu izah etmişlerdir. Bu anlayışın sonucu 20. yüzyılda sosyalizme ulaşmak için kurulan devletler daha önceki bayrakları reddetmişlerdir. Kendi ideolojileri çerçevesinde yeni bayrakları benimsemişlerdir. Emekçilerin devleti olduğunu göstermek için de orak çekiç ya da benzer sembollerini kullanmışlardır. Böylelikle kapitalizmin ortaya çıkardığı sınıflar kendilerini farklı bayraklarla ifade etmişlerdir.

20. yüzyılın son çeyreğine kadar ulus devletler burjuvazinin sömürü ve egemenliği için vazgeçilmez olduğundan ulusal bayrak olarak kabul edilen semboller kutsallaştırılmıştır. Bu nedenle bayrağa saygı göstermeyen ulus düşmanı olarak gösteriliyordu. Milliyetçi devletçi zihniyet burjuvazinin 20. yüzyıla kadarki var oluş koşulu olduğundan bayrağın kutsallaştırılması burjuvazinin en büyük zaferlerinden olmuştur. Çünkü ulusal

bayrak figürü egemenlerin halk üzerindeki baskısını kolaylaştıran bir etken olmuştur.

Devletler iç sorunları yaşadıklarında halkın sömürü ve baskıcı düzene tepkisini azaltmak için ulusal bayrağın tehlikede olduğunu halkın gündeme koymuşlardır. Bu klasik yöntem tüm devletlerin başvurduğu bir özel savaş aracı olarak kullanılmıştır. Böylece ezilen toplumsal kesimlerin çıkarları bayrak perdesiyle örtülüp, gözden kaçırılmıştır.

Her devletin bir bayrağı vardır. Ulusal bayrak denilen aslında devlet bayrağıdır. Bu durumda sorgulanması gereken devletin kimlere hizmet ettiği. Kürt halk önderi savunmalarında devletlerin her zaman sömürücü ve baskıcı kesimlerin devleti olduğunu tarih içinde siyasi, sosyal ve kültürel işlevlerini ortaya koyarak, kanıtlamıştır. Sovyet devletinin sonuçta egemen sömürücü bir kliğe ait hale gelmesi de bu niteliğiyle açıklanabilir. Halkın ya da tüm ulusun devleti bir yalan ve demagoji ise ulusal devlet bayrağının tüm halkın ve ulusun bayrağı olduğu iddiası da bir yalan ve demagojidir. Bu nedenle devlete nasıl bir yaklaşım göstereceksek, bayrağa da aynı yaklaşım gösterilmelidir.

Kürt halk önderi ve PKK devleti halka ait olmayan, siyasi bir kurum olarak görmektedir. Devleti ne kabul etmek ne de kısa sürede ortadan kaldırmak yaklaşımı içindedir. Devletin yani üst toplumun organizasyonu yanında halkın kendi yaşam projesi olan demokrasiyi kurumlaştırmak, PKK'nin siyasal yaklaşımıdır. Bunu da Kürt halk önderi devlet+demokrasi biçiminde ifade etmiştir. Devleti kendi

siyasi ve sosyal yaşam projesi olarak görmez ama belirli kurallar içinde birlikte yaşamayı kabul eder. Dolayısıyla devletçi, milliyetçi sembol olan ve ulusal bayrak olarak ifade edilen olguyu, kendine ait kabul etmez. Ama bir saygısızlık içinde de olmaz.

Ulusal devletlerin bayrağını ulus bayrağı olarak göstermek, tüm halkı egemen ağaların, burjuvaların kuyruğuna takmaktır. Kürt halk önderi devletlerin gne olduğunu gösterdiği gibi ulus kavramını da bir halkı savunmak adlı eserinde daha kapsamlı ortaya koymuş, sosyalistlerin de kabul ettiği daha önceki ulus tanımının esas olarak da burjuvazinin egemenliğini ve çıkarını gözettiğinden reddedilmesi gerektiğini belirtip demokratik ulus tanımını geliştirmiştir.

**BU DEMOKRATİK ULUSLAŞMA
EGEMEN SINIFIN TÜM TOPLUMA
HAKİM OLDUĞU DEVLETÇİ
ULUSLAŞMANIN BAYRAĞINI
TABİİ Kİ KABUL EDEMEZ.
NİTEKİM KÜRT HALK ÖNDERİ
DEMOKRATİK
KONFEDERALİZMİ İLAN
EDERKEN, BU MODELİN
BAYRAĞI DA ŞÖYLE
OLMALIDIR, DEMİŞTİR.**

Ulusu en geniş anlamıyla ay-nı dil ve kültüre sa-hip toplulukların toplumsal düzeyi-nin artması olarak tanımlamak gere-kir. Burjuvazinin feodal çitleri aşı-arak aynı dili ve kültürü konuşanlar arasındaki ilişkileri sıklaştırması, mil-liyet aşamasından ulus aşamasına geçme olarak değerlendiriliyordu. Farklı tanımlar

yapılsa da tanımın özünde bu olduğunu belirtebiliriz.

Kürt halk önderinin demokratik ulus için ön gördüğü demokratik konfederalizm modeli bir halkın ulusal değerlerinin tüm derinliğiyle geliştirildiği ve yaşatıldığı tüm niteliklere sahiptir. Dolayısıyla bir halkın toplumsallaşma düzeyinin en yüksek

Demokratik konfederalizmde halk tabandan örgütlenerek, kendisiyle ilgili kararlarda kendisi söz sahibi olacaktır. Bu örgütlenme sürecinde uluslaşmanın tabanı esas söz sahibi güç olacaktır. Bu yönlü tüm toplumsal kesimler alttan yukarıya örgütlü hale getirilerek, tam anlamıyla bir demokratik uluslaşma modeli ortaya

KÜRDİSTAN'DA DEVLETÇİ, MİLLİYETÇİ EĞİLİMLE HALK ÖZGÜRLÜK EĞİLİMİ AYRI ŞEYLERDİR. KİMLİKLERİ KÜRT OLSA DA FARKLI ÇIKARLARI VE FARKLI BİR ULUSLAŞMAYI TEMSİL ETMEKTEDİRLER. İKİ AYRI ULUSLAŞMAYI TEMSİL ETTİKLERİNDEN BAYRAKLARI DA FARKLIDIR

biçimini ifade eder. Bir halkın ağalarından, beylerinden, geleneksel, geri bağlardan kopması demokratik devrimse, demokratik konfederalizm ise demokratik devrimin derinleşmesi ve boyutlanmasıdır. Eski literatürde ulusla demokratik devrim, daha doğrusu feodalizmin tasfiye edilmesi uluslaşmayla özdeş sayılırdı. Demokratik konfederalizm ise tüm halkın ortak paydalarda çıkarlarının bulunduğu bir uluslaşmayı ve ulusal değerlerin derinliğine gelişmesini sağlayacak demokratik uluslaşma modelidir.

Demokratik konfederalizm halkın tek bir bireyine kadar denilebilecek düzeyde örgütlü hale gelmesidir. Örgütlü ve tüm yaşama katılan halk, iradeli ve enerjisini tümüyle ortaya çıkarmış bir toplumsal varlık haline gelmiş olacaktır. Zaten demokratik konfederalizm bir yönüyle de halkın tüm enerjisini ortaya çıkarıp, hiçbir uluslaşmanın yapmadığı kadar tarihsel değerleri ortaya çıkarıp, yaşatma özelliğine sahiptir.

çıkacaktır.

Bu demokratik uluslaşma egemen sınıfın tüm topluma hakim olduğu devletçi uluslaşmanın bayrağını tabii ki kabul edemez. Nitekim Kürt halk önderi demokratik konfederalizmi ilan ederken, bu modelin bayrağı da şöyle olmalıdır, demiştir. Demokratik konfederalizm, demokratik uluslaşmadır, denildiğine göre önerilen bayrak da demokratik ulus bayrağı olarak görülmelidir. Dolayısıyla egemen sınıfların milliyetçi, devletçi bayrağı ile halkın demokratik ulus bayrağı farklıdır. Egemen sınıf bayrağı altında toplanmak sömürüyü, baskıyı kabul etmek ve başka bir kesime tabi olmaktır. Demokratik ulus bayrağı altında toplanmak gerçek demokrasi ve özgürlüğü benimsemek, hiçbir kesime tabi olmadan kendi iradesinin hakim olduğu demokratik bir kurumlaşma içinde yaşamaktır.

Kürt halk önderinin iktidarcı devletçi savaş kültürünü esas alan bir siyaset anlayışını ve bunun ortaya çıkaracağı toplumsallaşma ya da yaşam biçimini kabul etmediği bilinmektedir.

Bu nedenle milliyetçiliği ve devletçiliği sembolize eden her şeyi de reddedecektir. PKK'nin ve ideolojisinin sistemleşmesi olan KKK sisteminin de kendi sembollerine sahip çıkıp, devletçi sembolleri kabul etmeyeceği açıktır. Dolayısıyla güneyli güçlerin ulusal bayrak olarak kabul ettiği sembolü egemen sınıfların hakimiyetini kabul etme olarak görüp, reddedecektir. Bu bayrak Kürt egemenlerinin kendini ve kendi çıkarlarını tüm halkla özdeşleştirmesinin sembolüdür.

Kürdistan'da devletçi, milliyetçi eğilimle halk özgürlük eğilimi ayrı şeylerdir. Kimlikleri Kürt olsa da farklı çıkarları ve farklı bir uluslaşmayı temsil etmektedirler. İki ayrı uluslaşmayı temsil ettiklerinden bayrakları da farklıdır. Kürt halkı neolitikten bugüne var olan birçok ilki yaşayan halktır. İlk özgürlük mücadeleleri de bu coğrafyada yaşanmıştır. Komünal demokratik yaşam ilk bu coğrafyada var olduğundan komünal değerleri esas olan demokratik değerler de ilk defa bu coğrafyada insanlığa armağan edilmiştir. Dolayısıyla da Kürt demokratik uluslaşmasının sembolü olan bayrakta özgürlüğü ve demokrasiyi temsil eden figürlerin ve renklerin olması anlaşılırdır. Kendi figürlerini egemen sınıfın figürlerinden farklı ortaya koyması anlaşılırdır. Özellikle devletçiliği iktidarcı ve milliyetçiliği çağrıştıran hiçbir şeye yaşamında yer vermemesi yaratmak istediği sistemin gereğidir.

Günümüzde evrensel değerlerle ulusal değerlerin sentez edilmesi de demokratik uluslaşmanın diğer bir boyutudur. Güney Kürdistan

federasyonunun kabul ettiği bayrak bütün Kürtlerin bayrağı olarak göstermek bir çarpıtmadır. Bir halkı kendi egemenlerinin kuyruğuna takma ya da ona tabi kılmanın Kürt versiyonunu gündemleştirmektir. Bazı Kürtlerin bayrağıdır ama tüm Kürtlerin değil.

Bu tür bayrakların burjuvazinin ulus-devlet devletleri kurma sürecinde kendi çıkarlarını tüm ulusun çıkarları olarak lanse etme ve bayrak sembolü altında tüm halkı peşine takma sürecinde ortaya çıktığını yukarıda vurgulamıştık. Zaten bu bayrak şimdiye kadar ulusal bayrak olarak kabul edilmemiştir. PKK ilk çıkışından bugüne hiçbir zaman bu sembolü Kürt ulusal bayrağı olarak görmemiştir. Eğer bu bayrağa böyle bir anlam verseydi önceleri bazı yerlerde kullanabilirdi. Dün bu sembolü ulusal bayrak olarak görmeyen PKK'nin bugün devletçiliği zihniyetinde tümünden atmış bir hareket olarak kabul etmesi düşünülemez. Böyle bir bayrağı ulusal bayrak olarak görmesi ilk önce ideolojik olarak kendisine ters düşmek olur.

Devletçi milliyetçi olmayan bir hareketin, halk özgürlük eğilimini ve onun sembollerini hakim kılmak isteyeceği açıktır. Semboller mutlaka bir tercih ile ilgilidir. Halk özgürlük eğilimi PKK demokratik konfederalizmi kurumlaştırıp demokratik uluslaşmayı yaratmaya yönelirken kendi sembollerini hakim kılmak isteyeceği açıktır. Dolayısıyla güneydeki federasyonun kabul ettiği federal devlet bayrağı yerine kendi demokratik ulus bayrağını dalgalandıracaktır. Birini sembol olarak kabul eden, diğerini kabul etmez.

Çünkü ikisi ayrı siyasal sosyal kültürel ve ekonomik yapının sembolüdürler.

Demokratik konfederalizmi kabul edenler devlet + demokrasi gereği devletin bayrağına bir saldırı içinde olmaz. Böyle bir bayrağın varlığını kabul eder. Ancak devletin varlığının gerekli olmadığı yerler dışında kendi konfederal bayraklarını taşırlar. Devletin de demokratik ulus bayrağına saygı duymasını isterler. Diğer devletlerin bayrağına böyle bir yaklaşım gösterirken, Güneydeki federal devletin kabul ettiği bayrakta bir gerçeklik olarak görülüp, bir saygısızlık içine girilmez. Ama ulus bayrağı olarak görmeyip kendi demokratik ulus bayrağını taşırlar. Kendi kurumlarında söz konusu bayrak dahil egemen sınıfın milliyetçi devletçi hiçbir sembolüne de yer vermezler.

Şimdiye kadar bir ulusun bir ulusal bayrağı olur, anlayışı var olduğu için Kürtlerde de böyle bir yaklaşım belirli düzeyde gelişmiştir. Bu nedenle bizim sempatanlarımızın da yer yer taşıdığı ya da evlerinde bulunduğu bir gerçeklik vardır. Tabii ki bunlara 'neden böyle yapıyorsunuz, bunu taşımayın' gibi bir dayatma içinde olmak doğru olmaz. Ama ikna ederek, demokratik konfederalizmi, demokratik ulusu ve onun bayrağını kabul edenin bu bayrağı ulus bayrağı olarak göremeyeceğini ortaya koymak gerekir. Yoksa dünyada şimdiye kadar yerleşmiş zihniyet kalıpları nedeniyle egemenlerin devleti ya da bayrağını tüm ulusun devleti ve bayrağı olarak görmeleri şaşkıncı olmalıdır. Nitekim dünyada böyle bir zihniyetin varlığı devam etmektedir.

Kürt halk önderinin ortaya koyduğu ideolojik ve teorik çerçeve bir yönüyle de bu yerleşmiş zihniyet kalıplarını kırıp bunları doğru bir tanımlamaya kavuşturmuştur.

Devlet ve devletçi zihniyet olduğu müddetçe egemen sınıf eğiliminin bayrağı ve sembolleri de varlığını sürdürecektir. Demokrasi tam zafer kazanıp devlet söndüğünde ulusal bayrağı denilen semboller de tarih sahnesinden çekilecektir. Demokratik konfederalizm bayrağı bugün devletçi egemen sınıf bayrağın olduğu bir sistemde ayrı bir sembol olarak dalgalanırken, devletin sönmesiyle birlikte halkın özgürlük ve demokrasi bayrağı olarak tek başına dalgalanacaktır.

Bazılarının çarpıttığı gibi halkını, yurdunu, dilini, kültürünü sevmek milliyetçilik değildir. Bunlar yurtseverliktir. Yurt üzerinde ortaya çıkan halk değerleridir. Milliyetçilik sadece ve sadece halk üzerinde egemenlik kurmanın ideolojisidir. Dil, kültür ve kimlik en fazla da demokratik uluslaşma sürecinde en güzel renkleriyle kendini yaşatacak ve evrensel değerlere güçlü katılım göstereceklerdir. Demokratik ulus haline gelen halklar kendi değerlerini en fazla diğer toplumlara benimsetme yeteneği ve gücüne ulaşırlar. Böylece o halkı en fazla yücelten rol oynarlar.

Demokratik ulus bayrağını yükseltmek Kürt sevgisini en yüksek düzeyde yaşamak ve yaşatmaktır. Kürdün yükselttiği değerlerle gurur duymaktır. Nitekim hiçbir Kürt ve Kürt siyasetçisi Kürt halk değerleri ve yarattıklarını kürt halk Önderi kadar yüceltmemiştir. Kürt halk önderinin

kitaplarını okuyan her Kürt, Kürdü eskisinden yüz kat daha fazla sever. Bunları okuyan Kürdün kendine öz güveni gelişir. Moral değerleri yükselir. Kürt halk önderi demokratik uluslaşmayla kürdü dünyanın en güzel ve diğer halkları en fazla etkileyen halklarından biri haline getirmek istemektedir.

Kürt halkının kendine ait değerleri vardır. Bu değerlerini bugüne kadar taşımış, daha da geliştirip, geleceğe taşıyacaktır. Bu halkın değerleri en iyi biçimde nasıl temsil edilir konusunda farklı düşünceler ve projeler vardır. Tek bir halk ve ulus yaklaşımı yoktur. Halk özgürlük eğiliminin temsilcisi olan PKK'nin ulus yaklaşımı demokratik konfederal örgütlenme temelinde demokratik ulus yaratımıdır. Bunun dışındaki her türlü ulus projesine alternatiftir. Demokrasi ve özgürlük eksenli bir alternatiftir.

Mahabad Kürt cumhuriyeti bayrağı da 20. yüzyıl

değil halkın güç olduğu uluslaşmanın bayrağıdır. Dolayısıyla demokratik uluslaşmayı hedefleyen tüm Kürtler demokratik konfederalizm bayrağını kürt ulusal bayrağı olarak dalgalandırmalıdır. Güneyli güçlerin ya da egemen sınıf zihniyetli kesimlerin biz buna kürt ulusal bayrağı dedik, herkes bunu kabul edecek demek egemen sınıfın kürt halkı üzerindeki hakimiyet dayatmasını ifadesinden başka bir şey olamaz.

Biz egemen sınıfın, milliyetçiliğin bayrağını taşıyanlara bir şey diyemeyiz. Biz o bayrağı kabul etmesek de saygılı oluruz. Egemen sınıf eğiliminde olanlar da Kürt halkının demokratik konfederalizmine, demokratik uluslaşmasına ve demokratik ulus bayrağına saygı duymalarını bekleriz.

Kürt halkının tarih içinde oluşmuş tüm değerleri en fazla demokratik konfederalizm bayrağı ile

YANLIŞ OKUMA-lar-1

zihniyetinde olduğu gibi egemen sınıfın tüm halk üzerinde egemenlik kurmanın sembolüdür. Mahabad cumhuriyeti İran devleti içinde özerklik peşindedir. Bu nedenle İran bayrağının renklerini almıştır. Güneş figürü ile farlılığını ortaya koymuştur. Şimdi bunu Kürt ulusal bayrağı olarak dayatmak egemen sınıf zihniyetini dayatmaktır. Kürt değerlerini en iyi temsil eden demokratik konfederalizm bayrağıdır.

Yeşil zemin üzerinde sarı güneş içinde kızıl yıldızlı bayrak gemenlerin

temsil edilmektedir. Bu bayrak altında toplanmak kürdün ulusal demokratik gücünün sınırsız açığa çıkması ve boyun eğdirilmeyecek özgür Kürdistan'ın kazanılması olacaktır.

Önderlik, savunmalarında kendisinin arayış süreçlerini değerlendirirken, bir yerde, sosyalizmle ilgili ilk okuduğu bir kitaptan bahsetmektedir. *“Sosyalizmin Alfabeti’ni ilk okuduğumda kendi*

kendime Marks kazandı, Muhammed kaybetti dedim” diyor.

İlk okumaları insan üzerindeki izleri çok derin oluyor. PKK hareketinin ortaya çıkış süreçleri değerlendirilirken, ilk süreçler, “**araştırma inceleme dönemi**” olarak ifade ediliyor. Daha sonraki süreçler ise, “**ideolojik grup dönemi**” olarak adlandırılıyor ki; bu da zamana yayılmış bir araştırma, inceleme ve tartışma sürecidir. Araştırma sürecinden, **pratik-politik** sürece geçiş sürecine kadar olan süreç, yaklaşık on yılı alan bir süreçtir. Bu süreçte, çok yoğun bir okuma, araştırma ve tartışma yoğunlaşma süreci olarak yaşanmıştır.

Bu sürecin kadrolarının en temel özelliklerinden birisi çok güçlü bir entelektüel alt yapıya sahip olmaları ve teorik olarak kendilerini çok güçlü donatmış; tarihsel toplumsal tüm sorunlarda belli bir bilgi birikimi ve yorum gücünü kendilerinde yaratabilmiş olmalarıdır. Zaten o dönem Apocular olarak adlandırılan hareketin hem devrimci hareket hem de halk içerisinde bu kadar güçlü benimsenip kabul edilmesi bu gerçekte de bağlantılıdır. Her ne kadar ne “**dediklerinden çok nasıl yaşadıklarına bakılıyordu**” biçiminde tanımlansalar da, bu, onların çok fazla teorik ve entelektüel bir birikime sahip olmadıkları anlamına gelmemektedir. Tam tersine, o dönemde devrimci

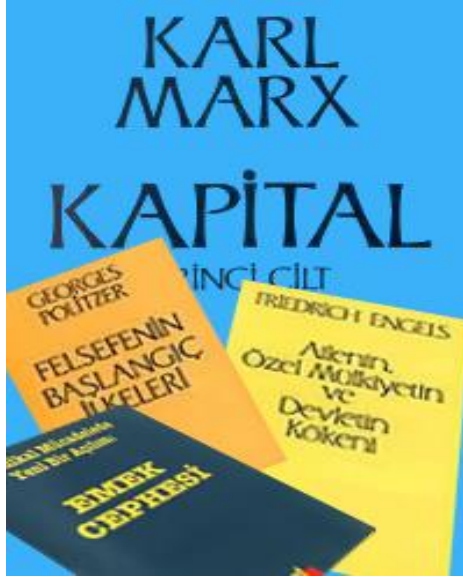
hareketler içerisinde yürütülen tüm tartışmalarda Apocu kadroların girdikleri her tartışmada en ikna edici, en hızlı kendini kabul ettiren, tartışma rakiplerini rahatlıkla boşa çıkarabilen bir düzeyleri ve duruşları vardır.

Bu dönemin kadrolarının temel özellikleri sayılırken de en çok **Mazlum Doğan** arkadaş örnek verilir. **Mazlum**

Doğan arkadaşın günde ortalama 500 sayfa kitap okuduğu örneği sürekli verilir.

Yine aynı dönemin kadrolarında görülen temel bir özellik de, okuma ve araştırmalarını klasik sol literatürün dışında, geniş bir yelpazeye yaymış olmalarıdır. Örneğin Kürdistan tarihinin araştırıldığı süreçlerde en çok yararlanılan kaynaklardan birisinin **İslam Ansiklopedisi** olduğuna dikkat çekilmektedir.

Bu anlamda Apocu hareketin ilk oluşum sürecinde geniş bir teorik-entelektüel birikim ve perspektif sahibi olduğu rahatlıkla belirtilebilir. Bu dönemin kadrolarının entelektüel düzeyleri ile bugünkü kadronun entelektüel düzeyi karşılaştırıldığında, arada büyük bir fark olduğu da rahatlıkla belirtilebilir. Günümüz kadrolarının birçoğu sistemli ve



bütünlüklü bir entelektüel düzeyi ve teorik birikimi yaratmamışlardır. Kaldı ki, PKK'nin literatürü de iyi incelenirse, çok geniş bir teorik-edebi literatür yarattığı görülecektir. Özellikle Önderlik çözümlenmeleri dünya devrim tarihlerinde görülen en kapsamlı teorik literatürlerden birisidir.

Bunlar çoğunlukla pratik politikanın ya da toplumsal gerçekliğin sosyolojik çözümlenmeleri olarak bilinmektedir. Ancak bu çözümlenmelerin perde arkasında, uzun yıllara dayanan bir teorik araştırma, inceleme ve yoğunlaşma süreci yatmaktadır. Önderlik kendi savunmalarını geliştirdiği süreçlerde bir konuya dikkat çekiyordu. *“Bu savunmaları anlayabilmeniz için en azından bin kitap okumanız gerekir”* biçiminde bir tespiti vardı. Yine *“savunmaları doğru anlayabilmek için 50 sefer okumanız gerekir”* tarzında yaptığı tespitleri vardı. Kimileri bunu fazla gerçekçi bulmadılar. İçimizde de u-tangaç bir biçim-de de olsa, bunu dile getirenler oldu. Savunmaları birkaç sefer okuyarak anlayabileceklerini, bunun için çok fazla bir entelektüel ve teorik alt yapıya gerek olmadığı tarzında yaklaşımlar da ortaya çıktı.

Bunların doğru anlaşılabilmesi açısından; PKK nasıl bir entelektüel teorik alt yapıya sahiptir; **PKK'nin kütüphanesinde** neler var sorusunu doğru cevaplandırmak gerekiyor. Zira **PKK, Ortadoğu Rönesansı'nı** yaratmanın öncülük misyonunu üstlendiğini iddia eden bir harekettir. Bir Rönesans ve aydınlanma hareketi olma iddiasında olan bir hareketin, toplumu hangi bilinç ve birikimle

aydınlatacağı noktasını çok iyi izah etmesi gerekmektedir.

Biraz da kapitalist emperyalist sistemin karşı propagandalarının etkisi ve PKK'nin pratikçi yönünün güçlü olması nedeniyle, kimileri PKK'yi daha çok askeri zor yönüyle tanımakta ve algılamaktadır. Bu büyük bir yanılgıdır. PKK'nin pratik, örgütsel, eylemsel yönü elbette çok güçlüdür. Ama eylem ve pratiğinin bu kadar sonuç alıcı olması, o eyleme yön veren teorinin ve bilincin gücüyle bağlantılıdır. PKK'yi diğer tüm isyanlardan ayıran temel özel-liklerden birisi de, çağdaş düşünceyi kendisinde çok güçlü bir biçimde üretebilme yeteneği ile bağlantılıdır. Bu anlamda PKK, bir Türk aydınının deyimiyle, öncelikle beyinlerde **“bir dozer gibi”** eskiye ait olan düşünce kalıplarının hepsini yıkmış ve onun yerine, toplumu çok daha güçlü bir bilinçle donatabilmiştir. PKK kadrosu ve militanının bu kadar güçlü bir duruşa sahip olmasının nedenlerinden birisi de, PKK'nin bu düşünsel gücü ile bağlantılıdır. Bu düşünsel gücü ortaya çıkaran zengin bir birikim olmasaydı, günümüzde de PKK'nin bütün sistemi ve paradigmasını aşan bir düşünce düzeyini ortaya çıkarması mümkün olmayacaktı. Nitekim Önderlik, *“sistemin bütün bilmelerini kendi bilmesinin ufkuna sığdıramayanların sistemi aşamayacağı”* noktasına vurgu yapmaktadır.

Eğer bugün hem Önderlik hem de onun parti ve kadrosu hala sistem dışında ve karşısında kalabiliyorsa, bu, basit bir pratik duruş değildir. PKK'yi sistem karşısında bu kadar güçlü bir tarzda ayakta tutan belirttiğimiz bu bilgi

birikimi ve bilinçtir. Sistemin bilme ufkunun çok ötesine geçen bir bilme düzeyi ortaya çıkarılmıştır. Ortalama bir PKK'li kadronun, eğer ideolojik ve teorik olarak kendisini yetkinleştirme noktasında ciddi bir yaklaşım yetersizliği yoksa, normal sistemdeki herhangi bir teorisyenin yada bilim adamının çok ilerisinde bir bilinç ve yorum gücüne sahip olduğu rahatlıkla görülebilir. Bunun anlaşılabilmesi için, ortalama bir PKK kadrosunun bir çırpıda dile getireceği teorik, entelektüel kaynakların bir dökümünü yapması bile yeterli olacaktır.

Bu anlamda, PKK kütüphanesi dünyanın en zengin kütüphanelerinden birisidir. Çok az hareket ve insanın kütüphanesi bu kadar çok boyutlu, çok renkli ve sürekli kendisini yenileyen bir karakterdedir. Apocular neyi okudular, nasıl okuyup, nasıl yorumladılar ve bunların yaşam içerisindeki temsilini nasıl yaptılar sorularına cevap versek, bu güç daha iyi anlaşılır. Ne okuyorlardı? Önderlik ne okuyordu? Mazlumlar, Kemaller, Hayriler ne okuyordu? Bugün PKK'nin pratik öncülüğünü yapan o dönemden kalma kadrolar hangi birikimle devrimcilik yapıyorlar, kendilerini hangi entelektüel gerçeklik üzerinden var ediyorlar sorularını da bu kapsam içerisinde ele alıp değerlendirmek gerekiyor.

PKK bilim ve literatürünün sade ve basit olması onun teorik ve entelektüel yüzeyselliği ile ilgili değil, tam tersine bu konudaki derinliği ile bağlantılıdır. En karmaşık sorunları bile çok boyutlu bir tarzda inceleyip, araştıran ve kafasında netleştiren birisinin dili, doğasında çok sade ve net olur. PKK'nin dilinin bu kadar sade ve

net olması, teorik ve entelektüel birikimin sınırlılığından değil, tam tersine, bu konuda en kapsamlı ve derinlikli düzeyin kendisinde yaratmış olduğu rahatlıktan kaynaklanmaktadır. Nitekim şu anda dünyanın en çok okuyan halkının Kürtler ve bunlar içerisinde de PKK toplumu olduğu rahatlıkla belirtilebilir. Bu, özellikle Ortadoğu gerçekliği açısından kesinlikle böyledir.

Günümüzde de PKK'nin kütüphanelerine gidilirse, dünyanın en zengin ve renkli kütüphaneleri oldukları görülecektir. Dağ başında bile kütüphanelerimizde neredeyse dünya literatürünün klasiklerinin hepsini bulabilmek mümkündür. Aynı zamanda güncel sosyolojik, edebi ve tarihsel araştırmaların temel kaynakları rahatlıkla görülebilir. Bu, PKK'nin en güzel geleneklerinden biridir.

Eğer bir **Rönesans**'tan ve onun öncülüğünden bahsediyorsak, Rönesans'ı bu gerçeklik üzerine oturarak hem anlayabilir, hem de gerçekleştirebiliriz. "Ne okuyordular" sorusu bu noktada cevabı en uzun sorulardan birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Burada özet bir döküm yapmaya çalışacağız. Hem bir belge olarak kalması açısından hem de bugünkü Önderlik savunmalarının doğru anlaşılmasının perde arkasında nasıl bir gerçeklik yatıyor sorusuna doğru cevap vermek açısından bu önemlidir.

Her şeyden önce Önderliğin geldiği bir gelenek var. Bu geleneğin en ayırt edici yönlerinden birisi, teorik olarak bugün bile tam aşılammış bir entelektüel düzey ve gücü temsil etmesidir.

Öncelikle, Önderlik İslami kökenden geliyor. Bu anlamda Ortadoğu tarihi konusunda geleneksel bilme kalıplarını hem kendisinde yaratmış, hem de aşabilmiştir. Sonrasındaki süreçte ise, mevcut kapitalist modernist paradigmanın zirvesi olan **Marksist literatürü** önemli oranda araştırmış, incelemiş ve giderek birçok noktalarını da aşmıştır.

Marksist literatür, aynı zamanda Modern dünyanın en zengin literatürlerinden birisidir. Zira Marksist hareket 20. yüzyılda dünyada gelişen birçok toplumsal kurtuluş hareketlerine hem rehberlik yapmış bir ideoloji ve teori, hem de bu pratiklerden yeniden üretilerek kendisini zenginleştirmiş bir literatürdür. Marksist literatüründen bahsederken, neredeyse 20. yy'daki bütün toplumsal kurtuluş hareketlerinin ürettikleri bir literatürden bahsediyoruz.

Fransız devrimi ile başlayan ve Marks'ta zirveye ulaşan aydınlanma süreci zaten Marksist literatürün kendisinde çözümlenmiş ve ifadeye kavuşturulmuştur. Marks sonrası süreçte ise, dünyada gelişen birçok toplumsal kurtuluş hareketi kendi pratiklerinden çıkarılan sonuçlarla bu teoriyi geliştirmiş ve zenginleştirmişlerdir. Dolayısıyla, bu Marksist literatürü inceleyen birisi, 19. ve 20. yüzyıldaki tüm toplumsal kurtuluş hareketlerini sosyolojik, siyasal, ekonomik çözümlemelerine de rahatlıkla hakim olabilir.

PKK gerçekliğinde bu çok güçlü bir tarzda yapılmıştır. Neredeyse o dönemdeki Apocuların ya da genelde devrimcilerin hemen hemen hepsi bu literatürden beslenmiş ve bu anlamda kendilerinde önemli bir teorik-

entelektüel düzey yaratmışlardır. Günümüzde de hem genel kapitalist emperyalist sistemin, hem de özellikle Türkiye gerçeğinde sistemin kalemşörları ve danışmanlarının çoğunun sol-Marksist gelenekten geliyor olması bu anlamda bir tesadüf değildir.

Mevcut sistem kendisini ideolojik olarak, teorik entelektüel olarak çok fazla üretebilmek kabiliyetini gösterememektedir. Kendisini belki popüler kültürle ya da bilim ve teknikle üretip geliştirebilmektedir ancak, bunu bir tarih bilinci ve entelektüel-teorik birikimle tamamladığı pek söylenemez. Sol-Marksist gelenekten gelen insanlar ise, bu konuda çok ileri bir düzeyi temsil ettiklerinden dolayı, sistemi çok rahatlıkla çözümleyebilmekte, sistem karşısındaki hareketleri de çözümleyip buna karşı sistemin ne yapabileceği konusunda düşünce üretebilmektedirler.

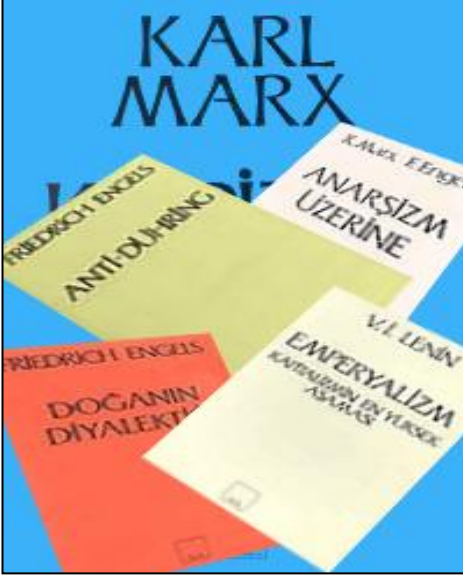
Bir Türk aydınının deyimiyle, kapitalist emperyalist sistem, devrim içerisinde tutunamamış ve **“devrimin kustuğu kişiliklerle”** kendisini üretmektedir. Bu anlamda sistemin **“devrimin kusmuqlarıyla beslendiği”** biçiminde bir tespit yapmaktadır. Bu önemli oranda doğrudur. Türkiye gerçeğinde, sistemin hemen hemen düşünsel üretim gerektiren bütün alanlarında eski solcular hakimdir. Köşe yazarlığından tatalım, edebiyat sanat alanına kadar, hatta ticaret ve reklam alanlarına kadar, bütün alanlarda eski solcuların rol oynadıkları dikkate alındığında, sistemin bu gerçekliği daha iyi görülebilir.

Şimdi bu gerçeğin PKK somutunda nasıl ortaya çıktığı bizim

açımızdan önemlidir. Bunun üzerinde durmak gerekiyor. Neler okuduk? Nasıl okuduk? Nasıl tartıştık? Hangi sonuçları çıkardık ve pratikte nasıl temsil ettik? Sorusu ile başlayalım.

Öncelikle neler okuduk?

Bir kere, hemen hemen PKK'nin



bütün ideolojik kadroları Marksist literatüre önemli oranda hakimdirler. Mazlum arkadaşın yaptığı bir tespit vardı. “ ‘**Bolşevik Parti Tarihi**’ni okumayan hiçbir kadronun sosyalizmi bütünlüklü anlayamayacağına” vurgu yapıyor ve bu kitabı bütün arkadaşlara öneriyordu. Bolşevik Parti Tarihi aslında Marksizm’in ve Leninizm’in teorik bir özeti ve pratiğe uyarlanmış halidir. Yine bu dönemde felsefi teorik araştırma yapan hemen hemen her arkadaş, **Politzer’in Felsefenin Temel İlkeleri** kitabını okumuştur. Bununla birlikte, **Leo Huberman’ın Sosyalizmin Alfabetesi** kitabı da hemen hemen herkes tarafından okunmuştur. Ama bunların da ötesinde aslında

kapitalizmin en güzel özelliklerinden olan Marks ve Engel’in **Komünist Manifestosu** herkes tarafından okunmuş ve bunlar üzerinde çok yoğun tartışmalar yürütülmüştür.

Öncelikle Marksist literatürün nasıl okunduğuna bakmak gerekiyor. Genelde Marksist literatüre ilk girişler, Lenin’in okunmasından başlar. Bolşevik Parti Tarihi’ni okuyan birisi aynı zamanda **Leninizm**’in gelişim tarihini de okur. Devrimin hangi dönemlerinde hangi sorunlar yaşanmıştır ve bunların çözümlemesi Lenin tarafından nasıl yapılmıştır sorularına cevap verilmektedir bu kitapta.

Özellikle son yıllarda üst üste Lenin’in biyografileri yayınlandı. Bolşevik Parti Tarihi ile birlikte sistemli okuyan her arkadaş, Lenin’in bu biyografilerini de okuyarak Lenin’i kendi yaşam gerçeği içerisinde tanımaktadır. Ondan sonra da Lenin’in bu yaşam gerçeği içerisinde hangi konularda, neyi yazdığı üzerine araştırma inceleme yapmaktadır. Hatırlayabildiğimiz kadarıyla bir arkadaş kendisine eğitim programı yapıldığında Lenin’in kitaplarını okumadan önce üst üste Lenin’in 9 biyografisini de okumuştur. Bu düzeyde ciddi bir araştırma, inceleme içerisinde Lenin ele alınmakta, değerlendirilip, okunmaktaydı.

Lenin’in biyografisini, ya da Bolşevik Parti Tarihini okuyan herkes, sırasıyla Lenin’in temel kitaplarını da okumuştur. **Halkın Dostları Kimdir, Bir Adım Geri İki Adım İleri, Ne Yapmalı, Devlet ve İhtilal, Emperyalizm, Felsefe Notları** ilk çırpıda akla gelebilecek ve

**TABİİ BİR OKUMA AHLAKI VE
OKUMA GELENEĞİ OLARAK
BİZDE OTURMUŞ GÜZEL BİR
GELENEK VARDI: HERKES
HEMEN MARKS'IN
KAPİTAL'İNİ ALIP
OKUMAZDI. MARKS'IN
KAPİTAL'İNİ OKUYABİLMEK
İÇİN UZUN SÜREN BİR
HAZIRLIK GEREKİYORDU**

sayılabilecek eserlerdir. Bunlar genelde devrimin belli dönemlerinde yaşanan temel sorunlara ilişkin yazılmış kitaplardır. Her dönemin incelenmesinin ardından, bu konuda Lenin'in yaptığı çözümler okunmakta ve devrim süreci bütünlüklü kavranılmaya çalışılmaktadır.

Tabii Lenin, genelde Marks'a atıfta bulunmakta ve polemik içinde bulunduğu rakipleriyle bir tartışma içerisinde teorisini geliştirmektedir. Lenin okunduktan bir süre sonra, Lenin'in dayandığı kaynakların okunmasının gereği ve ihtiyacı ortaya çıkıyordu. Marks'ın dili biraz daha ağır olduğundan dolayı okumalara genelde daha pratik bir dil olan Leninizm ile başlanırdı. Hatta kimi arkadaşlar Lenin'den de önce, onun biraz daha basitleştirilmiş, sadeleştirilmiş ifadesi olan Stalin'in kitaplarını okurlardı.

Yine **Sovyet Bilimler Akademisi'nin** bazı yayınları vardı. Bunlar okunur ve bunların okunmasından sonra Lenin'e geçilirdi. Lenin okunduktan sonra da onun kaynağı olan Marks'a gidilirdi. Tabii Marks okunmadan önce de, genelde Marks'ın içinde yaşamış olduğu dönemin temel sorunları konusunda araştırma ve incelemeler yapılırdı. Marks, bu araştırma ve incelemeler

içerisinde ele alınırdı. Örneğin Marks'ın biyografileri vardı, bu biyografileri okunurdu. Marks kimdir, nasıl yaşamıştır, hangi dönemde hangi olayları, hangi pozisyonda yaşamış ve bu konuda neler demiştir sorularına sistemli cevap arayan herkes, Marks'ın her eserinin içinde yaşadığı dönemle birlikte araştırma ve incelemesini yapar, ondan sonra da Marks'ın bu konudaki düşüncelerini alıp incelerdi.

Örneğin **Alman İdeolojisi** Marks'a yeni başlayanlar için ilk temel kitaplardan birisidir. Tabii bu arada özellikle son yıllarda Marks'ı okumanın broşürleri de yayınlandı. Genelde basit bir dil ve ifadeyle Marksist düşüncenin ne olduğu, Marks'ın kim olduğu konusunda sade ve basit bilgiler barındıran broşürlerdi bunlar. Bu broşürleri de hemen hemen herkes okuyordu. Ondandır da Marks'ın kendisine geçiliyordu.

En çok okunan kitaplarından birisi, dünyanın en çok dile çevrilen kitabı olan Komünist Manifesto'dur. Komünist manifesto'nun dili gerçekten hayranlık uyandırıcıdır. Bugünkü bakışımızla ele alındığında belki kapitalizme yapmış olduğu vurgular ya da devrim stratejisi ve yöntemleri noktasında, içinde eksiklikler barındırabilir ama halklar adına devrimciliğe soyunmuş bir insanın gerçekten tüylerini diken diken eden bir eserdir. Çok güçlü bir dili ve tespitleri vardır. Doyurucudur ve ne kadar okunsa insanı sıkmayan bir kurgu ve dille yazılmıştır.

Okuma tutkusu anlamında belirtelim; birçok arkadaş her yıl 1 Mayıs'ta dönüp Komünist Manifesto'yu bir daha okurdu. Bu bazı

arkadaşlarda gelenek haline gelmişti. Bu anlamda Marks'ın, Engels'in en çok okunan kitaplarından birisi Komünist Manifestodur. Yine **Ekonomi Politığın Eleştirisi'ne Katkısı** vardı. Kapitalizmin ekonomi politığının aslında bir özeti, aynı zamanda kapitalin girişidir.

Bununla birlikte Marksizm'in temel toplumsal sorunlara ilişkin düşüncelerinin özetlendiği **Anti Dühring** adlı kitap vardır. Marksizm'in temel düşüncelerinin bir özettir. Polemik tarzında yazılmış bir kitaptır. Bizim literatürümüzde en çok kullanılan **zor** ve **özgürlük** kavramları daha çok Marks ve Engels'in bu kitapta yaptığı tespitlerden alınmadır.

Bununla birlikte Engels'in tarihsel materyalizm ve diyalektik üzerine düşüncelerini bilimsel bir ifadeye kavuşturduğu **Doğanın Diyalektiği** adlı eseri vardır. Bu da belli bir düzeyden sonra en çok okunan kitaplardan birisidir. Bu konularda kendisini biraz yetkinleştiren, belli bir teorik birikim edinen her arkadaşın temel hedefi de Marks'ın **Kapital**'ini okumaktır.

Tabii bir okuma ahlakı ve okuma geleneği olarak bizde oturmuş güzel bir gelenek vardı: Herkes hemen Marks'ın Kapital'ini alıp okumazdı. Marks'ın Kapital'ini okuyabilmek için uzun süren bir hazırlık gerekiyordu. Bu yüzden de önce Marks'ın bütün kitapları okunur, bu konularda bir hakimiyet sağlandıktan sonra Kapital'in okunmasına geçilirdi. Çok zaman alan ve kapsamlı bir program gerektiren bu okuma, çoğunlukla cezaevinde kalan arkadaşlar tarafından uygulanmış bir programdır.

Onun dışında genelde Marks ile ilgili okumalar belirttiğimiz gibi diğer eserleri çerçevesinde olmuştur. Ama insanı araştırmaya en çok sevk eden kitaplarından birisi, Engels ve Marks tarafından yazılan **Ütopik ve Bilimsel Sosyalizm** kitabıdır. Bu kitabı okuyan her arkadaş, onun ardından araştırma ve incelemelerini belli bir doğrultuda sürdürme ihtiyacı duyardı. Çünkü bu kitapta Marks ve Engels kendi teorik alt yapılarının bir özeti yapmaktadırlar. Örneğin burada ütopyik sosyalistlerden tutalım, o dönemin anarşist ve liberal hareketlerine kadar hepsinin düşünceleri eleştiriye tabi tutulmakta ve Marksizm'in temel toplumsal sorunlara nasıl yaklaştığı, bilimsel sosyalizmi nasıl anladığı, bilimsel sosyalizmin temel ilkelerinin neler olduğu ortaya konulmaktadır.

Bu kitabı okuduktan sonra, herkeste özellikle ütopyik sosyalistlere karşı bir ilgi gelişirdi. Mesela Marks ve Engels kendilerinin sosyalizm anlayışının ütopyik boyutunu **Campanella, Saint Simon, Charles Fourer ve Thomas More** şahsında ifade etmektedir. Bu isimler bir taraftan eleştirilirken, bir taraftan da kaynak ve dayanak olarak ele alınır. Dolayısıyla Marksizm'i derinlikli anlamak isteyen birisi hızla bunlara yönelirdi. Thomas More'un **Ütopya'sı**, Campanella'nın **Güneş Ülkesi** bu dönem okumalarında hemen hemen herkes tarafından okunan kaynaklar olarak önümüze çıkmaktadır.

Yine kendilerinin felsefi temellerini burada ortaya koymaktadırlar. Burada da özellikle **Hegel** eleştirisi yapılmaktadır. Bu eleştiriler okununca **Alman felsefesine** ilgi geliyor ve dolayısıyla bu konuda

araştırmalar derinleştiriliyordu. Bununla birlikte, kendilerinin sosyalist devrimci yönlerini de **Fransız Sosyalizmine** dayandırıyorlar. Bu anlamda Fransız devrimine ve Fransız devrim hareketi içerisinde ezilenleri temsil eden, başta **Babeuf, Robespierre** ve benzerleri hemen insanın ilgi alanına giriyor ve araştırmalar bu yöne de kayıyordu. Diğer taraftan kendilerinin ekonomik politiklerini özellikle İngiliz ekonomi politikğine dayandırmaktadırlar, **İngiliz ekonomi politikği** de daha çok **Robert Owen** ve diğerleri şahsında dile getirilmekte, böyle olunca da Marksizm'in kendi kaynaklarından incelenmesi, İngiliz ekonomi politikğine dönük bir araştırma inceleme yönelimini de beraberinde getirmekteydi.

Belirttiğimiz gibi bir kitaptan hareketle, o kitabın kendi kaynaklarının nasıl okunabileceği noktasına yönelim vardı. Marks ve Engels'in farklı kitaplarında yapmış oldukları çeşitli tahliller var. Toplumsal olaylara, toplumsal sorunlara ilişkin yapmış oldukları çözümler var. Örneğin **Louis Bonaparte'in On Sekizinci Broumieri**, 1848 devrimi sonrasında Fransa'da yaşanan olayları anlatmaktadır. Bu anlamda kendi dönemlerinin olaylarına ilişkin yapmış oldukları çözümler de oldukça ilgi ve dikkat çekici ve kendi dönemlerini anlaşılır kılmaktadır.

Yine **Fransa'da İç Savaş** isimli eserleri vardır ki, burada özellikle tek tek sınıfların çözümlenmesi yapılmaktadır. Kitabın girişinde **“buraya kendi adını yaz, bu senin hikayeni anlatıyor”** biçimindeki bir

tespit yapılmaktadır. Dolayısıyla yapılan çözümler her ne kadar güncelin ve pratiğin sorunları olsa da, evrensel bir karakter arz etmektedir. Bu anlamda bu kitapları okuyan birisinin doğal olarak o dönem Fransa'sına ilişkin de ilgisi gelişmekte, o konuda bulabildiği kaynaklara yönelmekte ve onlar üzerinde de araştırmalar derinleştirilmektedir.

Tabii Marksizm'i bu tarzla okuyan birisinin o dönemi ifade eden farklı kaynaklara yönelmesi, giderek derinleşmesi, kendisinin de bir seçicilik düzeyi kazanmasını beraberinde getiriyordu. Yani gösterilen kaynaklar okunduğunda bu kaynaklarda da ayrıca başka kaynaklar verilmekte ve bu anlamda da çok boyutlu bir derinleşme sağlanmaktaydı.

Bu okumaların çoğu belli bir program dahilinde yapılmaktaydı. Marksizm okumaları insanın önünde geniş bir ufuk açıyordu o dönemde. Örneğin Fransız devrimine ilişkin yapılan çözümlerle birlikte, Fransız devrimi hangi koşullarda gelişmiştir, Önderleri kimlerdir, bunların temel özellikleri ve teorik, felsefi, entelektüel altyapıları nedir sorularına cevap aramak durumunda kalıyorduk. Örneğin Marks ve Engels kitaplarında sürekli **Jakobenizmden, Jirondenlikten** bahsederler, yine Jakobenlikle Jakobenliğin öncülerinden, örneğin **Marat, Babeauf'tan, Robespierre'**den bahsederlerdi. Dolayısıyla bunlar kimdir, nedir sorularına cevap arayan birisi, doğal olarak Fransız devriminde bu kişiliklerin oynadığı roller nelerdir, Fransız devrimi nasıl gerçekleştirilmiştir sorularına cevap

aradı. Böylece bir geriye giderek daha derinleştiren bir araştırma inceleme süreci başladı.

Tabii Fransız devrimi incelenirken de Fransız devriminin bazı temel kaynakları vardı. Bu kaynaklar nelerdir soruları karşımıza çıkıyordu. Örneğin Fransız devrimi deyince akla ilk gelen **Jean Jacques Rousseau** ve **Voltaire** gibi isimlerdir. Bunlar kimdir, ne yapmışlardır sorularına cevap arayan herkes, bu kişilerin buldukları tüm kitaplarını okuyarak o konuda araştırmalarını tamamlamaya çalışırdı. Örneğin Jean Jacques Rousseau'nun

MARKS, ENGELS VE LENİN'İ OKUYAN BİRİSİ EĞER PRATİĞE YÖNELİYORSA, O ZAMAN BUNLARIN PRATİK UYGULAMALARI OLAN KAYNAKLAR NELERDİR SORUSUNA CEVAP ARIYOR. YİNE BU DÜŞÜNENİN YARATMIŞ OLDUĞU EYLEM VE PRATİKLER NEREDE VE NASIL GERÇEKLEŞMİŞTİR SORULARINA CEVAP ARIYORLARDI

Toplumsal Sözleşme'si en çok ilgi çeken kitaplardan birisiydi. Çünkü okunan kitaplarda adı en çok geçen eserlerden birisidir. Yine **Montesque**'dan ve onun devlet kuramından bahsedilir. Onunla ilgili araştırmalar yapılır. Yine **Montaigne**'den bahsedilir, onun da **Denemeleri** bu sürecin araştırma incelemelerinde en çok okunan kitaplardan birisi olmuştur.

Ve buraya yönelindiğinde okunan şeyler yavaş yavaş belli bir bütünlük kazanmaya başladığından büyük zevk vermeye başladılar. Örneğin Montaigne'in Denemeleri'ni okumak gerçekten o sistematik içerisinde araştırma yapan insanın ufkunda bir genişlemeye neden olurdu. Araştırma

incelemenin derinleşmesi; zihniyette yeni ufuklara yol açıyor ve giderek yönelimleri derinleştiriyordu. Tabii Fransız devriminin anlaşılabilmesi için de Fransız devriminin perde arkasının incelenmesi gerekiyor. Böylece **Aydınlanma ve Rönesans** süreçlerine geçiliyordu. Aydınlanma ve Rönesans'ın kaynakları ve temelleri nedir? Fransız devrimi hangi kaynak ve temeller üzerinden gelişmiştir? Sorularına cevap aranırken de, ister istemez ta Rönesans'ın başına kadar giden bir araştırma inceleme derinleşme süreci başladı.

Böylece ta **Dante**'ye kadar gidiliyor ve **İlahi Komedya** okunuyordu. Onun ardından Rönesans'ı yaratan temel sanatçılar ve temel düşünce akımları inceleniyordu. Örneğin bir **Martin Luther**'den başlayalım, Calvin'e, Kant'a giderek Hegel'e kadar gelen araştırma ve incelemeler yapılıyordu. Bu süreç araştırılırken karşımıza çeşitli düşünce akımlarını yaratan kişilikler çıkıyordu. Örneğin **kartezyen düşünce** kavramı ile karşılaşıyorduk. Nedir bu kartezyen düşünce;, modernist düşüncenin temel felsefelerinden birisi. bu kavramla karşılaşıncı ister istemez **Descartes**'i okumak zorunda kalıyor ve böylece onu araştırıyor, inceliyorsun, Onu bütünlüklü anlayabilmek için de onun dayandığı kaynakları okuyorsun. Yine **Diderot**'yu **Voltaire**'i okuyorsun, onunla birlikte **Ansiklopedistleri** okumak durumunda kalıyorsun. Bunların felsefesi nedir ve bunlar kimlerdir, neler yazmışlar sorularının cevaplarını arıyorsun.

Böylece bütün bir dönemin temel bazı kaynakları konusunda hem bilgi edinmiş oluyor, hem de derinleşmiş oluyorduk. Bu araştırma ve incelemeler yapılırken, sadece entelektüel birikim edinen bir yaklaşım söz konusu değildir. Marks, Engels ve Lenin'i okuyan birisi eğer pratiğe yöneliyorsa, o zaman bunların pratik uygulamaları olan kaynaklar nelerdir sorusuna cevap arıyor. Yine bu düşüncenin yaratmış olduğu eylem ve pratikler nerede ve nasıl gerçek-leşmiştir sorularına cevap arıyorlardı

Örneğin Marks, **1848 Devriminden** söz eder: 1848 devrimi nedir, bu devrimin içerisinde kimler, nasıl rol oynamışlardır sorularına cevap aradığında hemen karşına **anarşistler** çıkar. Marks'ın o dönem yapmış olduğu polemik ve eleştirilerde karşına **Bakunin** çıkar. **I. Enternasyonal** pratiği çözümlendiğinde Marks ve Bakunin arasındaki tartışmalar gündeme gelir. Yine Marks'ı okurken en çok tartışılan kitaplarından birisi **Felsefenin Sefaleti**'dir. Bu kitabı okurken, ister istemez karşına **Proudhon'un Sefaletin Felsefesi** kitabı çıkar. Proudhon kimdir sorularına cevap ararsın...

Bu anlamdaki bir derinlik, Marks sonrası süreçteki pratiklerin araştırma-incelemesinde de görülüyor. Bizim gibi hedef olarak ulusal kurtuluş mücadelesini önüne koyan bir hareket doğal olarak kendisine örnek alacağı bu tarz pratikleri araştıracaktır. Ekim Devrimi nedir? Marks ve Engels'ten esinlenerek ya da esas alınarak yapılan bu devrimde kim ne yapmıştır sorularına cevap ararsın. Böylece tekrar geriye dönüp **Bolşevik Parti**

Tarihi'nde devrim süreci ve devrim sonrasında yaşanan pratik nedir sorularına cevap ararsın. Dolayısıyla karşına koca bir ekim devrimi literatürü çıkar. Ekim Devrimi'nde kimler ne yaptılar sorularına cevap aradığında karşına Troçkiler, Kamanevler, Zinovyevler, Buharinler, Stalinler çıkar. Bu teorisyenler neler demişler sorularına cevap aranır.

Yine Ekim devrimi sürecinin temel tartışma konuları olan **proletarya diktatörlüğü ve demokrasi** konularının tartışılması yapıldığında hemen karşına Kautsky çıkar ve dolayısıyla, Lenin'in **Dönek Kautsky** kitabını okursun. Yine **Rosa Luxemburg** çıkar karşına. Bir devrim önderi olarak Rosa Luxemburg kimdir, neler yapmıştır sorularına cevap ararsın. Dolayısıyla devrim pratiğine bizzat katılan Önderlerin de tanınması gündeme gelir. Bu araştırma inceleme sadece bu teorisyenlerle sınırlı kalmaz. Onların bir de edebi bir ifadesi vardır. Onlara da döneceğiz. Ancak belirttiğimiz gibi bunların hepsi bir bütünlük içinde okunur ve tartışılırdı.

Ekim Devrimi didik didik incelenir ve Ekim Devrimi'nin perde arkasındaki Rus tarihi araştırılıp incelenir ve o noktada bir birikim ortaya çıkarılırdı. Örneğin bu program çerçevesinde kendisini eğitmiş, okumuş bir arkadaş, rahatlıkla Rus tarihi konusunda bir Rus'tan fazla bilgiye sahip olabiliyordu. Çarpıcı bir örnek olması açısından belirtelim. Dağda, Rusya'dan gelmiş, Rus üniversitelerinde okumuş bir arkadaşla, bu dönem araştırma inceleme sürecinde kalan bir arkadaş arasındaki bir tartışmaya tanık olunmuştu. Bu

tartışmada Rus tarihi üzerine yapılan değerlendirmelerde, bu arkadaşın Rus arkadaşına sorduğu bir soruya onun cevap veremediği görüldü ve bir Rus'tan daha fazla Rus tarihini bilen, çözümleyen bu birikim Rusya'dan gelen bu arkadaş çok etkilemişti.

Benzer bir örnek Alman bir arkadaşla yaşanan bir tartışmada da görülmüştür. Örneğin Alman felsefesi ve alman tarihine ilişkin yürütülen bir tartışmada, Alman felsefesinin temel özellikleri üzerine bir sohbet yapılmıştı. Alman okullarında okumuş ve Alman toplumu içerisinden gelmiş birisi; devrimci olmasına, bu anlamda kendisi de belli bir bilgi birikimine sahip olmasına rağmen, kendini bu konuda eğitmiş bir arkadaş karşısında tabiri yerindeyse, cahil kalabiliyordu.

Bu örnekler, belirttiğimiz araştırma inceleme sürecinin yaratmış olduğu düzeyi göstermektedir. Sadece Marks, Engels ve Lenin'in kitapları okunmuyordu. Bunların içinde şekillendikleri pratiklerle ilgili de araştırmalar yapıyordu. **1848 devrimi, 1871 Paris Komünü, 1905 Şubat Devrimi, 1915 Şubat Devrimi, 1917 Ekim Devrimi** bu dönemlere damgasını vuran tarihsel olaylardır. Bu olaylarla ilgili yoğun araştırma incelemeler yapıyordu.

Bununla birlikte o dönemlerin bilim teknik alanında yaşanan gelişmelerine de büyük bir ilgi vardı. Örneğin Marks ve Engels, kendi öğretilerinin, bilim teknik dayanaklarını ortaya koyarken, **buhar makinesinin** bulunmasından, yine **Darwin'in Evrim Teorisinden** ve **hücrenin bulunuşundan** bahsederler. O zaman Darwin kimdir, evrim teorisi nedir,

buhar makinesi ve sanayi devriminin toplumda yaratmış olduğu alt üst oluş nedir, hücrenin bulunması ne anlam ifade ediyor soruları sorulur ve bunlar üzerinde yoğun tartışmalar geliştirilirdi. Dolayısıyla bu teorinin bilim teknik alt yapısı konusunda da yoğun bilgi edinilirdi.

Bu teorik birikim üzerinden gelişen toplumsal hareketlerin araştırma ve incelemesi, bunların zirvesi olarak kabul edilen Ekim Devrimi sonrasında gelişen hareketlere vurulduğunda ise karşımıza daha geniş bir dünya çıkmaktadır. Ekim devrimi ardından geliştirilen en kapsamlı toplumsal devrim kuşkusuz **Çin Devrimi** ve sonrasındaki ulusal kurtuluş mücadeleleridir.

Ulusal kurtuluş mücadelelerinin ilk örneği olan Çin devriminin incelenmesi karşımıza **Mao'yu** çıkartmaktadır. **Mao'nun Marksizm ve Leninizm'e yapmış olduğu katkılardan** bahsedilirdi. Dolayısıyla bu teori, Çin gibi tamamıyla feodal bir toplumsal gerçekliğe nasıl indirgenmiştir, yine emperyalizme karşı mücadelede bu teori "**somut koşulların somut tahlili**" olarak pratiğe nasıl indirgenmiştir sorularına cevap aranırdı.

Mao'nun geliştirmiş olduğu **Uzun Süreli Halk Savaşı Stratejisi ve Gerilla Taktiği** bizzat Mao'dan takip ediliyor ve onun üzerine tartışmalar yürütülürdü. Tabii bu tartışma yürütülürken, kaçınılmaz olarak **Çin-Sovyet Polemiğine** girilirdi. Çin devrimi ve Sovyet devrimi arasındaki farklar, yine Çin sosyalizmi ve Sovyet sosyalizmi arasında gelişen çelişki ve çatışmalar nelerdir, kim neyi, nasıl dile

getiriyor noktaları da tartışılırdı. Bu dönemin devrimci hareketleri bu iki merkezi kendileri için referans aldıklarından dolayı bu noktadaki tartışmalar da yoğunlaşırdı.

Çin Devrimi de bu anlamda önemli bir araştırma ve inceleme konusu haline geliyordu. Bu noktada özellikle **Mao'nun Askeri yazıları, Siyasi Yazıları ve Bütün Eserleri** incelenirdi. 90'larda Mao ve Çin Devrimi ile ilgili yayınlanmış **Sabah Tufanı** adlı kitap vardı. Bu kitap okunurdu. Buradan Mao'nun biyografisi ve Çin devrim tarihi üzerine tartışmalar yürütülürdü. Dolayısıyla araştırma ve incelemenin yönü giderek

**MAO'YU İYİ İNCELEYİP
GERİLLA SAVAŞI ÜZERİNE
ARAŞTIRMA YAPAN BİRİSİNİN
KARŞISINA HEMEN HO SHİ
MİNİ VE GIAP
GERÇEKLERİ ÇIKAR.
BUNLAR UZUN SÜRELİ HALK
SAVAŞI STRATEJİSİ VE
GERİLLA SAVAŞINI VIETNAM
SOMUTUNDA GELİŞTİREN
ÖNDERLERLEDİR.**

ulusal kurtuluş hareketlerine dönerdi.

Mao'yu iyi inceleyip gerilla savaşı üzerine araştırma yapan birisinin karşısına hemen **Ho Shi Minh ve Giap** gerçeklikleri çıkar. Bunlar Uzun Süreli Halk Savaşı Stratejisi ve gerilla savaşını Vietnam somutunda geliştiren Önderlerledir. Özellikle **Giap'ın Askeri Yazılar'ı** ve **Vietnam Kazanacak** kitaplarından Vietnam Devrimi gerçekliğinde yürütülen mücadelenin araştırması, incelemesi yoğunca yapılırdı.

Tabii Vietnam ve Çin devrimi incelenirken, doğal olarak hemen Uzakdoğu devrimleri gündeme girerdi. Oradan **Laos ve Kamboçya** örneklerine gidilirdi. Burada yaşanan pratikler değerlendirilirdi. Örneğin daha sonrasında devrim hareketleri içerisinde en çok tartışılan örneklerden birisi olan Kamboçya'daki **Kızıl Kmerler ve Polpot** gerçekliğidir. Bu konular yoğunca tartışılırdı.

Devrim orayla sınırlı değildi, Afrika devrimleri incelenirdi. Afrika devrimleri incelenirken, burada gelişen direnişlere Önderlik yapmış olan teorisyenlerin ve Önderlerin eserleri, yine bu devrim hareketlerinin pratikleri üzerine yapılmış araştırma incelemeler okunurdu. Örneğin, yine Mozambik, Angola devrimleri en çok bilinen ve araştırılan devrimlerdir. Yine o dönemin en çok bilinen isimleri örneğin bir Amilkar Kabral, sömürgeciliğin çözümlenmesi konusunda ileri gelen teorisyenlerden birisi olan Franz Fanon ve Cezayir savaşında tavır sahibi olan Sartre okunurdu. Cezayir savaşı ve Fransa ilişkileri incelenirdi. Bu konuda da zengin bir literatür oluşmuştur.

Bu konuda yapılan araştırmalar doğal olarak kendisiyle beraber devrim gerçekleşen bu ülkelerin ve halklarının tarihi hakkında da bir birikime yol açardı. Örneğin bir bütün olarak Afrika'nın sömürgeleştirilmesi ve bu sömürgecilik gerçeğinin karakteri, tarihi; buna karşı gelişen halkların direniş tarihleri konusunda araştırma ve incelemeler yapılır ve bu konuda da bir birikim gelişirdi.

Yine aynı dönemde gelişen Latin Amerika devrimlerinin kendine has özellikleri var. Bunlar hakkında

MARKSİST LİTERATÜRÜN BELKİ
DE İNSANLIĞIN BİLGİ HAZİNESİNE
YAPMIŞ OLDUĞU EN BÜYÜK
KATKILARDAN BİRİSİ DE
YARATMIŞ OLDUĞU TARİH
BİLİNCİDİR. ÖZELLİKLE SOVYET
BİLİMLER AKADEMİSİNİN BU
KONUDAKİ ARAŞTIRMA VE
İNCELEMELERİ ÇOK
ÖNEMLİDİR

araştırma inceleme yapıldı. Latin Amerika'nın sömürgeleştirilmesi sürecini çok güzel anlatan **Latin Amerika'nın Kesik Damarları** adında bir kitap vardı. Hemen hemen bütün arkadaşlar bu kitabı okumuşlardı. Bununla birlikte Latin Amerika'da gelişen devrim hareketlerinin incelenmesi araştırılması karşımıza yeni teoriler de çıkarıyordu. Mesela bir **Küba Devrimi** kendine has bir devrimdir. **Fukoculuk** olarak adlandırılan bir devrim teorisi vardı. Küba devriminin araştırıp incelediğinde de karşına **Che Guivera** çıkardı. Che'yi inceledik, onun **Askeri Yazıları, Bolivya Günlüğü** en çok okunan kitaplardı. Yine **Nikaragua**'da gelişen **Sandinist Devrim** vardı. O konuda yazılmış kitaplar okunurdu. Bunun yanı sıra **Kolombiya Devrimi** ile ilgili yapılan araştırmalar vardı. Kolombiya devriminin kendine has özellikleri vardı. **Kolombiya Komünist Partisi**'nin yaşamış olduğu yenilgi var. Bugün de devam eden devrimin, aslında 1950'lere dayanan tarihi ve Komünist Partisinin yapmış olduğu hata ve eksiklikler incelenirdi.

Yine Latin Amerika'nın kendine has devrimleri olan **Şili, Arjantin, Bolivya, Uruguay** devrimleri incelenirdi. Şili devrimi denince de akla **Salvador Allende** gelir. Allende kimdir, Şili devriminin temel özellikleri nelerdir soruları cevaplandırılmaya çalışılırdı. Yine Uruguay'daki **Tupac Amaro**'lar incelenirdi. Örneğin Tupac Amora'ların merkez komitesinin zindan sürecinde direnişe ilişkin yazdıkları **Duvardaki Sarmaşık** adlı kitap bir ara içimizde çok okunuyordu.

Bu gün **Zapatist Hareketin** özgün mücadele anlayışından dolayı çokça tartışılan **Meksika Devrimi**, o zaman da farklı boyutlarıyla inceleniyordu. Örneğin bir **Zapata ve Panço Villa** tanınan köylü devrimi Önderleri olarak iyi bilinirlerdi.

Bununla birlikte özellikle II. Dünya Savaşı sürecinde Avrupa'da gelişen **partizan hareketleri** incelenirdi. Bunlarla ilgili de yoğun araştırma ve incelemeler yapılı-yordu. Yani sadece ulusal kurtuluş mücadelesi, sömürgecilik karşısında gelişen devrimler değil, fa-şizme karşı gelişen direniş de, toplumsal kurtuluş mücadeleleri içinde önemli bir yere sahiptir. Örneğin **Yunanistan ve İspanya devrimleri** ve yenilgilerinin nedenleri yoğunca tartışılırdı. İspanya devrimi tartışılırken de karşımıza kaçınılmaz olarak **Franco** faşizmine karşı **Enternasyonal Tugaylar** tarzında dile gelen enternasyonalist direniş tartışılırdı. **İspanya'nın Kanı** diye bir kitap vardı. Burada İspanya'da gelişen antifaşist hareketin tarihi inceleniyordu. Yine Kapetenos diye Yunan devrimini anlatan bir kitap vardı. İçimizde de en çok okunan kitaplardandı.

Aynı dönemde Bulgaristan'da gelişen bir devrim hareketi var. Bulgaristan devrimi üzerine inceleme ve araştırma yapan herkes ister istemez **Dimitrov** ile karşılaşılırdı. Dimitrov'un faşizmin mahkemelerinde yapmış olduğu **Savunmalar** bir klasik olarak kabul edilirdi. Yine Yugoslavya devrimi tartışılırken **Tito**'yu görmemek mümkün değildi.

Dolayısıyla bir bütün olarak 20. yüzyıl toplumsal kurtuluş mücadeleleri, ulusal kurtuluş mücadeleleri konusunda zengin bir literatür ve bir bilgi birikimi edinilmiş oluyordu. Bu çerçevede araştırma, inceleme, teorik çalışma yapan arkadaşlar, bunları Kürdistan özgüline de indirgeyen çalışmalar yaparlardı. Bu konuda literatürümüz oldukça zengindir. Önderliğin bu konuda yapmış olduğu araştırma ve incelemeler ve onların hepsinin broşüre, kitaba dönüştürülmüş hali var.

Bu anlamda edinilen birikim aslında evrensel ve çok zengin bir birikimdir. Tabii bu araştırma ve inceleme süreçleri, özellikle reel sosyalizmin çözülüşü ardından yeni bir mecraya aktı. Arayışlar vardı. Marksist hareketin, ulusal kurtuluş mücadelelerinin, aslında bir yerde kendi tarihsel misyonlarını tamamladıkları ve aşılması gerektiği yönünde Önderliğin yapmış olduğu tespitler vardı. Bu arayışlar çerçevesinde bizim okuma yönelimlerimiz de yavaş yavaş değişmeye başladı. Ondan sonraki süreç ayrı bir inceleme konusudur.

Ama belirttiğimiz bu devrim hareketlerinin, devrim teorilerinin incelenmesi sürecinde karşımıza çıkan en temel gerçeklerden birisi, özellikle sistemin okullarında okumuş olan birisinin tarih gerçeği konusunda yaşadığı zorlanmaydı. Sistemin okullarında görülen resmi tarih bilgileri ile bu araştırma inceleme sürecinde karşılaşılan bilgiler, edinilen birikimler bir çatışma halindeydi. Bu çatışmanın giderilebilmesi açısından da doğal olarak bir tarih araştırmasına gidiliyordu.

Marksist literatürün belki de insanlığın bilgi hazinesine yapmış olduğu en büyük katkılardan birisi de yaratmış olduğu tarih bilincidir. Özellikle Sovyet bilimler akademisinin bu konudaki araştırma ve incelemeleri çok önemlidir. Her ne kadar bugünden bakıldığında çok mekanik bir tarzda olduğu görülse de, o dönem açısından tarihin belli başlı dönemleri açısından alternatif bir tarih bilinci oluşturması açısından önemli bir yere sahipti. O dönemde tarih araştırması yapan her arkadaş, ilkel komünal toplumdan başlayarak günümüze kadar bütün toplumlar tarihi konusunda sistemli ve kapsamlı bir birikim edinirdi.

Sadece tarih bilgisi anlamında değil, tarihi öğrenme yöntemi anlamında da önümüzde yeni ufuklar açılıyordu. Mesela o güne kadar öğrendiğimiz, bildiğimiz, kahramanlarla ifade edilen toplumlar tarihi yerine, karşımıza toplumsal hareketlerden oluşan, özellikle sınıf mücadelelerinden oluşan bir devrim tarihi çıkıyordu. Ve tarihin başlangıcı genelde ilkel komünal topluma dayandırılıyordu.

Karşımızda yeni bir tarih başlangıcı, yeni bir toplum başlangıcı vardı. Bu da ilkel komünal toplumdu. **Sovyet Bilimler Akademisi**'nin çok meşhur bir kitap serisi var. **İlkel komünal, köleci, feodal ve kapitalist toplum** biçiminde bir seri olarak yayımlanan bu kitaplar, her dönemin bütün çelişkileri ve çatışmalarını özet bir biçimde dile geliyordu. Bu farklı kaynaklarla zenginleştirilerek geliştirilen tarihle ilgili bir eğitim programımız vardı. Yani sadece bireysel okumalar değil, genel örgütsel

eğitim programımız içerisinde de, özellikle tarih bilinci ve birikimi edinme açısından ciddi bir çaba vardı.

Hatırlayabildiğimiz kadarıyla cezaevinde ilk giren arkadaşlara yapılan eğitim programları vardı. Örneğin tarihle ilgi 8–10 yıllık eğitim programları yapılırdı. Ve bu eğitim programlarının ilk kitapları tarih yöntemi üzerineydi. Çeşitli tarihçilerin, tarih yöntemi konusundaki bakış açılarının anlaşılması açısından, öncelikle tarih yöntemine ilişkin bir eğitim programı çıkarılırdı. Tarih okumak isteyen birisi, farklı kaynaklardan tarihe bakış açısı edinebilmek açısından bunları okurdu. Yani tarihin kendisini okumaya başlamadan önce tarih yöntemine ilişkin en azından 8–10 tane kitap okunurdu. İlginçtir, o dönemde çok fazla benimseyip anlamasak da tarih üzerinde araştırma yapmadan önce **Nietzsche'nin, Tarih Üzerine** kitabını okuyanlar vardı.

Tarihin başlangıcından dolayı okunan bazı temel klasikler vardı. Bunlar içerisinde en çok okunanı Sovyet Bilimler Akademisi tarafından hazırlanan **İnsan Nasıl İnsan Oldu** kitabıydı. Bununla birlikte **Gordon Childe'in Kendini Yaratan İnsan, Tarihte Neler Oldu** kitapları yoğun bir biçimde okunuyordu.

Tabii tarih deyince hiç kuşkusuz herkesin temel klasiklerden birisi olarak kabul ettiği Engels'in yazdığı **Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni** adlı kitap, en çok okunup, tartışılan kitaplardan birisiydi. Önderlik savunmalarda da bu kitabın önemi ve değerinden bahsetmektedir. Bu kitap, özellikle ilkel toplumların yaşam

tarzlarına ve örgütlenme biçimlerine ilişkin yapılmış kapsamlı bir araştırma ve aslında Marksizm'in ilkel komünal topluma bakış açısını ortaya koyan bir eserdir. Burada ilk aşiret örgütlenmelerinin nasıl olduğu ortaya konuluyor. Bunların içerisinde kadının durumu, ailenin ilk oraya çıkışı, özel mülkiyetin ve bunun üzerinden gelişen devlet kurumunun nasıl şekillendiği ortaya konulmaktadır. Tabii bu kitabı okuyan birisi, kaynak olarak gösterilen **Morgan'ın Eski Toplum** kitabını da bir kaynak olarak araştırıyordu. Bu anlamda Morgan da en çok okunan yazarlardan birisiydi.

Bununla birlikte genel tarih bilgisi konusunda, özellikle kronolojik bilgi edinme açısından en çok başvurulan bazı kaynaklar vardı. Bunların başta geleni, hiç kuşkusuz **Server Tanilli'nin Uygarlık Tarihine Giriş ve Yüzyılların Gerçeği ve Mirası** kitaplarıdır. Yüzyılların Gerçeği ve Mirası, tarihte yaşanmış tüm olayları kronolojik bir tarzda, aslında çok güzel bir kurguyla da ortaya koymaktadır. Hemen hemen her arkadaş bireysel okuma programlarına bunu dahil edip, okumaya çalışırdı. Bununla birlikte, özellikle son yıllarda Yalçın Küçük'ün **Türkiye Üzerine Tezler ve Aydın Üzerine Tezler** biçiminde yayınlanan ve Türkiye tarihi üzerine ayrıntılı bir inceleme olan kitapları yoğunca okunuyordu. Doğan Avcıoğlu'nun **Türklerin Kökeni** ve Türk tarihine ilişkin kitaplar vardı.

Türk tarihi üzerine, resmi ideolojinin tarih anlayışı ve tarih bakışı dışındaki tarih kaynakları, olabildiğince incelenip, araştırılıyordu. Tabii bununla birlikte, Türklerin resmi tarih anlayışı

konusunda da belli araştırmalar yapılyordu.

Ortadoğu tarihine ilişkin yapılan eğitim programları vardı. Arap, Yahudi, Fars tarihine ilişkin ciddi yoğunlaşmaları olana arkadaşlar vardı. Yine genel dünya tarihi üzerine araştırmalar yapılırken özellikle son yıllarda bölge tarihlerine ilişkin özęün yoğunlaşanlar oluyordu. **Mesela Latin Amerika, Balkanlar tarihi, Avrupa tarihi, Orta Asya tarihi** konusunda araştırma yapanlar çıkıyordu. Bu konuda yayınlanmış birçok kaynak son yıllarda kütüphanelerimizde olabildiğince yer edinmeye başladı.

Tabii tarih deyince en çok okunan, araştırılan, üzerinde durulup tartışılan tarihlerden birisi de Kürtlerin tarihidir. Hareket olarak ortaya çıkışımızdan günümüze kadar, **Kürt tarihi** ile ilgili hemen hemen ulaşılabilen bütün kaynaklar, birçok arkadaş tarafından okunmuştur. Her arkadaşın okuma programında o dönemlerde yayımlanan kitaplar mutlaka yer ediniyordu. **şerefhan'ın şerefname'si, Nikitin'in Kürtler** isimli kitabı, **Minorsky'nin** kitapları, Kürt tarihinin en çok kaynak olarak gösterilen kitaplarından **M. Emin Zeki'nin Kürt Tarihi** üzerine kitabı, **Nuri Dersim'nin** Kürt isyanları ve Dersim tarihi üzerine yazdığı kitaplar vardı. Bunlar temel kaynaklar olarak okunuyordu. ***Kürt tarihini araştırırken en çok başvurulan kaynaklardan birisi, de Herodot Tarihi'dir. Bu konuda kapsamlı yoğunlaşması olan arkadaşların birçoğu bunları okumuşlardır.***

Kürt tarihi üzerine son yıllarda çok yoğun yayınlar yapılmaya başlandı.

Birçok farklı kaynak gösterilerek, farklı eserler ortaya konuldu. Bunların hepsinin araştırmaları ideolojik bir bakış açısıyla ele alınıp değerlendiriliyordu. Örneğin **Cemşid Bender** ve **Gürdal Aksoy'un** kitapları içimizde en çok okunan ve eleştirilen kitaplardı.

Önderliğin, özellikle AİHM savunmalarına kadar olan süreçte, aslında bu konuda bir kafa karışıklığının olduğunu da belirtmek gerekiyor. Bugün ileri sürülen tezlerin bazılarını, bazı arkadaşlarımız uzun yıllar önce yapmış oldukları araştırmalarda dile getirdiler. Tez biçiminde, tartışma gündemi biçimde dile getirdiler. En çarpıcı örneklerden birisi, **Mustafa Gezgör** arkadaşın yazdığı kitap denemesiydi. Kürtler üzerinde araştırma yapıyordu ve bu araştırmalardan derlediği bir kitaptı bu. Seksenli yılların sonlarında hazırlamıştı ve o kitapta da Kürtlerin, bizim o zamanki bakış ağımızın dışında ele alınması yaklaşımı vardır. Yani her ne kadar biz manifestomuzda Kürt tarihi ile ilgili belli değerlendirme ve tespitler olsa da, 90'lardan sonra ortaya çıkan yeni veriler ve yapılan araştırmalar sonucunda, manifestodaki tarih tespitleri yavaş yavaş tartışılmaya ve aşılmaya başlanmıştı. Nitekim bu konuda yapılan tartışmalar sonucunda, Kürt tarihine yeni bir bakış gelişmeye başlamıştı. Önderlik, aslında savunmalarında bunu netleştirip formüle etti. Bu açıdan da Kürt tarihi ile ilgili elimize ne geçerse okuyorduk.

Tabii Kürtler denilince, özellikle Kürtlerin sosyolojik gerçekliği konusunda çözümlene yapan bazı aydınların kitapları da

kütüphanelerimize oldukça yer kaplıyordu. Bunların en başta gelenlerinden birisi de **İsmail Beşikçi**'ydi. İsmail Beşikçi'nin Kürtlere ve Kürt tarihine yaklaşımı konusunda yapmış olduğu araştırmalar, büyük bir etki yaratıyordu. **Uluslararası Sömürge Kürdistan** kitabı en çok okunan kitaplardan birisiydi. Kürdistan'ın statüsü ve Kürtlere yaklaşımı ele alıyordu. Bu konuda yayınlanan bütün kitapları bizim kütüphanelerimize hemen giriyor ve okunuyordu. Halk içerisinde de bunlar yoğunca okunan kaynaklardı.

Belirttiğimiz bu genel teorik araştırma inceleme kaynakları, daha da zenginleştirilebilir. Bu konularda son yıllarda farklı yönelimler de gelişmeye başladı. Sadece Marksist klasikler ya da o eksenli teorilerle yetinmeyerek, farklı düşünce kaynakları araştırılmaya başlandı. Tabii bunlar doğru okundu mu, okunmadı mı konularına da geleceğiz. Bu durum ciddi sorunları da beraberinde getirdi. Bunların temel nedeni de, oluşmuş olan bir birikim üzerinden, ileri sürülen tezlerin alt yapısı olmayan bakış açılarıyla ele alınması sonucunda ortaya çıkan sakat ve çarpık yaklaşımlardır.

A ÖCALAN

Klasik fizik katı, sert ve ölçülebilir düşük hızlardaki maddeler üzerinden başarılı bir biçimde uygulanabilen Newton fiziğine verilen addır. Bu fizik, daha küçük boy ve yüksek düzeydeki hızlarla hareket eden maddeler üzerinde de Einstein'ın görelilik teorisi sayesinde uygulanabilmiştir. Klasik fizik felsefesini oluşturanlar Descartes ile Francis Bacon'dur. Bilimsel yöntemin kurucularından olan bu iki felsefeci ve bilim adamı doğadan somut bir tarzda faydalanabilme noktasında devrim niteliğinde yöntemler geliştirmişlerdir. Özgün analitik, tikelden tümele ölçü kullanma yöntemi, bu yöntemlerden temel bir kaçıdır. Böylesi önemli yöntemler keşfetmeleri karşısında doğa ve toplum olgularına yaklaşımları başta olmak üzere temel anlayışlarında zihniyet yapılarındaki katı ve kesinlikçi yaklaşımları aşamamışlardır.

Önemli buluşlara kaynaklık etmelerine rağmen tanrının yerine insanı koyma anlayışları, doğanın tahakkümüne yol açan bakış açıları gibi yaklaşımları, özünde bu zihniyetin geleneksel tanrı anlayışından kopmadığını göstermektedir. Bu açıdan daha önce ruhsal şeyler üzerinden insanlığı sömüren kaderci

BELİRLENİMCİ DÜNYA GÖRÜŞÜNDEN BELİRSİZLİK İLKESİNE

SOSYAL BİLİMLER AKADEMİSİ

anlayış burada da düz maddi nedenler üzerinden bilimsel yöntem adı altında

kendini tekrarlamıştır. Toplum ve doğa olgularında aşırı maddi yaklaşım çok kaba bir tarzda her şeyin temeli sayılarak duygu, sezgi ve ruhsallık gibi canlılığın özeldi ise insanın varlığını oluşturan bu temel olgular görmezden gelinerek değersizleştirilmelerine yol açtılar. Bu yaklaşım toplumsal gerçekliği bir arada tutan manevi bağları parçalayarak toplumsal ilişkilerin temelini ruhsuz, duygusuz ve kaba maddeci yaklaşımları koydu. Bu topluma öyle derin bir biçimde dayatıldı ki, bütün toplumsal bağların temelini oluşturan ana çocuk ilişkisi bile maddi boyutlara kaydı. Bu fiziğin maddeyi algılayış biçimi ve ele alış tarzındaki kaba-düz ve parçalı yaklaşımlar genel toplumsal ilişkilerin yanında insanın benliğini oluşturan bütünlüklü yapıyı da parçalayarak kendi içinde gittikçe psikolojik ve ruhsal bunalımlar yaşayan bir insan tipini ortaya çıkardı. Bu noktalar genel sistemin egemen sömürücü karakterince de kullanılmaya başlanınca ruhsuz, benliği parçalanmış, mekanik, itaatkâr bir insan ve toplum gerçeği rahatlıkla yaratılabilmiştir.

Parçalanmış uyuşturulan 'insan sürüsü' sistemce çok rahat bir biçimde kendi çıkarları doğrultusunda programlandırılabilir ve robotlaşan insan tipi böylece yaratılabilir noktasına gelindi. Klasik fizik ve bu fiziğin anlayışını ortaya koyan kartezyenci felsefenin yol açtığı tahribatlar kısaca böyle özetlenebilir. Bu kısa tanımlamalar üzerinden kuantum fiziği ve kuantum felsefesinin, belirlilik ve belirsizlik prensipleriyle insanda yarattığı yeni akıl çalıştırma ve bakış açısıyla olay ve olguların nasıl ele

alındığını daha rahat irdelemek mümkündür.

**İNANLIĞIN TARİHTEN
GÜNÜMÜZE KADAR Kİ TÜM
TOPLUMSAL DÜŞÜNCE
SÜREÇLERİ DOĞAYA
YÜKLEDİĞİ ANLAMLAR
ÜZERİNDEN DOĞAN, DOĞAYI
ALGILAYIŞ BİÇİMLERİYLE
BİR PARALELLİK İÇİNDE
GELİŞMİŞTİR.**

Kuantum fiziğinin klasik fizikten farkı, boyları atomdan küçük, hızları ise ışık hızı dolaylarındaki atom altı parçacıkları ve ışık, ısı gibi doğa hareketlerini de yeni yasalarıyla incelemesidir. Doğadaki bu fiziksel yapı ve hareket tarzları karşısında klasik fiziğin işlevsizleşmesi kuantum fiziğinin gelişim göstermesine neden oldu. Klasik fiziğin kartezyenci anlayışına göre doğadaki her şey bilimsel yöntem kullanılarak ölçülebilir ve bilinebilir. Bunun yanı sıra bir şeyin geçmişi ve günümüzdeki pozisyonu bilinirse (sonucu değiştirmeyecek bir hata payıyla) o şeyin geleceği de belirlenebilir. Ancak, gelişen kuantum ve kaos bilimleri bu tezi çürütmektedir. İnsan-doğa ve evrendeki sistemler daha çok bunun tersi potansiyel ve hareket tarzına sahiptirler. Özellikle insan olgusunun klasik fizik yorumlamasının yarattığı sorunlar belirttiğimiz gibi gerek insan benliği üzerinde gerekse de toplumsal yapıda sakat gelişmelere yol açtı.

Kuantum felsefesi evrene, doğaya, insana bakışta yeni anlayışın addı da olmaktadır. Kuantumcu toplum felsefesi ise yeni doğa anlayışı üzerinden gelişim göstermektedir. Kuantum fiziği ile açığa çıkan doğayı farklı yol ve yöntemlerle ele alma toplumsal felsefenin de yeniden ele alınmasını beraberinde getirdi.

İnsanlığın tarihten günümüze kadar ki tüm toplumsal düşünce süreçleri doğaya yüklediği anlamlar üzerinden doğan, doğayı algılayış biçimleriyle bir para-lellik içinde gelişmiştir. Kuantum felsefesini başka bir anlamda doğaya ya-bancılaşan, doğayla dostluk bağlarını yitiren insanın doğaya yeniden dönüş felsefesi olarak da ele alabiliriz. Dolayısıyla toplumsal kuruluşun ilk tarzında doğanın kadınla özdeşleştirildiğini düşünürsek kuantum felsefesi anacıl ve dişil bir felsefe olma özelliklerini de kapsar. Bunun toplumsal yaşamdaki anlamı da kadın eksenli bir algılamayla olay ve olguları değerlendirmenin daha gerçekçi sonuçlara ulaşmayı sağlayabileceğidir. Dolayısıyla kadının toplumdaki mevcut konumu ve yeri düşünüldüğünde ilk etapta kadınca duygu ve düşüncelerin gelişmesine hizmet edecek bir anlayışı kazanmak gerektiği de kuantomik olmanın bir ölçüsü olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun için kadınla objektif olarak sürdürülen egemenlikli ilişki biçimlerini doğaya yeni yaklaşımda olduğu gibi köklü bir biçimde ele alıp hızla eşit ve özgür ilkeler üzerinden insani bağlara dönüştürülmesi gerekmektedir.

Gerek geleneksel tanrısal anlayış gerekse de klasik fizik ve kartezyenci anlayışın aşılmasını öngören kuantumcu felsefe hangi ilke ve doğa özellikleri üzerinde kendisini oluşturmaktadır? Meseleyi birazda bu noktadan ele almak gerekir. Kuantum felsefesi belirsizlik, düallite, üst üste binme, bağıntı gibi birkaç temel ilke ile tamamlayıcılık, bütünleyicilik, özgünlük, paralellik, sezgisellik gibi birkaç doğa özelliği üzerinden varlığını

oluşturmuş bir felsefedir. Bu saydığımız ilke ve özellikler kuantum felsefesinin niteliğini oluşturan ana konulardır. Bunlarla beraber kuantum felsefesinin insan ufkunda açmış olduğu düşünce düzeyi ile de devrim niteliğinde yeni bir gelişme alanı açması bu felsefi bakışın sağladığı başka bir kazanım olmaktadır.

Kuantum felsefesinin toplumsal alanın özüne uygun bir biçimde uyarlanması sorunu ise bu felsefi yaklaşım açısından en önemli mesele olmaktadır. Bu felsefi bakış eğer bütünlüklü ve doğru bir biçimde toplumsal alana uyarlanmaz ve toplum yaşamında özgürlük düzeyi başta olmak üzere yeni bir gelişmeye vesile olması sağlanamazsa, toplum açısından bir anlamı olmayacaktır. Bu açıdan kuantum felsefesinin tüm ilke özellikleriyle, yaratacağı yeni düşünce ve ahlakla topluma mal edilme hususu hayati bir öneme sahiptir. Bu noktalarda kapitalist sistem başta olmak üzere çeşitli kesimler kuantum felsefesinin toplumsal özünü boşaltarak kendi anlam tarzlarıyla farklı içerikler yüklemeye çalışmaktalar. Kaynağını ataerik toplumun mutlakıyetçi ve tanrısal düşünce tarzından alan düşünce biçimleri ile kuantum felsefesine anlamlar yüklemek, bu felsefenin özünden boşaltılması demektir.

Konumuz esas olarak belirsizlik ilkesini yorumlamaya çalışmaktır. Ancak, kuantum felsefesinin genel noktalarda doğru anlaşılabilmesi bu ilkenin de doğru anlaşılabilmesini beraberinde getirecektir. Kuantum felsefesinin doğru anlaşılabilmesi açısından birkaç hususa değinmek gerekecektir.

Kuantum felsefesinin doğru ve derinlikli bir biçimde kavranması için bu felsefeyi oluşturan ilke ve özelliklerin bir bütünlük içerisinde ele alınması gerektiğini belirtmiştik.. Olguyu parçalı ele almak özü itibariyle kuantum felsefesine ters düşen bir yaklaşımdır. Bu felsefeye göre her olgu evrenin ve doğal yapının bütününden etkilenir. Olgunun belirlenmesinde evrensel bütünlük rol oynar. Bu açıdan hiçbir olgu kendisini oluşturan öz kaynağından ve evrensel bütünlükten kopuk ve kendi başına ele alınmaz. Her şey çevresindeki şeylerle ilişkili bir biçimde ele alındığında daha doğru bir tanım elde edilir. Bu noktada kartezyenci bilimin düz nedenselci, olguları parçalara ayırarak tanımlama yaklaşımı kuantumcu felsefe tarafından aşılmıştır. Bu bağlamda kuantum felsefesi ele alındığında bu felsefeyi oluşturan ilke ve özellikler bir bütünlük içerisinde düşünülerek ele alınmalıdır. Hiçbir ilke ve özellik bu felsefenin genel yapısından soyutlanarak ele alınmaz. Bu ilke ve özellikler yalnız başına ele alındığında bile bu felsefenin bütünlüğü dikkate alınarak yaklaşılmalıdır. Bir ilkeyi kendi başına bütünden soyut ele almak hem ilkenin kendisini hem de bu felsefenin bütüncül ruhunu sakatlar. **Kuantum felsefesinde şeyler birbiri ile ne kadar ilişkilendirilirse o kadar doğruya yakın sonuçlar elde edilebilir. Bu bakımdan örneğin, parçacıkların özgür tercihlili özelliklerinden söz edilirken bağıntının temel bir ilke olduğu gerçeği göz ardı edilemez.** Ya da doğanın bütünlüğü, tamamlayıcılık gibi özelliklerinden söz ederken doğanın bütünlüğü içerisinde

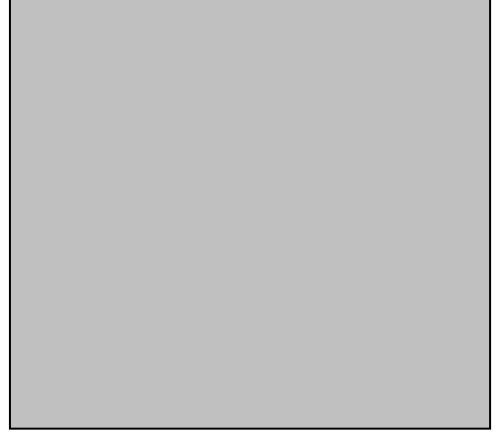
özgünlüklerinde mevcut olduğu gerçeği unutulmamalıdır. Buna şöyle bir örnekte verilebilir: Belirsizlik insan, doğa ve evren olgularında işleyen temel bir yasa olduğu halde bu ilke karşısında insanın da amaçlı bir varlık ve kendi yaşamını idame etme arzusuyla hareket ettiği, hem kendisini hem de çevresini oluşturmada iradi bir güç olduğu gerçeği görülüp dikkate alınmadan bu ilkenin amacına uygun bir biçimde toplumsal alana uyarlanması söz konusu olamaz. Bu temel hususlardan hareketle belirsizlik ilkesi ele alındığında elde edilen sonuçlar doğruya daha yakın ve toplum sahasına uyarlanmasında bir o kadar gerçekçi olur.

KUANTUM FELSEFESİNDE BELİRSİZLİK İLKESİ

Determinist mantığın sonuçlarından doğmuş bilimsel soru, kavram ve ölçü aletleri ile atom altı olaylarını ölçmeye çalışan bilim adamları bu dünyadaki acayip, anlaşılmasız ve tam olarak ölçülemeyen kuantum olayları karşısında büyük bir çıkmazla karşı karşıya kaldıklarını gördüler. Çünkü bu yeni alanda kaba ve determinist mantık temelinde doğayla kurulmak istenen her ilişki ve bu çerçevede doğaya yöneltilen her soru hiçbir biçimde sonuç alamıyordu. Bu ilginç ve anlaşılması zor doğa olayları karşısında, kartezyenci anlayış ve bu anlayıştan beslenen klasik fiziğin araç-gereç ve yasaları çözümsüz kaldı. Bu durum karşısında bilim adamları adeta iki yol ağzına gelmiş bulunuyorlardı. Bu noktada ya dayandıkları mantığı ve bu mantıktan beslenen kavram ve

kuramları terk edip doğanın yeni dilini anlamaya çalışacaklardı ya da fizikte gelinen düzeyin çok üstüne çıkamayacaklardı. Bu durumda bilimsel arayışlarından vazgeçmeyi göze almayacak olan bilim insanları yoluna ne pahasına olursa olsun devam etmeyi, eski mantık kavram ve kuramlarından vazgeçerek, doğanın özüne uygun bir devrimi bilim alanında gerçekleştirmeyi başardılar. **Işığın hem dalga hem de parçacık özelliği göstermesi, bunda gözlenen belirsiz yapı bir parçacığın konum ve hızının bir anda birlikte ölçememe durumu belirsizlik gibi bir ilkenin bilim alanına girmesini zorunlu hale getirdi.** Bir elektronun konumunun tespit edilebilmesi için parçacığın üzerine bol miktarda ışığın gönderilmesi gerekir. Bunun yapılması halinde parçacığın konumu tespit edilebilir. Ancak parçacığın üzerine gönderilen ışık parçacığın hızından sapmalar meydana getirip parçacığın doğal hareket biçiminin bozulmasına yol açmaktadır. Bu bakımdan parçacığın hızı ölçüldüğünde parçacığın pozisyonu belirsizleşir. Parçacığın pozisyonu ölçüldüğünde ise bu kez parçacığın hızı sonsuz belirsizlik kazanır. Yani birindeki tespit diğerinin belirsizlik kazanmasına neden olmaktadır. Söz konusu parçacıklar ışık hızına yakın bir hareket hızına sahiptirler. Yine bu parçacıkların kendilerine has özgür ve kolay denetlenemeyen hareket tarzları onları aynı anda ölçme ve belirleyebilmeye olanak tanımamaktadır. Mikro dünyada gerçekleşen bu doğa özelliği karşısında klasik fiziğin olaylarda tam kesinlik arayan yüzde yüz ölçüm ve belirlenebilir yaklaşımı işlevini

yitirerek fiziksel olaylara yeni ilkeler üzerinden bir yaklaşımın gelişmesine yol açtı. Bu olaylardan hareketle Werner Heisenberg belirsizlik prensibinin fizikte temel bir ilke olarak yer alması gerektiğini öne sürdü. Bu



ilke kuantum fiziğinin en temel ilkesi olmaktadır. Belirsizlik ilkesi; klasik bilim anlayışının her şey yüzde yüz bilinebilir ve belirlenebilir anlayışını aşan, olasılara daha fazla yer veren, olayların bir tarafı kesin olarak bilinse dahi bir diğer yüzünün aynı özellikte bilinemeyeceğini ön görerek katı determinist dünya görüşünü aşan, daha esnek ve daha özgürlükçü bir dünya görüşüne temel oluşturan bir nitelik taşımaktadır.

Başta Einstein olmak üzere birçok fizikçi kuantum fiziğinin belirsizlik, iki durumun bir aradalığı, üs üste binme gibi temel ilkelerini kabullenememişlerdir. Einstein mevcut sağduyusunu aşan belirsizlik ilkesine ‘sevgili tanırı zar atmaz’ diyerek karşı çıkar. Ona göre bir şey aynı anda iki şey olmaz. Böylelikle doğanın yeni keşfedilen bu yasası karşısında bir bilim insanı olarak ters düşer. Einstein için

bir şey ya ordadır ya da başka yerdedir. Bir şey tam olarak ya olmuştur ya da olmamıştır. Bir şey ya vardır ya da yoktur böylesi söylemlerle belirsizlik ilkesinin ve olasılıkların yok edilebileceğini böylelikle kesin olarak her şeyin bilinebileceğini savunmuştur.

A. Einstein'ın bu yaklaşımları karşısında kuantum felsefesinin kuramcılarında Niels Bohr'da 'Einstein doğru söylüyor tanrı zarları değil zarlar tanrıyı oynamaktadır.' diyerek kuantomik tavrı alır. Tanrının mutlak ve belirlilik olduğunu düşündüğümüzde demek oluyor ki doğa belirlilikten belirsizliğe doğru değil daha çok belirsizlikten belirliliğe doğru bir hareket ve gelişme seyri içersindedir. Zarları düşündüğümüzde bir sayı gelmeyene kadar o şey gerçekleşmiş sayılmaz. Buda altı olasılık içerisinde sadece birini ifade eder. Devrimci buluşlarıyla klasik fiziği aşan A. Einstein kökleri dini geleneğe dayanan Aristo ve Descartes gibi felsefecileri de içine alan kaba, belirlenimci, keskin mantığını ölüncüye dek bırakmaya razı olmamıştır. Bu anlamda kuantum fiziğinin kurucularından olan klasik fizikçi olarak tarihteki yerini almıştır.

Belirsizlik ve olasılık bağlamında insan, doğa ve evren olgularını yeniden ele almaya çalıştığımızda belirleyicilikten öte olasılıkçı şansa yer veren bir sistem ile karşı karşıya kaldığımızı görürüz. Beli oranda bildiğimiz ve üzerinde kesin yargılara vardığımız şeyler insanlık tarihi boyunca belirginliği anlaşılmış şeylerdir. Ancak onun ötesine adım atmaya çalıştığımızda kendimizi kaotik olasılıkçı bir ortamın içinde buluruz.

Doğadaki işleyişlerini bildiğimiz belli başlı düzenlerde dahi çoğu zaman birçok olasılıkla karşılaşılır. Bir bütün olarak evrensel yapıya baktığımızda bizde oluşan sağduyuya göre hiç de düzenli olmayan karışık ama kendi doğası açısından düzensizliğin düzeni diyebileceğimiz bir düzenin işlediğini belirtebiliriz.

**OLASILIK İNSANA D
ÇOK HAREKET, EYİ
VE TERCİHTE BULU
İMKANI TANIR. İRA
OLARAK İNSANIN O
VE OLGULARA
MÜDAHALE ETME G
VE DÜZEYİ OLASILIK
İÇİNDE AMAÇ
EDİNDİĞİNİN
GERÇEKLEŞMESİN
BELİRLEYİCİ OLMA
SAĞLAR**

İnsan olgusu belirsizliklerin hâkim ol-duğu en çarpıcı örneklerden biri-dir. İnsan olgusu yaşamı boyunca kendi içinde ve dışında gelişen belirsizliklerden kurtulup hem bireysel hem toplumsal amaçlarını, is-temlerini belirgin kılmaya çalışmakta ve kendisine göre bir düzene koymaya çabala-maktadır. Bunu hem bireysel hem de toplumsal alanda sürekli bir biçimde yapmaya çalıştığı halde hiçbir zaman olasılıklardan ve şanstın kurtulabilmiş değildir. Pratik olarak da yaşamda çokça karşılaştığımız irademizin dışında gelişen olası durumlardan tam anlamıyla kurtulabilmeyi başaramıyoruz.

Yaşamımızın büyük bir kısmı olasılıklarla yani ‘tanrıyı oynayan zarlar’ tarafından belirlenmektedir. Ancak bu durum insanın olasılıklar karşısında bekleyip durması hiçbir şeye müdahale etmesine gerek olmadığı anlamına gelmez. Tam tersine olasılık insana daha çok hareket, eylem ve tercihte bulunma imkanı tanır. İradi olarak insanın olay ve olgulara müdahale etme gücü ve düzeyi olasılıklar içinde amaç edindiğinin gerçekleşmesinde belirleyici olmasını sağlar. Özellikle toplumsal alanda gerçekleşmesi muhtemel olasılıklar tespit edilmişse bir insan tercih ettiği olasılığı gerçekleştirebilir. Dolayısıyla belirsizlik ilkesi ile olay ve olguları değerlendiren biri için başarı yada başarısızlık kendi elinde bir durum olur. Tercihini doğru yapan yaptığı tercihin gerekliklerine göre çaba sarf eden bir kişi-nin önünde engel olmaz. Bu ilke insanın başarı-larının bilinç ve iradesiyle doğru orantılı olduğunu söyleyerek iradeli ve özgür bireylerin yaratılabileceğini de ifade eder.

Belirsizlik prensibi bilinemezlik olarak anlaşılmalıdır. Daha çok yüzde yüz bilinebilir ve belirlenebilir diyen ve kesinliğe koşullanmış mantığı aşma anlamına gelmektedir. Belirsizlik prensibi makro ve mikro dünyalarda aynı anlam ve işlevselliğe sahip değildir. Makro dünyada sınırlı bir işlevlilik ve etken olarak rol oynarken mikro olaylarda tam bir işlevlilik ve süreklilik arz etmektedir. Mikro düzeydeki şeyler genel evrensel yapıda ve toplumsal olaylarda daha çok kaotik süreçlerde etkili rol oynayabilirler. Kaos süreçlerinde bir ortamdaki en küçük

etkiler ya da çok zayıf çıkışlar büyük değişimlerin yaşanmasına yol açabilirler. Dolayısıyla küçük etkenler her zaman güçlü etkide bulunamaz ve büyük sonuçlara yol açamazlar.

Belirsizliği zaman zaman aşırı şüphecilik biçiminde ele alıp hastalık derecesinde bir şüphecilığe de vardırılabilmektedir. Oysa belirsizliği, olaylarda yüzde yüz kesinlik arayan ruhsallık, tecrübe ve sezgiselliğe önem vermeyen kendi bedeninin varlığını dahi tartışmalık hale getiren Descartes’vari şüpheci anlayışların aşılması olarak ele alınması daha doğru bir yaklaşımdır. Bu her şeyi olduğu gibi görme ve kabullenme anlamına da gelmemelidir.

Kartezyenci bilimin kaba ölçücü mekanik ve mutlakıyetçi anlayışıyla sistemini örgütleyen kapitalist sistem şimdi de kuantum felsefesini özellikle de belirsizlik ilkesini sistemsel çıkarlarını gerçekleştirmede kullanmayı öngörmektedir. Kapitalizmde bir olgu sisteme hizmet ediyorsa bu ‘bilim laboratuvarlarında kanıtlanıp’ toplumsal sahalardaki etkisi hesaplanmadan piyasa sunulurken kendisine yararlı olamadığına inandığı bir şey hakkında da büyük şüphelerin oluşması için teoriler üretmekten geri durmaz. Kartezyenci bilim anlayışındaki kesinlikçi, belirlenimci yaklaşımlar üzerinden kapitalist sistem mutlak hâkimiyet anlayışını örgütlemiştir. Kartezyenci bilimi kullanarak mutlak bir biçimde insan yaşamına nüfus etmeyi sağlayan kapitalist devletçi sistem şimdi ise belirsizlik prensibini kullanarak egemen ölçüler ile özgürlükçü ilkeleri iç içe geçirerek

anlaşılmaz kılmayı ve böylelikle sömürücü yüzünü gizlemeyi hedeflemektedir. Kapitalizm iktidarın son biçimi olarak da sözü edilen bio iktidar tarzında bin bir maske kullanarak egemenliğini çok ince ve derinlikli bir tarzda tüm toplumsal yaşama hâkim kılarken bunun yanında aslında her şeyin belirsizlikten ibaret olduğunu sloganlaştırmaya çalışmaktadır. Kapitalizmde kesinlik kendisi olurken belirsizlik dediği de bilindiği tarzdaki belirsizlik değil makyajlayıp görünmez kılmak istediği özünü boşalttığı toplumsal değer yargılarıdır. Ve böylece kendi iktidar tarzı ve biçiminin dışında her şeyi belirsizleştirmeye çalışmakta dolayısıyla kendisini de bunun içinde belirsiz görünmez kılmaya çalışmaktadır. En çok da liberelazim, neoliberalizm ve postmodernizm gibi kavramlarla eşitliğe ve özgürlüğe işaret eden ancak özünde sistem iççileştiren ve sistemin ideolojik varlığını ifadelendiren yöntemlerle kafa karıştırıp varlığını sürdürmektedir.

Peki, toplumsal çıkarların gözetilmediği bu tersinden işleyen sistem gerçekliği dikkate alınmadan her şeyi belirsizleştirip kendimizi bu tersten işleyen sistemin ve toplumun akıntısına bırakabilir miyiz? Olduğu gibi sistemin çarkını çeviren bu akıntıya kendini bırakmak tam anlamıyla köleleşmek, kendinden çıkmak dolayısıyla da uçuruma düşmektir. Bu özellikle belirsizlik ilkesinin genelde de kuantum felsefesinin böyle sonuçlara yol açması için sistemin topluma uyarlama yöntemleriyle doğacak bir sonuçtur. **Her şeyden şüphe etmek, insanlara güvenmemek, adeta bastığı şeyin**

yerküre olduğuna inanmamak bugün sistemin en çok istediği şüphecilik düzeyidir. Bununla Toplumsal gözenekleri parçalayarak güdülerine hapsolmuş bencil ve yalnızlaştırılmış birey gerçekliği hedeflenmektedir. Üzülerek belirtmek gerekir ki bunda epeyce bir mesafe de alınmıştır. Çünkü sistem bu kişilik ve bu kişiliklerin oluşturduğu toplumla bir süre daha varlığını güçlü bir biçimde sürdüreceğini bilmektedir.

Kapitalist sistem kuantum felsefesinin ve bu felsefenin temel ilkesi sayılabilecek belirsizlik ilkesini kullanarak anlam karmaşıklığı yaratarak her şeyi anlamsızlaştırmaya çalışmaktadır. Ve böylelikle toplumun eski anlam dayanaklarını yıkarak bu anlam değerlerine dayalı sistem karşısında gelişebilecek yeni anlam dünyalarını da var gücüyle engellemeye ve anlamsız kılmaya çalışmaktadır. Örneğin birçok düşünür ve yazarı da kullanarak ideolojiler çağının bittiğine işaret ederken toplumun örgütlü anlam tarzının bittiğine kalanının da bitmesi gerektiğine vurgu yapılmaktadır. Böylece toplumsal değer ve ahlaktan kopmuş, sisteme karşı en ufak bir direnci kalmamış, örgütsüz ideolojisiz, güdülerinin esaretinde yaşayan ve tamamıyla bencilliğe haps olmuş bireyler ordusunu daha fazla çoğaltmayı hedeflemektedir.

Kapitalist sistemin toplumsallığı ifade eden toplum değerlerine saldırması amaçlarını daha rahat bir biçimde uygulayabilmesinden ileri gelmektedir. Oysa kuantum felsefesinde her şeyin bir sitem içinde olduğunu doğru anlamlara ulaşmanın da ancak sistemin tümü ele alınarak

mümkün olabileceğini belirtmiştik. Kapitalizmde özellikle birey ile toplum bir birilerinden oldukça uzaklaştırılmıştır. Bunun anlamı kapitalizmde ne birey nede toplum tanımlamasının doğru yapılmadığı ve doğru yaşanmadığıdır. Toplumsal anlayıştan koparılan birey toplumsallığın gücünden koparılarak sistem karşısında güçsüzlüğe, inançsızlığa ve manevi moral değerlerden yoksunluğa doğru itilerek köleliğe mahkûm hale getirilmektedir. Kapitalist sistem bunu en çok da toplumda gerçekleştirmiş olduğu anlam karışıklıkları ve inanç yitimi üzerinden sağlamıştır. Sistemin bu saldırıları karşısında kendi güçsüzlüğünü çok derinden hisseden birey sistemi değiştirebilecek gücü kendisinde bulamaz. Böyle bir bireyin sarf edeceği sözler ben güçsüzüm bu sistem çok güçlüdür, dolayısıyla bu sistem değiştirilemez gibisinden sözler olacaktır. Bu düzey her devletçi toplum sisteminin denetimine aldığı insanlarda yaratmak istediği düzey olmaktadır.

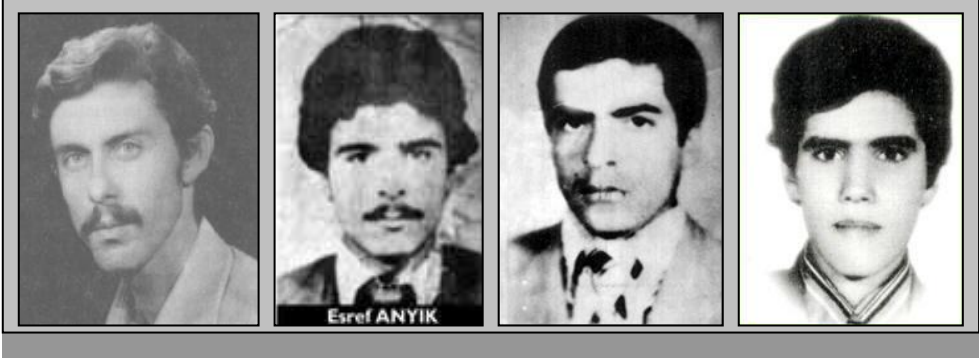
Böyle bir ortamda toplumsal değerlerin anlamsız kılınması her bireyin anlam ve değer sahibi olduğu anlamına gelmez. Zaten toplumsallığın sistemsiz olarak parçalandığı bir yerde bireylerin sağlıklı sonuçlar üzerinden

insani değerler ile tanışması da mümkün olmaz. Birey toplum içinde şekillenir. Bunun kuantum felsefesindeki karşılığı birey toplum sistemi içinde daha küçük bir sistem olarak kendini ancak toplum sisteminin içinde anlamlandırabilir. O zaman kuantum felsefesinin bakış açısıyla evren, doğa ve toplum nedir sorusunu sorup cevaplamak ile doğru bir tanıma ulaşmak gerekir. Doğru bir toplum tanımlamasıyla kurulacak sistem yaratılmadan insanın kendini doğruya yakın tanımlaması gerçekleşmez. İnsan denilen varlığın anlam bulduğu sistem toplum denilen olgudur. Toplumun üzerinde yaşadığı doğa ile ilişkisi çünkü doğada bir sistemdir bireyde içinde yaşadığı toplum sistemiyle ilişkileri bir bütünlük kurularak tanımlanmalıdır. Tıpkı kuantum fiziğindeki yasalar gibi. İşte kuantum fiziğinin sağladığı gelişme düzeyi ile tamda bu gün sistemin ideolojiler çağı bitmiştir dediği noktadan yola çıkarak, toplumsal bağlara büyük önem vermek bireyi toplumsal sistemin bir bileşeni olarak bütünlük içinde ele alarak toplumu bu saldırılar karşısında ideoloji ve örgüt sahibi kılmak gerekmektedir.

A. ÖCALAN
SOSYAL BİLİMLER AKADEMİSİ

DÖRTLERİN MEKTUBU

Ferhat Kurtaylar'ın şanlı ölüm kararı bir bahar



gününde verilmiş büyük bir karardı. Mazlumlar'ın Newroz ateşi, Dörtlerin bedenlerinde çıra gibi tutuşturularak sürdürüldü. Zindanı aydınlatan tarihi bir karardı. Dayatılan müthiş zulmü, karanlığı boğma eylemiydi. Mazlum yoldaşın kararı, yaşam iddiası, yaşama saygıdan vazgeçmeme kararıyken, Dörtlerin eylemi ise; Mazlum yoldaşın kararını daha da pratikleştirmek, daha da kitleselleştirmek, daha da yaşamsal kılmaktı. Kararın amacı kadar, içeriği ve gerçekleşme biçimi de müthiştir. Mutlaka bütün yönleriyle anlamak, yaşam, halk ve militan gerekçemiz haline getirmek, her "namusluyum, bağlıyım," diyenin temel görevidir.

REBER APO

**YOLDAŞLARA VE TÜM
İNSANLIĞA!**

Çağımızda ulusal ve sınıfsal uyanışlar yoğunluk kazanarak boyutlanıyor. Halklar esaretten kurtulmanın savaşım bayrağını emperyalizme karşı sömürgeciliğe ve her türden gericiliğe karşı yükseltiyorlar. Proleterya kendi öz iktidarını korumak için, tarihsel görevini adım adım yerine getiriyor. Dünyanın dört bir yanında anti-emperyalist, anti-faşist, anti-sömürgeci mücadeleler tırnakla, kanla, canla, emekle, acıyla ilerliyor.

Bu mücadeleler sonucudur ki, emperyalizm dünyanın birçok yerinde yok olmuştur. Ve çoğu bölgede can çekiyor. Sömürgecilik de aynı akıbetten kurtulamamış. Keza faşizmin halkların ve proleteryanın devrimci adımları karşısında her gün biraz daha ölmeye mahkûm oluyor.

Çağımız; devrimler cephesiyle karşı devrimler cephesinde yaşamın her anında kıyasıya bir savaşımın sürdüğü ve ibrenin her gün biraz daha birincilerden yana eğildiği, dünya halklarının ve emekçilerinin özlediği geleceklere yaklaştıkları bir çağdır.

Tarih çarkının ileriye doğru döndürülmesi Vietnam, Kamboçya, Küba, Filistin, Kürt halklarının, Rus, Alman ve Bulgar proleteryanının kaniyle, canıyla gerçekleşiyor.

İçte zaferle taçlanan Vietnam ulusal bağımsızlık ve özgürlük savaşı, dünya devrim tarihine kazandırdığı zengin tecrübelerle, yaptığı ve yarattığı değerli katkılarla, esaret altındaki dünya halklarına kurtuluş mücadelelerinde bir ışık gibi yol gösterici oluyor.

Ulusal kurtuluş mücadelelerinin her santimetresi büyük acılar pahasına gelişir, büyük fedakârlıklar ister. Bu

uzun süreli savaşım, en başta halk bağımsızlığı için ölüm ister. Bir halkın ulusal bağımsızlık ve özgürlük kavgası o olgular üzerinde yükselir. Zaferi ufukta hissedebilmek, görebilmek için inanarak savaşmak, savaşarak inanmak gerekiyor.

Ulusal bağımsızlığa ulaşabilmek, halka inebilmek onunla bütünleşmekle olur ancak. Örgütlülüğün, kitleleşmenin yolu halkı bilmek, anlamak ve ona kurtuluş inancını kavratmaktan geçer. Bu da doğru bir önderlik gerektirir. Önderlikle halk kaynaştığı noktada tüm zorluklara katlanılır, dahası aşılır hale gelir.

Bu açıdan Kürdistan tarihine kısa bir göz attığımızda, kaosa yol açan bir örgütsüzlük, önderlik adına çıkarları için halkı karanlıklara iten teslimiyetçi uşak karakterli sınıf düşmanlarının ihaneti karşımıza çıkıyor. Bağımsızlık için her defasında başlatılan savaşım, işgalci, istilacı, sömürgeci devletlerin gaddar, acımasız bastırmasıyla boğulmuştur. Halkımızın bizlere bıraktığı bir direnme mirası vardır. Bütün bunlara rağmen.

Kürdistan halkı kadar bağımsızlığı için kan döken, evlatlarını toprağa gömen direnişçi bir halk doğru bir Önderliğe, en azından kendi direnişçiliği paralelinde, kendine yabancılaşmayan bir önderliğe sahip olsaydı, Kürdistan bir defa değil, on defa bağımsızlığa kavuşmuş olacaktı.

Bu halk ki; Asur İmparatorluğu'nun tahtını başına yıktı. Ortadoğu'ya bir güneş gibi açılan Medya'yı kurdu.

Bu halk ki; Doğudan, Batıdan, Güneyden dalga dalga gelen istilacı ordulara, fetihçi imparatorlara karşı

bağımsızlık meşalesini elden bırakmadı. Aç kaldı, açıkta kaldı ama ulu dağlarında sevdasını sürdürdü.

Bu halk ki; diliyle yaşadı, kültürüyle yaşadı, Mêm ü Zinî, Ahmede Xanê, Feqiye Teyranileri çıkardı.

Bu halk ki; Türk, Fars, Arap sömürgeciliğine karşı Ubeydullah, Bedirhanlılar, Beydinanlılar, Yezdan Şer, Revanduz, Sason, Ağrı, Zilan, Palo, Genç, Hani, Dersim direnişleriyle bağımsızlık sevdasını sürdürdü.

Yendi, yenildi, ama yenilgiler onu ürkütmedi. Dar günlerinde Bese'leri yanında gördü. Kanları toprakta güllenen sayısız direnişçi, gencecik Kürt yiğitlerinin anısıyla yaşadı.

Yenilgilerinde teslim olmamak için, düşmanın eline sağ düşmemek için yüce dağlardan uçurumlara kendilerini atan Bese'leri kendilerine örnek aldı bu halk.

Bu halkın yıllarca kanla bastırılan suskunluğu, yok edildiği sanılan bağımsızlık özlemi; direnişçiliği, çağdaşlığı, örgütlülüğü şahsında somutlaştıran PKK'nin doğuşuyla yeniden daha coşkulu, daha istekli ve kararlı olarak topraklarımızda filizlendi, gelişti, boyutlandı.

PKK'nin ideolojik, politik, örgütsel alanda şekillenmesiyle birlikte Türk sömürgeciliğinin azgın saldırılarına, komplolarına hedef oldu. Hareketimizin kurucularından büyük komünist önder ve enternasyonalist Haki Karer böyle bir komplo ile şehit edildi. Haki yoldaşımızın katledilmesi, Kürdistan'da devrimci mücadele vermenin zorluklarının boyutu hakkında da önemli ipuçları verdi.

Kürdistan'da örgütlenmenin, halka inmenin ve halk savaşı vermenin daha ilk adımları atılırken, karşılaşılabilecek güçlükleri aşabilmek için, devrimci şiddet uygulamak zorunlu ve bunu mücadelelerimiz açısından yaşamsallığı tartışmasız kabul edildi. Bu yönüyle Haki fiziki ölümüyle bile mücadelemizin sıçrama yapmasının denek taşı oldu.

Haki'nin katledilmesi, sömürgeciliğe karşı savaşılabilmek için, ölümü yaşamın bir parçası gibi görmek gerektiğini kavratmış bize.

Bugün Diyarbakır zindanında, düşman bizim şahsımızda halkımızın kurtuluş umudu, biricik önderi partimizi boğmaya çalışıyor. Bu bir ölüm-kalım savaşıdır. Savaşlar kaybedilebilir, ama bizim kaybetmeye tahammülümüz yoktur, olmamalıdır. Çünkü bunun sonuçları çok ağır olacaktır. Sorumluluğu ise taşınamayacak denli ağır, yaralayıcı olacaktır. Bu savaşı kaybetme tahammülümüz yoktur. Bu yola girerken, lekesiz bir direniş bayrağının altında çalıştık ve bunu aynı temiz haliyle taşımak zorundayız. Başka seçeneğimiz yoktur. Bu bayrak altında yaşamın ve onu yükseltmenin direnmekten başka bir yolu yoktur.

Bunu çok kısa bir süre önce büyük Önderimiz Mazlum yoldaşımız gösterdi. Bu her zaman olduğu gibi çok zor ve sancılı bir dönemi yaşamakta olduğumuz Diyarbakır zindanında da yol göstericiliğinin değerli yaşamını feda ederek yaptı.

Parti Önderliğimiz, Mazlum yoldaşın şahsında sorumluluğunu en iyi şekilde, bir kez daha kanıtladı. Şimdi sıra bizimdir.

Evet, Partimiz bizden direnmeyi istiyor. Esir düştüğümüz ve her türlü silahtan yoksun bulunduğumuz bu koşullarda, canımızı, kanımızı ateşlememizi istiyor.

Yakılacak her ateş, örülmek istenen karanlığı ışığa boğacaktır. Yakılacak her ateş, ihanetin, teslimiyetin hain duvarlarını yerle bir edecek, bizi halkımıza ulaştıracak, halkımızın bizlere bağladığı umudu çoğaltacaktır. Yakılacak her ateş, Mazlumun üç çöp ateşiyle bütünleşip, gürleşecektir. İşkencelerin, sömürgeci faşistlerin iğrenç emellerini yıkacaktır.

Arkadaşlar!

Düşman barbar, düşman acımasız, düşman amacına ulaşmakta kararlı. Buna 'dur' demesek bırakalım devrimcilikte, insanlığımızdan bile utanacağız. Bu zindanda partimiz adına, halkımız adına alınımızın akıyla çıkmasak, gelecek nesiller bizi lanetleyecektir. Hiçbir gerekçe bizi tarihimizin ve halkımızın sorgulamasından kurtaramaz.

Biz, halk olarak bugün dışarıda olduğu gibi, zindanlarda da bir ölüm-kalım dönemini yaşıyoruz. Bunu aşabilmenin yolu bellidir. Parti tarihimizin tecrübe ve mirası bize büyük bir direniş geleneği bıraktı. Bu geleneği sürdürmek her zaman zorunludur. Ama bugün düşmanın bizi ve halkımızı yok etmek için sınır tanımaz, çok yönlü ve o denli tehlikeli saldırılara giriştiği Diyarbakır zindanında bu direnişçi geleneğin sürdürmek daha önemli, daha çok zorunlu ve daha çok yaşamsal bir hal almıştır.

Her partili arkadaş, her insan, her namuslu Kürt yurtseveri, PKK sempatisanı ve taraftarı bu bilinçle üzerine düşen sorumluluktan kaçmamalıdır. Herkesin yapabileceği bir şeyi vardır mutlaka. Ve hepimiz, partimizin, halkımızın bugün bizlerden beklediklerini, istediklerini iyi bilmeli ve bu bilinçle mücadele vermelidir.

Bizler bu eylemi gerçekleştirmekle, sadece Partimize, halkımıza ve ilerici insanlığa karşı duyduğumuz sorumluluğu, güveni, inancı pratikte de göstermiş olacağız.

Yoldaşlar!

Şunu çok iyi bilin ki, bundan sonra Türkiye ve Kürt halkı sizinle olacaktır. Bizler Antep'de Haki'nin, Hilvan'da Halil'in, Dersim'de Bese'nin, zindanlarda Mazlum DOĞAN'ın takipçisiyiz. Bizler korkmuyoruz, sizler de korkmayınız

**Kahrolsun sömürgecilik!
Kahrolsun emperyalizm!
Yaşasın PKK!
Yaşasın Ulusal Kurtuluş
Mücadelemiz!**

**Ferhat KURTAY
Eşref ANYIK
Mahmut ZENGİN
Necmi ÖNER**

GÜNEŞİ İÇENLERİN TÜRKÜSÜ

Bu bir türkü:
 toprak çanaklarda
 güneşi içenlerin türküsü!
 Bu bir örgü:-
 alev bir sac örgüsü!
 kıvranıyor;
 kanlı; kızıl bir meşale gibi yanıyor
 esmer alınlarında
 bakır ayakları çıplak
 kahramanların!
 Ben de gördüm o kahramanları,
 ben de sardım o örgüyü,
 ben de onlarla
 güneşe giden
 köprüden
 geçtim!
 Ben de içtim toprak çanaklarda
 güneşi.
 Ben de söyledim o türküyü!

Yüreğimiz topraktan aldı hızını;
 altın yeşeli aslanların ağzını
 yırtarak
 gerindik!
 Sıçradık;
 şimşekli rüzgara bindik!
 Kayalardan
 kayalarla kopan kartallar
 çırpıyor ışıқта yaldızlanan
 kanatlarını.

Alev bilekçi süvariler kamçılıyor
 şaha kalkan atlarını!
 Akın var
 güneşe akın!
 Güneşi zaptedeceğiz
 güneşin zaptı yakın!

Düşmesin bizimle yola:
 evinde ağlayanların
 göz yaşlarını
 boynunda ağır bir
 zincir
 gibi taşıyanlar!
 Bırakşın peşimizi
 kendi yüreğinin kabuğunda
 yaşayanlar!

işte:
 şu güneşten
 düşen
 ateşte
 milyonlarla kırmızı yürek
 yanıyor!

1

Sen de çıkar
 göğsünün kafesinden yüreğini;
 şu güneşten
 düşen
 ateşe fırlat;

yüreğini yüreklerimizin yanına
at!

Akın var
güneşe akın!
Güneşi zaptedeceğiz
güneşin zaptı yakın!

Biz topraktan, ateşten, sudan,
demirden doğduk!
Güneşi emziriyor çocuklarımıza
karımız,
toprak kıyıyor bakır
sakallarımız!
Neşemiz sıcak!
kan kadar sıcak,
delikanlıların rüyalarında yanan
o «an»
kadar sıcak!
Merdivenlerimizin çengelini
yıldızlara asarak,
ölülerimizin başlarına basarak
yükseliyoruz
güneşe doğru!

ölenler
döğüşerek öldüler;
güneşe gömüldüler.
Vaktimiz yok onların matemini
tutmaya!

Akın var
güneşe akın!
Güneşi zaaaptedeceğiz
güneşin zaptı yakın!

Üzümleri kan damlalı kırmızı
bağlar tutuyor!
Kalın tuğla bacalar
kıvrılarak
ötüyor!
Haykırdı en önde giden,
emreden!

Bu ses!
Bu sesin kuvveti,
bu kuvvet
yaralı aç kurtların güçlerine perde
vuran,
onları oldukları yerde
durduran
kuvvet!
Emret ki ölelim
emret!
Güneşi içiyoruz sesinde!
Coşuyoruz,
coşuyor!..
Yangınlı ufukların dumanlı
perdesinde
mızrakları göğü yırtan atlılar
koşuyor!

Akın var
güneşe akın!
Güneşi zaaaptedeceğiz
güneşin zaptı yakın!

Toprak bakır
gök bakır.
Haykır güneşi içenlerin
türküsünü,

*Hay-kır
Haykıralım!*

Nazım Hikmet



"mayıs şehitlerine"

ATEŞTENDİR BEDEN

Fırtınalar kopup geçerken mayıslarımda.
Seller sürüklendi, çiğlıksız gözyaşlarımda.
Dikildi darağaçları bir bir çocukluk anılarıma.
Ve o,ıslak toprağa kulağımı dayadım.
Ne sözler duydum duvarların ardında.
Karşılama bir mayıs sabahını uykusuz.
Beklemek tatlı bir gün batımını yorgunca.
Buluşmak alaca karanlıkta fısıltılı
ya da dolunaylı bir gecede yürümek sessizce
adı ne olacak diye beklemeden
doğacak çocukları.
Öylece selam bırakıp giden.
O, tutkun simaları, gölgenin her boyutunda
bakışlarıma arattım.
Anılar kopup geçerken mayıslarım da.
Hüznüm hep on sekizinde bir deli fırtına.
Ve sen?
Güneşin çocuklarını duydun mu?
İşte o, benim gençliğim.
Ateştedir bedeni... SÖNDÜRMEYİN...

Timur Fidan

"MAYIS;
ÖZGÜRLÜK TOHUMUNUN
EN ÇOK SULANDIĞI
AYDIR"

